لە چاپکراوەکانی
کۆمەڵەی کتێبخانە و زانیارییەکانی
کوردستان

پۆلێنی کتێب

لەکتێبخانە گشتییەکان و کتێبخانەی خوێندنگاکاندا

ڕێبەری پراکتیکی بۆ پۆلێنی دیوی دەیی لەگەڵ تەواوی خشتەکاندا

نووسینی: فەهیم مستەفا
وەرگێڕانی: یاسین قادر بەرزنجی

هەولێر/ ٢٠١٢

پۆلێنی کتێب

لەکتێبخانە گشتییەکان و کتێبخانەی خوێندنگاکاندا

ڕێبەری پراکتیکی بۆ پۆلێنی دیوی دەیی لەگەڵ تەواوی خشتەکاندا

نووسینی: فەهیم مستەفا

وەرگێڕانی: یاسین قادر بەرزنجی

تایپ: بەیان عەلی

نەخشەسازی: مەهدی ئەحمەد

بەرگ: ئارام عەلی

تیراژ: ١٠٠٠ دانە

چاپ: چاپخانەی شەهاب – هەولێر

نرخی: (٥٠٠٠) دینارە

ژمارەی سپاردن: لەبەڕێوەبەرایەتی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان ژمارە (١١٢٧)ی ساڵی ٢٠١٢ ی پێدراوە

پێڕست

پێشکەشە ٥

دیارییەکی بەنرخ بۆ کتێبخانەی کوردی ٧

پێشەکیی وەرگێڕ ٩

بەشی یەکەم ١١

پۆلێنی کتێب لە کتێبخانەکاندا

پاری یەکەم: تەوەرە بنچینەییەکان لە پۆلێنی دیوی دەییدا ١٣

پاری دووەم: بنچینەکانی پلانی پۆلێنی دیوی دەیی ٢٥

پاری سێیەم: بنەماکان و پلانی پۆلێنی کتێب ٣٧

پاری چوارەم: سیما بنچینەییەکان لە پلانی پۆلێنی دیوی دەییدا ٤٩

پاری پێنجەم: گرنگترین سیماکانی دابەشکردنی پێوانەیی (شێوەیی) ٨١

پاری شەشەم: رێبەری رێژەیی ٩١

بەشی دووەم ٩٧

پوختەکان

یەکەم: پوختەی یەکەم- دە بنەماکەی زانیاریی مرۆیی ٩٩

دووەم: پوختەی دووەم- سەد لقەکەی زانیاریی مرۆیی ١٠٠

سێیەم: پوختەی سێیەم- هەزار لقەکەی زانیاریی مرۆیی ١٠٥

خشتە سەرەکییەکان ١٤٩

سەرچاوەکان ٤٥٦

ئەکرەم گیان..

سەردەمانێ کتێب چرای رێگاو خۆراکی رۆحمان بوو، کاراکتەری خۆمان لە خوێندنەوەو فێربوونو بەشداریی گفتوگۆکانداو دواجار لە نووسینی بابەتی ئەدەبیدا؛ دەدییەوە.

حەفتاکانی سەدەی رابردوو کتێبی کوردیی کەم بوو، هەر بۆیە خۆمان فێری عەرەبی دەکردو کتێبە باشەکان لەنێوانماندا دەستاودەستیان دەکردو هەر کتێب بوو کە بەیەکی دەگەیاندینو دەیهێناینە قسەو هیواکانی پێ دەبەخشین، زۆربەی جاریش چایخانەکەی باوکت جێژوانو مەڵبەندی ئاخافتنەکانمان بوو.

ئێستا کتێب زۆرەو خوێنەرو خوێندەوار کەم! رەفەی کتێبخانەکان پڕاوپڕن لە کتێبی بەنرخ، بەڵام کەسانێکی کەم سوودیان لێ دەبینن!

من هەر لە ناو کتێبدا دەژیمو کاردەکەمو ئەم چاپکراوەشم کە بۆ بە زانستی کردنی کاروباری کتێبخانەکانی کوردستانە، لە تۆ شیرینترم نەبوو پێشکەشی بکەم، دە با لە بری چەپکە گوڵێکی ئەم بەهارە، ئەمە دیاریی دەستم بێت بۆ سەر گڵکۆت، ئەکرەمی مام عەلی، هاوڕێ خۆشەویستەکەم، تا دواساتی ژینم..

ی.ق. بەرزنجی

دیارییەکی بەنرخ بۆ کتێبخانەکانی کوردستان

محەمەد تاهیر پیران
سەرۆکی کۆمەڵەی کتێبخانەکانی کوردستان

کتێبخانە گشتیو تایبەتەکانو کتێبخانەی خوێندنگاکانو زانکۆکان بنەمایەکی گرنگن بۆ بڵاوکردنەوەی رۆشنبیریو مەعریفەو پەروەردەکردنی نەوەکانی هەر کۆمەڵگایەك بە بابەتی زانستیو پێویست لەپێناوی پەروەردەی درووستو بەرزکردنەوەی ئاستی زانیارییانو فراوانبوونی ئاسۆی هۆشیارییان، لەم سەردەمەدا کتێبخانەکان سەرچاوەی هەرە دەوڵەمەندن بۆ فێربوونو پەروەردەبوونو داهێنان.

لەهەر جێگایەك کتێبخانە هەبێت، پیویستە کتێبی زانستیی (زانیارییەکانو کتێبخانەکان) لەبەردەستدابن تا بەباشترین شێوە سەرچاوەکانیان بخەنە بەردەستی سوودمەندان، (پێڕستو پۆلێن)یش وەك کلیلی گەڕانو دۆزینەوەی زانیارییە جیاوازەکان وایەو هەر لە کتێبخانەی منداڵانو خوێندنگاکانەوە تا دەگات بەگشتییەکانو تایبەتەکان، پێویستمان بەسەرچاوەکانی (پۆلێن)ی زانستیی دەبێت.

ئەم کتێبە بەنرخەی بەردەستمان پۆلێنی زانستی دیوی دەیی، بە تەواوی خشتەکانیەوە دەخاتە بەردەستی پۆلێنکاران و کارمەندانی کتێبخانەکانی کوردستانو شارەزابوون بە کارە هونەرییەکانی، پۆلێن شارەزابوونە بە زانستی کتێبخانەو زانیارییەکان هەرچۆن کتێبخانە پێشکەوتووەکانی جیهان لەکاری رۆژانەیاندا ئەم راستییەیان لەبەرچاوگرتووە.

هەڵبەت تا ئەمڕۆ پرۆسەی پۆلێن لە کتێبخانەی کوردیدا لە ئاستێکی دواکەوتوودایەو نەتوانراوە لەبەر تیشکی زانستەکەدا سەرچاوەی کتێبخانەکان پۆلێن

بکرێن. بەڵام سەرچاوەی وەك ئەم کتێبە هانمان دەدات لە هەنگاوە هونەرییەکاندا پشت بە زانستەکە ببەستین‌و چیتر بەهەڕەمەکییانە ئەو کارانە ئەنجام نەدەین.

لێرەوە، دەبێ رۆڵی گەورەی وەرگێڕانی ئەم کتێبە بۆ زمانی کوردی لە بیرنەکرێن و بەگەرمی دەستی برای وەرگێڕ (کاك یاسین قادر بەرزنجی)ی (شارەزا)ی بواری کتێبخانەکان بگوشین‌و داواش لە بەرپرسانی کتێبخانە جۆراوجۆرەکانی کوردستان بکەین کە ئەم سەرچاوە دەگمەنە بکەنە ژێدەری کارکردنیان‌و لەبەشەکانی (پۆلێن)دا سوودی لێ ببینن.

کتێبەکە زانستییەو بۆ کاری پراکتیکی پۆلێن گونجاوە، لە پۆلێنی بەشەکانی مەعریفەی مرۆییدا دابەشکردنی سروشتی کراوە بەپێی قۆناغ بەندیی لە گشتییەوە بۆ تایبەت‌و هێندەی فراوانیی پۆلێنی دیوی جێگای هەموو زانستەکان‌و بەشەکان کراوەتەوە، ئەمە بێجگە لەوەی کە کادری پۆلێن دەتوانێ ئەم سەرچاوەیە وەك رێبەرێکی پراکتیکی بە ئاسانی بەکاربهێنێت‌و سوودی لێ وەربگرێت.

دووبارە دەستخۆشی لە خەمخۆریی کاك یاسین دەکەین‌و ئەم کارە جدییەو سەرجەم کارەکانی دیکەشی بەرز دەنرخێنێنن.

هەولێر

٢٠١٢/١/٢٥

پێشەکیی وەرگێڕ

نووسەری ئەم کتێبە، کە کۆششێکی زۆری کردوە بۆ بەرهەمهێنانی دانراوەکەی، مەبەستی بووە لەم جۆرە سەرچاوەیە لە کتێبخانەی خوێندنگاکانو کتێبخانە گشتییەکاندا هەبێت، چونکە خشتەکانی پۆلێن کردن بە تەواوی خراونەتە بەرچاوو دەبێتە ژێدەری سوودبەخشی بەردەستی کارمەندی کتێبخانەکان.

نووسەر هەروەك لە پێشەکیی کتێبەکەیدا ئاماژەی بۆ کردوە، پلانی پۆلێن کردنی بەشێوەیەکی لۆژیکی دابەشکردوە، بەشێوەیەك لقە بەسەردا دابەشکراوەکان پلەبەندییان لە گشتییەوە بۆ تایبەتی بۆکراوە، هەرچۆن هەموو جۆرەکانی مەعریفەی لەخۆگرتووە.

هەرچۆن وتویەتی"لەم پلانەدا ژمارەکانی پۆلێن بەسادەیی دانراون، بەشێوەیەك پسپۆڕی کتێبخانە هەر ژمارەیەکی بوێت بەئاسانی بیدۆزێتەوە".

لەم کتێبەدا، بێجگە لە توێژینەوەی زانستی سەبارەت پۆلێنی دیوی دەیی‌و بنچینەکانی دانانی‌و بنەماکانی‌و سیماکانی، بەوردی وێڕای خشتە سەرەکییەکانی پۆلێن، هەرسێ پوختەکەی بنەماکانی زانیاریی مرۆیی کە بریتین لە ١٠، ١٠٠، ١٠٠٠، خراونە بەرچاو و پێم وایە یەکەمین جارە بەزمانی کوردی سەرچاوەیەکی لەمجۆرەی تایبەت بە پۆلێنی کتێب بخرێتە بەردەست.

پێویستە بەگەرمی سوپاسی هاوکارانم بکەم کە هاریکارم بوون لەزۆر رووەوە بۆ سەرخستنی پرۆژەی وەرگێڕانی ئەم کتێبە گرنگەی (زانیاریی کتێبخانەو زانیارییەکان)، کە لەو بڕوایەدام کتێبخانەی کوردیی پێویستی زۆری پێیەتی، ئەوانیش بەڕێزان: شێرزاد سەعید محەمەدو ساکار عەلی عەبدوڵڵاو ئاری بابان‌و هاوڕێیانم کاك ئازاد بەرزنجی و د.نەورۆز شەوکەت کە لە دۆزینەوەی وشەو زاراوەی بەرامبەرو وردبینیی وەرگێڕاوەکانی مندا یاریدەدەرم بوون.

هەروەها هاوکارانم کاك مەهدی ئەحمەد قادر کە دیزاینی کتێبەکەی کردو خاتوو بەیان عەلی محەمەد کە تایپیو هەڵەچنیی ئەنجامدا، لەگەڵ هونەرمەند ئارام عەلی کە دیزاینی بەرگەکەی کێشا.

هەروەها سوپاسی زۆرم بۆ کۆمەڵەی کتێبخانەکانی کوردستانو سەرۆکەکەی کاك محەمەد تاهیر پیران هەیە کە ئەرکی چاپکردنی کتێبەکەیان گرتە ئەستۆو بەهیوام گەلێك چاپکراوی تری سەر بەم زانستە بەکتێبخانەی کوردی بسپێرم.

هیوادارم کتێبەکەم فاکتەرێك بێ بۆ گەشەپێدانی کارە هونەرییەکانی کتێبخانەکانی کوردستان، کە وەرگێڕانی ماوەیەکی زۆری ویستو یەکێکە لەو پرۆژانەی یەکجار پێوەی ماندوو بووم، چونکە زاراوەی بەکارهاتووەکان لە پۆلێندا لای ئێمە زۆرنینو زانستەکەش لە کتێبخانەی کوردیدا بۆخۆی نوێیە.

ماوەتەوە بڵێم، بۆ وەرگێڕانی پوختەو خشتەکان پەنام بردووەتە بەر ئەم دوو فەرهەنگە بەنرخە:

*کەمالنامە، فەرهەنگی زانستی عەرەبی ـ ئینگلیزی ـ کوردی، دانانی کەمال جەلال غەریب، ٢٠٠٣.

*فەرهەنگی دەریا، عەرەبی ـ کوردی، ئامادەکردنی رزگار کەریم، چاپی دووەم، ٢٠٠٧.

یاسین قادر بەرزنجی

٢٠١٢/١/١٠

بەشی یەکەم

پۆلێنی کتێب لە کتێبخانەکاندا

پاری یەکەم: تەوەرە بنچینەییەکان لە پۆلێنی دیوی دەییدا

پاری دووەم: بنچینەکانی پلانی پۆلێنی دیوی دەیی

پاری سێیەم: بنەماکان و پلانی پۆلێنی کتێب

پاری چوارەم: سیما بنچینەییەکان لە پلانی پۆلێنی دیوی دەییدا

پاری پێنجەم: گرنگترین سیماکانی دابەشکردنی پێوانەیی (شێوەیی)

پاری شەشەم: رێبەری رێژەیی

پاری یەکەم

تەوەرە بنچینەییەکان لە پۆلێنی دیوی دەییدا

یەکەم: پۆلێن لە ژیانی رۆژانەماندا

دووەم: پێناسەی پۆلێن

سێیەم: سوودەکانی پۆلێن

چوارەم: ملفیل دیوی‌و رۆڵی لە دانانی سیستمی پۆلێنی کتێبدا

پێنجەم: سیستمی پۆلێنی دیوی‌و بەکارهێنانی لەسەر ئاستی جیهان

یەکەم: پۆلێن لە ژیانی ڕۆژانەماندا

ژیانی ئێمە پڕە لە نموونەکانی پیادەکردنی پۆلێن، بەبێ ئەوەی پێیان بزانین یان هەستی پێبکەین، ئەوەتا ئێمە لە ماڵەکانماندا ژووری میوان دیاری دەکەین، هەروەها ژووری نانخواردن‌و چێشتلێنان‌و نووستن. دەرمانسازیش دەرمانخانەکەی ڕێکدەخات‌و جێگای تایبەت بۆ هەر جۆرە دەرمانە دەستنیشان دەکات‌و لەگەڵ هەر داواکارییەکدا بەزوویی دەیاندۆزێتەوە، ئەمانە بۆ دوکانی میوەفرۆشیش هەر وایە‌و هەر میوەیە‌و لە شوێنی خۆیدا دادەنرێت، سێوی سوورو زەردو سەوز بەجیاو چەشنەکانی پرتەقاڵیش هەر یەکەیان بەجیا.

بەهەمان شێوە، کتێبخانەش پێویستی بەرێکخستنی سەرچاوەکانی زانیارییە تیایدا، ڕێکخستنێکی ئەوتۆ کە خوێنەر بەئاسانی‌و خێرایی هەرچییەکی بوێت بیاندۆزێتەوە، ئەگەر کتێبخانە بەپێی پلانی ڕێکخستنی دیاریکراو ڕێکنەخرێت، ئەوا خوێنەر سەری لێتێکدەچێت‌و نازانێ کتێبی مەبەست چۆن چۆنی بدۆزێتەوە، یان زۆر بەزەحمەت بۆی دەدۆزرێتەوە.

دووەم: پێناسەی پۆلێن

پۆلێن لە کتێبخانەدا بریتییە لە ڕێکخستنی سەرچاوەکان‌و ریزبەندیی کردنیان بەشێوەیەك کە ئەو سەرچاوانەی بابەتەکانیان لەیەکتر دەچن لەیەك جێگادا بن، هەروەها جیاکردنەوەی سەرجەم سەرچاوەکان بەپێی جیاوازییان لەبەر تیشکی بنەماو سیستمی دیاریکراو.

پۆلێن بریتییە لە کۆکردنەوەو ڕێکخستنی کەرەستە لەیەکچووەکان لە بەشی دیاریکراودا بەگوێرەی خەسڵەتی لەیەکچوویان، هەروەها پۆلێنی کتێب، هاوکات جیاکردنەوەیە لەیەکتر بەپێی بابەتەکانیان، ئەویش لەژێر ڕۆشنایی ڕێبازی دیاریکراوی پۆلێن کەوا کتێبەکان لەسەر تاخچنی(ڕەفەی) کتێبخانە دادەنرێن‌و

بـەوەش ئاسـانکاریی ئەنجامـدەدرێت بـۆ دۆزینـەوەی کتێبـی دیـاریکراوو زانینـی شوێنەکانیان بەخێرایی‌و کەمترین کۆشش.

واتە، پۆلێن کۆکردنەوەی لەیەکچووەکانە بـە پێـی مەرجـەکانی لەیەکترچـوونیان، هەروەها جیاکردنەوەی لەیەکنەچووەکانە بەپێی لەیەکترنەچوون‌و نەگونجانیان.

پۆلێن گرنگترین پرۆسەی هونەرییە کە لەگەڵ کتێبدا ئەنجام دەدرێت، هەر لەگـەڵ گەیشتنی بە کتێبخانە، لەگەڵ ئەم کارەدا، پرۆسەی گرنگی تـریش ئـەنجام دەدرێـت کە پەیوەستن پێوەی‌و تەواوکەرین بۆ ئامـادەکردنی کتێـب بـۆ بەردەسـتی خوێنـەر، وەکو پێڕست‌و لێوارنووسین (التکعیب)و دانانی کتێب بەڕێکخراوی‌و...تاد.

کاتێ مرۆڤ خاوەنی کۆمەڵێ کتێبی دیاریکراو بێت لە کتێبخانە تایبەتەکەیدا، هـەر کتێبە لەلای ناسراوەو بەئاسانی دەیدۆزێتەوە، بـەڵام کاتـێ ژمـارەی کتێبـەکانی روو لەزیاد بوون دەبـن، ئـەوا هـەر کتێبێکـی بوێـت بەزەحمـەت دەیدۆزێتـەوە، هەرچـۆن گەڕان بەناو ئەو هـەموو کتێبـە زۆرەدا کـە لەکتێبخانەکـەدا رێکنـەخرابن کـاتی زۆری دەوێت، هەربۆیە رێکخستنی سەرچاوەکانی کتێبخانە بەهەر رێگایەك بێت کارئاسانی دەڕەخسێنێ بـۆ بـاش بـەکارهێنانی سەرچـاوەکان‌و دۆزینـەوەی هـەر سەرچـاوەیەك خـاوەن مەبەسـت بیـەوێت، ئەوانـە سـەرەتاو هۆکـاربوون لـە پەیـدابوونی بیرۆکـەی پۆلێن‌و بیرکردنەوە لە دانای سیستمی جۆراوجۆری پۆلێن کردن.

سێیەم: سوودەکانی پۆلێن

پۆلێن؛ سوودی گەورەی هەیـە بـۆ هەریـەك لـە خوێنـەرو پـسپۆڕی کتێبخانـە، بـۆ خوێنەر دەبێتە ئاسانکاریی لە دۆزینەوەی هەر کتێبێکدا کـە بیـەوێت، ئەمـە بێجگـە لـەوەی سـەرجەم ئـەو کتێبانـەش دەبینێـت کـەوا لـە مەبەسـتەکەیدا ئیـشی پێیـان دەبێت.

بەڵام بۆ پسپۆڕی کتێبخانە، پرۆسەی پۆلێن زەمینەی بۆ دەڕەخسێنێ کەوا خزمەتی خوێنەران بکات بە وەڵامدانەوەی داخوازییان لە کەمترین ماوەدا، بێئەوەی بە هیچ جۆرێك کاتیان بەفیڕۆ بدات.

هەر چۆن لەرێی پۆلێنی کتێبەکانەوە پەی بە لاوازیو کەموکورتیی لە سەرچاوەکانی کتێبخانەکەیدا دەبات‌و دەتوانێ وەك پێویست ئەو کەموکورتییانە نەهێڵێت‌و کتێبی نوێ لە بابەتی جۆراوجۆردا بگاتە کتێبخانەکە.

ئێمە، ئادەمیزادیش بەسەر سپی‌و زەردو سوورو رەشدا دابەشدەکەین، چونکە ئەوە خۆماکەو(غریزە) دەمانەوێ پۆلینی هەموو شتێك بکەین لەبەر:

١–بەئەنجام گەیاندنی کاروباری رۆژانەمان بێ بیرکردنەوەو بەخۆڕەسیی، گەر وانەبێت هەرجارێ بمانەوێ هەمان کاربکەین پێویستمان بە بیرکردنەوەی قووڵ دەبێت، کەواتە ئێمە لە جێبەجێکردنی کارەکانماندا کات‌و هەوڵمان بۆ دەگەڕێتەوە. ئەگەر وابێنینە بەرچاومان کە دەرمانساز پۆلێنی کاڵاکانی نەکردوە (ئەو دەرمانانەی لە دوکانەکەیدان)و هەموو لە جێگایەکدا بێ جیاکردنەوەو بە کۆمەڵی دانراون، کە کڕیار دێت‌و پێویستی بە دەرمانێکی دیاریکراو دەبێت؛ ئەوا پێویست بە کات‌و ماندووبوونی زۆر دەکات بۆ دۆزینەوەی ئەو دەرمانەی مەبەستێتی بەکەمترین کات چنگی بکەوێت.

٢–پۆلێن تاکی کۆمەڵ رادێنێ لەسەر بیرکردنەوەی لۆژیکییانەو هەڵسوکەوتی رێکوپێك، بەوەش لە زۆر گرفتی رۆژانە؛ کەشپرزەیی بیرکردنەوە درووست دەکەن؛ رزگاری دەبێت‌و چی بوێت ئەنجامی دەدات.

تێگەیشتن لەسیستمی پۆلێنی بەکارهێنراو لە کتێبخانەداو چۆنێتی پراکتیزەکردنی کارێکی یەکجار پێویستە بۆ سەرجەم کارمەندانی کتێبخانە، تا بتوانن کتێبەکان بگەێننە شوێنی خۆیان‌و بەئاسانیش بگەڕێنەوە سەریان لە تاخچنەکاندا.

کاری پۆلێن بەپلەی یەکەم پشتدەبەستێ بە تایبەتمەندییەکی بنچینەیی لە سەرچاوەکانی زانیاریدا کە ئەویش (بابەت)ەکە لەسەرچاوە، یان ناوەڕۆکدا بابەتی زانستی دەردەکەوێت، واتە ناوەرۆکی ئەو سەرچاوەیە، ئیتر کتێبی چاپکراو بێت یان نەواری ڤیدیۆ، یاخود C.Dی کۆمپیوتەریی، یان فیلمی دۆکیومێنتی؛ هەربۆیە پۆلێن پێناسە کراوە بە "دابەشکردنی لۆژیکیانەی زانیاریی مرۆیی، لەگشتیی تەواوەوە بۆ گشتییو بۆ تایبەتیو زۆر تایبەتیو بۆ ئەوپەڕی تایبەتمەند، تا دەگات بە بچووکترین بەشی ئەو زانیارییە مرۆییە".

لەم دابەشکردنەوە درەختێك بۆ هەر جۆرە زانیارییە دێتە بەرهەم کەوا قەدو لقو چڵوپۆپو گەڵای هەیە.

لەم روانگەیەوە، چەندین پۆلێنی جیهانیی هاتووەتە ئارا، وەکو: پۆلێنی دیویی دەیی جیهانی، پۆلێنی کتێبخانەی کۆنگرێسو پۆلێنەکانی هەریەك لە بلیسو براونو رانجاناتانو ئەوانی تر.

پۆلێنە سروشتییە بیبلیۆگرافیاییەکانیش هەر هەموویان لە کۆمەڵێ خەسڵەتو سیمای گشتیدا چوونیەکن، بەڵام لە درێژەو بەش بەشکردندا لەیەکتر جودا دەبنەوە، بەڵام خەسڵەتە گشتییە هاوبەشەکانی نێوانیان دەبێ بەپێی دابەشکردنێکی لۆژیکییانەی زانیارییە مرۆییەکان بێت.

پێویستە فەلسەفە؛ یان لۆژیك لەپشت پرۆسەی دابەشکردنەوە هەبێتو لەو بنچینەیەوە بەشەکان بەسەر لقو پۆلەکاندا دابەش بکرێن، ئەویش لە دابەزینی پلەبەپلەدا لە گەورەترینەوە بۆ گەورەوبۆ بچووكو بۆ بچووکترین.

ئەم کارە لۆژیکییە وادەکات پۆلێن بە دووربێ لە کاری خۆڕەس (العفویة)و بێسەروبەریو کاریگەریشی لەسەر پاراستنی پەیوەندیی سروشتیی نێوان بەشەکانی زانیاریی مرۆیی دەبێت، بەوپێیە بابەتی دایك؛ لەگەڵ منداڵو منداڵی منداڵەکانیو هەموو وەچەکەی لەشوێنێکی دابەزینی قووچەکییانەدا، ئەم لۆژیکییەی دابەشکردن

لە پۆلێنێ بۆ جۆرێکی تر جیاوازەو بەپێی ئەو گۆشەنیگایانە ئەنجام دەدرێن کە پۆلێن لێییانەوە دەڕوانێتە زانیاریی مرۆیی، هەروەها لە دیدێکی ئەوتۆوە کە لەئەنجامی روانینەکانەوە لێکدەدرێنەوەو دەبنە بناغەی پرۆسەی دابەشکردنەکە.

چوارەم: ملفیل دیوی‌و رۆڵی لە دانانی سیستمی پۆلێنی کتێبدا

ملفیل دیوی، بە بەناوبانگترینو هەڵکەوتووترین زانای بواری کتێبخانەکان دادەنرێت، لە١٠ی دیسەمبەری ساڵی ١٨٥١ لە شاری (ئادمز)ی نیویۆرك لەدایك بووەو رۆژی ٢٦ی دیسەمبەری ١٩٣١ کۆچی دوایی کردوە.

ملفیل دیوی ساڵی١٨٧٧ کۆلیژی (ئەمهرست)ی لە ویلایەتی ماساچوست تەواو کردوە، هەر لەوکۆلیژە بەیاریدەدەری ئەمینداری کتێبخانەکەی دامەزراوە، ساڵی١٨٧٧ گوێزراوەتەوە بۆ شاری (بۆستن)ی هەمان ویلایەتو لەوێ گۆڤارێکی بۆ کتێبخانەکان دەرکردوە، یەکێك بووە لە دامەزرێنەرانی کۆمەڵەی کتێبخانەکانی ئەمریکاو دامەزرێنەری یەکەمین بەشی کتێبخانەکان بووە لە زانکۆی کۆلۆمبیا لە نیویۆرك، لەرێی وانەوتنەوەو نووسینو موحازەرەکانیەوە توانیویە لەوماوانەدا پشگیریی لە پیشەی کتێبخانەکان بکات.

(دیوی) چاپی یەکەمی پۆلێنەکەی کە بۆ کتێبخانەی کۆلێژی ئەمهرستی ئامادەکردبوو، ساڵی ١٨٧٦ بڵاویکردەوەو بریتی بوو لە ١٠٠٠ بەشی بە ژمارەکراو لە (٠٠٠) تا (٩٩٩)، لەگەڵ پێڕستێکی رێژەییو پێشەکییەك لە ٤٤ لاپەڕەدا. بەوپەڕی ماندوونەناسیو دڵسۆزییەوە کاری کردوەوە بۆ دامەزراندنی پلانێکی سەرکەوتوو بەمەبەستی پۆلێن کردن لە کتێبخانەکاندا، ئەوەش لەو بیرکردنەوەیەوە سەرچاوەی گرتووە کەوا کتێبخانەکان لەو رووەوە هەژاربوونو پێویستیی زۆریان هەبووە بەپلانێك کە گونجاو بێ بۆ ریزبەندیی کتێبەکانیان، کاتێکیش گرفتو کۆسپ هاتوونە رێی ریزبەندیی کۆمەڵە کتێبەکان، چاوی بڕیوەتە داهێنانی پلانێکی تەواو بۆ پۆلێن کردنو لەو پێناوەشدا بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکەی هەوڵێکی زۆری داوە.

بۆ کارەکەی، لە دابەشکردنی زانیاریی لای هەریەك لە ئیفلاتونو ئەرستۆو بیکۆنو دیکـارت کۆڵیوەتـەوە، تـا گەیـشتووەتە دابەشـکردنی زانیـاریی بەشـێوەیەکی لۆژیکییانەو ئەو سیـستمەی داهێنـاوە کـە بووەتـە ناسـراوترینو کـۆنترین سیـستمی پۆلێن کە تا ئەمڕۆش لە کتێبخانەکاندا کاری لەسەر دەکرێت.

لەگـەڵ گەشـەو فراوانبـوونی زانیـاریی مرۆییـدا ئـەو پۆلێنـەش گەشـەی بەسـەردا هـاتووەو چـاپی دووەمـی لـە سـاڵی ١٨٨٥ لـە نزیکـەی سـێ سـەد لاپـەڕەدا بڵاوکراوەتـەوە، بـەر لـە دەرچـوونی چـاپی دوانزەیـەمی لـە سـاڵی ١٩٣٢دا (ملفیـل) ماڵئاوایی لەژیان کردوە، ئەو چاپە بریتی بووە لە ١٦٥٠ لاپەڕە، چـاپی بیستەمیـشی ساڵی ١٩٨٩ لە چوار بەرگـداو لـە سـێ هـەزارو سێسـەدو هەشـتاو هەشـت لاپـەڕەدا بڵاوکراوەتەوە.

بەردەوامیی ئەم پۆلێنە لە مـاوەی سـەدەیەكو چـارەکە سـەدەیەکداو دەرچـوونی چاپە نوێیەکانی لە هەر شەش ساڵ جارێکدا؛ بایەخی پۆلێنەکـە دەسـەلمێنێ، ئەمـە وێڕای پێویستیی زۆری کتێبخانەکان پێی، ئەو بەردەوامییەو ئەو گەشەکردنە بەهۆی هۆکاری ناوەکیی خودی سیستمەکەو هۆکاری دەرەکیی دەوری سیستمەکەوە بووە، ئەو هۆکارانە بە تـەنیا نەبوونەتـە مایـەی بڵاوبوونـەوەی سیـستمەکە لەسـەر ئاسـتی جیهان، بەڵکو بوون بە مایـەی وەرگێـڕانو هـەموارکردنیش لەکۆمـەڵێ زمانـدا، بـەڵام بەشـێکی کـەم لـەو وەرگێـڕانو هەموارکردنانـە فـەرمینو دوای مۆڵـەت وەرگـرتن لـە کۆمپانیای بڵاوکردنەوەی (فۆریست پریس)و شارەزاکانیان کاریان لەسەر کـراوە، لـە وەرگێڕانە تەواوو فەرمییەکان ئاماژە بەهەریەك لە وەرگێڕانی فەڕەنسیو وەرگێڕانـی ئیسپانیو یەکێك لە وەرگێڕانە عەرەبییەکان دەکەین کە لەلایەن رێکخـراوی یۆنـسکۆ (پەروەردەو رۆشنبیریو زانست)ەوە بڵاوکراوەتەوە.

لەتازەترین چاپی سیستمی دیویدا گـەڵێ هـەموارکردن هـەن؛ ئـەوەش گونجـاوتری کردوە لە چاپەکانی پـێش خـۆی، هەرچـۆن بنـەمای زانیـاریی ئـەم سیـستمە فـراوان

بووەو بەشەکانی ناوی فراوان بوونو بەشی دیکەش چوونەتە ناویانەوە، هاوکات زاراوەکانیو پێناسەی بەشەکانی نوێکردنەوەیان بەسەرداهێنراوەو بەوەش بەنرخ تربووەو بەکارهێنانی نێودەوڵەتیی بۆی زیادی کردوە، لەگەڵ پلەی هەستیاریی بۆ پەسەندکردنی لەلایەن گروپە کۆمەڵایەتییەکانەوە.

گۆڕانکارییە پەیکەرییەکانی بریتی بوون لە چاکسازیی لەناونیشانەکانداو فراوانکردنی رێبەری رێژەیی.

توێژینەوەی بەردەوام لە پۆلێنی دەیی لە بەرهەمهێنانی دانەیەك لەو پۆلێنە خۆی دەنوێنێت، بەکارهێنانی؛ رێکخستنی کۆمەڵەی زۆری سەرچاوەکانی زانیاریی لێدەکەوێتەوە. کە بەپۆلێنی دیوی دەوترێت (سیستمی دەیی) واتە ریزبەندی زانیاریی بەپێی ناوەرۆکی کتێبەکان بە (١٠) دابەشکردنی بابەتیی فراوان لە (٠) تا (٩)، هەروەها بابەتەکان لە (١٠٠) بۆ (٩٠٠) کە سەرجەم کۆمەڵەکان بەپێی بابەتەکانیان لە زانیاریی مرۆییدا دەگرنەخۆ، هەر بەشەش دابەشدەبنەوە بەسەر (١٠) لقی ترداو ئەوانیش بەسەر (١٠)ی ترداو بەوشێوەیە.

دابەشکردنەکە دەییە، نەك بەدوای یەکدا، ریزبەندییەکە(بۆ نموونە) بەم جۆرەیە:

٣٣٣

٣٣٣,٠٠١

٣٣٣,٠١

٣٣٣,١

٣٣٣,١٣

٣٣٣,٢

لەسیستمەکەدا بەتەنیا ژمارە بەکاردێت، ئەوەش نموونەیە بۆ بەهێماکردنی تەواو، تیایدا بەئاسانی ژمارە زیاد دەکرێن بۆ سەر ژمارەی بەشەکان، ئەویش بۆ بەژمارەکردنی بابەتە زۆر تایبەتمەندەکان، بەڵام زۆرجار ئەم کردەیە وا لە پۆلێنکار

دەکات لقەکان زیاتر بکاتو بەوەش ژمارە یەکجار زۆر دەبنو بەئاسانی بەکار ناهێنرێن، هەربۆیە زۆر لە کتێبخانە گەورەکان چوونەتە سەر سیستمی دیکەی فراوانی وەك پۆلێنی کتێبخانەی کۆنگرێس.

زانیارییەکان، بەپێی ئەو سیستمە؛ بەسەر ئەم بەشە سەرەکییانەدا دابەشکراون:

(سفر) زانیاریی گشتی

(١) فەلسەفە

(٢) ئایینەکان

(٣) زانستە کۆمەڵایەتییەکان

(٤) زمانەکان

(٥) زانستە تیۆرییەکان

(٦) زانستە پراکتیکییەکان

(٧) هونەرەکان

(٨) ئەدەبیات

(٩) جوگرافیاو ژینناموو مێژوو

لەدابەشکردندا، بەشێوەی خشتە ئەو بەشانە دیاری دەکرێن کە بەکارهێنانیان بەربڵاوەو لە بابەتی جیاوازیشدان، تیایاندا ئەو ژمارانە بەکاردێن کە بیرکەوتنەوەیان ئاسانە. بەڵام رێبەری رێژەیی پەیوەندیی نێوان هەر بابەتێکی نێو رێبەرو بابەتی گشتیی (یان بەش) دیاری دەکات، یاخود بابەتەکە لەدوای وشەی دەروازەوە نیشاندەدات، ئەم سیستمە لە زۆربەی کتێبخانەی خوێندنگاکانو گشتییەکانداو کتێبخانەی تریشدا بەکاردێت.

پێنجەم: سیستمی پۆلێنی دیویو بەکارهێنانی لەسەر ئاستی جیهان

سیستمی پۆلێنی دەیی (ملفیل دیوی) بەفراوانترین سیستمی پۆلێنی کتێبخانەکان دادەنرێت لە جیهاندا، لە ١٣٥ وڵات زیاتردا بەکاردەهێنرێتو بۆ ٣٠زمان زیاتریش

وەرگێڕراوە، وەرگێڕراوە نوێیەکان بۆ هەر یەك لە زمانەکانی (عەرەبیو چینیو فەڕەنسیو یۆنانیو ئیتالیو ئەڵمانیو فارسیو رووسیو ئیسپانیو تورکی) یان تیادایە.

لەوڵاتە یەکگرتووەکان ٩٥٪ی کتێبخانەی خوێندنگاکانو گشتییەکان بەکاریدەهێنن، هەروەها ٢٥٪ی کتێبخانەی کۆلێژو زانکۆکانو ٢٠٪ی کتێبخانە تایبەتمەندەکانیش سیستمی پۆلێنی دیویی دەیی بەکاردەهێنن.

پاری دووەم

بنچینەکانی سیستمی پۆلێنی دیوی دەیی

یەکەم: هەموارکردن و نوێکردنەوەی بەردەوام

دووەم: چۆنیتی دیاریکردنی ژمارەی پۆلێنی کتێب

سێیەم: ئەو جیاکارییانەی دەبێت لە پلانی پۆلێنی درووستدا هەبن

چوارەم: بنچینەکانی پۆلێنی دیوی دەیی

یەکەم: هەموارکردن و نوێکردنەوەی بەردەوام

سیستمی دیوی بۆ پۆلێنی دەیی ساڵی ١٨٧٦ داهێنراوە، بەڵام بەشێوەیەکی بەردەوام بژارکردنی تێدا کراوە، تاوەکو بەرامبەر بەپێداویستییە گەشەکردووەکان وەك وەڵامێك وابێت و زانیاریی ببەخشێتە کتێبخانە تەقلیدییەکان و ناوەندە ئەلیکترۆنییەکان.

بەرهەمی ئەوانەش لە دووچاپی تەواوو کورتکراوەدا (پوختە) بڵاوکراونەتەوەو چاپی بیست و یەکەمی؛ یەکیان تەقلیدی و ئەوی دیکەیان ئەلیکترۆنییە.

لە کتێبخانەکانی نیشتمانی عەرەبیدا، پۆلێنی دیوی بایەخی زۆری پێدراوە، کۆششی خۆیان خستوەتە گەڕ بۆ وەرگێڕانی چاپێکی ئەسڵیی ئینگلیزییەکە بۆ زمانی عەرەبی، هاوکات هەوڵیانداوە دەستکاری و هەموارکردن لەو خشتانەدا بکەن کە لەکتێبخانەی عەرەبیدا گرنگیی خۆیان هەیە، ئەوەبوو (دار الکتب المصریة) یەکەمین دەستپێشخەریی لەساڵی ١٩٢٩دا کرد.

هەموارکردن لەو سیستمەدا هەر بەردەوام بوو، بەڵام بەشێوەی هەوڵی تاکە کەسی بوون و دیارترینیان هەوڵی هەردوو دکتۆر محمود الشنیطی و احمد کابش بوو بەناوی(کورتەیەکی پۆلێنی دەیی خشتەکان، کە بناغەکەی لەلایەن ملفیل دیوی دارێژراوە)و ساڵی ١٩٧٧ لەقاهیرە لەلایەن (دار المعرفة)وە لەچاپدراوە.

هەرچۆن فؤاد إسماعیل کۆششێکی باشی کردوە بۆ هەموارکردنەوەی پێویست لە سیستمی دیویدا، ئەویش لەکتێبەکەیدا(کورتەیەکی پۆلێنی دەیی: نەخشەکان/ ملفیل دیوی، وەرگێڕانی بەهەموارکردن و کورتکردنەوەوە فؤاد إسماعیل فهمی ، چ/١٨، الریاض، ١٩٧٩).

رەنگە وەرگێڕان و هەموارکردنەوەکەی رێکخراوی عەرەبیی پەروەردەو رۆشنبیری و زانست (یۆنسکۆ) بۆ پۆلێنی دیوی دەیی، باشترین وەرگێڕان بێت، چونکە بەهەوڵی هەروەزی و بەڕێبەرێکی شیکارییەوە خراوەتە بەردەست، هەرچۆن دامەزراوێکی

هەرێمایەتی رۆشنبیریی چاودێریی کردووە، هەربۆیە بواری نوێکردنەوەی زیاترەو پێشنیازی بەکارهێنەرانی باشتر جێگای تێدا دەبێتەوە، یاخود هەر گۆڕانکارییەك بەسەر چاپە ئینگلیزییەکەدا لەداهاتوودا بێت دەتوانرێ لەمیشدا رەنگی پێبدرێتەوە.

هەموارکردنە عەرەبییەکان هەموویان بەشدارن لە هەمواری بابەتەکانی (ئایینەکان، زمانەکان، ئەدەبیات، جوگرافیاو مێژوو)و بەشێکیان لەو بوارانە زیاتر دەگرنەوەو وردە هەموارکردنێك لەبوارەکانی (کارگێڕیی گشتی، یان پەروەردەو فێرکردن)دا دەکرێت.

هەموارکردن لە (ئایین)دا یەکجار پێویست بوو، چونکە لەبنەڕەتدا پۆلێنی دیوی بە بەرفراوانی کاری لەسەر ئایینی مەسیحی کردوەو بۆ لقەکانی ژمارە (٢٢٠ تا٢٨٠)ی پێدراوە، ئیتر هەرچی ئایینەکانی تر هەیە لەژمارەی (٢٩٩)دا یەکخرابوون، هەربۆیە ئایینی ئیسلام لەم ژمارەیەدا دانرابوو و ئایینی دیکەی وەکو (ئایینی ئەڵمانی، نەژاد هیندییەکان، زەردەشتیو یەهودی)ی پێشخرابوون.

هەربۆیە هەموارکردن کراو ئایینی ئیسلامی خرایە پێشەوەو بۆ سەرجەم هەموارکردنەکان لقەکانی (٢١٠–٢١٩) دانرانو دەست بۆ لقەکانی دیکە نەبراو وەك خۆیان هێڵرانەوە.

ئەوەی ئایینی ئیسلامیی خستە پێش مەسیحییەوە، هەموارکردنەکەی فؤاد إسماعیل بوو، هەموارکردنە فراوانەکەی ئەو بەمجۆرەی لێهات:

٢٠٠ ئایینەکان

٢١٠ ئایینی ئیسلام

٢٢٠ زانستەکانی قورئان

٢٣٠ فەرموودەکانی پێغەمبەر

٢٤٠ ئوسوڵی ئایین

٢٥٠ شەریعەتی ئیسلامی (الفقة)

٢٦٠ سۆفیزم

٢٧٠ ئایینی مەسیحی

٢٨٠ گروپە مەسیحییەکان

٢٩٠ ئایینەکانی تر

ئەم هەموارکردنە بە فراوانیی پەسەندکرا، چونکە دەرفەت بۆ بەرهەمی فکری عەرەبیی لەبواری ئایینی ئیسلامدا رەخسا تا بەشی خۆی لە درێژەی پۆلێندا پێببڕێت.

سەرجەم هەموارکردنەکان، بەوەی (فؤاد إسماعیل) یشەوە (زمان)یان گرتەوە، تیایاندا زمانی عەرەبی خرایە (٤١٠ـ٤١٩)وە، لەبری جێگای لەنێو زمانەکانی تردا، دابەشکردنی ئەم زمانە چووە نێو پۆلێنی سەرجەم زمانەکانی ترەوەو بەمجۆرە:

٤٠٠ زمانەکان

٤١٠ زمانی عەرەبی

٤١١ نووسینو دەنگەکان

٤١٢ داتاشین (الاشتقاق)

٤١٣ فەرهەنگە عەرەبییەکان

٤١٤ رەوانبێژیی عەرەبی

٤١٥ رێزمانی زمانی عەرەبی

٤١٦ کێشو سەروا

٤١٧ شێوەزارە عەرەبییەکان

٤١٨ بەکارهێنانی زمانەوانی

٤١٩ مێژووی زمانی عەرەبی

٤٢٠ زمانی ئینگلیزی

٤٣٠ زمانی ئەڵمانی

٤٤٠ زمانی فەڕەنسی

٤٥٠ زمانی ئیتالی

٤٦٠ زمانی ئیسپانی

٤٧٠ زمانی لاتینی

٤٨٠ زمانی یۆنانیی کۆن

٤٩٠ زمانەکانی تر

هەرچۆن سەرجەم هەموارکردنەکان کۆك بوون لەسەر دانانی (ئەدەبیاتی عـەرەبی) لەسەرەتای ئەدەبیاتدا هەروەکو (زمان)، لە ٨١٠ـ٨١٩، وەك ئـەدەبیاتی زمانـانی تـر بەمجۆرە دابەشکراوە:

٨٠٠ ئەدەبیات

٨١٠ ئەدەبی عەرەبی

٨١١ شیعری عەرەبی

٨١٢ درامای عەرەبی

٨١٣ چیرۆکی عەرەبی

٨١٤ وتاری ئەدەبی

٨١٥ وتاربێژیی عەرەبی

٨١٦ نامەی عەرەبی

٨١٧ دەگمەنەکانو گاڵتەوگەپ

٨١٨ کۆمەڵەی ئەدەبیاتی عەرەبی

٨١٩ پەخشانی عەرەبی

٨٢٠ ئەدەبیاتی ئینگلیزیو ئەمریکی

٨٣٠ ئەدەبیاتی ئەڵمانی

٨٤٠ ئەدەبیاتی فەڕەنسی

٨٥٠ ئەدەبیاتی ئیتالی

٨٦٠ ئەدەبیاتی ئیسپانی

٨٧٠ ئەدەبیاتی لاتینی

٨٨٠ ئەدەبیاتی یۆنانی

٨٩٠ ئەدەبیاتی تر

بەڵام هیچ یەك لە هەموارکردنەکان شۆڕشێکیان لەبوارەکانی جوگرافیاو مێژوودا بەرپانەکردوە، ئەوەتا (فؤاد إسماعیل) مێژووی ئیسلامو عەرەبی دورگەی عەرەبیی لە(٩٥٣) دا داناوە، بەڵام وڵاتی شامو عێراقو باکووری ئەفریقای نوێی خستووەتە ٩٥٦ (مێژووی خۆرهەڵاتی ناوەڕاست)و ٩٦١ـ٩٦٦ (باکووری ئەفریقا)، ئەویش لەژێر کاریگەریی هەموارکردنەکەی (د.محمود الشنیطی)دا.

بەڵام هەموارکردنەکەی رێکخراوی عەرەبیی بۆ پەروەردەو رۆشنبیریو زانست هەموو مێژووی ئیسلامو عەرەبی کۆنو نوێی لە(٩٥٦)دا (بۆ وڵاتانی عەرەبیی ئاسیا)و(٩٦١ـ٩٦٦)ی بۆ (وڵاتانی عەرەبیی ئەفریقا) داناوە.

هەربەو شێوەیە زۆربەی گرفتی پۆلێنی بەرهەمی هزریی عەرەبیو ئیسلامیی چارەسەرکراوە، بەڵام هێشتا مەسەلە گەورەکە تەواو نەبووە، ئەویش دانانی پۆلێنێکی سەرانسەرییە؛ کە هەرچی هەموارکردن هەیە، بگرێتە خۆی.

دووەم: چۆنێتی دیاریکردنی ژمارەی پۆلێنی کتێب

کەسێك کە پۆلێنی کتێب دەکات کاتی ئەوەی نییە چی کتێب لە کتێبخانەدا هەیە بیانخوێنێتەوە، هەندێك جار ناونیشانی کتێب دیارەو پۆلێنکار دەتوانێت راستەوخۆ ژمارەی پۆلێنی کتێبەکە دیاری بکات، بەڵام جاری تر هەیە بەتەنیا ناونیشان بەس نییە بۆ پۆلێنی کتێب، چونکە نووسەری وا هەیە ناونیشانی سەرنجڕاکێشی ئەوتۆ دەنووسێت کە هیچ پەیوەندییەکی بە ناوەرۆکی کتێبەکەیەوە نییە. هەربۆیە

پێویستە پەنا بەرێتە بەر یەکێك لەو رێگایانەی بەهۆیانەوە دەگاتە ئامانجی خۆی، کەگرنگترینییان بریتیین لە:

١ ـ ناونیشانی کتێب:

زۆرجار بابەتی کتێب دەخاتە روو، بەڵام ناونیشانی وایش هەیە کەسەر لە خودی پۆلێنکارو خوێنەریش تێکدەدات، هەربۆیە پێویستە پۆلێنکار بەتەنیا تەماشای ناونیشانی کتێب نەکات، بەڵکو بڕوانێتە ناوەرۆکەکەشی، هەرچۆن دەبێ پۆلێنکار ئاگای لە ناونیشانە سەرنجڕاکێشەکان بێت، ئەوانەی لەیەکچوواندنو وشەی خوازراویان تێدایە.

٢ ـ پێڕستی کتێب (لیستی ناوەرۆك):

گەر لەرێی ناونیشانەوە نەتوانرا بابەتی کتێبەکە بناسرێت، ئەوا دەبێ کەسی پۆلێنکار بەوردی ئیندێکسی کتێبەکە بخوێنێتەوەو سەرنجی بەشەکانی بدات، زۆربەی جار ئیندێکس رێنیشاندەر دەبێت بۆ ناوەرۆكو بابەتی کتێب.

٣ ـ ناونیشانی بەشەکان:

گەر لەکتێبدا ئیندێکس رێکنەخرابوو، ئەوا دەبێت پۆلێنکار تەماشای ناونیشانی یەك بەیەکی بەشەکان بکات تاوەکو لەبابەتی کتێبەکە تێبگات.

٤ ـ بەرایی یان پێشەکی :

چاکتر وایە پۆلێنکار پێشەکی کتێبەکە بخوێنێتەوە، چونکە هەمیشە نووسەر مەبەستی خۆی لەپێشەکیدا دەخاتە روو.

٥ ـ رێبەر:

رێبەری کتێب کە لە کۆتاییدا دادەنرێت رێنیشاندەری گرنگە بۆ ناسینی بابەتی کتێبەکە.

٦ ـ سەرچاوەکانی کتێب:

پێویستە پۆلێنکار تەماشای لیستی سەرچاوەکانی کتێب بکات، ئەوانەی نووسەر بۆ نووسینی کتێبەکەی پشتی پێبەستوون، دیارە سەرچاوەکان لەدوا لاپەڕەکانی کتێبی چاپکراودا دادەنرێن، بەو رێگایەش بەناوەرۆك و بابەتی کتێبەکە ئاشنا دەبێت.

٧ـ خوێندنەوەی دەق (دەقی کتێب):

گەر بەهیچ یەکێك لەو رێگایانە نەتوانرا بابەتی کتێبێك دەربکەوێت، ئەوا دەبێ پۆلێنکار دەقی چەند بەشێکی کتێبەکە بخوێنێتەوە.

سێیەم: ئەو جیاکارییانەی دەبێت لەپلانی پۆلێنی درووستدا هەبن

*دەبێت پلانی پۆلێن بەتەواوی لەگەڵ سروشتی کتێبدا، وەك یەکەیەکی ماتریالی (مادی) بگونجێ، لەگەڵ ناوەرۆکە فکرییەکەشیدا.

*پلانەکە بەشێوەیەکی لۆژیکی دابەشکرا بێت، لق و بەشەکانیش پێویستە بەشێوەی پلەپلەبن، واتە لەگشتییەوە بۆ تایبەتی، دوای دابەشکردنیان بەسەر بوارەکاندا (ریز، لق، بەش).

*کار لەبابەتی سەرەکیدا دەکرێت، ئینجا درێژەی بابەتەکان.

*دەبێ بەدرێژیی بێت.

*دەبێ تێڕوانینی بێلایەنانە بەرامبەریان هەبێت (روانگەی هەموو کایەکانی مەعریفە) تیایاندا ببینرێتەوە.

*جێگای هەموو بەشەکانی مەعریفەی تیادا ببێتەوە، بێ ئەوەی کار لەسیستمی پۆلێن بکات.

*دانانی سەرەبابەتەکان، تا هیچ گومانێك درووست نەبێت و سنووری هەر بەشە زانراو بێت، لەگەڵ لقەکانیان.

*باشدانانی ژمارەکان، بەشێوەیەك کارکردن لەسەریان سادەو ئاسان بێتو توانای لەبەرکردنیان هەبێت، پاشانیش؛ بتوانرێت ژمارەی دیکە زیاد بکرێت بۆ بابەتی نوێو سەرچاوەی زۆرتر، بێئەوەی کار لەسیستمی بە ژمارەکردن بکات.

*دەبێ رێبەری هیجایی بۆ بابەتەکان رێکبخرێت تا بەخێرایی جێگای هەر بابەتە لەنەخشەی پۆلێندا دیاری بکرێت، بابەتە بەکارهێنراوەکان لەوپلانەدا بەشێوەیەکی هیجایی ریزبەندی دەکرێت، بەرامبەر هەر ژمارەیەو بەپێی نەخشەکە بابەتەکە دیاری دەکرێت.

چوارەم: بنچینەکانی پلانی پۆلێنی دیوی دەیی

ئامانجی سەرەکیی لە پۆلێنکردن، پۆلێنی مەعریفە نییە بەشێوەیەکی تیۆری، بەڵکو پۆلێنی کتێبە بە پراکتیکی تاوەکو رێکبخرێنو خوێنەر بتوانێ بێ ماندووبوونو لەماوەیەکی کەمدا بیاندۆزێتەوە.

کە کتێبخانەیەك پۆلێن دەکرێت، بۆ بەباش بەکارهێنانی سەرچاوەکانێتی، ئەویش لەبەر رۆشنایی ئەم خاڵانەدا:

١–کۆکردنەوەی کتێب لە کۆمەڵەکاندا بەپێی پەیوەندیی هەر کۆمەڵەیە، یاخود خەسڵەتی هاوبەشیان لەیەك کۆمەڵەدا.

٢–پێکەوەگرێدانی کتێبەکان بەپێی پەیوەندیی بابەتییان لەنێوان بابەتە جۆراوجۆرەکاندا.

٣–رێکخستنی کتێبەکان لەنێو تاخچنی دۆڵابەکان، بەشێوەیەك بتوانرێ کتێبی نوێ بخرێتە سەریان، هاوکات لابردنی کتێبی تر کە بەپێی بابەت دووربن لێیان.

٤–دانانی هێما بۆ بەژمارەکردنی کتێبەکان، تا بەئاسانی لە جێگای خۆیاندا دابنرێنەوە، هاوکات پێداچوونەوە بە ریزبەندییانو چۆنێتی دانانیان لەسەر تاخچنەکان، یان داگرتنیان بۆ خوێنەر.

٥–ئاگاداربوون لە زنجیرەی لۆژیکییانە بۆ ریزبەندییان لەگشتییەوە بۆ تایبەتی، واتە لەبەشەوە بۆ لقو لقی بچووکتر.

٦–بەستنەوەی تاخچنی کتێبەکان بەکارتی پێڕستەوە، بەشێوەیەك رێنیشاندەر بێ بۆ جێگای کتێبەکان.

ئەمانە بەپلەی یەکەم رۆڵیان دەبێ بۆ ریزبەندیی کۆمەڵەکانی کتێب، واتە بەپێی بەهای بابەتییان، بەڵام نابێ لایەنی فۆرمو بەهای شێوەی کتێب فەرامۆشکرابێ، چونکە ئەوە دەبێتە بوونی ماترییاڵیو بەرچاوی کتێب.

بەکارهێنانی کتێب لە کتێبخانەیەکەوە بۆ یەکێکی تر جیاوازە؛ ئەویش بەپێی سروشتی هەریەکەیان، ئەوەتا کتێبخانەیەکی گشتی جیاوازە لەیەکێکی تایبەتمەند، یان کتێبخانەی خوێندنگایەکی سەرەتایی، هەربۆیە دەبێ رێساو بنەمای دیاریکراو لە پۆلێنی هەر جۆرە کتێبخانەیەکدا بگرێتە بەر.

پاری سێیەم

بنەماکان و پلانی پۆلێنی کتێب

یەکەم: بنەما گشتییەکانی پۆلێنی پراکتیکی

دووەم: پلانی پۆلێنی دیوی دەیی

سێیەم: پلانی لەوەوبەر ئامادەکراو

یەکەم: بنەما گشتییەکانی پۆلێنکردنی پراکتیکی

١- دانانی کتێب بە جۆرێکی ئەوتۆ کە گەورەترین سوود ببەخشێت، مەبەست لەم بنەمایەش دانانی کتێبە لەو جێگایەدا کە پۆلێنکار پێشبینی دەکات زۆرترین خوێنەر رووی تێبکەنو سوودمەندبن لێیان، کتێبخانەکان لەنێو خۆیاندا جیاوازن لەڕووی بەرپرسیارێتی پۆلێنکارەوە، ئەویش: ئایا کتێب لەکوێدا دادەنرێ کە سوودی گەورە بگەیەنێ بەخۆێنەر؟

باچەند نموونەیەك بهێنینەوە:

*کتێبی (سابوون)، ئایا لەنێو ئەو کتێبانەدا دادەنرێت کە سەبارەت پیشەسازین، یان دەخرێتە نێو ئەوانەوەی کە دەربارەی پاکژکەرەوەکانن؟

*کتێبی (بەناوبانگترین پزیشکەکانو داهێنانە پزیشکییەکانیان) دەخرێتە ژینناممەوە، یان دەخرێتە ئەو کتێبانەی کە تەرخانن بۆ باسەکانی پزیشکی؟

هەربۆیە دەبێت پۆلێنکار سروشتی هامشۆکەرانی کتێبخانەکەی لەبەرچاو بگرێت، هەروەها ئامانجی کتێبخانەکەشی لەبڕیارەکانیدا بەهەند وەربگرێت.

٢- دەبێت پۆلێن بەپلەی یەکەم بەپێی بابەت بێت، پاشان بەپێی ئەوشێوەیەی (فۆرم) کە بابەتی کتێبەکەی لەسەر دانراوە، با نموونە بۆ ئەمە بهێنینەوە:

زمان/ اللغة (پۆلێن بەپێی بابەت)

فەلسەفەی زمان/ فلسفة اللغة (پۆلێن بەپێی فۆرم)

هەمیشە بابەت بناغەیە بۆ پۆلێن کردنی هەر کتێبێك، پۆلێن هەمیشە بەپێی بابەتە، تەنیا لەدوو حاڵەتدا نەبێت:

* دانراوە گشتییەکان/ المؤلفات العامة(٠٠١-٠٩٩)، کە بریتین لە:

فەرهەنگی زمان، ئینسایکلۆپیدیا، کۆمەڵە وتار..تاد، بەشێوەیەك پۆلێن دەکرێن، جیا لەپۆلێن بەپێی بابەت، چونکە لە بابەتێکی دیاریکراو ناکۆڵنەوە، بەڵکو لە چەندین بابەت دەکۆڵنەوە.

* ئەدەبیاتی زمان/ آداب اللغات(٨٠٠–٨٩٩) هەر هەموویان بەشێوەی (چیرۆك، شیعر، شانۆنامەو...تاد) پۆلێن دەكرێن، نەك بەپێی بابەت، چونكە ئێمە سەرنج نادەینە بابەتی چیرۆك، یان بابەتی قەسیدەی شیعریی، بەڵكو بەتەنیا فۆرمەكەیمان بەسە بۆ پۆلێن، چونكە هەر ئەوەشە مەبەست لەئەدەبیات.

ئەو كتێبانەی كە فۆرمی دیاریكراویان هەیە، وەكو فەرهەنگەكانو ئینسایكلۆپیدیاو...تاد، ئەوانەی گوزارشت لە بابەتی دیاریكراو دەكەن، بەپلەی یەكەم ئەو كتێبانە هێمای نیشاندەر بەپێی بابەتەكانیان وەردەگرن، ئینجا بەپێی فۆرمی كتێب هێما وەردەگرن، بۆ نموونە:

فەرهەنگ لە زانستی رووەكزانی/ محجم فی علم النبات (٥٨٠,٣).

٣–پۆلێنی كتێب بەپێی نزیكترین ناونیشان دەبێ كە رێنیشاندەر بێت بۆی، یان بە تایبەت لەبەر رۆشنایی خەسڵەتەكانی بێت، ئەگەر كتێبێك باس لە(شانۆكان/ المسارح) بكات، ئەوا پۆلێنكردنی لەژێر ئەو ناونیشانەدا دەبێت كە ژمارەی پۆلێنی(٧٩١,٥)وەردەگرێت، نەك لەژێر ناونیشانی گشتگیرتردا كە(ئامڕازەكانی خوشگوزەرانی گشتیی/ وسائل الترفیه العامة،یەو دەچێتە خانەی ژمارەی پۆلێنی(٧٩١)ەوە.

نموونەیەكی تر:

كتێبێك سەبارەت بابەتی(صناديق توفير البريد) بێت، ئەوا لەژێر ئەو ناونیشانەدا پۆلێن دەكرێت كە كتێبەكانی(توفير البريد)یان لە خۆگرتووە، نەوەك لە بابەتی گشتیی(بنوك الإدخار)دا، یان لەژێر ناونیشانی فراوانتری(اقتصاد المال)دا:

صنادق توفير البريد	٣٣٢,٢٢
بنوك الإدخار	٣٣٢,٢
اقتصاديات المال	٣٣٢

٤- ئەگەر کتێبێك دوو یان سێ بەشی سەبارەت بابەتێکی گشتی بوو، ئەوا پۆلێنکردنی لەبەر رۆشنایی بەشە زۆرەکەیدا دەبێ، گەر وانەبوو دەچێتە خانەی بەشی یەکەمیەوە، ئەگەر کتێبێکیش زیاد لەسێ بەش بوو، ئەوا دەچێتە خانەی پۆلێنی ئەو بەشەی گشتگیر ترە.

بۆ نموونە:

کتێبێك باس لە بابەتەکانی(فێرکردن/ التعلیم، بەڕێوەبردن/ الإدارة، رێکخستن/ التنظیم)بکات، ئەوا پۆلێنی لەسەر یەکێك لەو بابەتانە دەکرێت کە فراوانتربێت لەوانی تر، گەر هێندەی یەکیش بوون ئەوا دەخرێتە خانەی یەکەمیانەوە.

٥- ئەگەر بابەتێك، لەبابەتێکی جیاوازتر دوا، ئەوا پۆلێنی لەسەر ئەوەی دووەمیان دەبێت کە لێی دەدوێت، بۆ نموونە:

کتێبێك باسی (البصریات الهندسیة) بکات، ئەوا لە خانەی (بینین/ البصریات)دا پۆلێن دەکرێت، نەك لەبابەتی ئەندازە/ الهندسة.

٦- ئەگەر کتێبێك سەبارەت بە بابەتێکی دیاریکراوی ناوچەیەکی جوگرافی بوو، ئەوا یەکەمجار لەژێر بابەتدا پۆلێن دەکرێت.

بۆ نموونە:

کتێبێك بەم ناونیشانە بوو (الحیاة الأجتماعیة فی الریف المصری)، دەبێ یەکەمجار لەبابەتی (کۆمەڵناسی)دا پۆلێن بکرێت، پاشان هێمای رێنیشاندەر دیاری بکرێت بۆ ناوچە جوگرافیەکە کە (میسر)ە.

٧- کتێبەکانی مێژوو سەرەتا بەپێی (کیشوەرەکان) دابەشدەکرێن، ئینجا بەپێی وڵاتەکان.

٨- ئەگەر جێگایەك لە نەخشەکانی پۆلێندا بۆ بابەتی کتێب نەبوو، بۆ نموونە کتێبێك باس لە بابەتێکی یەکجار نوێ بکات کە لەوەوبەر لە پلانی پۆلێندا نەبووبێت، دەبێ پۆلێنکار بەشوێن نزیکترین شوێنی گونجاودا بگەڕێ بۆ بابەتی کتێبەکەی، لەم

کاتەدا دەبێ ئەو کەسە زانیاریی تەواوی هەبێ لەسەر ئەو بوارەی کە کتێبەکە باسی دەکات.

باشتر وایە، پۆلێنکار زانیاری تەواوی هەبێ سەبارەت بە پوختەی نەخشەکانی پۆلێنی دیوی دەیی، چونکە کاتێك دەیەوێ بابەتی کتێب دیاری بکات تا پۆلێنی بکات دەتوانێت لەجێی گونجاودا دایبنێت،(نەك هەموو جار بگەڕێتەوە سەر کورتەی نەخشەی یەکەم).

هەرچۆن پێویستە پۆلێنکار شارەزایی هەبێت لەو بابەتانەی لە پوختەی نەخشەی دووەمی پۆلێندا هاتوون، لەگەڵ ئەوانەی لە پوختەی سێیەمدا هەن، لەگەڵ بەردەوامیی لە بەکارهێنانی نەخشەکانیشدا شارەزایی زۆرتر دەبێ لە دیاریکردنی بابەتی کتێبداو هەڵبژاردنی ژمارەی پۆلێنی گونجاو، بەبێ ماندووبوون.

دووەم: پلانی پۆلێنی دیوی دەیی

لەو پۆلێنانەیە کە دابەشبوونی زانیارییەکان بەسەر دە پلەی سەرەکیدایەو هەریەك لەو پلانەش دابەشدەبنەوە بەسەر دە بەشی تردا، هەریەك لەوانیش دابەشدەبنەوە بەسەر دە لقداو بەو شێوەیە، بۆ نموونە:

زانیاریی کۆمەڵایەتی (پلەی سەرەکیی)	٣٠٠
پەروەردەو فێرکردن (بەش)	٣٧٠
پرۆگرامەکانی خوێندن (لق)	٣٧٥

هەر بەو شێوەیەی پۆلێنی (دیوی دەیی)و پلە سەرەکییەکان لە (دیوی)دا بەمجۆرەیە:

زانیاریی گشتی

فەلسەفەو سایکۆلۆژیا

ئایینەکان

زانستە کۆمەڵایەتییەکان

زمانەکان

زانستە تیۆرییەکان

زانستە پراکتیکییەکان

هونەرەکان

ئەدەبیات

جوگرافیاو ژینناموو مێژوو

لۆژیکی پشت ئەو دابەشکردنانە؛ بەپێی بیرکردنەوەی (ملفیل دیوی)، ئەو ئادەمیزادە بووە کەبۆ یەکەمجار دابەزیوەتە سەر زەوی‌و دەستی کردوەتە پرسیار لەخۆی‌و گەردوونی دەوروبەری (فەلسەفەو دەروونزانی)، پاشان مرۆڤ روو لەپەروەردگاری خۆی‌و درووستکەری گەردوون بووەو پەیوەندیی لەنێوان خۆی‌و خودادا درووست بووە (ئایینەکان)، چەندە مرۆڤ بەکات‌و شوێنی تردا رەت بووبێت، گروپی دیکەی ناسیوەو پەیوەندیی لەگەڵدا بەستوون‌و لێیان کۆڵیوەتەوە (زانستە کۆمەڵایەتییەکان)، دەبوو گەشە بە هێماکانی ئاخافتن بدرێت لە نێوان خەڵکی جیاوازو لە ناو یەك جۆر لە خەڵکیدا (زمانەکان)، مرۆڤ دوای ئەوە بیرکردنەوەی پەتیی هەبووە بەرامبەر خۆرو ئەستێرەکان‌و زەمین‌و رووەك‌و ئاژەڵ‌و جەستەی مرۆیی (زانستە تیۆرییەکان).

پاشان مرۆڤ ئەو زانیارییەی بەکارهێناوە بۆ هێنانەدیی سوودی بەرچاو بۆ خودی خۆی، واتە بەکارهێنانی زانیارییەکان لەبوارەکانی کشتوکاڵ‌و پزیشکی‌و تەلارسازی‌و چێشتلێنان‌و گۆڕهەڵبەستن.. تاد؛ (زانستە پراکتیکییەکان)، پاش ماندووبوونی مرۆڤ بەدەست کاری پراکتیکییەوە پێویستی بەحەوانەوەو کاتبەسەربردن‌و رابواردن هەبووە (هونەرەکان)و پاشان تۆمارکردنی ئەو هونەرانە (ئەدەبیات)، دواجار مرۆڤ لەگەشتی سەرزەویدا پێویستی بەوەسف‌و تۆمارکردن هەبووە بۆ نەوەکانی داهاتوو:

وەسـفی زەمـین، وەسـفی رووداوەکـانو تۆمارکردنیـان، وەسـفی مەزنـە مرۆڤـەکانو بەناوبانگەکانیان (جوگرافیاو ژیننامەو مێژوو).

بەو شێوەیە (دیوی) زانیاریی مرۆیی دابەشکردووە بەسەر نۆ بەشی سەرەکیدا، کە لەریزبەندییەکی لۆژیکیداو بەپێی تێڕوانینی خۆی هاتوون، پاشان مرۆڤ هەستی بـەوە کردووە کە هەندێ بابەت بەپێی لۆژیك ناچنە نێوان هیچ یەك لـەنۆ بەشـەکەوە، هـەر بۆیـە ئـەو بابەتانـەی لەبەشـێکی گـشتیدا کۆکردوونەتـەوەو لـە سـەرەتای پۆلێنـدا داینـاونو بەوەش پۆلێنەکە بووەتە دەبەش.

(ملفیل دیوی) هـەر بەشـەی دابەشـکردووە بەسـەر دە لقـدا، لەگـەڵ رەچـاوکردنی دووبـارەی لۆژیکـدا، بـۆ نموونـە پلـەی زانـستە کۆمەڵایەتییـەکان (٣٠٠) ئەمانـەی لەخۆگرتووە:

٣١٠ ئامار

٣٢٠ سیاسەت

٣٣٠ ئابووری

٣٤٠ یاسا

٣٥٠ کارگێڕیی گشتی

٣٦٠ خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی

٣٧٠ پەروەدەو فێرکردن

٣٨٠ بازرگانیو گواستنەوە

٣٩٠ دابو نەریتو فۆلکلۆر

هەر بەو شـێوەیە؛ لەهـەموو پلانـی پۆلێنـدا، کـە بـە پلانـی پـۆلێنی دیـوی دەیـی ناونراوە.

بەهێماکردن

پۆلێنی دیوی دەیی بەشێوەیەکە هەر بابەتـە لـەنێو پۆلێنـدا هێمـا؛ یـان ئامـاژەی خۆی هەبێ بەدەلالەتی کۆدی خۆیەوە، ئەو هێمایە، یان ئـەو کـۆدە گوزارشـت بـووە لەبابەتێك و نەکراوە بە بابەتی تر قەرەباڵغ بکرێت، دەبوو هێماکان بەتـەنیا لـەژمارە پێکبێن، ئەو هێمایە دەبووە ئاماژە بـۆ کتێبـی دیـاریکراوو بـەوەش بابـەتیان دیـاری دەکـرا، لـەوەش زیـاتر؛ رەنگدانـەوەی لـۆژیکی بـوونو لەپلـەوە بـۆ بـەش بـۆ لـق ریزبەندیی کراون، بۆ نموونـە، ملفیـل دیـوی لەپۆلێنەکەیـدا هێمـا پوختـەکانی لەبـەر ئاسانییانو باش بەکارهێنانیان خسووەتە گەڕ، ئەم نموونەیەش ئەوە دەسەلمێنێت:

٠٠٠ زانیاریی گشتی

١٠٠ فەلسەفەی دەروونزانی

٢٠٠ ئایینەکان

٣٠٠ زانستی کۆمەڵایەتی

٤٠٠ زمانەکان

٥٠٠ زانستە تیۆرییەکان

٦٠٠ زانستە پراکتیکییەکان

٧٠٠ هونەرەکان

٨٠٠ ئەدەبیات

٩٠٠ جوگرافیاو ژینناممەو مێژوو

یاخود ٣٠٠ (زانستە کۆمەڵایەتییەکان):

٣١٠ ئامار

٣٢٠ سیاسەت

٣٣٠ ئابووری

٣٤٠ یاسا

٣٥٠ کارگێڕیی گشتی

٣٦٠ خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی

٣٧٠ پەروەدەو فێرکردن

٣٨٠ بازرگانیو گواستنەوە

٣٩٠ داب‌و نەریت‌و فۆلکلۆر

دوای ئەوەش، هەربەشە بەسەر دەلقدا دابەشبوون، هەر لقەش هێمای لەهێمای بەشەکانەوە لێبووەتەوە، ئەوەتا (٣١٠) دابەشبووە بەسەر:

٣١١، ٣١٢، ٣١٣، ٣١٤، ٣١٥، ٣١٦، ٣١٧، ٣١٨، ٣١٩.

هەر لقەش دابەشبووەتەوە بەسەر دە پەلی دیکەدا، هەریەکەش هێمای خۆی هەبوو، بۆ نموونە:

٣١١,١، ٣١١,٢، ٣١١,٣، ٣١١,٤، ٣١١,٥، ٣١١,٦، ٣١١,٧، ٣١١,٨، ٣١١,٩.

گونجاوی

زانیاریی مرۆیی بابەتی وای هێناوەتە ئارا کەلەوەو بەر مرۆڤ پەی پێ نەبردوون، وەك ئەتۆمو داگیرکردنی گەردوونو مانگە دەستکردەکانو پەیوەندییەکان لەدوورەوە، هەروەها کۆمپیوتەرو لێزەر، لەگەڵ شتی زۆری دیکە لە چەرخێکدا کەبە چەرخی زانیارییەکان ناونراوە، یان چەرخی تەقینەوەی مەعریفی.

کە پۆلێن بریتی بێت لە ئەندازەی زانیاریی مرۆیی، پێویستە گونجاوییەکە بەجۆرێ بێت بابەتی نوێ بگرێتە خۆ لە شوێنی سروشتی خۆیدا؛ لەچوارچێوەی لۆژیکی گشتیی پلانەکەدا، لەگەڵ فەرامۆشکردنی ئەو بابەتانەی بەکارنایەن، بەبێ تێکدانی رێکخستنی گشتیی پۆلێن کردن.

پێویستە بابەتی نوێ لە پلانی پۆلێندا بەتەنیا هەر خاوەنی شوێنی لۆژیکی خۆی نەبێت، بەڵکو هێمای لۆژیکیشی هەبێت، لەگەڵ ئەو پێویستییەشدا؛ بابەتێ گەر

لەپلانی پۆلێن دووربخرێتەوە، ئەوا نابێ هەرگیز ژمارەکەی بەکاربهێنرێتو بدرێتە بابەتێکی تر.

سێیەم: پلانی لەوەوبەر ئامادەکراو

ئەگەر هەر کتێبخانەیەك، بەتەنیا رەنجی زۆر بدات بۆ ئامادەکردنی پلانی پۆلێنی تایبەت بەخۆی، ئەوا هەزاران پۆلێن لەیەك وڵاتدا دێنە ئارا، بگرە دەیان پۆلێن لەیەك جۆری کتێبخانەدا لەو وڵاتەدا دەبینرێنەوە، بەوەش بەفیڕۆدانی کاتو رەنجو پارە دەخولقێنێ، لەگەڵ نەبوونی گونجان لەنێوان کارمەندی کتێبخانەکانداو سەرلێشێوانی سوودمەندان؛ بەوەی جیاوازیی زۆر دەبینن لەنێوان کتێبخانەیەك بۆ یەکێکی تردا، لەیەك جۆری کتێبخانە، یاخود لەجۆرە جیاوازەکانیاندا.

لەبەر ئەوە پیشەی کتێبخانەو زانیارییەکان پێویستی بە (کەرەستەی پێوانەیی) سەرەکیی هەبووە لەکارەکانیدا، لەوانەش پلانی پۆلێن؛ هەربۆیە دەبینرێت هەر کتێبخانەیە پلانی پێشوەختی هەیە کە لەوەوبەر ئامادەی کردووە، کەواتە دەیان هەزار کتێبخانە لەوڵاتاندا دەبینرێنەوە کەخاوەن یەك پلانن، لەوانەش پلانی باو لەنێو یەك وڵاتدا، یان لەسەر ئاستی جیهان.

کتێبخانە؛ پلانی پۆلێنەکەی هەرچۆنێك بێت، دەبێت ئەو پلانە سێ سیمای سەرەکیی هەبێت؛ ئەوانیش: پێشەکیو رێبەری کار (خشتەکان)و ئیندێکس، لەپێشەکیدا دانەری پلانەکە فەلسەفەی پۆلێن روونەدەکاتەوە، هەروەها چۆنێتی دابەشکردنی زانیارییەکانو لۆژیکی ئەودیو دابەشکردنەکەو (رێبەری کار)یش چۆنێتی بەکارهێنانی پلانەکەو پراکتیزەکردنی ئاسان دەکات، بەڵام (خشتەکان) دابەشکردنی قووچەکیی زانیاریی مرۆیی دەگرێتە خۆی، لەبەردەم هەر بەش بەشکردنەشدا هێمای تایبەت دادەنرێت.

(ئیندێکس)یش هـەموو بەشـەکان ڕێکـدەخات، ئەوانـەی لـە خـشتەکاندا دێـن؛ بـە ڕیزبەندییـەکی هیجـایی ڕەهـا لەگـەڵ دانـانی هێمـا بەرامبـەر هەریەکـەیان، ئیـدی دەتوانرێت گەڕانەوە لە ئیندێکسەوە بۆ بەشەکانی نێو خشتەکان بەهۆی هێماکانەوە ئەنجام بدرێت.

پاری چوارەم

سیما بنچینەییەکان

لە پلانی پۆلێنی دیوی دەییدا

یەکەم: سیما دیارەکان لە پلانی پۆلێنی دیوی دەییدا

دووەم: دیاریکردنی ژمارەی تایبەت

یەکەم: سیما دیارەکان لە پلانی پۆلێنی دیوی دەییدا

١- خشتەکان:

پوختەی یەکەم، پوختەی دووەم، پوختەی سێیەم، پاشان تەواوی خشتەکان بەتەواویی- رێبەری رێژەیی بەناوبانگ.

(پێشەکی) لەم پۆلێنەدا بەپێی چاپەکانو لەدەیان ساڵدا گەشەی باشی بەخۆوە دیوە، لە تەنیا ١٢ لاپەڕەی چاپی یەکەمەوە بۆ زیاتر لە ٥٠٠ لاپەڕەی چاپی بیستەم، هەرچۆن خشتەکان لە ١٢ لاپەڕەی چاپی یەکەمەوە گەشەی کردوە بۆ زیاتر لە ٢٠٠٠لاپەڕە لە چاپی بیستەمدا، بەهەمان شێوە؛ رێبەریش لە ١٨ لاپەڕەوە گەیشتووەتە ٢٠٠٠ لاپەڕە.

ئەم پۆلێنە، لە رووی دابەشکردنی زانیاریی مرۆییەوە ئاسانەو بە باشی دابەشکراوە بەسەر لقەکاندا، هەروەها دابەشکردنەکە لۆژیکی زانستیی پێوە دیارە، (دیوی) زانیاریی مرۆیی بەسەر ١٠ پلەی سەرەکیدا دابەشکردووە، هەر یەکێك لەوانیش بەسەر ١٠ بەشو هەر بەشەش بەسەر ١٠ لقدا، ئەوەش بووەتە هۆی هۆکاری بەکارهێنانو بیرکەوتنەوەیان بە ئاسانی، لەم دابەشکردنە دەییەوە پۆلێن بە (دەیی) ناودێر کراوە.

ئەم نموونەیە، پرۆسەی دابەشکردنەکە وێنا دەکات:

دابەشکردنی دیوی بۆ زانیاریی دەیی

٠٠٠ زانیاریی گشتی

١٠٠ فەلسەفەو دەروونزانی

٢٠٠ ئایینەکان

٣٠٠ زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٤٠٠ زمانەکان

٥٠٠ زانستە تیۆرییەکان

٦٠٠ زانستە پراکتیکییەکان

٧٠٠ هونەرەکان

٨٠٠ ئەدەبیات

٩٠٠ جوگرافیاو ژینناممەو مێژوو

٣٠٠ زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٣١٠ ئامار

٣٢٠ سیاسەت

٣٣٠ ئابووری

٣٤٠ یاسا

٣٥٠ کارگێڕیی گشتی

٣٦٠ خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی

٣٧٠ پەروەردەو فێرکردن

٣٨٠ بازرگانیو گواستنەوە

٣٩٠ داب‌و نەریت‌و کەلەپور

٣٧٣ فێرکردنی ئامادەیی

٣٧٣,١ فێرکردنی ئامادەیی بەگشتی

٣٧٣,٢ جۆرو ئاستەکانی فێرکردنی ئامادەیی

٣٧٣,٣ فێرکردنی ئامادەیی لە جیهانی دێریندا

٣٧٣,٤ فێرکردنی ئامادەیی لە ئەوروپا

٣٧٣,٥ فێرکردنی ئامادەیی لە ئاسیا

٣٧٣,٦ فێرکردنی ئامادەیی لە ئەفریقا

٣٧٣,٧ فێرکردنی ئامادەیی لە ئەمریکای باکوور

٣٧٣,٨ فێركردنی ئامادەیی لە ئەمریكای باشوور

٣٧٣,٩ فێركردنی ئامادەیی لە ئۆكیانووس

بەوشێوەیە دابەشكردنی دەیی بەردەوام دەبێت تا بچووكترین بەشی بابەتەكانی زانیاریی مرۆیی. دیوی؛ هێمای پوختی لەپۆلێنەكەیدا بەكارهێناوە بۆ بەهێماكردنی بابەتەكان ، بۆ ئەو مەبەستەش ژمارەی هەڵبژاردووە، چونكە ژمارەكان توانای بەتاڵكردنی بێكۆتایی دەڕەخسێنن، بۆ زانیارییە مرۆییە گەشەكردووەكانیش لە سەردەمی زانیاریدا بەكەڵك دێن. لەچاپی یەكەمی ئەم پۆلێنەدا هەزار بابەت بەدی دەكرێت، بەڵام لە چاپی بیستەمدا بابەتەكان گەیشتوونەتە ٣٥ هەزار، كەواتە زانیاریی مرۆیی لە ماوەی سەدو دە ساڵیدا بە رێژەی ٣٥ جار زیادیان كردووە.

پۆلێنی بنچینەیی لەدیویدا بابەتەكانی زانیاریی مرۆیی پوخت دابەش دەكەن، بێ جۆرەكانی چارەسەری بابەت؛ كە هەر لە خودی كتێبێكدا هەن، بابەت لە گۆشەنیگای دیاریكراو، یان لە چوارچێوەی ناوچەیەكی دیاریكراو، یان لە خودی قاڵبێكدا، یان لە زمانێكدا چارەسەر دەكرێن.

ئەگەر پۆلێن بەتەنیا بریتی بێت لە ژمارەی بابەت، ئەوا كەموكورت دەبێ بۆ رەنگدانەوەی راستیی چارەسەری بابەت لە كتێبدا، هەرچۆن ناكرێت ژمارەی تریش زیاد بكرێت وەك رێنیشاندەر بۆ گۆشەو ناوچەو مێژوو و زمانەكانو...تاد؛ بۆ تەنیشت ژمارەی بابەتەكان، چونكە ئەوە دەبێتە هەڵاوسانی پلانەكە بێ هیچ بیانوویەكی راستەقینە، لەم پۆلێنەدا، خشتەی تایبەت بەمەبەستی چارەسەركردنەكان وەك پاشكۆ خراونەتە سەر پۆلێنی بابەتەكانو لێیانەوە ژمارەی رێنیشاندەر بۆ خودی چارەسەركردن وەردەگیرێنو دەخرێنە سەر ژمارەی پۆلێنی بابەت. ژمارەی ئەو خشتانە گەیشتوونەتە حەوت خشتەو بەم شێوەیە، (لەبڕگەی دووەمدا) كورتیان دەكەینەوە.

٢- خشتەی ژمارەکانی شێوەو وێنە:

کاتێـك کتێـب چارەسـەری بابـەتێك لـە قـاڵبێکی دیـاریکراودا دەکـات، وەك باسـی فەلسەفەو تیۆرەکانی بابەتەکـە؛ یـان زاراوەکـانی، یـان وەك لیـستێکی بیبلیـۆگرافی سەبارەت بەو نووسینانەی لەسەر بابەتێك نووسـراون، یـاخود ئینـسایکلۆپیدیا، یـان خولاوەیەکی تایبەتمەند لەبابەتێکدا، ئەمانە چارەسەرن، بەڵام ئەو جۆرە چارەسەرە خودی بابەتەکە ناچەسپێنێت، بەڵکو لە قـاڵبێکی دیـاریکراودا دایـدەنێت؛ پاشـانیش دەبـێ ژمارەیـەکی شـێوەیی (پێوانـەیی) زیـاد بکرێـت کـە رێنیـشان بێـت بـۆ ئـەو چارەسـەرە؛ لـەپاڵ ژمـارەی بابەتەکـەدا ، ئـەم خـشتەیە شـێوەو وێنـەی جیـاوازی چارەسەرەکان نیشان دەدات، لەگەڵ هێماکانیان:

٠٠٠,١ فەلسەفەو تیۆرەکان

٠٠٠,٢ کورتکراوەو هێڵکارییەکان

٠٠٠,٣ فەرهەنگی تایبەتمەندو ئینساکلوپیدیا

٠٠٠,٤ وتارو موحازەرەکان

٠٠٠,٥ خولاوەکان

٠٠٠,٦ کۆمەڵەو رێکخراوەکان

٠٠٠,٧ خوێندنو فێرکردن

٠٠٠,٨ چارەسەری هاوبەشی بابەت (کۆمەڵەکان)

٠٠٠,٩ چارەسەری مێژوویی بۆ بابەت

بـۆ نموونـە، فەلـسەفەی فێرکـردنو تیۆرییـەکانی (٣٧٠,١)و ئینـساکلوپیدیای تایبەتمەند بە فێرکـردن (٣٧٠,٣)، مێـژووی فێرکردنـی ئامـادەیی (٣٧٣,٠٩)، دیـارە دەتوانرێت ژمارەکانی شێوەو وێنە دابەشبکرێن بەسەر لقـی دیکـەدا بـۆ چارەسـەری وردی زیاتر، وەکو ٠٢٠,٧١ .- بۆ خوێنـدنگاکانی زانـستی کتێبخانـەو زانیارییـەکانو ٠٢٠,٧٣ .- بۆ نیشانەی خوێندکارانی زانستی کتێبخانـەو زانیارییـەکانو ٠٢٠,٧٤ .- بۆ مۆزەخانەو پێشانگاکانی کتێبخانەو زانیارییەکان.

٣- خشتەی ژمارەکانی ناوچە جوگرافییەکان:

ئەم خشتەیە، درێژەی ژمارەکانی دابەشبوونی جوگرافیی لەجیهاندا تێدایە، تەنانەت گەر کتێبی پۆلێنکراو چارەسەری بابەتی کردبوو لەچوارچێوەی ناوچەیەکی دیاریکراودا، دەکرێ ژمارەی ناوچەکە لەم خشتەیەدا وەربگیرێت و بخرێتە سەر ژمارەی بابەتەکە بۆ رێنیشانی چارەسەری جوگرافیی. ئەم خشتەیە بەتەنیا ژمارەی کیشوەرو وڵات و هەرێمەکان نادات بەدەستەوە، بەڵکو ژمارەی تەرخانکردوە بۆ ناوچە جیاوازەکان لەنێو یەك وڵاتدا؛ هەربۆیە ئەم خشتەیە باشترین خشتەی یاریدەدەرە بە درێژیی و روونیی (لەرووی قەوارەوە)، ژمارە جوگرافییە سەرەکییەکان بەم شێوەیەن:

٠٠٠,١ چارەسەری جوگرافیای گشتی

٠٠٠,٢ تاکەکان بە گشتی

٠٠٠,٣ جیهانی دێرین

٠٠٠,٤ ئەوروپا

٠٠٠,٥ ئاسیا

٠٠٠,٦ ئەفریقا

٠٠٠,٧ ئەمریکای باکوور

٠٠٠,٨ ئەمریکای باشوور

٠٠٠,٩ ئۆکیانووس

ئەو ژمارانەش بە رێژەیەکی زۆرو تا بچووکترین ناوچە لە جیهاندا لقیان لێدەبێتەوە. لێرەدا ئەوە دێنینەوە یاد کە هەر هەموو سیما جوگرافیاییەکانی جیهان، نەك بەتەنیا کیشوەرو وڵاتان و شاران، هەر هەموویان ژمارەیان پێدراوە، ئەوانیش وەکو ئۆقیانووسەکان و چیاو دەریاو روبارو گروپ و تاقمی سیاسی و کۆمەڵایەتین، ناوچە شارنشینەکان ژمارەیان (٠,٠١٧٢٣) و ناوچە گوندنشینەکان

(٠,٠١٧٣٤)ن، بەوپێیــە ژمــارەی فێرکــردن لــە ناوچــە شارنــشینەکاندا دەکاتــە (٠,١٧٢٣)، ئەم نموونەیەش پلەبەندیی جوگرافیی بابەتەکە دەخاتە روو:

٣٧٢ فێرکردنی سەرەتایی

٣٧٢,٦ فێرکردنی سەرەتایی لە ئەفریقا

٣٧٢,٦٢ فێرکردنی سەرەتایی لە میسر

٣٧٢,٦٢١ فێرکردنی سەرەتایی

لە دەلتای میسر (بەری دەریا)

٣٧٢,٦٢١٦١ فێرکردنی سەرەتایی

لە پارێزگای ئەسکەندەرییە

٤- خشتەی ژمارەکانی ئەدەبیات:

مەبەست لەم خشتەیە دوو شتە:

یەکەم: بەکارهێنانی ئەم ژمارانە لەگەڵ ئەدەبیاتی گشت میللەتان؛ بەکۆنو تازەیانەوە؛ پەیوەستە بە خشتەی بنچینەیی بۆ گرنگترین ئەدەبیات بەتەنیا، ئیتر نەتوانراوە هەر هەموو ئەدەبیاتی گەلان کۆبکرێتەوە، چونکە ئەوە کارێکی زەحمەتو بێ سوودە.

دووەم: ئەو ژمارانە دەخرێنە سەر ژمارەی بابەت لەکاتی چارەسەری بابەتدا لە قالبێکی ئەدەبیی دیاریکراودا. وەکو: شانۆنامەیەك سەبارەت بە داگیرکردنی بۆشایی ئاسمان، شیعرێك لەمەڕ فڕۆکە، چیرۆکێك دەربارەی بۆمبی ئەتۆمی، قەسیدەیەك تایبەت بە کیمیاو بەو شێوەیە.. ژمارە سەرەکییەکان بۆ فۆرمە ئەدەبییەکانە بەم جۆرەن:

٠٠٠,١ شیعر

٠٠٠,٢ شانۆنامە

٠٠٠,٣ چیرۆك

٠٠٠,٤ وتار

٠٠٠,٥ گوتاربێژیی

٠٠٠,٦ نامه

٠٠٠,٧ قسەی نەستەق

٠٠٠,٨ فۆرمەکانی تری وەکو

(پەندو ئیدیۆم، یاداشت، رۆژانەی ئەدەبیی‌و)..تاد.

ئەو ژمارانەش بەسەر لقی تـردا دابەشـدەبنەوە، وەکـو شـیعری غـەزەل‌و حەماسـی‌و سروشت‌و لیریك‌و داستانی‌و .. لە نموونەی ئەو لقانە:

٨١١,١١ شیعری غەزەل

٨١١,١٢ شیعری سروشت

٨١١,١٣ شیعری لیریك(الشعر الغنائي)

٨١١,١٤ شیعری داستانی

کاتێك ژمارەی شێوەی ئـەدەبیی (فـۆرم) وەك نیـشانە بـۆ چارەسـەری ئـەدەبیی دەخرێتە سەر ژمارەی بابەت، ئەوا (بۆ نموونە) وەك لەم بەشەی دواتردا دەبێت

٥–خشتەی ژمارەی زمانەکان (پێناسەی زمانەوانی):

دانیشتووانی سەر رووی زەمین لە ئێستادا بە نزیکەی چوار هەزار زمان دەدوێـن‌و هیچ سیستمێك ناتوانێ ئەو هەموو ژمارەیەو لقەکانی لەخۆبگرێت، چـونکە سیـستمی پـۆلێن ژمارەیـەکی دیـاریکراو لـە زمانـەکانی بـەپێی سیـستمی (دیـوی دەیـی) لەخۆگرتووە کە لە حەوت تێناپەڕن‌و لەژێریاندا لقـی زمانـەوانی دانـراون، ئـەوەی لـە خشتەی بنچینەییدا ناوی نەبراوە لە سەرجەم زمانەکاندا پێوانە دەکرێت، ئەم خشتە یاریدەدەرە بۆ وەرگرتنی ژمارە لقییەکان دانراوە کە بەم شێوەیەن:

٠٠٠,١ ئەلف بێی دەنگیی/ الأبجدية الصوتية

٠٠٠,٢ وەرگیراوەکان/ الأشتقاق

٠٠٠,٣ فەرهەنگەکان/ المعاجم

٠٠٠,٤ (بەکارنەهێنراوە)

٠٠٠,٥ ڕێزمان/ النحو

٠٠٠,٦ کێش/ العروض

٠٠٠,٧ دیالیکتەکان/ اللهجات

٠٠٠,٨ بەکارهێنانەکانی زمان/ استخدامات اللغة

بە گشتیی ئەم لقە زمانەوانییانە لە کرۆکی سێ ژمارەییدان، بۆ نموونە زمانی ئینگلیزی (٤٢٠)ەو بەوشێوەیەش ژمارەی (نووسین)و (دەنگەکان) بەئینگلیزی دەبێتە (٤٢١)و وەرگیراوەکان (٤٢٢)و فەرهەنگی ئینگلیزیی (٤٢٣)و بەو شێوەیە.

بەڵام دەکرێ لقی زیاتر لەو شێوانەی زمان بکرێتەوە، وەکو (دەنگەکان/ ئاخافتن) لەزمانی ئینگلیزیدا هێمای (٤٢١,٥)ی بۆ دانرێت، هەروەها نووسینی ئینگلیزیی کۆن (٤٢١,٧)و فەرهەنگی ماناکان لەزمانی عەرەبیدا (٤١٣,١)و فەرهەنگی یەکیی زمانی عەرەبیی (أحادیة اللغة العربیة) (٤١٣,٢)و فەرهەنگی جووت زمانی(ثنائیة اللغة)کەدەروازەی سەرەکیی زمانی عەرەبی بێت و(٤١٣,٣) فەرهەنگی زیاد لە زمانێك (المعاجم متعددة اللغات) کە دەروازەی سەرەکیی زمانی عەرەبی بێت (٤١٣,٤) دەبێتو بەو شێوەیە.

٦ ـ خشتەی ژمارەکانی رەگەزو ریشە:

ئەم خشتەیە ژمارەبەندیی بۆ رەگەزی مرۆییو ریشەی کۆمەڵەکان دەکات بەدرێژیی، ئەمانە دەچنە سەر ژمارەی بابەتەکان بۆ نیشاندانی چارەسەری بابەتی لە چوارچێوەی ئەو رەگەزو ریشانەدا، بەکارهێنانی ئەو ژمارانە بەندن بە رێنماییەکانی بابەتە دیاریکراوەکان لە خشتەی بنچینەییدا، بەم شێوەیە:

٠٠٠,١ ئەمریکییە باکوورییەکان

٠٠٠,٢ ئەنگلۆساکسۆنی، بەریتانییە ئینگلیزەکان

٠٠٠,٣ ئەڵمانە باکووریيەکان

(نوردییەکان: ئەڵمانەکان، سویسراییەکان، نەمساوییەکان، هۆڵەندییەکان، بەلجیکییەکان، ئیسکەندەنافیاییەکان)

٠٠٠,٤ لاتینییە نوێیەکان

٠٠٠,٥ ئیتالییەکان، رۆمانو کۆمەڵەکانی سەر بەوان

٠٠٠,٦ ئیسپانییەکانو بورتوگالییەکان

٠٠٠,٧ لاتینییە کۆنەکان

٠٠٠,٨ یۆنانییەکانو ئەو کۆمەڵانەی لێیانبوونەتەوە

٠٠٠,٩ رەگەزو ریشەکانی تر

لەبەر ئەوەی پۆلێنی دیویی ئەسڵیی عەرەبیان لەنێو رەگەزەکانی تردا داناوەو ئەوانو (ماڵتاییەکان) یان لەژمارە (٩٢٧)دا یەکخستووە، دەکرێ بخرێتە خشتەی ژمارە(١)ی پۆلێنەوە لەکتێبخانەی عەرەبیدا، لەوێدا پەیڕەوی بۆچوونی (گروپی پەسەند) دەکرێتو ئینجا (عەرەب) بەپێی دەوڵەتە عەرەبییە جیاوازەکان دابەشدەکرێن، بۆ نموونە لەم ژمارەیەدا (سودانییەکان) لقبەندیی ژمارە (٩٢٧٦٢٤)و میسرییەکان ژمارە (٩٢٧٦٢) یان بۆ دەکرێت.

نموونەی زیادکردنی ژمارەی رەگەز لەگەڵ بابەتدا:

٥٧٢	رەگەزەکان.
٥٧٢,٨	رەگەزی مرۆیی دیاریکراو.
٥٧٢,٨٩٢	گەلانی سامی.
٧٨١,٧٢	موزیکی میللی.
٧٨١,٧٢٦	موزیکی میللی ئیسپانی.
٣٧١,٩	فێرکردنی گروپی تایبەت.

٣٧١,٩٧ فێرکردنی گروپی تایبەت لە ئەمریکای باکوور.

٣٧١,٩٧٦ فێرکردنی گروپی تایبەتی ئەفریقی لە ئەمریکای باکوور.

٣٧١,٩٧٦٠٧٣ فێرکردنی گروپی تایبەتی ئەفریقی لە وڵاتە یەکگرتووەکان.

٧- خشتەی ژمارەکانی گوزارشتی زمانەکان:

ئەم ژمارانە بۆ نیشانەی ئەو زمانانە دادەنرێت کە کتێبەکەیان پێنووسراوە، ئەم ژمارانە دەخرێنە سەر ژمارەی بابەت، ئەویش بەپێی رێنماییەکانی خشتەی بنچینەیی، ژمارەکانیش بەم جۆرە دەبن:

٠٠٠,١ زمانە هیندۆ ئەورووپییەکان.

٠٠٠,٢ زمانە ئینگلیزیو ئەنگلۆساکسۆنییەکان.

٠٠٠,٣ زمانە ئەڵمانییەکان.

٠٠٠,٤ زمانە رۆمانتیکییەکان (کە لەلاتینییەوە وەرگیراون)

٠٠٠,٥ زمانە ئیتاڵیو رۆمانیو راتیورومانتیکییەکان.

٠٠٠,٦ زمانە ئیسپانیو پۆرتگالییەکان.

٠٠٠,٧ زمانە لاتینییەکان.

٠٠٠,٨ زمانە هیلینییەکان.

٠٠٠,٩ زمانەکانی تر.

چونکە زمانی عەرەبیو زمانە سامییەکانی تر لەم خشتەیەدا دەچنە ژمارەی (٠٠٠,٩)وە؛ دەکرێت رێسای زمانی پەسەند پەیڕەو بکرێت، بەشێوەیەك زمانە سامییەکان ژمارەی (٠٠٠,١)یان پێبدرێت، ئەگەر پێڕستکار ئەوەی بەپێویست زانی.

نموونەی بەکارهێنانی ژمارەکانی گوزارشتی زمانەوانی، (لەم بەشەی دواتردا دەیانبینی).

٨–خشتەی ژمارەی کەسایەتییەکان:

ئـەم خـشتەیە ئـەو کەسـایەتیو تاکانـەی لەسـەریان دەنووسـرێت یـان بۆیـان دەنووسرێ، بەپێی رەگەزو تەمەنو گروپی کۆمەڵایـەتیو مەزهـەبی، یـان خەسـڵەتی جەستەییو ئاوەزیی، یان پیشەیان دابەش دەکرێن.

ژمارەبەندیی ئەم خشتەیە بەم جۆرە دەبێت:

٠٠٠,١ تاکەکان.

٠٠٠,٢ گروپەکان.

٠٠٠,٣ بنەچە.

٠٠٠,٤ رەگەزو خزمایەتی.

٠٠٠,٥ تەمەن.

٠٠٠,٦ گروپی کۆمەڵایەتیو ئابووریی.

٠٠٠,٧ (بەکارنەهاتووە).

٠٠٠,٨ خەسڵەتی جەستەییو ئاوەزیی.

٠٠٠,٩ پیشەو کار.

لەهەریەکێك لەم لقانـەدا کـە دەخرێنـە سـەر ژمـارەی بابـەت، بـۆ نیـشانەی هـەر گروپێك دەتوانرێت بەسەر لقی تردا دابـەش بکـرێن، هـەر وەکـو لـە ژمـارە (٠٠٠,٩)دا بەپێی بواری پسپۆریی جیاوازو بەم شێوەیە دابەش دەکرێن:

٨٠٨,٨٩٩٢٦١ کۆمەڵە ئەدەبییەکان بە قەڵەمی پزیشکان.

٨٠٨,٨٩٢٣٤٤ کۆمەڵە ئەدەبییەکان بە قەڵەمی پارێزەران.

٨٣٨,٠٨٨٠٨١٦١ کۆمەڵە سیرامیکەکان لە بەرهەمی نابینایان.

نموونەی زیادکردنی ژمارەی کەسایەتیش:

ئەم خشتە یاریدەرانە کـە لەگـەڵ پێگەیـشتنی پـۆلێنی دیـوی دەییـدا بەدرێـژایی سەدەیەك پێگەیـشتوون، ئامـاژەن بـۆ کاریگـەریی سیـستمەکەو یـەکانگیریی لەگـەڵ

سیستمی دەیی جیهانی (کەپێشتر باسمان لێوەکردووە)، هەرچەندە رەخنە ئاڕاستەی ئەم سیستمی پۆلێنە کراوە، بەڵام تاکە سیستمی نموونەییە بۆ کتێبخانەی خوێندنگاکانو گشتییەکانو بەپلەی یەکەم دێت، شتێکی نامۆش نییە کە ژمارەیەك لە کتێبخانەی زانکۆکانو کتێبخانە نیشتمانییەکان دیسانەوە پەیڕەوی ئەم سیستمە دەکەن، ئەم سیستمە لەسەر ئاستی نێودەوڵەتیی بەشێوەیەکی فراوان بڵاوبووەتەوە، لەگەڵ جیاوازیی رژێمە سیاسیو کۆمەڵایەتیو فیکریو بیروباوەڕە لەیەکتر جوداکاندا.

کتێبخانەکان لەو دەوڵەتانەی بە کۆمۆنیست ناسراون بەکاریانهێناوە، هەروەها لە وڵاتانی باکوورو باشوورو لە رۆژهەڵاتو خۆرئاوا، پێشوازیکردنی سەرجەم کتێبخانەکان لەم سیستمی پۆلێنە بەو هۆکارە باسکراوانەو بەهۆی دیکەوە بووە، لەوانە:

١- ئاسانیی بونیادی بناغەیی سیستمەکە کە لەسەر (دەیی) داڕێژراوەو بەو هۆیەوە بیرکەوتنەوەو بەکارهێنانی زەحمەت نییە، لەسەر دە پلە بونیادنراوە کە زوو لێی تێدەگەینو دواتر بەسەر دە لقو دە بەشی ترداو بەو شێوەیە دابەشکراون.

٢- بەکارهێنانی هێمای پوخت بۆ ژمارە عەرەبییەکان، وایکردوە لق لێبوونەوەی ئاسانو لۆژیکی بێت لە گشتی ترین بۆ گشتیو بۆ تایبەتو تایبەتترین، بەشێوەیەکی وردو پێکەوە گرێدراو، بەپێچەوانەی سیستمەکانی تر کە لەسەر هێمای تێکەڵ، یان پوخت بە پیتەکان، تەنانەت پوخت بە پیتە لاتینییەکان داڕێژرابوون.

٣- لەباریی لەسیستمەکەدا؛ کە خۆی لە هێشتنەوەی چەند ژمارەیەکی بەکارنەهێنراودا دەنوێنێت، ئەویش بۆ گرتنەخۆی بابەتی نوێ کە لە داهاتوودا زانیاریی مرۆیی بهێننە ئارا، هەرچۆن لایەنێکی تری ئەو نەرمیو لەباریيە لە ئاسانیی ژمارە پێدانی بێکۆتاییدایە، بۆ ئەو بابەتانەی لەوانی تر دەکەونەوە، هەرچۆن بابەتەکان لەگەڵ ئەوانەی تردا کە گەورەترن، یان دەچنەوە سەریان؛ لەیەکدەدەن.

٤- ژمارەیەکی زۆر لە خشتە یاریدەدەرەکان لەگەڵ بڵاوبوونەوەی چاپی پانزەیەمی (پۆلێنی ملڤیل دیوی)دا دەرکەوتوون، کە لەوەوبەر بێجگە لە خشتەی ژمارەکانی (شێوەو وێنە) هیچی تر نەبوون، ئەوانیش زۆربەی جار لەگەڵ خشتە بنچینەییەکاندا دەکەوتنە بەرچاو، ئێستا ئەو حەوت خشتەیە وایانکردوە سیستمەکە لێکدراو بێت، لەپاڵ ئەوەدا کە سیستمێکی تایبەتە بەخۆی.

٥- هۆکاری یاریدەدەرە بۆ وەبیرهاتنەوە، سیستمی دیوی دەیی خەسڵەتی زۆری هەیە کەیاریدەی مرۆڤ دەدەن بۆ بیرکەوتنەوەی ژمارەی بابەتەکان، لەوانەش گرتنەبەری رێگای لق لێبوونەوە بە هەمان ژمارەی لقەکان لەبواری پەیوەندیداری وەکو (زمانەکانو ئەدەبیات)دا کە لەم نموونەیەدا دەردەکەوێت:

٤٢٠ زمانی ئینگلیزی	٨٢٠ ئەدەبی ئینگلیزی
٤٣٠ زمانی ئەڵمانی	٨٣٠ ئەدەبی ئەڵمانی
٤٤٠ زمانی فەڕەنسی	٨٤٠ ئەدەبی فەڕەنسی
٤٥٠ زمانی ئیتاڵی	٨٥٠ ئەدەبی ئیتاڵی
٤٦٠ زمانی ئیسپانی	٨٦٠ ئەدەبی ئیسپانی
٤٧٠ زمانی لاتینی	٨٧٠ ئەدەبی لاتینی

٦- کاتێك زمانو ئەدەبیات دابەشدەبن؛ لقەکان بەهەمان ئاڕاستە دەبن، هەندێ بواری دیکەی پۆلێنیش هەربەو شێوەیەن.

٧- ئەم پۆلێنە پشتی بەستووە بە دووچاپ، یەکیان کورتەو ئەوی تریان فراوانو درێژ، ئەمەش هەل بۆ کتێبخانە بچووكو مامناوەندەکان دەڕەخسێنێ کار لەسەر کورتەکە بکەن، بەڵام کتێبخانە گەورەکان چاپە فراوانەکە بەکاردێنن؛ چونکە لەگەڵ زۆریی چاپکراوەکانیاندا دەگونجێ.

٨- ئەم پۆلێنە گروپی تایبەت دانراوە بۆی؛ بەمەبەستی چاودێریی‌و گەشەپێدان‌و نوێکردنەوەی بەشێوەیەکی بەردەوام، جێی سەرنجە دەزگای (فورێست

پرێس) بۆ بڵاوکردنەوە کە سەر بە دامەزراوی (لیك بلاسید)ی رۆشنبیرییەو خودی ملڤیل دیوی ساڵی ١٨٧٦ دایمەزراندووە، تا ئێستا ئەو دەزگایە هەر ماوەو دەستبەکارەو چاودێریی سیستمەکە دەکات، بەڵام سیستمی پۆلێنی دیکەی ئەمریکی هەبوون کە ئێستا نەماونو هەڵوەشاون، چونکە کەسێ نەبووە چاودێرییان بکاتو گەشەیان پێبدات.

٩- کتێبخانەی کۆنگرێس کە گەورەترین کتێبخانەی جیهانە، ئەرکی چاپی ژمارەکانی پۆلێنی دیوی دەیی لەئەستۆ گرتووە، ئەمە لەگەڵ چاپی ژمارەکانی پۆلێنی کتێبخانەی کۆنگرێس لەسەر کارتو فرۆشتنیان بە کتێبخانەکانی ئەمریکاو هەموو جیهان، ئەمەش بەهۆی ئەوەوەیە کە سیستمی دیویی بەشێوەیەکی فراوان بەکاردێتو لەلایەکی تریشەوە ئەو کتێبخانانەی پێڕستی ئامادە لەو کتێبخانەیە دەکرن؛ دووبارە بەکاریدێننو لەناو خۆشیاندا بڵاویدەکەنەوە، هەرچۆن بڵاوکەرەوەی بازرگانیی وەك (ویلسۆن)یش هەن کە ژمارەکانی پۆلێنی دیوی لە چاپدەدەنو دەیفرۆشنەوە بە کتێبخانەکان.

١٠- خوێندنی ئەم سیستمە لەسەر فراوانترین ئاستی کۆلیژو خوێندنگاو بەشەکانی کتێبخانەو زانیارییەکان لە هەموو جیهاندا، تەنانەت وایلێهاتووە بووەتە تاکە سیستم لە دامەزراوەکانی فێرکردنداو بەهۆی ئەوەشەوە دەرچووان نەوەیەکن کە دەبنە پۆلێنکاری بەتوانا لەم سیستمەدا، بەوەش داکۆکیی لەبەکارهێنانی دەکەنو لایەنە باشەکانی دەخەنە روو، ئەمە لە کاتێکدا سیستمەکانی تری پۆلێن لە پرۆگرامی خوێندنی کتێبخانەو زانیارییەکاندا بایەخی ئەوتۆیان پێنادرێت.

١١- وەرگێڕانو هەموارکردنی ئەم سیستمەو لەچاپدانی بەگەلێك زمان، کە (بەشێکی کەمیان فەرمیو شەرعین)، لەو زمانانەی بۆیان وەرگێڕراوە: فەرەنسیو ئیسپانیو ئەڵمانیو رووسیو هۆڵەندیو سلاڤیو یۆنانیو تورکیو عەرەبیو عیبریو

کۆریو ئەندەنووسیو مالیزییە، ئەمە وایکردوە رایەکی گشتی جیهانیی درووستبێت کە ئەم پۆلێنە باشترینو گونجاوترینی پۆلێنەکانە.

١٢- ئەم پۆلێنە لە پۆلێنەکانی تر (فەلسەفی یان بیبلیۆگرافی) شتە باشەکانیان وەردەگرێت، دیوی لە کاتی ئامادەکردنو گەشەپێدانیدا هەموو پۆلێنەکانی لەوەوبەری گرتووەتە خۆ، هاوکات خەسڵەتی پۆلێنەکانی داهاتووی بە هەند وەرگرتووەو هەر بۆ نموونە ئەم پۆلێنە بیرۆکەی خشتەی یاریدەدەری بۆ پۆلێنی دەیی جیهانیی داهێناوە.

١٣- لە هۆکارە گرنگەکان کە بووەتە هۆی بڵاوبوونەوەی زۆری ئەم پۆلێنە لەسەر ئاستی نێودەوڵەتیی، لەم دواییەدا بیرۆکەی ئایینی پەسەند، زمانی پەسەند، ئەدەبیاتی پەسەندی هێناوەتە گۆڕێ، ئەم سیستمە لە بناغەو گەوهەردا سیستمێکی ئەمریکییەو بەپلەی یەکەم بایەخی بەهەموو شتێك داوە کە ئەمریکی بێت، ئینجا ئەوروپیو پاشان ئاسیاییو.. بەوشێوەیە. بەو جۆرە کورتبین بووە بەرامبەر رۆشنبیرییەکانی تر، بەڵام لەچاپەکانی دواییدا سیستمەکە دەرفەتی داوەتە رۆشنبیرییەکانی ترو تیایدا خەسڵەتی داوەتە ئایینی باوو زمانو ئەدەبیاتی باوی ئەوان، نەك تەنیا ئایینی مەسیحیو زمانو ئەدەبیاتی ئینگلیزی، بەوەش فراوانبوونی بەکارهێنانی بەشێوەیەکی بەرچاو بەخۆوە دیوە.

١٤- ئەم سیستمە، سیستمێکی سروشتیی بیبلیۆگرافییەو پشت بە خەسڵەتە سەرەکییەکانی سەرچاوەکانی زانیاریی دەبەستێت، کە ئەویش (بابەت)ە، ئەمە لە کاتێکدا کتێبخانەو سەرچاوەکانی زانیاریی لە تاخچنی (رفوف) داخراوەوە بوونەتە تاخچنی کراوە، پۆلێنیش لە بناغەدا ئامرازێکی رێکخستنی لۆژیکییە بۆ کتێب لەسەر تاخچنەکان، لەگەڵ بەکارهێنانی لە پێڕستە پۆلێنکراوەکاندا، پۆلێنی دیوی دەیی لە تاخچنە کراوەکانداو لە هەموو کتێبخانەکاندا بەسەرکەوتوویی بە کارهاتووە، بە تایبەت لە کتێبخانەی خوێندنگاکانو کتێبخانە گشتییەکاندا.

دیارە سیستمەکە لەبارە بۆ بەکارهێنانی لە کتێبخانەی خوێندنگاکانداو باشترین سیستمە، هەرچۆن لەباریشە بۆ کتێبخانە گشتییەکانو هاوکات کتێبخانەی زانکۆکانو کتێبخانە نیشتمانییەکانیش بە زۆریی بەکاردێنن. هەروەها لە کتێبخانەی عەرەبیدا بە جۆرێکی یەکجار فراوان بەکاردێتو پۆلێنکاری عەرەب بە باشی بەکاریدێنن، گەلێك جار کراوەتە عەرەبیو هەموارکردنی تیادا ئەنجامدراوە، لەچلەکانی سەدەی رابردووەوە پەنای براوەتە بەرو تا ئەمڕۆ بیست وەرگێڕانو هەموارکردنی بڵاوکراونەتەوە.

٩–پۆلێنی کتێبی ئەدەبیات:

پۆلێنی کارە ئەدەبییەکان لە کتێبخانەی خوێندنگاو کتێبخانە گشتییەکاندا یەکەم بەپێی زمانی ئەدەبیاتەکە دەبێتو دووەمیش بەپێی فۆرمی ئەدەبیی کارەکە.

زمانی ئەدەب:

٨١٠ ئەدەبی عەرەبی

٨٢٠ ئەدەبی ئینگلیزی

٨٣٠ ئەدەبی ئەڵمانی

٨٤٠ ئەدەبی فەڕەنسی

٨٥٠ ئەدەبی ئیتاڵی

٨٦٠ ئەدەبی ئیسپانی

٨٧٠ ئەدەبی لاتینی

٨٨٠ ئەدەبی یۆنانی

٨٩٠ ئەدەبی نەتەوەکانی تر

فۆرمی ئەدەبی:

١ بۆ شیعر

٢ بۆ شانۆنامە

٣ بۆ چیرۆك

٤ بۆ وتار

٥ بۆ گوتاربێژی

٦ بۆ نامەی ئەدەبیی

٧ بۆ دەگمەنو گاڵتەوگەپ

٨ بۆ فۆرمە ئەدەبییەکانی تر

ئەو ژمارەیەی کە مەبەستی شێوە ئەدەبییەکە دەگەیێنێ دەخرێتە شوێنی (سفر) بۆ ئەدەبیاتی ئەو زمانانەی بەسفر کۆتاییان دێت، یان دەخرێنە سەر ژمارەی زمان لەزمانەکانی تردا، **بۆ نموونە:**

شیعری عەرەبیی (٨١١): ٨١٠ ئەدەبی زمانی عەرەبی + (١) بۆ شیعر=٨١١ دوای لابردنی سفرەکە.

چیرۆکی ئینگلیزی (٨٢٣): ٨٢٠ ئەدەبی زمانی ئینگلیزی + (٣) بۆ چیرۆك=٨٢٣ دوای لابردنی سفرەکە.

گاڵتەوگەپی ئەڵمانی (٨٣٧): ٨٣٠ ئەدەبی زمانی ئەڵمانی + (٧) بۆ گاڵتەوگەپ= ٨٣٧ دوای لابردنی سفرەکە.

وتاری ئەدەبیی رووسی (٨٩١,٧٤): ٨٩١,٧ ئەدەبی زمانی رووسی+ (٤) بۆ وتار=٨٩١,٧٤.

١٠- پۆلێنی کتێبی ژیننامە (ژیننامەی کەسەکان):

ژیننامە (مێژووی ژیانی کەسانی بەناوبانگ لە زاناو ئەدیبانو ...تاد) لەو کتێبو سەرچاوانەن کە خوێندکار حەز بەخوێندنەوەیان دەکەن لەهەموو قۆناغەکانی

خوێندنیانـدا، هەربۆیـە بایەخـدان پێـی لـەرووی پۆلێنـەوە جـۆرە ئـەرکێك بـووەو دەتوانرێت زیاد لەرێگایەك بۆ پۆلێنییان بگیرێتە بەر، پۆلێنی ژیننامە بەپێی پیـشەی کەسایەتیەکە دەبێت، نەوەك پیشەی نووسەری ژیننامەکە.

هەربۆیە دەبێ پۆلێنکار پیشەی خاوەن ژیننامە دیـاری بکـات، دەتوانێـت لـەرێی لیستەی ناوەرۆکی بەرهەمەکە، یان پێـشەکی، یـان ناونیـشان، یـاخود رێبـەرەوە لـە پیشەی ئەو کەسە بگات.

ئەگەر وانەبوو، دەتوانرێت لەرێی پەنابردنە بەرسەرچـاوە دەرەکییـەکانی وەکـو: ئینسایکلۆپیدیاو فەرهەنگی ژیننامەکانـەوە بزانرێـت، پـۆلێنی ژیننامـە بـەم شـێوەیە ژمارەکانیان دانراون:

ژیننامەی فەیلەسووفان	٩٢١
ژیننامەی پیاوانی ئایین	٩٢٢
ژیننامەی پیاوانی زانستە کۆمەڵایەتییەکان	٩٢٣
ژیننامەی زمانەوانەکان	٩٢٤
ژیننامەی زانایان	٩٢٥
ژیننامەی پیاوانی تەکنەلۆژیا	٩٢٦
ژیننامەی هونەرمەندان	٩٢٧
ژیننامەی ئەدیبان	٩٢٨
ژیننامەی رەچەڵەك	٩٢٩

ژیننامە دوو جۆرن:

أ- ژیننامەی تاکەکەسی:

لە پۆلێنکردنیدا دەبێ هێمای پیتێك یان زیاتری بخرێتە سەر، یان پیتێکی سەر بە ژمارەکانی یەك لە خشتەکانی پۆلێنی بەژمارەکردنی ناوی دانەران، دەکاتە نیشانە بۆ خاوەنی ژیننامە، کە بەزۆری بریتییە لە پیتی یەکەمی ناوەکەی.

مامۆستا احمد ابو زید دیاری دەکات کە لەم حاڵەتەدا ئەم هێمایە بەشێکی دانەبڕاوە لە ژمارەی پۆلێن، ناکرێ ژمارەی پۆلێنی ناوی کەسەکە بێت بەبێ ئەو، ئەم هێمایە ریزبەندیی هەموو ژیننامەی تاکەکەسەکان لە یەك بابەتدا بە پیتی هیجایی ناوەکانیان بۆ پۆلێنکار مسۆگەر دەکات، هەروەها کۆکردنەوەی هەموو ژیننامە نووسراوەکان بە قەڵەمی جیاواز؛ لەسەر کەسێك؛ دەبێ هەموویان لە جێگایەکی ناو تاخچەکاندا دابنرێن.

ب- ژیننامەی کۆمەڵەکەسی:

لەکاتی پۆلێنکردندا ئەو هێمایەی ناخرێتە سەر؛ هەربۆیە پێش ژمارەی بەتاڵ لە هێماکان؛ ژمارەی ژیننامەی تاکەکەس هەیە بەهێمای بابەتەکەیەوە، ئەویش لە دوا رێکخستندا لەنێو تاخچەکان، دەتوانرێ هێمای ژیننامە کۆکراوەکان بە (هێمای نووسەر) زیاد بکرێت.

پۆلێنکار کاتێك کتێبی ژیننامەکان پۆلێن دەکات، دەتوانێ ئەم رێگایانە بگرێتەبەر:

*خستنە سەری ژمارەی یەکگرتووی (٠٩٢) کە ژیننامەکان دەباتە سەر کۆتایی ژمارەی بابەتو بریتییە لە پیشەی خاوەنی ژیننامەکە، یان ژیننامەکان، لەگەڵ جێبەجێکردنی بنەماکانی بەکارهێنانی دابەشکردنی ستاندار، وەکو:

حیاة طبیب بقلم نجیب محفوظ (الطبیب).

*دانانی هەموو ژیننامەکان لەنێوان ژمارەکانی ٩٢١ـ٩٨٢، بەوپێیەی خانەی یەکان گوزارشت لە پێشەی خاوەن ژیننامە دەکات، ئەوەتا ٩٢١ تەرخانە بۆ ژیننامەی فەیلەسووفان، ٩٢٢ بۆ پیاوانی ئایین، ٩٢٣ بۆ پیاوانی زانستە کۆمەڵایەتییەکان، لەگەڵ تێبینی ژمارە ١٠٠ کە بۆ فەلسەفەیەو ٢٠٠ بۆ ئایینو ٣٠٠ بۆ زانستە کۆمەڵایەتییەکانە.

*دەکرێ لەژێر هێمای (ت)دا کە دەگەڕێتەوە بۆ وشەی (تراجم)ی عەرەبی پۆلێن بکرێت، لەژێر ئەو هێمایەدا پیتی یەکەمی ناوی خاوەن ژیننامەکە دابنرێت، بۆ نموونە کتێبی: (العقاد ناقداً) تألیف عامر العقاد ت/م.

چەند سەرنجێك لەسەر پۆلێنکردنی ژیننامەکان:

*رێگای یەکەم: بریتییە لە دابەشکردنی ژیننامەکانی نێو کتێبخانە بەسەر بابەتەکاندا، بەڵام رێگای دووەمو سێیەم بریتییە لە کۆکردنەوەی سەرجەم ژیننامەکان لەیەك بەشدا کە ئەویش (٩٢٠) یان (ت)یە.

*رێگای یەکەم: بۆ کتێبخانە گەورەکان دەگونجێ، بەڵام دووانەکەی تر بۆ کتێبخانە ناوەنجیو بچووکەکان.

*هەندێ بەش لە بابەتەکانی لەمەوبەر دەچنە خانەی زانیاریی گشتی (٠٠١–٠٩٩)و پۆلێنی دیوی بەم شێوەیە ریزی کردوون:

ژیننامەی بیبلیۆگرافیاکاران	لەژێر ژمارە	٩٢٠,١
ژیننامەی پسپۆڕانی کتێبخانەو کارمەندانی کتێبخانەو ئارەزوومەندان لە کۆکەرەوانی کتێب	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٢
ژیننامەی ئینسایکلۆپیدیاکاران (خاوەنی ئینسایکلۆپیدیاکان)	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٣
ژیننامەی بڵاوکەرەوەو بازرگانانی کتێب	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٤

ژیننامــەی رۆژنامەنووســانو وتەبێــژان لەســەر هەواڵەکانی رادیوو تەلەفزیۆن	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٥
ژیننامـــەی ئەکادیمییـــەکان (تـــەنیا ژیننامـــە کۆکراوەکان)	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٦
ژیننامەی تاکە کەسو گروپ بەپێی رەگەز	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٧
ژیننامەی پیاوان	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٧١
ژیننامەی ژنان	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٧٢
ژیننامەی خەڵکی شاز (شێتەکان دەگرێتەوە)	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٨
ژیننامــەی گروپــی تــر کــە ئەوانــەی پێــشوو نایانگرێتەوە	لەژێر ژمارە	٩٢٠,٩

*پـۆلێنی ژیننامـەی کـۆکراوە کـە پەیوەسـت نییـە بـەکاتو شـوێنو پیـشەیەکی دیاریکراوەوە لەژێر ژمـارەی (٩٢٠,٠٢)، هەرچـۆن ژیننامـەی کـۆکراوەی گـشتیی کـە پەیوەست نـەبێ بـە بابـەتێکی دیـاریکراوو تایبـەت بـێ بـە شـوێنێکی جوگرافییـەوە دەکەوێتە نێوان ژمارەکانی (٩٢٠,٠٣–٩٢٠,٠٩) ئەویش بەپێی ژمارەی جێگاکە، ئـیتر کیشوەر بێت یان دەوڵـەت یـان هـەرێم یـاخود شـار، بەشـێوەیەك ژمـارەی ناوچـەکە دەخرێتـە سـەر ژمـارەی بنـچینەیی (٩٢٠,٠) ئـەویش هەرچـۆن لەبەشـی تایبـەت بـە دابەشکردنی جوگرافی لە لیستەی(شوێن Areas)دا هاتووە.

*لەسەر پۆلێنکار پێویستە پەیڕەوی یەك رێگا بکات لە پۆلێنی ژیننامەدا، نەوەك بێت دوو رێگا یان زیاتر بەهەر بیانوویەکەوە تێکەڵ بکات.

١١–پۆلێنی چیرۆك:

هەرچۆن مامۆستا احمد البدوی ابو زید باسیکردوە، دەتوانرێ بۆ پۆلێنی چـیرۆك دوو رێگا بگیرێتەبەر:

*دەکرێ چیرۆك بەپێی هێما تایبەتەکانی پۆلێنی ئەدەبیاتی زمانە جیاوازەکان، هەرچۆن لەپلانی پۆلێندا هاتووە، پۆلێن بکرێت، چیرۆکی عەرەبی لە ژمارە ٨١٣و چیرۆکی ئینگلیزی لە ژمارە ٨٢٣دا دابنرێت لەگەڵ رەچاوی پیتەکانی هیجا لە ناوی نووسەرانی هەریەکیاندا. لەم حاڵەتەدا پێویستە رەگەزی نووسەرو زمانەکەی کە چیرۆکەکەی پێنووسراوە، بەر لە وەرگێڕانی؛ بزانرێ، بۆ نموونە (بازرگانی ڤینسیا، نووسینی ولیەم شەکسپیر) لە ئەدەبی ئینگلیزی دا پۆلێن دەکەن، نەك ٨١٣ کە ئەدەبی عەرەبییە، هەرچەندە وەرگێڕراوە بۆ عەرەبی.

*دەتوانرێ چیرۆکی عەرەبی لەسەرجەم فۆرمە ئەدەبییەکانی تر جیابکرێتەوە، بەمەرجێك ریزبەندیی هیجایی بۆ بکرێت بەپێی ناوی نووسەرو بەبێ خشتەکانی پۆلێن، ئەویش دوای پێدانی هێمای (ق) کە مەبەست لە (قصص) چیرۆکە، هەمان شت بۆ چیرۆکی ئەمریکی دەکرێت لەگەڵ پێدانی هێمای (F) کەمەبەست لە (Fiction)ە، لەژێر ئەم هێمایەدا پیتی یەکەمو دووەم لەناوی نووسەرو پیتی یەکەمو دووەم لە ناوی چیرۆکەکە دادەنرێت، چیرۆکەکان لە جێگایەکدا لەسەر تاخچنی کتێبخانە بەپێی پیتەکانی هیجا لە ناوی نووسەردا دادەنرێت، بەڵام بۆ چیرۆکەکانی تر کە عەرەبی نین، یان ئینگلیزیو ئەمریکی نین؛ ئەوا لەژێر ژمارەی تایبەتی خشتەی پۆلێندا؛ پۆلێن دەکرێن، بۆ نموونە چیرۆکی ئەڵمانی ٨٣٣و چیرۆکی فەرەنسی ٨٤٣و چیرۆکی ئیتالی ٨٥٣و چیرۆکی ئیسپانی ٨٦٣و بەوشێوەیە.

نموونە:

چیرۆکی (قصر الشوق) نووسینی نجیب محفوظ، ژمارەیەکی تایبەت وەردەگرێت کە بریتییە لە:

٨١٣

ن ج ق ص

چـیرۆکی شـانۆیی (ثـورة المـوتی) نووسـینی ئـەروین شـۆ، ژمارەیـەکی تایبـەت وەردەگرێت ئەویش:

٨٢٣

ش و ث و

دەبینین لە ژمارەی تایبەتی چیرۆکی دووەمدا (شۆڕشی مردووەکان) هـەردوو پیتـی سەرەتای ناوی (نازناوی خێزانیی) نووسەرەکەمان وەرگرتووە، لەبـەر ئـەوەی نـاوە بیبانییەکان هەڵدەگەڕێنرێنەوە بەشێوەیەك نازناوی نووسەر دەکەوێتـە پـێش نـاوی خودی نووسەرەوە.

١٢–پۆلێنی فەرهەنگەکانی زمان:

فەرهەنگە زمانەوانییەکان بەسەر سێ جۆردا دابەشدەبن:

١–فەرهەنگی زمانەوانیی لەیەك زماندا.

٢–فەرهەنگی زمانەوانیی لەدوو زماندا.

٣–فەرهەنگی زمانەوانیی لە چەند زمانێکدا.

هەریەك لەم جۆرانە، رێگای پۆلێنیان جیاوازە.

أ– فەرهەنگی زمانەوانیی لەیەك زماندا:

پۆلێنی ئەم جـۆرە فەرهەنگـە (لەیـەك زمانـەوەو بـۆ ئـەو زمانـە خـۆی) دەبێـت، پۆلێنی لەژێر ژمارەی تەرخانی زماندایە لە پلانەکەدا؛ لەگەڵ زیادکردنی ژمارە (–٣) کە نیشانەیە بۆ فەرهەنگە زمانەوانیـەکان لەگـەڵ جێبـەجێکردنی بنـەما تایبەتـەکانی دابەشکردنە زمانەوانییەکان.

نموونە:

*معجم عربی/ عربی ٤١٣ (٤١٠+٣و سفرەکە لادەبرێت)

*معجم إنجلیزی/ إنجلیزی ٤٢٣ (٤٢٠+٣و سفرەکە لادەبرێت)

*معجم ألمانی/ ألمانی ٤٣٣ (٤٣٠+٣و سفرەکە لادەبرێت)

*معجم فرنسی/ فرنسی ٤٤٣ (٤٤٠+٣و سفرەکە لادەبرێت)

نموونەی تر:

*معجم یونانی/ یونانی ٤٨٣

*معجم روسی/ روسی ٤٩١,٧٣

ب- فەرهەنگی زمانەوانیی لە دوو زماندا:

لە زمانێکەوە بۆ زمانێکی تر، یان لە هەردوو زمانەوە بۆ یەکتر، لەژێر ژمارەی تایبەتی ئەو زمانەیاندا پۆلێن دەکرێت کە کەمتر ناسراوە لای خوێنەرانی کتێبخانە، چونکە ئێمە کەمتر پێویستمان بە وەرگێڕانی ئەو وشانە دەبێت کە دەیانزانین، نەك بە پێچەوانەوە، ئینجا دوای ئەوە زیادکردنی دابەشکردنی زمانەوانی (٣-) ئەنجامدەدرێت کە نیشانەیە بۆ فەرهەنگە زمانەوانییەکان، پاشان گوزارشت لە زمانەکەی تر دەکات بەزیادکردنی ژمارەکەی بۆ سەر ژمارەی لێکدراو دوای لابردنی ژمارەی (٤) لەسەری.

نموونە:

قاموس إنجلیزی-عربی ٤٢٣,١ (٤٢٠ زمانی ئینگلیزی+٣ دابەشکردنی زمانەوانی=٤٢٣و ٤١٠ی زمانی عەرەبیی دەخرێتە سەرو دەکاتە ٤١٠و ٤٢٣=٤٢٣,١ دوای لابردنی ژمارە (٤)و لابردنی (سفر)ەکە، چونکە (سفر) پێویست نییە لە پلانی پۆلێنی دەییدا.

دەبێ تێبینی ئەوە بکرێت کە ئەم سیستمە بۆ کتێبخانەکانی ئەو وڵاتانە گونجاوە کە ئاخافتنیان عەرەبییەو کەمتر ئینگلیزی دەزانن، لە وڵاتانی ناعەرەبیدا بە جۆرێکی ترە، بۆ نموونە لەکتێبخانەی ئینگلیزی دا هەر فەرهەنگێکی ئینگلیزی-عەرەبی لەژێر ژمارەی زمانی عەرەبیدا دەبێت، نەك زمانی ئینگلیزی کە لە کتێبخانەی وڵاتانی عەرەبیدا وەها دەکرێت، چونکە زمانی عەرەبی لای ئەوان کەمتر باوە.

لەو حاڵەتانەدا کە گومان هەڵگرن، یان کەسی پۆلێنکار ناتوانێت زمانی کەمێك باو دیاری بکات، پێویستە پۆلێنی فەرهەنگەکە لەژێر ئەو ژمارەی زمانەدا بکات کە لە لیستەی زمانەکاندا دواتر ژمارەکەی دێت.

ج – فەرهەنگی زمانەوانیی لەچەند زمانێکدا:

واتە لە زمانێکەوە بۆ زیاتر لە زمانێك، هەموو ئەم فەرهەنگانە لەژێر ژمارەیەکدا پۆلێن دەکرێن کە ئەویش بریتییە لە (٤٠٣)و بەهیچ جۆرێك دابەشکردن هەڵناگرێت.

١٣–پۆلێنی کتێبخانەی منداڵان:

هەندێك لە کتێبخانەکانی منداڵان کتێبەکانیان لەخۆوە دابەشدەکەن بەسەر چیرۆك‌و کتێبی زانیاریدا؛ واتە بابەتیی، هەندێکی تریان چیرۆکی منداڵان بەپێی پیتەکانی هیجای ناوی نووسەران لەسەر تاخچەکان رێکدەخەن، بێ رەچاوکردنی بابەتی چیرۆکەکان، ئیتر کتێبی هەر نووسەرە لەیەك جێگادا دادەنرێت، ئەگەر بابەتەکانیشیان جیاواز بێت.

شارەزایانی کتێبخانە ئەم رێکخستنە بە نالۆژیکی دەبینن، چونکە مەبەست لەپۆلێنی کتێبی منداڵان نایەتە دی‌و منداڵ دەستی بەو کتێبە ناگات کە دەیەوێ بیخوێنێتەوە. هەربۆیە دەبێ رێگایەك بگرێتەبەر کە وا لە منداڵ بکات پەرۆشی هەڵبژاردنی ئەو چیرۆکانە بن کە حەز بە خوێندنەوەیان دەکەن.

١٤–پۆلێنی چیرۆکی منداڵان:

دیارە هەر چیرۆکە لەدوو توێیدا؛ بابەتێك، یان بیرۆکەیەك، یان بەهایەکی دیاریکراو هەیە، هەر چیرۆکەو شێوازی نووسینی خۆیشی هەیە، لە کتێبخانەی منداڵاندا پێکەوە چیرۆکی مێژوویی‌و زانستی‌و ئایینیی دەبینین؛ گەر بتوانین هەریەکە لەو جۆرانە بەپێی بابەتەکانیان پۆلێن بکەین‌و بۆ هەر بابەتەش رەنگی دیاریکراو دەستنیشان بکەین، ئەوە رێخۆشکەر دەبێت بۆ منداڵ کە بەخێرایی بگاتە ئەو چیرۆکانەی حەز بە خوێندنەوەیان دەکات، هەرچۆن دەتوانێ بە ئاسانی دوای

خوێندنەوەیان بیانگێڕێتەوە بۆ شوێنی خۆیان، چونکە هەر چیرۆکە کاغەزێك کراوە بە لێوارەکەیەوە بەرەنگی بابەتەکە خۆی، پێشنیازێك هەیە بۆ پۆلێنی کتێبی منداڵان بە رەنگەکان بەم شێوەیە:

*چیرۆکی ئایینی ←——— بە رەنگی سپی

*چیرۆکی زانستی ←——— بە رەنگی سەوز

*چیرۆکی مێژوویی ←——— بە رەنگی سوور

*چیرۆکی کۆمەڵایەتی ←——— بە رەنگی شین

*چیرۆکی گاڵتەوگەپو دەگمەنەکان ←——— بە رەنگی خۆڵەمێشی

*چیرۆکی ئەفسانەکان ←——— بە رەنگی زەرد

*چیرۆکی میللی ←——— بە رەنگی قاوەیی

*چیرۆکی خەیاڵی ←——— بە رەنگی رەش

١٥–پۆلێنی کتێبەکانی زانیاری تایبەت بە منداڵ:

ئەو کتێبانە بابەتی دیاریکراو لەخۆ دەگرن، هەربۆیە پێویستیان بە یەکخستنی بابەتی هەیە زیاتر لەوەی پێویستیان بە سیستمی پۆلێنی دیوی دەیی هەبێت، زۆربەی کات کتێبخانەی منداڵان رەچاوی پۆلێنی فراوان دەکات، واتە هەڵبژاردنی هێمای پۆلێنێك کە رێنیشاندەر بێت بۆ بابەتی گشتی، چونکە پێویست بە بەکارهێنانی هێماکانی پۆلێن بەوردی ناکات. پۆلێنی فراوان رێکخستنی کتێبەکانە بەپێی ژمارە سەرەکییەکان، لەگەڵ لقەکانیان کە ژمارەیان لە ژمارە سەرەکییەکان تێپەڕناکەن، بەبێ بەکارهێنانی دابەشکردنە دەییەکانی تر، ئەم رێگایە بۆ کتێبخانەی قوتابخانەکانو کتێبخانەی باخچەکانی ساوایانو کتێبخانە گشتییە بچووکەکان دەستدەدات.

بەڵام پۆلێنی بەرتەسك بریتییە لە ریزبەندیی کتێب بەپێی دابەشبوونی لقەکان بە وردی کە تایبەتن بە بابەتی هەر لقە، ئەمەش پۆلێنێکی یەکجار وردەو لە کتێبخانە تایبەتمەندەکانو کتێبخانە گەورەکاندا بەکاردێت.

دەبێ ژمارەی پۆلێن لەگەڵ رەنگی دیاریکراوی بابەتی کتێبەکانی منداڵ پێکەوە لەسەر کتێب جێگیر بکرێن، چونکە پێویستە منداڵ هەر لە قۆناغی باخچەی ساوایانەوە لەسەر ژمارەکانی پۆلێن رابهێنرێت، تا قۆناغی ئامادەیی تەواو دەکات.

شارەزایانی کتێبخانەکان پێشنیازی چەند میتۆدێك بۆ پۆلێنی کتێبی منداڵان دەکەن، کە گرنگترینیان:

زانیاریی گشتی (٠٠١–٠٩٩):

کتێبەکانی راگەیاندن، کتێبی تایبەت بە کتێبخانەکان، ئینسایکلۆپیدیای گشتی، وتاری گشتیی بۆ منداڵان، گۆڤارە جزوبەندکراوەکان، چیرۆکی وەرگێڕراو لە کەلەپورەوە.

فەلسەفەو دەروونزانیو رەفتارو رەوشت (١٠٠–١٩٩).

ئایینەکان (٢٠٠–٢٩٩) سپی:

قورئانی پیرۆز، چیرۆکە وەرگیراوەکان لە قورئانەوە، تەفسیرەکانی قورئان، فەرموودەکانی پێغەمبەر(د.خ)، شەرەکانی پێغەمبەر، ئەسحابەکان، شوێنە پیرۆزەکانو چیرۆکی پێغەمبەران، ئایینەکانی تر.

زانستە کۆمەڵایەتییەکان (٣٠٠–٣٩٩) سوور:

لێکۆڵینەوەی کۆمەڵایەتی، رۆشنبیری، دانیشتووان، سیاسەت، ئابووری، بازرگانی، دراو، خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی، دیدەوانیو رابەران، مەتەڵ، سەرکێشیی پۆلیسی، زانستی سەربازی، فێرکردن، گەیاندن، ئەفسانەو باوەڕی پووچ، چیرۆکی خەیاڵیی هەڵێنجراو لە کەلەپورەوە، پەندی میللی، چیرۆکی پاڵەوانێتی، ئەو چیرۆکانەی لەسەر زمانی ئاژەڵو باڵندەوە دەگێڕدرێنەوە..تاد.

زمانەکان (٤٠٠–٤٩٩) زەرد:

کتێبەکانی زمان دەگرێتەوە لە: فەرهەنگی زمانەوانی، کتێبەکان سەبارەت بەزمان، فێربوونی زمان، ڕێزمانو وتەسازی.

زانستە ئاسانکراوەکان (٥٠٠–٥٠٩) شین:

چیرۆکی زانستی، چیرۆکی خەیاڵی زانستی، کتێبی زانستیی ئاسان دەربارەی رووەکزانی، ئاژەڵ، هەڵکۆڵین، پیشە دەستییەکان، گەردوون، زەویناسی، دەریا، دوورگەکان، کەشوهەوا، کارەباو موگناتیس.

زانستەکانی تەکنەلۆژیا (٦٠٠–٦٩٩) ڕەش:

ئینسایکلۆپیدیای تەکنەلۆژیو پزیشکیو ئەندازەیی، کتێبی پزیشکیو ئەندازەیەیی، پیشەسازیی ناوماڵ، خانووبەرە، خۆراك، پیشەسازیی خۆراك، کشتوکاڵ.

هونەرە جوانەکان(٧٠٠–٧٩٩) قاوەیی:

ئینسایکلۆپیدیای وەرزشو یارییەکان، یاریی خۆشگوزەراندن، یاریی ناوماڵ، ڕەنگو ڕەنگکردن، نیگار، پەیکەرسازیی، هونەری شێوەکاری، وێنەگرتنو سینەما، شانۆ، تەلەفزیۆن، ڕادێو، موزیك، گۆرانی، گەشت، کاتبەسەربردن.

ئەدەبیات (٨٠٠–٨٩٩) زیوی:

ئەدەبیاتی سەرجەم زمانەکان لە: شیعر، چیرۆکی شیعر، شانۆنامە، شانۆنامەی شیعریی، چیرۆکی ئەدەبی، چیرۆکی گاڵتەوگەپ، وتاری ئەدەبی، وتاری ئەدەبیی بۆ منداڵان، دانسقەو گاڵتەوگەپ.

جوگرافیاو ژیننامەو مێژوو (٩٠٠–٩٩٩) ئاڵتوونی:

چیرۆکی مێژوویی، چیرۆکی گەشتنامەکان، مێژووی وڵاتانو گەلان، مێژووی شارستانێتی، گەشت بە دەوری جیهاندا، گەشتیارانو دۆزەرەوان، جوگرافیا، ئەتڵەسەکان، شوێنەوار، ژیننامە.

قۆناغەکانی جێبەجێکردنی پلانەکە:

١- تابلۆیەکی ڕێنیشاندەر دادەنرێت بۆ بەشەکانی کتێبخانە لەگەڵ ڕەنگە تایبەتەکانی هەر بەشە بە پێوانەی ٥٠×٧٠ سمو لە دەروازەی کتێبخانەدا دادەنرێت.

٢- تابلۆی ڕێنیشاندەر بۆ هەر بەشە بە ڕەنگی خۆیەوە لەگەڵ ژمارەی تایبەت بەخۆی بە پێوانەی ٨×٤٠ سم لەبەشەکاندا دادەنرێت.

٣- دابەشکردنی کتێبەکانی کتێبخانە بەپێی دابەشکردنەکانی پێشوو و لقەکانیان، بە مەرجێ زنجیرەکان بە بابەتی دیاریکراوەوە لە شوێنی خۆیاندا بن، بەڵام گەر زنجیرە هەبوو چارەسەری زیاد لە بابەتێکیان کرد ئەوا دەخرێنە (زانیاریی گشتی)یەوە.

٤- لێواری (کعب) هەر کتێبە لە بەشەکاندا بە ڕەنگی خۆیانو بەپێی ژمارەی پۆلێنیان لە جێی خۆیاندا چەسپ دەکرێن، لەگەڵ نووسینی ژمارەیان لەسەر لێوارەکە بەپێی خشتەی پلانەکە.

نموونە:

*زانیاری گشتی: ڕەنگی سەرلێوارەکە زەرد دەبێتو لەسەری دەنووسرێت (١٠٠).

*نووسینی هێما لەتەنیشت ژمارەی پۆلێنەکە دەبێ لەسەر لێوارو بریتی دەبێت لە هەردوو پیتی یەکەمو دووەمی ناوی نووسەرو هەردوو پیتی یەکەمو دووەمی ناونیشانی کتێبەکە.

*ڕێکخستنی کتێبەکان لەسەر تاخچەکان بەپێی ڕێنماییەکانی رابردوو دەبێت.

*دەتوانین هەمان سیستمی چیرۆكو شانۆنامەی تایبەت بە منداڵ بۆ کتێبەکانی تری منداڵان بە هەمان ڕێگا بکەین لەگەڵ زیادکردنی پیتی (ط) بۆ کتێبی عەرەبی کە واتای کتێبی (اطفال/ منداڵان) دەگەێنێت، هەروەها پیتی (J) بۆ کتێبە بیانیەکان کە واتای وشەی (Junior) دەگەێنێت، کە دەکاتە (منداڵ).

بۆ نموونـە (٨١٠) واتـە کتێبـی تایبەتـە بـە گـەورەکان، بـەڵام (٨١٠ط) واتـە کتێبـی تایبـەت بـە منـداڵان، ئـەویش بـۆ تێکـەڵ نـەکردنی کتێبـی گـەورەو منـداڵ لـە کـاتی ریزبەندیو ئەنجامدانی پێڕستدا.

پاری پێنجەم

گرنگترین سیماکانی دابەشکردنی پێوانەیی (شێوەیی)

یەکەم: دابەشکردنی پێوانەیی (شێوەیی)

دووەم: بنەماکانی بەکارهێنانی دابەشکردنی پێوانەیی(شێوەیی)

یەکەم: دابەشکردنی پێوانەیی (شێوەیی)

لە پۆلێندا مەبەست لە (شێوە)، شێوەی کەرەستەی کتێبە، یان ئەو شێوەیەی کە کتێبەکە خۆی تیادا دەنوێنێت، هەندێ کتێب هەریەك لە بابەتەکانی زانیاریی مرۆیی لەشێوەی کورتکراوەدا، یان ئینسایکلوپیدیا، یان خولاوەکان دەخەنە روو، زۆربەی بابەتەکانیش لەرووی تیۆریی یان هونەریی، یان مێژوویی دەردەکەون.

بۆ نیشاندانی ئەو شێوەیەش کە بابەتەکەی پێ دارێژراوە، پلانی پۆلێنی دەیی نۆ بەشی دیاری کردوە کە بە بەشە شێوەییەکان (پێوانەییەکان) ناو دەبرێن، ئەو دابەشکردنە لە چاپە کۆنەکانی پۆلێنی دیوی دا بە (دابەشکردنی شێوەیی)، یان (دابەشکردنەکانی شێوە) ناو دەبران، بەڵام لە چاپە نوێیەکاندا لە دوای چاپی حەڤدەیەمەوە ساڵی ١٩٦٥؛ تا دوا چاپی بە ناوی نوێی (دابەشکردنی پێوانەیی)ەوە ناسراوە.

ساڵی ١٩٧١ چاپی هەژدەیەم فراوان بووەو دابەشکردنەکان لە نۆ دابەشکردنە کۆنەکە تێپەڕیون.

کاری پراکتیکی پۆلێنو سوودەکانی ئەو دابەشکردنە پێوانەییە هاوبەشەیان لە دوو رووەوە سەلماندوە:

١- لەڕووی دابەشکردنی کتێبو چاپکراوە جۆراوجۆرەکان کە چارەسەری یەك بابەت دەکەن لە ژمارەی جیادا؛ لەبری دانانیان لەژێر یەك ژمارەدا کە گەڕان بە دوایاندا کارێکی قورسە.

٢- لەرووی هێنانە کایەی هێماکانەوە کە یاریدەی بیرخستنەوە دەدەن، ئەوەش ئامانجی هەر خاوەن پلانێکی پۆلێنو مەبەستی هەر پۆلێنکارێکە.

پۆلێنی دیوی ئەو دابەشکردنانەی لە لیستەی یەکەمی کۆی لیستە یاریدەدەرەکاندا کۆکردوەتەوە، واتە لیستەی دابەشکردنە پێوانەییەکە، هەموو ژمارەکانیشی بە (سفر) دەستپێدەکاتو بە دوایدا ژمارەی تر دێن وەکو(٠٩ مێژوو)

یان دوو ژمـارە دێـن وەکـو (٠٩٢ ژیننامـەکان)، زۆرجـاریش کـە هەنـدێ ژمـارە زیـاد دەکرێن سفرەکە لادەبرێت، زۆرجاری تریش دەمێنێتەوە، کارەکـەش پەیوەسـتە بـە بنەماکانی بەکارهێنانی دابەشکردنە پێوانەییەکەوە.

لیستی دابەشکردنی پێوانەیی

(بەشە شێوەییەکان)

٠١، فەلسەفەو تیۆرەکان

٠١٣، بەهاو سوود

٠١٤، زاراوە هونەرییەکان

٠١٧، سیستمو یەکەکانی پێوانە

٠١٨، پرۆگرامی زانستیو هونەریی لە چارەسەری بابەتدا

٠١٩، بنچینە سایکۆلۆژییەکان

٠٢، کورتکراوەکان (ئەو کارانەی چارەسەری بابەتی دەکەن بە تەواویی لە کورتکردنەوەداو بە شێوازی رێکخراو)

٠٢٤، کتێب بۆ گروپی دیاریکراو لە خەڵك

٠٢٨، تەکتیك، میتۆدو کاری هونەریی یاریدەدەر، ئامێرو کەرەستەکان.

٠٢٨٥، ئامادەکردنی داتاکانو پراکتیکی کۆمپیوتەر

٠٣، فەرهەنگو ئینسایکلوپیدیاو فەرهەنگی زارەکان (الألفاظ)

(پێڕستی هیجایی، فەرهەنگی تایبەت، فەرهەنگی زاراوەکان)

٠٤، وتارو موحازەرەکان، جێباسی تایبەت

٠٥، خولاوەکان بە چاوپۆشین لە جارەکانی دەرچوونیان

٠٥٨، کتێبی ساڵانە (رێبەرەکان/ الأدلة)

٠٥٩، رۆژژمێرەکان (کە رۆژژمێری رووداوەکان دەگرێتەوە)

٠٠٦ رێکخراو و کۆمەڵەو دەستەکان

(مێژوو، راپۆرت، گەڵاڵەنامەی دامەزراندن، لیستی ئەندامان)

٠٠٦١ رێکخراوی حکومی، نێودەوڵەتی، نەتەوەیی، ناوچەیی

٠٠٦٢ رێکخراوە ناحکومییەکان

دابەشدەکرێن وەکو(٩٣٠–٩٩٩) هەروەها وەکو دەستەی ناحکومیی لە وڵاتە یەکگرتووەکان (٠٠٦٢٧٣)

٠٠٦٣ کۆنگرەکان (کۆنگرەی کۆمەڵەکان کە خاوەنی رێکخراوی هەمیشەیین/ بڕوانە دابەشکردنی پێوانەیی)

٠٠٦٥ دامەزراوە بازرگانییەکان

٠٠٦٩ کەسانی پەیوەندیدار بە بابەتەوە

٠٠٧ خوێندن‌و فێرکردن‌و توێژینەوە

٠٠٧١ قوتابخانەکان

٠٠٧١١ زانکۆو کۆلیژەکان (دابەشدەکرێن؛ وەکو ٩٣٠–٩٩٩)

٠٠٧١٢ خوێندنگای ئامادەیی

٠٠٧١٤ پرۆگرام بە نامەناردن‌و ئینتەرنێت‌و خوێندنی کراوە

٠٠٧٢ توێژینەوەو ئەزموونگەریی

(کارگەو تاقیگەو ویستگەی ئەزموونەکان)

٠٠٧٣ خوێندکارو فێرکاران

٠٠٧٤ مۆزەخانەو پێشانگاکان

٠٠٧٥ کۆکردنەوە(کۆکردنەوە وەك ئارەزوو)

٠٠٧٦ پرس‌و پرسیارەکان، پێداچوونەوەو پراکتیك

(چارەسەر، وەڵامدانەوە، کتێبی راهێنان، پرسیاری تاقیکردنەوەکان)

٠٠٧٨ کەرەستەکانی خوێندن، وانەبێژیی، بەکارهێنان

(ئامێر، هۆیەکانی روونکردنەوە، سەلماندنی تاقیگەیی، پرۆژەو ئەزموونی خوێندکاران)

٠٧٩، پێشبڕکێ کە خەڵاتیان هەبێت، پاداشت، باربوو، پشتگیری دارایی، نازناوی شەرەف (شانازیی)، فیستیڤاڵەکان

٠٨، کۆمەڵەو هەڵبژاردەکان

٠٨١، کۆمەڵە دانراوی یەك نووسەر

٠٨٢، کۆمەڵە دانراوی چەند نووسەرێك

٠٨٢٢، کۆمەڵە لە هەڵبژێردراوەکان، وەرگیراوەکان، کورتکراوەکان

٠٨٣، خشتەو هاوکێشەکان

(خشتەی هاوکێشەی ماتماتیك، خشتەی ژمارەیی، خشتەی گواستنەوە، خشتەی ژمێریاریی، خشتەی ئاماریی)

٠٨٤، ئامرازەکانی بیستنوبینین، نموونەکانو کاری نموونەکان

٠٨٤٣، توێژەکان (الشرائح)

٠٨٤٦، فیلم

٠٨٤٧، تۆمارکراوەکان

٠٨٥، چاپکراوی بازرگانی

(لیستی نرخ، کەتەلۆگی بازرگانی)

٠٨٨، کۆمەڵەکان، هەمەجۆرەکان

٠٩، مێژووی گشتیو ناوچەیی، چارەسەری مێژوویيو جوگرافی، چارەسەری کەسەکان

٠٩٠١، مێژووی کۆن تا ساڵی ٥٠٠ی زایین

٠٩٠٢، مێژووی ناوەند تا ساڵی ١٥٠٠ی زایین

٠٩٠٣، مێژووی نوێ لە ١٥٠٠ی زایین تا کۆتایی سەدەی بیستەم

٠٩٠٤، مێژووی سەدەی بیستەم ١٩٠٠–١٩٩٩

٠٩٠٥، مێژووی سەدەی بیستو یەکەم ٢٠٠٠

٠٩١، ناوچەو هەرێمە سروشتییەکان

٠٩١٢، ناوچە مامناوەندەکان

٠٩١٣، ناوچە گەرمەکان

٠٩١٤، ناوچە شاخاوییەکان

٠٩١٥، ناوچە بیابانییەکان

٠٩٢، ژینناملەی کەسەکان

(مێـژووی حاڵەتـەکان، ژینناملـەی کەسـیی، وەسـفو رەخنـە لـەکار، رۆژانـەو یاداشت–ئەم ژمارەیە تەنیا لەو کاتانەدا بەکاردێت کە ژینناملە بچنە سـەر بابەتـەکان نـەك بەسـەربەخۆیی وەك ژینناملـە بـن، بـۆ نموونـە کیمیاییـەکان ٥٤٠,٩٢ لـە بریـی ٩٢٥,٤)

٠٩٣،–٠٩٩، مێژووی گشتیو ناوچەیی وڵاتانو ناوچەی جیاواز

(وەکو ٩٣٠–٩٩٩ دابەشدەکرێن)

دووەم: بنەماکانی بەکارهێنانی دابەشکردنی پێوانەیی (شێوەیی)

دەکـرێ دابەشـکردنی پێوانـەیی بـۆ بابـەتێکی دیـاریکراو بـەکاربهێنرێت؛ بەخستنەسەری دابەشکردنە کە بۆ سەر ژمارەی بابەت لە کۆتاییدا، لەگـەڵ رەچـاوی ئەم بنەمایانە کە مامۆستا احمد بدوی ابو زید ئاماژەی بۆ کردوون:

١– ئەگـەر ژمـارەی بابـەتی سـەرەکیی بـە (سـفر) کۆتـایی هـات، دابەشـکردنە پێوانەییەکەی دەخرێتەسەر؛ دوای لابردنی سفرەکە، وەکو مێژووی ئابووری ٣٣,٩.

٢- ئەگەر ژمارەی بابەتی سەرەکیی بە (دووسفر) کۆتایی هات، دابەشکردنە پێوانەییەکەی دەخرێتە سەر؛ دوای لابردنی هەردوو سفرەکە، وەکو مێژووی فەلسەفە ١٠٩.

٣- ئەگەر ژمارەی بابەتی سەرەکیی لەگەڵ دابەشکردنە پێوانەییەکە بوو، ئەوا ژمارەیەك لە پلانی پۆلێن بە واتای لقەکانی بابەت دێت بەوردیو (سفر) دەخرێتە سەر ژمارەکە بۆ جیاکردنەوەیان، نموونەی ئەوانەش بەکارهێنانی ئەم ژمارانەن:

(٠١-٠٩) بۆدابەشکردنی مێژووی ئەوروپا ٩٤٠ بەپێی کاتو سەردەمەکان.

٩٤٠,٢ مێژووی ئەوروپا لە سەردەمی نوێدا.

٩٤٠,٣ جەنگی جیهانیی یەکەم.

بۆ چوونەوە سەر ژمارە پێوانەییەکان دەبێ ژمارە (سفر) بخرێتە سەر ئەو ژمارانە:

٩٤٠,٠٢ کورتەیەك لە مێژووی نوێی ئەوروپا.

٩٤٠,٣ ئینسایکلۆپیدیای جەنگی جیهانیی.

دابەشکردنی جوگرافی Areas:

زۆر کتێبی کتێبخانەکان پێویستیان بە پۆلێنە بە بەکارهێنانی لیستی شوێن (Areas)، ئەویش لە ناوبردنی شوێنو کیشوەری دیاریکراودا.

پۆلێنکار دەتوانێت ئەوە لە رێگای بەکارهێنانی ژمارەی زیادەوە کە گوزارشت لە شوێنی هەر وڵاتێك، یان کیشوەرێك بکات بۆ سەر ژمارەی تایبەتی بابەت، بەوەش دەتوانرێت لە شوێنانی تر جیابکرێتەوە، کە پەیوەندییان بەهەمان بابەتەوە هەبێت.

بایەخی ئەو جۆرە دابەشکردنە لەوەدایە کە ئامرازێکی گرنگەو بەهۆیە پۆلێنکار دەگاتە دیاریکردنی بابەت بە تەواویی.

لە خشتەی پۆلێنی دیویدا لیستێك هەیەو ئەوەی توانراوە لە ناوی شوێنان لە خۆی گرتووە، بایەخی ئەو لیستە دراوەتە ناوچەو هەرێمو شارە گەورەکان، بەڵام

شارە بچووکەکان‌و ناوچەو گوندەکان ژمارەیان نییە، ناوی ئەم لیستەیە بە (لیستەی ناوچەکان) ناونراوەو لە بنەڕەتدا ئەم لیستەیە سوودی لە ژمارەی تەرخانی مێژوو (٩٣٠–٩٩٩) وەرگرتووە، بەڵام بە درێژکردنەوەوە.

لەسەر پۆلێنکار پێویستە لە کاتی بەکارهێنانی لیستی ناوچەکاندا پابەندی بنەما دیاریکراوەکان بێت کە هەندێکیان لە (دیوی)دا لەگەڵ زۆر بابەتی خشتەکانی پۆلێن هاتوون‌و دەبێت بە باشی بیانخوێنێتەوە تاوەکو پۆلێنەکەی‌و جێبەجێکردنی بنەماکانی کارەکەی دروست بێت، ئەوا پەیڕەویان بکات.

بەشە سەرەکییەکانی مێژوو:

٩٣٠– مێژووی کۆن.

٩٤٠– مێژووی ئەورووپا.

٩٥٠– مێژووی ئاسیا.

٩٦٠– مێژووی ئەفریقا.

٩٧٠– مێژووی ئەمریکای باکوور.

٩٨٠– مێژووی ئەمریکای باشوور.

٩٩٠– مێژووی دورگەکانی ئۆکیانووسی ئارام‌و ناوچەکان.

ئەو بنەمایانەی پێویستە لەکاتی بەکارهێنانی لیستەی ناوچەکاندا ڕەچاو بکرێن:

١– ئەگەر ژمارەی بابەتی سەرەکیی بە سفر کۆتایی هات، ئەوا ژمارەی ناوچەکەی دەخرێتە سەر بە دانانی ژمارە (٩) لە پێشیەوە. بۆ نموونە:

٧٥٠ وێنەکێشان‌و نەخش‌و نیگار

٧٥٠,٩ چارەسەری مێژوویی‌و جوگرافیی بۆ وێنەکێشان‌و نەخش‌و نیگار

٧٥٠,٩٦٢ وێنەکێشانو نەخشو نیگار لە میسر، لەگەڵ تێبینی ئەوەی کە زیادکردنی ژمارە (٦٢)ەکە لە لیستی ناوچەکاندایە (میسر)

٢- ئەگەر ژمارەی بابەتی سەرەکی بە سفر کۆتایی نەهاتبوو ئەوا ژمارەی ناوچەکەی دەخرێتە سەر بە دانانی ژمارە (٩) لە پێشیەوە.

بۆ نموونە:

٦٨٣ پیشەسازییە ئاسنینەکان

٦٨٣,٠٩٦٢ پیشەسازییە ئاسنینەکان لە میسر

٣- ئەگەر ژمارەی سەرەکی بە (سفر) کۆتایی نەهات، بەڵکو بە (٩) کۆتایی هات، ئەوا ژمارەی ناوچەکەی بەتەواویی دەخرێتە سەر بێ کەمو زیاد.

بۆ نموونە:

٧٢١ تەلارسازیی خانووبەرە

٧٢١,٩ چارەسەری مێژوویی تەلارسازیی خانووبەرە.

٧٢١,٩٦٢١٦ تەلارسازیی خانووبەرە لە قاهیرە.

لیستەی دابەشکردنە جوگرافییەکان (ناوچەکان) هەندێك دابەشکردنی تری گشتییان تێدایە کە سوودی گەورەیان هەیە گەر پۆلێنکار لە بابەتەکانیاندا کاری پێیان هەبێت.

پاری شەشەم

ڕێبەری ڕێژەیی

یەکەم: ڕێبەری هیجایی ڕێژەیی بۆ پۆلێنی دیوی دەیی

دووەم: چۆنێتی بەکارهێنانی ڕێبەری ڕێژەیی

یەکەم: رێبەری هیجایی رێژەیی بۆ پۆلێنی دیوی دەیی

رێبەری رێژەیی: لەسیما دەگمەنو تایبەتەکانی ئەم سیستمەیە کەوا یەك بابەت دەخاتە زیاتر لە شوێنێکەوەو ژێر هەر ئەگەرێکەوە؛ کە رەنگە مرۆڤ بە دوایاندا بگەڕێت، واتە جارێك لە ریزبەندیی هیجاییو سروشتیی خۆیداو جارێکی تر لە بابەتی ئەسڵیی خۆیداو جارانی تریش لەژێر شێوازی جۆروجۆردا کە گوزارشت لە بابەتەکە بکەن.

بەو جۆرە، رێبەر یارمەتیدەر دەبێت بۆ گەیشتن بە یەك بابەت بە رێگای جۆراوجۆرو ژمارەی پۆلێنی رێنیشاندەر بۆ خشتە سەرەکییەکان دەخاتە بەرچاو.

بەشی دووەمی پلانی دیوی دەیی ناونراوە (رێبەری رێژەیی)، چونکە هەموو ئەو بابەتانە پێکەوە گرێدەدات کە لە بوارەکانی زانیاریی مرۆییدان لە ریزبەندییەکی هیجاییدا، پاشانیش بابەتەکان هەر بە ریزبەندییە هیجاییەکە رێکدەخرێت، هەر بابەتەش کۆمەڵێ وشەی پەیوەست پێیەوە دێنە ژێریو دووبارە بەرێگای ریزبەندیی هیجایی رێکدەخرێن، بۆ نموونە (کیمیا):

کیمیایی شیکاریی	**٥٤٣**
ئەندامی	٥٤٧
نائەندامی	٥٤٦
چەندێتی	٥٤٥
کانزاکان	٥٤٩
چۆنێتی	٥٤٤

ئامانجی سەرەکیی لە دانانی رێبەری رێژەیی لەوەدا بووە کە ببێتە پێڕستێك و تیایدا هەموو ئەو وشانە هەبن کە لە پلانی پۆلێندا هەنو لە خشتە سەرەکییەکاندا هاتوون.

زۆرجار پۆلێنكاران لە پسپۆڕانی كتێبخانەكان دەبینن كەوا رێبەری هیجایی رێژەیی هەر هەموو زاراوەو وشەكان ناگرێتەخۆ، لەم كاتانەدا كە وشە، یان زاراوەیەك لای پۆلێنكار پێویستەو لەوێدا چنگی ناكەوێت، دەبێت سۆراغی زاراوەیەكی فراوانتر بكات، هەرچۆن دەبێت پەنا بەرێتە بەر خشتە سەرەكییەكانو خشتە یاریدەدەرەكان تا بگاتە ژمارەیەكی پۆلێنی گونجاو بۆ هەر كتێبو سەرچاوەیەك.

رێدەكەوێت دیاریكردنی جێگای بابەتو دۆزینەوەی ژمارەكەی لە خشتەكانی پۆلێندا كارێكی ئاسان نەبێت؛ چونكە پۆلێنكار ناتوانێت جێگای لۆژیكیی هەر بابەتە لە پلانی پۆلێندا بدۆزێتەوە، ئەمە بێجگە لەوەی زۆر سەرەبابەت هاوواتای تریان هەیەو لە خشتە سەرەكییەكاندا نەهاتوون، هەر لەبەر ئەوانەبووە كە (ملڤیل دیوی) لە پلانەكەی خۆیدا رێبەرێكی رێژەیی هیجایی خستووەتە سەر خشتەكانی پۆلێنەكەی، تا گەیشتن بە ژمارەی دروستو نزیككردنەوەی بابەتەكان لەیەكتر كارێكی زەحمەت نەبێت.

رێبەری رێژەیی كۆكەرەوەی بابەتە جیاوازەكانە، بۆ یەك بابەتی دیاریكراو لە خشتەكانی پۆلێندا، بۆ نموونە:

بابەتی (شووشە) زیاد لە لایەنێكی هەیە، وەكو:

شووشە	
قاپ وقاچاغ	٦٤٢
دابینكردن	٣٦٨,٦
دروستكردنی خانووبەرە	٦٩٣
تەكنەلۆژیا	٦٦٦
رەنگكردن	٧٤٨,٥
هەڵكۆڵین	٧٤٨,٦

کەرەستە	٦٢٠,١
هونەرەکانی نەخش	٧٤٨,٢٠٢
ئەندازەی خانووبەرە	٦٢٤,١

لەو نموونەیەی سەرەوەدا، پۆلێنکار سەرنج دەدات رێبەری رێژەیی بووەتە کۆکەرەوەی لایەنی جودا بۆ یەك بابەت، کە لە هەندێ لە خشتەکاندا پەرش‌و بڵاون، لەگەڵ رێکخستنیان لەناوخۆیاندا بەپێی ریزبەندیی هیجایی.

رێبەری رێژەیی لە پلانی پۆلێنی دیوی دەییدا بایەخی خۆی هەیە بۆ پۆلێنکار لە کتێبخانەی قوتابخانەکان‌و کتێبخانە گشتییەکاندا، ئەویش بۆ ناسین‌و زوو چوونەوە سەر شوێنی بوونی بابەتەکان، ئەوانەی بەدوایاندا دەگەڕێت.

دووەم: چۆنێتی بەکارهێنانی رێبەری رێژەیی

* بابەتی کتێب‌و لایەنی تایبەتی چارەسەر لای خۆیەوە دیاری دەکات.
* بەدوای سەرەبابەتدا دەگەڕێت لە شوێنی خۆیدا لە ریزبەندیی هیجاییدا.
* ژمارەی پۆلێن لایەنی تایبەت دەبەخشێتە بابەتەکە.
* بۆ دڵنیابوون لە ژمارەکانی پۆلێن جەخت لە خشتەکانی پۆلێندا دەکرێتەوە.
* لە کاتێکدا گەر بابەت لە رێبەردا نەدۆزرێتەوە، دەکرێ لەژێر دەروازەیەکی تردا سۆراغی بکرێت.
* لەگەڵ پێویستی گەڕانەوە بۆ خشتەکانی پۆلێن بۆ دڵنیابوون لە دروستیی ژمارەی پۆلێن، چونکە رێبەر رێنیشاندەرە بۆ بەکارهێنانی خشتەکان، بەڵام نابێتە ئەلتەرناتیفی خودی خشتەکانی پۆلێن.

لەرێکخستنی هیجایی بابەتەکانی رێبەری رێژەییدا پەیڕەوی ئەم بنەمایانە کراوە:

* رێکخستنی زاراوەو وشەکانی رێبەری رێژەیی بەشێوەی هیجایی‌و وشەبەوشە رێکخراوە.

* لەگەڕان بەشوێن پیتی (أ)دا سەرەتا (آ) دەدۆزێتەوە چونکە بە دوو ئەلف دەژمێردرێ، ئینجا (أ)، واتە(آفاق) دەکەوێتە پێش (ألعاب).

* هەمزەی سەر ئەلف پێش ئەلفی ئاسایی دەکەوێت.

*هەمزەی تاك لەریزبەندیدا دەکەوێتە پێش ئەلفی ئاسایی.

* (ء) هەمزەی سەر (أ) هەر (أ) دەگەێنێت.

* هەمزەی سەر (و) دەبێتە (واواً)، لەریزبەندیدا دەکەوێتە پێش (و)ی ئاسایی، هەروەکو (مؤتمرات) پێش (موائد).

* هەمزەی سەر (ی) دەبێتە (یاء).

* (ت)ی پێکەوە گرێدراو بە (هاء)دەکەوێتە دوای (التاء)ی کراوەوە.

* فەرامۆشکردنی ئامڕازی (تعریف)ی (الـ) لەسەرەتای وتەوە، یان ناوەڕاستی، وەکو(الفن الشعبي) دەبێتە (فناً شعبياً).

* ئەو زاراوانەی کە وەك (دابەشکردنی زەمەنی)ن ریزبەندیی زەمەنییان بۆ دەکرێت، بێ بایەخدان بەریزبەندیی هیجایی، هەرچۆن ئەوانەی (دابەشکردنی مێژوویی)ن دیسانەوە ریزبەندی مێژووییان بۆ دەکرێت بێ گوێدانە ریزبەندی هیجایی.

* کورتکراوەکان بەپێی ریزبەندیی هیجایی ئاسایی دەبن، وەکو (الفاو)و (الیونسیف)و (الجات).

* * *

بەشی دووەم

پوختەکان

یەکەم: پوختەی یەکەم/ دە بنەماکەی زانیاریی مرۆیی

دووەم: پوختەی دووەم/ سەد لقەکەی زانیاریی مرۆیی

سێیەم: هەزار لقەکەی زانیاریی مرۆیی

پوختەی یەکەم

دە بنەماکە

٠٠٠ زانیارییەگشتییەکان

١٠٠ فەلسەفەو سایکۆلۆژی

٢٠٠ ئایینەکان

٣٠٠ زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٤٠٠ زمانەکان

٥٠٠ زانستە سروشتییەکان (تیۆرییەکان)

٦٠٠ زانستە تەکنەلۆژییەکان (پراکتیکییەکان)

٧٠٠ هونەرەجوانەکان

٨٠٠ ئەدەبیات

٩٠٠ جوگرافیاو ژیننامەو مێژوو

پوختەی دووەم

سەد لقەکە

٠٠٠ زانیارییە گشتییەکان

٠١٠ بیبلیۆگرافیا

٠٢٠ زانستی کتێبخانەو زانیارییەکان

٠٣٠ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیاکان

٠٤٠ توێژینەوەو نووسراوەکان

٠٥٠ خولاوەکان (چاپکراوە زنجیرەییەکان)

٠٦٠ رێکخراوە گشتییەکانو زانستی مۆزەخانەکان

٠٧٠ رۆژنامەگەریو رۆژنامەو بڵاوکردنەوە

٠٩٠ دەستنووسو سەرچاوە دەگمەنەکان

١٠٠ فەلسەفەو دەروونزانی

١١٠ میتافیزیکا

١٢٠ تیۆری مەعریفە، هۆکاریی، رەگەزی مرۆیی

١٣٠ لقەکانی دەروونزانی

١٤٠ قوتابخانە فەلسەفییە دیاریکراوەکان (رێچکە فەلسەفییەکان)

١٥٠ دەروونزانی

١٦٠ لۆژیك

١٧٠ زانستی خووڕەوشت

١٨٠ فەلسەفەی کۆنو فەلسەفەی سەدەکانی ناوەندو فەلسەفەی ئیسلامی

١٩٠ فەلسەفەی هاوچەرخی نوێ

٢٠٠ ئایینەکان

٢١٠ ئایینی ئیسلام

٢٢٠ زانستەکانی قورئان

٢٣٠ فەرموودە پیرۆزەکانی پێغەمبەر

٢٤٠ ئسووڵی ئایین

٢٥٠ شەریعەتی ئیسلامی

٢٦٠ سۆفیگەری

٢٧٠ رێچکە گشتییەکانی ئایینی مەسیحی

٢٨٠ گروپە مەسیحییەکان

٢٩٠ ئایینەکانی تر (بێجگە لە ئیسلامو مەسیحی)

٣٠٠ زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٣١٠ ئامارە گشتییەکان

٣٢٠ زانستە رامیارییەکان

٣٣٠ زانستی ئابووری

٣٤٠ یاسا

٣٥٠ کارگێڕیی گشتی

٣٦٠ خزمەتگوزارییە کۆمەڵایەتییەکان، رێکخراوەکان

٣٧٠ پەروەردەو فێرکردن

٣٨٠ بازرگانی، گەیاندن

٣٩٠ داب‌ونەریتو فۆلکلۆر

٤٠٠ زمانەکان

٤١٠ زمانی عەرەبی

٤٢٠ زمانی ئینگلیزی

٤٣٠ زمانی ئەڵمانی

٤٤٠ زمانی فەڕەنسی

٤٥٠ زمانی ئیتاڵیو رۆمانی

٤٦٠ زمانی ئیسپانیو پورتوگالی

٤٧٠ زمانی لاتینی

٤٨٠ زمانی یۆنانی

٤٩٠ زمانەکانی تر

٥٠٠ زانستە سروشتییەکانو(تیۆرییەکان)

٥١٠ بیرکاری

٥٢٠ گەردووناسیو زانستەکانی پەیوەست پێییەوە

٥٣٠ فیزیك

٥٤٠ کیمیا

٥٥٠ زەویناسی (جیۆلۆجیا)

٥٦٠ زانستی بەبەردبووەکان

٥٧٠ زیندەوەرزانی (بایۆلۆجیا)

٥٨٠ رووەکزانی

٥٩٠ زانستی ئاژەڵ

٦٠٠ تەکنەلۆژیا (زانستە پراکتیکییەکان)

٦١٠ زانستی پزیشکی

٦٢٠ زانستی ئەندازیاریی

٦٣٠ کشتوکاڵ

٦٤٠ ئابووری ناوماڵو ژیانی خێزان

٦٥٠ بەڕێوەبردنی کار (خزمەتگوزاریی نووسینگەکان)

٦٦٠ تەکنەلۆژیای کیمیایی (کیمیای پیشەسازیی)

٦٧٠ پیشەسازییەکان

٦٨٠ پیشەسازییەکان بۆ بەکارهێنانی بیناسازیی

٦٩٠ بیناسازیی

٧٠٠ هونەرەجوانەکان

٧١٠ دیمەنی سروشتی

٧٢٠ تەلارسازیی (ئەندازیاری تەلارسازیی)

٧٣٠ پەیکەرسازییو هونەرە شێوەکارییەکان

٧٤٠ هونەرەکانی نەخشو نیگار

٧٥٠ وێنەکێشان

٧٦٠ چاپکراوەکانو هونەری چاپ

٧٧٠ وێنەگرتنی فۆتۆگرافی

٧٨٠ موزیك

٧٩٠ هونەرەکانی کاتبەسەربردنو حەوانەوە

٨٠٠ ئەدەبیات

٨١٠ ئەدەبی عەرەبی

٨٢٠ ئەدەبی ئینگلیزیو ئەمریکی

٨٣٠ ئەدەبی ئەڵمانی

٨٤٠ ئەدەبی فەڕەنسی

٨٥٠ ئەدەبی ئیتاڵی

٨٦٠ ئەدەبی ئیسپانیو پورتوگالی

٨٧٠ ئەدەبی لاتینی

٨٨٠ ئەدەبی یۆنانی

٨٩٠ ئەدەبی زمانەکانی تر

٩٠٠ جوگرافیاو ژیننامەو مێژوو

٩١٠ جوگرافیاو گەشتەکان (وەسفی شاران)

٩٢٠ ژیننامە، رەچەڵەکناسی

٩٣٠ مێژووی کۆن

٩٤٠ مێژووی ئەورووپا

٩٥٠ مێژووی ئاسیا

٩٦٠ مێژووی ئەفریقا

٩٧٠ مێژووی ئەمریکای باکوور

٩٨٠ مێژووی ئەمریکای باشوور

٩٩٠ دورگەکانی ئۆقیانووسی ئارام

"پوختەی سێیەم"

هەزار لقەکەی زانیاریی مرۆیی

٠٠٠ زانیارییە گشتییەکان

٠٠١ مەعریفە

٠٠٢ کتێب

٠٠٣ سیستم (شیکردنەوەو دیزاینی سیستمەکان)

٠٠٤ چارەسەری زانیاریی‌و زانستی کۆمپیوتەر

٠٠٥ بەرنامەی کۆمپیوتەری، بەرنامەکان، زانیارییەکان

٠٠٦ میتۆدە تایبەتەکانی کۆمپیوتەری

٠٠٧ توێژینەوە

٠٠٨ بەکارنەهاتووە

٠٠٩ کێبڕکێکان، خەڵاتەکان، پاداشتەکان

٠١٠ بیبلیۆگرافیا

٠١١ بیبلیۆگرافیاکان

٠١٢ بیبلیۆگرافیاو پێڕستی تاکەکان

٠١٣ بیبلیۆگرافیای بەرهەمی توێژی دیاریکراو لە نووسەران

٠١٤ بیبلیۆگرافیای بەرهەمی ناوەخوازراوەکان‌و ئەوانەی دانەرەکانیان نادیارن

٠١٥ بیبلیۆگرافیای بەرهەم لە شوێنە دیاریکراوەکانەوە

٠١٦ بیبلیۆگرافیای بابەتی

٠١٧ پێڕستی بابەتیی گشتی

٠١٨ پێڕستی زەمەنی‌و پێڕستی نووسەران

٠١٩ پێڕستی فەرهەنگی

٠٢٠ زانستی کتێبخانەو زانیارییەکان

٠٢١ پەیوەندیی لەگەڵ کتێبخانەکانو دەزگای بەڵگەنامەکان

٠٢٢ بەڕێوەبردنی جێگای کتێبخانە (خانووبەرە)

٠٢٣ بەڕێوەبردنی تاکەکان (کارمەندان)

٠٢٤ گەڵاڵەنامەی تایبەت بە بەکارهێنانی کتێبخانەکان

٠٢٥ بەڕێوەبردنی کتێبخانەکانو بەڕێوەچوونی کارەکانو بەشە هونەرییەکان

٠٢٦ کتێبخانە تایبەتمەندەکان

٠٢٧ کتێبخانە ناتایبەتمەندەکان (خوێندنگاکانو گشتییەکان)

٠٢٨ خوێندنەوەو رێنمایی خوێندنەوە

٠٢٩ خزمەتگوزاریی خوێندنەوەو چالاکییەکان

٠٣٠ فەرهەنگەکانو ئینسایکلۆپیدیاکان

٠٣١ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە عەرەبییەکان

٠٣٢ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئینگلیزیو ئەمریکییەکان

٠٣٣ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئەڵمانییەکان

٠٣٤ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە فەڕەنسییەکان

٠٣٥ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئیتاڵییەکان

٠٣٦ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئیسپانییەکان

٠٣٧ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە سلافییەکان (رووسیەکان)

٠٣٨ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئیسکەندەنافییەکان

٠٣٩ ئینسایکلۆپیدیا بەزمانەکانی تر

٠٤٠ وتارە گشتییە کۆکراوەکان (کۆکراوەی توێژینەوەو وتارەکان)

٠٤١ کۆکراوەی وتارە عەرەبییەکان

٠٤٢ کۆکراوەی وتارە ئەمریکیو ئینگلیزییەکان

٠٤٣ کۆکراوەی وتارە ئەڵمانییەکان

٠٤٤ کۆکراوەی وتارە فەڕەنسییەکان

٠٤٥ کۆکراوەی وتارە ئیتاڵییەکان

٠٤٦ کۆکراوەی وتارە ئیسپانیو پورتوگالییەکان

٠٤٧ کۆکراوەی وتارە رووسیەکان

٠٤٨ کۆکراوەی وتارە ئیسکەندەنافییەکان

٠٤٩ کۆکراوەی وتارەکان بە زمانەکانی تر

٠٥٠ خولاوەکانو کۆڤارە گشتییەکان (چاپکراوە زنجیرەییەکان)

٠٥١ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییە عەرەبییەکان

٠٥٢ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییە ئینگلیزیو ئەمریکییەکان

٠٥٣ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییە ئەڵمانییەکان

٠٥٤ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییە فەڕەنسییەکان

٠٥٥ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییە ئیتاڵییەکان

٠٥٦ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییە ئیسپانیو پورتوگالییەکان

٠٥٧ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییەکان بە زمانە سلافیو رووسیەکان

٠٥٨ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییەکان بە زمانە ئیسکەندەنافییەکان

٠٥٩ خولاوەکانو گۆڤارە گشتییەکان بەزمانەکانی تر

٠٦٠ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییەکانو زانستی مۆزەخانەکان

٠٦١ لە نیشتمانی عەرەبیدا

٠٦٢ لە شانشینی یەکگرتوو و ئەمریکای باکوور

٠٦٣ لە ئەورووپای ناوەڕاستو ئەڵمانیا

٠٦٤ لە فەڕەنساو مۆناکۆ

٠٦٥ لە ئیتاڵیاو ناوچەکانی دەوروبەری

٠٦٦ لە نیمچە دورگەی ئیبیریاو دورگەکانی دەوروبەری

٠٦٧ لە ئەورووپای رۆژهەڵاتو رووسیای فیدراڵ

٠٦٨ لە ناوچەکانی تر

٠٦٩ زانستی مۆزەخانەکان

٠٧٠ رۆژنامەگەریی، بڵاوکردنەوە، رۆژنامەکان

٠٧١ لە نیشتمانی عەرەبیدا

٠٧٢ لە ئینگلتەرەو ئەمریکا

٠٧٣ لە ئەڵمانیا

٠٧٤ لە فەڕەنساو مۆناکۆ

٠٧٥ لە ئیتاڵیاو ناوچەکانی دەوروبەری

٠٧٦ لە ئیسپانیا

٠٧٧ لە ئەورووپای رۆژهەڵاتو رووسیای فیدراڵ

٠٧٨ لە ئیسکەندەنافیا

٠٧٩ لە ناوچەکانی تری جیهان

٠٨٠ کۆمەڵێ بابەتی جۆراوجۆر لە یەك بابەتدا

٠٨١ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی عەرەبی

٠٨٢ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی ئینگلیزی

٠٨٣ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی ئەڵمانی

٠٨٤ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی فەڕەنسی

٠٨٥ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی ئیتاڵیو رۆمانی

٠٨٦ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی ئیسپانیو پورتوگالی

٠٨٧ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی سلافییەکان (رووسی)

٠٨٨ کۆمەڵێ بابەت بە زمانی ئیسکەندەنافییەکان

٠٨٩ کۆمەڵێ بابەت بە زمانەکانی تر

٠٩٠ دەستنووسەکان‌و کتێب

٠٩١ دەستنووسە دەگمەنەکان

٠٩٢ چاپکراوی کتێبە تەختینەییەکان (کتێبی قاڵبە پیتچنینەکان)

٠٩٣ کتێبە چاپکراوەکان بەر لە ساڵی ١٥٠١ی زایین

٠٩٤ کتێبە دەگمەنەکان

٠٩٥ جزوبەندکردنی دەگمەن

٠٩٦ وێنەگرتنی دەگمەن

٠٩٧ تابلۆی کتێبەکان

٠٩٨ کتێبە قەدەغەکراوەکان، ساختەکان، گومڕاکان

٠٩٩ کتێبە نامۆو دانسقەکان

١٠٠ فەلسەفەو دەروونزانی

١٠١ تیۆری فەلسەفە

١٠٢ جۆراوجۆرە فەلسەفییەکان

١٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا فەلسەفییەکان

١٠٤ وتارو موحازەرەکان

١٠٥ چاپکراوە زنجیرەییە فەلسەفییەکان (خولاوەکان)

١٠٦ دەستەو رێکخراوە فەلسەفییەکان

١٠٧ لێکۆڵینەوەی فەلسەفەو وتنەوەی

١٠٨ کۆکراوەکان

١٠٩ مێژووی فەلسەفە

١١٠ ئەودیوسروشت (میتافیزیکیا)

١١١ باسی بوون(مبحث الوجود)

١١٢ ڕێبازەکانی توێژینەوە

١١٣ بنەڕەتی گەردوون (فەلسەفەی سروشت)

١١٤ شوێن‌و بۆشایی گەردوونی

١١٥ زەمەن‌و ماوە

١١٦ جووڵە‌و گۆڕان

١١٧ ماتریال‌و فۆرم

١١٨ هێزو وزە

١١٩ ژمارە‌و چۆنێتی

١٢٠ تیۆری مەعریفە، هۆیەتی، رەگەزی مرۆیی

١٢١ تیۆری زانیاریی

١٢٢ هۆیەتی، هۆکارو لێکەوتەکانی (العلة و المعلول)

١٢٣ هەربوونێتی‌و ناهەربوونێتی ـ ئازادیی(الحتمية واللاحتمية ـ الحرية)

١٢٤ زانستی ئامانجەکان

١٢٥ کۆتاو ناکۆتا(المتناهي واللامتناهي)

١٢٦ هۆشیاری‌و کەسایەتی

١٢٧ نەست‌و پەراوێزی هەست(اللاشعور وهامش الشعور)

١٢٨ رەگەزی مرۆیی (مرۆڤ)

١٢٩ بنەڕەتی رۆح‌و چارەنووسی(أصل الروح ومصيرها)

١٣٠ لقەکانی دەروونزانی

١٣١ دەروونزانیی فیسیۆلۆژی

١٣٢ دەروونزانیی شازەکان

١٣٣ زانستە دەروونییە شارراوەکان (الغيبيات)

١٣٤ خەواندنی موگناتیسی

١٣٥ نووستن‌و خەونەکان

١٣٦ دەروونزانیی جیاکارییەکان

١٣٧ زانستی رووکەشناسی(علم الفراسة)

١٣٨ زانستی شیکردنەوەی کەسێتی

١٣٩ زانستی پێوانەی کەسێتی

١٤٠ قوتابخانە فەلسەفییە دیاریکراوەکان (باسە فەلسەفییەکان)

١٤١ ئایدیالیزم

١٤٢ فەلسەفەی رەخنەگرانە

١٤٣ فەلسەفەی ویژدانی

١٤٤ رێبازی مرۆیی

١٤٥ رێبازی هەستی

١٤٦ رێبازی سروشتی

١٤٧ رێبازی یەکێتی بوون

١٤٨ رێبازی ئازادیخوازانە

١٤٩ باسی فەلسەفیی تر

١٥٠ دەروونزانی

١٥١ زیرەکی‌و ئامادەباشی

١٥٢ پەیبردن، جووڵە، سۆزەکان، پاڵنەرەکان

١٥٣ مەعریفەو پرۆسە ئاوەزییەکان

١٥٤ یادەوەری‌و فێربوون

١٥٥ خەیاڵکردن

١٥٦ پەیبردن(بەدیکردن، بێ رامان)

١٥٧ هەڵچوونەکان

١٥٨ بیری قوولێ، جووڵە، خۆڕسك

١٥٩ خواستو پاڵنەرەكان

١٦٠ لۆژیـــك

١٦١ دەلەلاتی هەڵێنجان

١٦٢ دەلەلاتی پێوانەیی

١٦٣ لۆژیكی بونیاتنراو لەسەر باوەڕ

١٦٤ لۆژیكی هێمایی‌و بیركاری

١٦٥ هەڵەكان‌و سەرچاوەكانی هەڵە

١٦٦ پێوانەی وێنەیی‌و لۆژیكی

١٦٧ گریمانەكان

١٦٨ بیانوو و كردەی رازیكردن

١٦٩ پێوانەی نواندن

١٧٠ زانستی ئاكار، فەلسەفەی ئاكار

١٧١ تیۆرە ئاكارییەكان

١٧٢ ئاكاری سیاسی

١٧٣ ئاكاری خێزانی

١٧٤ ئاكاری پێشەیی (ئاكاری پیشە)و ئابووریی

١٧٥ ئاكاری كاتبەسەربردن‌و ژیاندنەوەی كاتی بەتاڵ

١٧٦ ئاكاری سێكس‌و زاووزێ

١٧٧ ئاكاری پەیوەندییە كۆمەڵایەتییەكان

١٧٨ ئاكاری لەناوبردن

١٧٩ باسی ئاكاریی تر

١٨٠ فەلسەفەی کۆنو فەلسەفەی سەردەمەکانی ناوەند

١٨١ فەلسەفەی خۆرهەڵاتیی کۆن

١٨٢ فەلسەفەی یۆنانی پێش سوکرات

١٨٣ فەلسەفەی سەفسەتاییو سوکراتی

١٨٤ فەلسەفەی ئەفلاتوونی

١٨٥ فەلسەفەی ئەرستۆیی (ئەرستۆ تالیس)

١٨٦ فەلسەفەی شێوەییو ئەفلاتوونیی نوێ

١٨٧ فەلسەفەی ئەبیقۆریی

١٨٨ فەلسەفەی رەواقیی

١٨٩ فەلسەفەی سەردەمەکانی ناوەند

١٩٠ فەلسەفەی هاوچەرخی نوێ

١٩١ فەلسەفەی عەرەبیی نوێ

١٩٢ فەلسەفەی بەریتانیو ئەمریکی

١٩٣ فەلسەفەی هاوچەرخ لە ئەڵمانیاو نەمسا

١٩٤ فەلسەفەی هاوچەرخ لە فەڕەنسا

١٩٥ فەلسەفەی هاوچەرخ لە ئیتالیا

١٩٦ فەلسەفەی هاوچەرخ لە ئیسپانیاو پورتوگال

١٩٧ فەلسەفەی هاوچەرخ لە رووسیاو فنلەندا

١٩٨ فەلسەفەی هاوچەرخ لە ئیسکەندەنافیا

١٩٩ فەلسەفە نوێیەکانی تر

٢٠٠ ئایینەکان

٢٠١ ئایینی سروشتیو فەلسەفەی ئیسلامی

٢٠٢ سروشتی خوداوەند

٢٠٣ بوون

٢٠٤ دادپەروەریی (باوەڕ بەخوا)

٢٠٥ زانستو ئایین

٢٠٦ چاکەو خراپە

٢٠٧ خواپەرستیو نوێژکردن لە ئایینە ئاسمانییەکاندا

٢٠٨ مرۆڤ و نەمریی

٢٠٩ پێوانەی نواندنو لەیەکچوواندن

٢١٠ ئایینی ئیسلام

٢١١ باوەڕو بنەماکانی ئایینی ئیسلام

٢١٢ رەوشتو ئادابی ئیسلامیی

٢١٣ بانگەوازی ئیسلامیی

٢١٤ رۆشنبیریی ئیسلامیی

٢١٥ پەرستگاو شوێنەکانی زیارەتکردن

٢١٦ بەرگریی لە ئیسلام

٢١٧ بانگەوازە سەلەفییەکان

٢١٨ بانگەوازە ئایینییە سیاسییەکان

٢١٩ بابەتە ئیسلامیو کۆمەڵایەتیو سیاسیو ئابوورییەکان

٢٢٠ زانستە قورئانییەکان

٢٢١ قورئانەکان

٢٢٢ کۆکردنەوەی قورئانی پیرۆز

٢٢٣ دابەزینی قورئانی پیرۆز

٢٢٤ مامەڵەی زمانەوانیی لەگەڵ ئاخاوتنە قورئاییەکاندا

٢٢٥ رەوانبێژیی قورئانی پیرۆز

٢٢٦ شەریعەتی قورئانی پیرۆز
٢٢٧ تەفسیری قورئانی پیرۆز
٢٢٨ خوێندنەوەو تەجوید
٢٢٩ باسی قورئانیی بەگشتی
٢٣٠ فەرموودەی پیرۆزی پێغەمبەر
٢٣١ باسە گشتییەکان لە زانستی فەرموودەکاندا
٢٣٢ زانستی پشتپێبەستن
٢٣٣ زانستی گێڕانەوە
٢٣٤ زانستی رەخنەو هەموارکردن
٢٣٥ شەش کتێبە راستەکە (الصحاح)
٢٣٦ پشتپێبەستراوی چوار ئیمامەکە
٢٣٧ کۆمەڵە فەرموودەکانی تر
٢٣٨ فەرموودەی هۆزە ناسونییەکان
٢٣٩ ژیننامەی پێغەمبەری پیرۆز
٢٤٠ یەکتابوونو ئسووڵی ئایین
٢٤١ خوداوەندیی
٢٤٢ پێغەمبەرایەتی
٢٤٣ گوێبیستەکان (السمعیات)
٢٤٤ ئیمامێتی
٢٤٥ جیباسە گوتراوەکان (الفرق و النحل)
٢٤٦ جوداخوازەکان (المعتزلة)
٢٤٧ شیعە
٢٤٨ لادەرەکان (الخوارج)

٢٤٩ ئیلحاد

٢٥٠ شەریعەتی ئیسلامی

٢٥١ ئسوولی شەریعەت

٢٥٢ پەرستن

٢٥٣ مامەڵە

٢٥٤ کاروباری کەسیی

٢٥٥ تاوانەکان

٢٥٦ خۆبەختکردن (الجهاد)

٢٥٧ سیستمی ئیسلامی

٢٥٨ ڕێبازەکانی شەریعەت

٢٥٩ بڕیاری ئیسلامی (الفتاوی)

٢٦٠ سۆفیگەریی

٢٦١ سۆفیگەریی سەلەفییانە

٢٦٢ سۆفیگەریی سوننی هەموارکراو

٢٦٣ سۆفیگەریی ڕێبازە زمانەوانییەکان (الثیوسوفی)

٢٦٤ سەرچاوەکانی سۆفیگەریی بەپێی شوێن

٢٦٥ سەرچاوەکانی سۆفیگەریی بە پێی تەریقەت

٢٦٦ سەرچاوە کەلەپوورییەکانی سۆفیگەریی

٢٦٧ ڕێبازەکانی شەریعەت

٢٦٨ هەواڵی زانایان (العارفین)

٢٦٩ ڕێبازەکانی ئێستای سۆفیگەریی

٢٧٠ باسە گشتییەکان لە ئایینی مەسیحیدا

٢٧١ بەکارنەهاتووە

٢٧٢ کتێبە ئاسمانییەکان (ئینجیل، سەردەمی کۆن‌و نوێ)

٢٧٣ باوەڕی مەسیحی

٢٧٤ ڕەوشتی مەسیحی، پەرستن

٢٧٥ کڵێسە ناوچەییەکان

٢٧٦ کڵێسەی مەسیحی

٢٧٧ فێرکردنی ئایینی مەسیحی

٢٧٨ ڕابوونی ڕۆحیی کەنیسە‌و ڕاهیبەیی

٢٧٩ چارەسەری جوگرافیی کڵێسە لەوڵاتانی جیهاندا

٢٨٠ گروپە مەسیحییەکان

٢٨١ کڵێسە‌و گروپە خۆرهەڵاتییە سەرەتاییەکان

٢٨٢ کڵێسەی ڕۆمیی کاتۆلیکی

٢٨٣ کڵێسە ئەنجلیکانییەکان

٢٨٤ کلێسە پرۆتستانتییەکان

٢٨٥ کڵێسە چاکسازی‌و یەکگرتووەکان

٢٨٦ کڵێسە عەمدانییەکان

٢٨٧ کڵێسە متودییەکان

٢٨٨ هۆزە یەکگرتووەکان

٢٨٩ هۆزە مەسیحییەکانی تر

٢٩٠ ئایینەکانی تر (نائیسلامی‌و نامەسیحییەکان)

٢٩١ ئایینی بەراورد

٢٩٢ ئایینی کلاسیکی (یۆنانی)

٢٩٣ ئایینی ئەڵمانی

٢٩٤ ئایینی بەبنچینە هیندی

٢٩٥ ئایینی زەردەشتی

٢٩٦ ئایینی یەهودی

٢٩٧ بەکارنەهاتووە

٢٩٨ بەکارنەهاتووە

٢٩٩ ئایینەکانی تر

٣٠٠ زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٣٠١ کۆمەڵناسی

٣٠٢ کورتکراوەو پوختکراوەکان

٣٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا

٣٠٤ وتارو وانەکان

٣٠٥ خولاوەکان

٣٠٦ رێکخراوو دامەزراوە کۆمەڵایەتییەکان

٣٠٧ لێکۆڵینەوەو فێرکردنی زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٣٠٨ کۆکراوەکان (هەڵبژاردەو وەرگیراوەکان)

٣٠٩ مێژووی زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٣١٠ ئامارە گشتییەکان

٣١١ رێگاکانی ئامار

٣١٢ زانستی ئاماری دانیشتووان

٣١٣ بەکارنەهاتووە

٣١٤ ئامارە گشتییەکانی کیشوەری ئەورووپا

٣١٥ ئامارە گشتییەکانی کیشوەری ئاسیا

٣١٦ ئامارە گشتییەکانی کیشوەری ئەفریقا

٣١٧ ئامارە گشتییەکانی کیشوەری ئەمریکای باکوور

٣١٨ ئاماره گشتییەکانی کیشوەری ئەمریکای باشوور
٣١٩ ئاماره گشتییەکانی ناوچەکانی تر
٣٢٠ زانسته سیاسییەکان
٣٢١ جۆری دەوڵەتو حکومەتەکان (شێوەی دەوڵەت)
٣٢٢ پەیوەندیی دەوڵەت به رێکخراوەکانەوە
٣٢٣ پەیوەندیی دەوڵەت به تاك و گروپەکانەوە
٣٢٤ دەنگدان و هەڵبژاردن
٣٢٥ کۆچ و کۆڵۆنیالیزم
٣٢٦ کۆیلەیتی، بوونه کۆیلەو ئازادکردنی کۆیله
٣٢٧ پەیوەندییه نێودەوڵەتییەکان
٣٢٨ یاسادانان
٣٢٩ پارته سیاسییەکان
٣٣٠ زانستی ئابووریی
٣٣١ ئابووریی کارو کرێکاران
٣٣٢ ئابووریی دارایی
٣٣٣ ئابووریی زەوی‌وزار
٣٣٤ هەرەوەزیی، کۆمەڵه هەرەوەزییەکان
٣٣٥ ئایدۆلۆجیای ئابووریی
٣٣٦ دارایی گشتی
٣٣٧ سیاسەتی گومرگی
٣٣٨ ئابووریی پیشەسازی‌و بەرهەمهێنان
٣٣٩ داهات‌و سامان‌و ئابووریی گشتی

٣٤٠ یاســـا

٣٤١ یاسای نێودەوڵەتیی

٣٤٢ یاسای دەستووریو یاسای کارگێڕیی

٣٤٣ یاسای سەربازی، باج، بازرگانی، پیشەسازیی

٣٤٤ یاسای کۆمەڵایەتییو کرێکاریو چاودێریی

٣٤٥ یاسای تاوانەکان

٣٤٦ یاسای تایبەت (یاسای کاروباری کەسیی)

٣٤٧ بەڕێوەبردنی مەدەنیو دادگاکانو یاسای دادگایی کردنەکان

٣٤٨ یاساو یاسادانو سیستمەکان، دەسەڵاتی دادوەریی

٣٤٩ یاسای وڵاتانی تر

٣٥٠ کارگێڕیی گشتی

٣٥١ بابەتەکانی کارگێڕیی گشتی

٣٥٢ کارگێڕیی ناوەندیی

٣٥٣ کارگێڕیی ناوچەیی

٣٥٤ کارگێڕیی گشتی لە وڵاتە جیاوازەکاندا

٣٥٥ کاروباری جەنگو کوشتار

٣٥٦ پیادە

٣٥٧ سوارچاكو هێزی سوارە

٣٥٨ چەكو یەکەکانی ترو هێزە ئاسمانییەکان

٣٥٩ هێزە دەریاییەکان

٣٦٠ خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی

٣٦١ دامەزراوەکانی چاودێریی کۆمەڵایەتی

٣٦٢ خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی بۆ گروپە تایبەتەکان

٣٦٣ دۆزو خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی
٣٦٤ زانستی تاوانو دامەزراوە چاکسازییەکان
٣٦٥ دامەزراوە چاکسازییەکانو سزاکان (زیندانەکان)
٣٦٦ کۆمەڵەو دامەزراوو رێکخراوەکان
٣٦٧ یانەکان (یانە کۆمەڵایەتییەکان)
٣٦٨ دڵنیایی
٣٦٩ کۆمەڵەو یەکێتییەکانی تر
٣٧٠ پەروەردەو فێرکردن
٣٧١ بەڕێوەبردنی قوتابخانە، پەروەردەی تایبەت
٣٧٢ فێرکردنی سەرەتایی
٣٧٣ فێرکردنی ئامادەییو ناوەندیی
٣٧٤ فێرکردنی گەورەکان
٣٧٥ پرۆگرامەکان
٣٧٦ فێرکردنی ئافرەت
٣٧٧ فێرکردنی ئایینی
٣٧٨ فێرکردنی باڵا
٣٧٩ فێرکردنو دەوڵەت
٣٨٠ بازرگانی، پەیوەندییەکان، گواستنەوە
٣٨١ بازرگانی ناوخۆ
٣٨٢ بازرگانی نێودەوڵەتی (دەرەوە)
٣٨٣ پەیوەندییە پۆستییەکان
٣٨٤ پەیوەندییە تەلدارو بێ تەلەکان (پەیوەندییە دوورەکان)
٣٨٥ گواستنەوە بە هێڵی ئاسنیندا

٣٨٦ گواستنەوە بە ئاودا (ناوخۆیی)

٣٨٧ گواستنەوەی ئاوی‌و ئاسمانی‌و بۆشایی ئاسمان

٣٨٨ گواستنەوەی سەرزەوی (وشکانی)

٣٨٩ زانستی پێوانەکردن

٣٩٠ داب‌و نەریت‌و هونەرە میلییەکان

٣٩١ جلوبەرگ‌و رووکاری کەسیی

٣٩٢ داب‌ونەریتی ژیان‌و ناومالْ

٣٩٣ داب‌ونەریتی مەرگ

٣٩٤ داب‌ونەریتی گشتی‌و کۆمەڵایەتی

٣٩٥ داب‌ونەریتی هەڵسوکەوت، ئەتەکێت

٣٩٦ ژن

٣٩٧ داب‌ونەریتی گوندنشینە رەوەندەکان

٣٩٨ هونەری میللی (فۆلکلۆر)

٣٩٩ داب‌ونەریتی جەنگ‌و دیبلوماسییەت

٤٠٠ زمانەکـــان

٤٠١ زانستی زمان، فەلسەفە‌و زمانی بەراوردو دەنگەکان

٤٠٢ زانستی وتەسازیی

٤٠٣ فەرهەنگ‌و ئینسایکلۆپیدیا

٤٠٤ زانستە دەنگناسییە زمانەوانییەکان

٤٠٥ پێکهاتەی زمانەوانی (وتەسازی‌و رێزمان)

٤٠٦ زانستی عەروز (زانستی رێکخستنی شیعر)

٤٠٧ نەخش‌و نووسینی کۆن

٤٠٨ دیالێکتە گشتییەکان‌و زمانە داهێنراوەکان

٤٠٩ زمانی هێماکردنی نەنووسراوو نەگوتراو (پەیوەندیی نازارەکیی)

٤١٠ زمانی عەرەبی

٤١١ نووسینو دەنگەکان وخۆشنووسیی عەرەبی

٤١٢ وتەسازیی (ڕێسای زمان)

٤١٣ فەرهەنگو زانستی فەرهەنگەکان

٤١٤ ڕەوانبێژی

٤١٥ ڕێزمان

٤١٦ کێشو سەروا

٤١٧ دیالێکتی (گشتی) عەرەبی

٤١٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی عەرەبی

٤١٩ مێژووی زمانی عەرەبی

٤٢٠ زمانە ئینگلیزییەکان

٤٢١ نووسینو دەنگەکان

٤٢٢ وتەسازیی

٤٢٣ فەرهەنگو زانستی فەرهەنگەکان

٤٢٤ وشە بەرامبەرەکانو دژبەیەکەکان

٤٢٥ ڕێزمانی زمانی ئینگلیزی

٤٢٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٢٧ ئینگلیزیی سەرەتاو دیالێکتە ئینگلیزییەکان

٤٢٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی ئینگلیزی (کتێبەکانی خوێندن)

٤٢٩ ئەنگلۆساکسۆنی (ئینگلیزیی کۆن)

٤٣٠ زمانی ئەڵمانی

٤٣١ نووسینو دەنگەکان

٤٣٢ وتەسازیی

٤٣٣ فەرهەنگو زانستی فەرهەنگەکان

٤٣٤ وشە بەرامبەرەکانو دژبەیەکەکان

٤٣٥ ڕێزمانی زمانی ئەڵمانی

٤٣٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٣٧ زمانی ئەڵمانی کۆنو دیالێکتە ئەڵمانییەکان

٤٣٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی ئەڵمانی (کتێبەکانی خوێندن)

٤٣٩ زمانە ئەڵمانییەکانی تر

٤٤٠ زمانی فەڕەنسی

٤٤١ نووسینو دەنگەکان

٤٤٢ وتەسازیی

٤٤٣ فەرهەنگو زانستی فەرهەنگەکان

٤٤٤ وشە بەرامبەرەکانو دژبەیەکەکان

٤٤٥ ڕێزمانی زمانی فەڕەنسی

٤٤٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٤٧ زمانی فەڕەنسیی سەرەتاو دیالێکتە فەڕەنسییەکان

٤٤٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی فەڕەنسی (کتێبەکانی خوێندن)

٤٤٩ زمانی پرۆفیشناڵو کاتالانی

٤٥٠ زمانی ئیتاڵیو ڕۆمانیو ڕۆمانیی ئەدەبیی

٤٥١ نووسینو دەنگەکان

٤٥٢ وتەسازیی

٤٥٣ ڕێزمانو زانستی فەرهەنگەکان

٤٥٤ وشە بەرامبەرەکانو دژبەیەکەکان

٤٥٥ ڕێزمانی زمانی ئیتاڵی

٤٥٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٥٧ زمانی ئیتاڵیی کۆن

٤٥٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی ئیتاڵی(کتێبەکانی خوێندن)

٤٥٩ زمانە ڕۆمانییەکان‌و زمانەکانی تر لە ڕەچەڵەکی ئیتاڵییەوە

٤٦٠ زمانە ئیسپانی‌و پورتوگالییەکان

٤٦١ نووسین‌و دەنگەکان

٤٦٢ وتەسازیی

٤٦٣ فەرهەنگ‌و زانستی فەرهەنگەکان

٤٦٤ وشەبەرامبەرەکان‌و دژبەیەکەکان

٤٦٥ ڕێزمانی زمانی ئیسپانی

٤٦٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٦٧ زمانی ئیسپانیی کۆن‌و دیالێکتە ئیسپانییەکان

٤٦٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی ئیسپانی

٤٦٩ زمانی پورتوگالی

٤٧٠ زمانی لاتینی

٤٧١ نووسین‌و دەنگە لاتینییە کلاسیکییەکان

٤٧٢ وتەسازیی لاتینیی کلاسیکی

٤٧٣ فەرهەنگە لاتینییە کلاسیکییەکان

٤٧٤ وشە بەرامبەرەکان‌و دژبەیەکەکان

٤٧٥ ڕێزمانی لاتینی کلاسیکی

٤٧٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٧٧ لاتینی کۆن‌و گشتی (عامیە)

٤٧٨ بەکارهێنانی لاتینی کلاسیکی

٤٧٩ زمانە ئیتاڵییە کۆنەکانی تر

٤٨٠ زمانی یۆنانی

٤٨١ نووسین‌و دەنگە یۆنانییە کلاسیکییەکان

٤٨٢ وتەسازیی یۆنانیی کلاسیکی

٤٨٣ فەرهەنگە یۆنانییە کلاسیکییەکان

٤٨٤ وتە بەرامبەرەکان‌و دژبەیەکەکان

٤٨٥ ڕێزمانی یۆنانیی کلاسیکی

٤٨٦ عەروز (شیعرهۆنینەوە)

٤٨٧ زمانی یۆنانی پێش‌و پاش کلاسیك

٤٨٨ بەکارهێنانی یۆنانیی کلاسیکی

٤٨٩ زمانی گریکییە (هێلینییەکانی) تر

٤٩٠ زمانەکانی تر

٤٩١ زمانە هیندییە ئەورووپییە خۆرهەڵاتییەکان

٤٩٢ زمانە سامییەکان (ئارامی‌و عیبریی)

٤٩٣ زمانەکان

٤٩٤ زمانە فنلندییەکان‌و ئۆکرانییەکان‌و هی تر

٤٩٥ زمانەکانی خۆرهەڵات‌و باشووری خۆرهەڵاتی ئاسیا

٤٩٦ زمانە ئەفریقییەکان

٤٩٧ زمانە نیشتمانییەکانی ئەمریکای باکوور

٤٩٨ زمانە نیشتمانییەکانی ئەمریکای باشوور

٤٩٩ زمانەکانی تر

٥٠٠ زانستە تیۆرییەکان (زانستە سروشتییەکانو بیرکاری)

٥٠١ فەلسەفەو تیۆر ــ بنچینەکانی زانست

٥٠٢ پەرتەمەنیو پوختەکان

٥٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا زانستییەکان

٥٠٤ وتارو وانە زانستییەکان

٥٠٥ خولاوە زانستییەکان

٥٠٦ رێکخراوو دامەزراوو کۆمەڵە زانستییەکان

٥٠٧ خوێندنو فێرکردن

٥٠٨ مێژووی سروشتیی

٥٠٩ چارەسەری مێژوویيو جوگرافیی بۆ زانستە تیۆرییەکان

٥١٠ بیرکـــاری

٥١١ ژمێرە

٥١٢ جەبرو تیۆری ژمارە

٥١٣ ئەندازیاریی ئیقلیدسی تەقلیدی

٥١٤ بیرکاریی سێگۆشەکاریی

٥١٥ ئەندازەی وەسفی

٥١٦ ئەندازەی شیکاریی

٥١٧ بیرکاریی جیاکاریو تەواوکاری

٥١٨ بەکارنەهاتووە

٥١٩ گریمانەو ئاماری بیرکاریی

٥٢٠ گـــەردوون

٥٢١ جووڵەی ئەستێرەکانی ئاسمان (گەردوونیی تیۆریی)

٥٢٢ تەکنیك، کەرەستەکان، ماتریاڵەکان (گەردوونیی پراکتیکی)

٥٢٣ گەردوونیی وەسفیی

٥٢٤ بەکارنەهاتوو

٥٢٥ زەوی (جوگرافیای گەردوونی)

٥٢٦ جوگرافیای بیرکاریی

٥٢٧ کەشتیوانیی گەردوونی

٥٢٨ رۆژمێرە گەردوونییە کۆنەکان

٥٢٩ زانستی دیاریکردنی کات

٥٣٠ فیزیـــــا

٥٣١ میکانیکی تەنە رەقەکان (زانستی بێگیانەکان)

٥٣٢ میکانیکی شلەوەبووەکان

٥٣٣ میکانیکی گازەکان

٥٣٤ دەنگو لەرینەوە

٥٣٥ تیشك و تیشکدەرەکان

٥٣٦ گەرمی

٥٣٧ کارەباو ئەلیکترۆنییەکان

٥٣٨ موگناتیس

٥٣٩ فیزیایی نوێ (گەردیلەیی و ئەتۆمی)

٥٤٠ کیمیاو ئەو زانستانەی پەیوەستن پێوەی

٥٤١ کیمیای فیزیایی و تیۆری

٥٤٢ تاقیگەو کارگەی کیمیایی و ئامێرو کەرەستەکان

٥٤٣ کیمیای شیکاریی

٥٤٤ شیکردنەوەی کیمیایی جۆریی

٥٤٥ شیکردنەوەی کیمیایی چەندیی

٥٤٦ کیمیای نا ئەندامی

٥٤٧ کیمیای ئۆرگانی

٥٤٨ زانستی بلووریيەکان

٥٤٩ زانستی کانزاکان

٥٥٠ زەویناسیی

٥٥١ جیۆلۆجیا، زانستی کەشناسی ، هایدرۆلۆجیا

٥٥٢ بەردناسیی

٥٥٣ جیۆلۆجیای ئابووریی

٥٥٤ زەویناسیی لە ئەورووپا (جیۆلۆجیای ئەورووپا)

٥٥٥ زەویناسیی لە ئاسیا(جیۆلۆجیای ئاسیا)

٥٥٦ زەویناسیی لە ئەفریقا(جیۆلۆجیای ئەفریقا)

٥٥٧ زەویناسیی لە ئەمریکای باکوور (جیۆلۆجیای ئەمریکای باکوور)

٥٥٨ زەویناسیی لە ئەمریکای باشوور (جیۆلۆجیای ئەمریکای باشوور)

٥٥٩ زەویناسیی لە ناوچەکانی تر (جیۆلۆجیای ناوچەکانی تر لە جیهان)

٥٦٠ زانستی هەڵکۆڵراوەکان

٥٦١ زانستی هەڵکۆڵراوە رووەکییەکان

٥٦٢ زانستی هەڵکۆڵراوە ئاژەڵییە بێبڕبڕەکان

٥٦٣ زانستی یەك خانەیی‌و جۆرە باڵاکان

٥٦٤ نەرمۆڵەکان

٥٦٥ هەڵکۆڵراوە بێ بڕبڕەکانی تر (هەڵکۆڵراوە پەلدارەکان)

٥٦٦ هەڵکۆڵراوە بڕبڕەدارەکان

٥٦٧ هەڵکۆڵراوە بڕبڕەدارە خوێن ساردەکان

٥٦٨ هەڵکۆڵراوە خشۆك‌و باڵندەکان

٥٦٩ شیردەرەکان، یان شیردەرە بەبەردبووەکان

٥٧٠ زانستە بایۆلۆجییەکان (زیندەوەرزانی)

٥٧١ شوێنەواری بەر لە مێژوو

٥٧٢ مرۆڤناسیی (ئەنترۆبۆلۆجیا)

٥٧٣ ئەنترۆپۆلۆجیای سروشتی

٥٧٤ زیندەوەرزانی (بایۆلۆجیا)

٥٧٥ گەشەکردنی ئەندامیی (مێژووی رەچەڵەك)

٥٧٦ زیندەوەرە وردەکان (مایکرۆبیۆلۆجیا)

٥٧٧ فەلسەفەی زیندەوەرزانی

٥٧٨ گەردبینەکانو زانستی مایکرۆسکۆب

٥٧٩ کۆکردنەوەو پاراستنی نموونە بایۆلۆجییەکان

٥٨٠ رووەکزانی

٥٨١ بنەماکانی رووەکزانی

٥٨٢ رووەکە باڵاکان (تۆوداره‌کان)

٥٨٣ رووەکە دووپەلەکان (بۆ گوڵدارەکان)

٥٨٤ رووەکە یەك پەلەکان (بۆ گوڵدارەکان)

٥٨٥ داماڵراو لە تۆو

٥٨٦ بێگوڵەکان (ئەوانەی گوڵ ناگرن)

٥٨٧ بێتۆوەکان

٥٨٨ گڵەوەزەکان (کۆمەڵە رووەکێکە وەکو قەوزە)

٥٨٩ سالوسییەکان (رووەکە بێرەگ و قەدو گەڵاکان وەکو قارچك)

٥٩٠ ئاژەڵناسی

٥٩١ بنەماکانی ئاژەڵناسی

٥٩٢ بێبڕبڕەکان

٥٩٣ گیاندارە سەرەتاییەکان (تاك خانەکان)و جۆرە باڵاکان

٥٩٤ نەرمۆڵەکان

٥٩٥ بێبڕبڕەکانی تر

٥٩٦ پەتکدارەکان (بڕبڕەدارەکان)

٥٩٧ بڕبڕەدارە خوێن ساردەکان

٥٩٨ خشۆك‌و باڵندەکان

٥٩٩ شیردەرەکان

٦٠٠ تەکنۆلۆجیا (زانستە پراکتیکییەکان)

٦٠١ فەلسەفەو تیۆر

٦٠٢ کورتەو پوختەکان (بابەتی جۆراوجۆر)

٦٠٣ فەرهەنگ‌و ئینسایکلۆپیدیا

٦٠٤ تەکنەلۆژیا بەگشتی

٦٠٥ خولاوەو زنجیرەکان

٦٠٦ دامەزراوەو رێکخراوەکان

٦٠٧ خوێندن وفێرکردن

٦٠٨ بابەتی جۆراوجۆر

٦٠٩ چارەسەری مێژوویی‌و جوگرافی

٦١٠ زانستە پزیشکییەکان

٦١١ توێکاریی

٦١٢ زانستی ئەرکی ئەندامانی لەش (فیسیۆلۆجیا)

٦١٣ تەندروستی‌و چاودێریی

٦١٤ تەندروستیی گشتی

٦١٥ چارەسەری پزیشکیو دەرمانسازیی

٦١٦ نەخۆشییەکان

٦١٧ نەشتەرگەریی

٦١٨ پسپۆڕیی پزیشکیی تر

٦١٩ پزیشکیی بەراورد و ئەزمونگەریی

٦٢٠ زانستە ئەندازەییەکان

٦٢١ ئەندازەی میکانیکی (فیزیای پراکتیکی)

٦٢٢ کانەکانو ئەندازەی کانەکان

٦٢٣ ئەندازەی جەنگیو دەریایی

٦٢٤ ئەندازەی شارستانی

٦٢٥ ئەندازەی هێڵە ئاسنینەکانو ڕێگاوبان

٦٢٦ بەکارنەهاتووە

٦٢٧ ئەندازەی ئاویی (هایدرۆلیکی)

٦٢٨ ئەندازەی کاروباری تەندروستی

٦٢٩ لقەکانی تری ئەندازە

٦٣٠ کشتوکاڵ

٦٣١ کشتوکاڵو دامەزراوەکانی

٦٣٢ خراپبوونی رووەك، نەخۆشییەکان، نەخۆشیی بەرووبوومەکان

٦٣٣ بەرووبوومی کێڵگەیی

٦٣٤ کشتوکاڵی باخ، درەختی میوەجات، دارستانەکان

٦٣٥ کشتوکاڵی باخچەکانو سەوزەوات

٦٣٦ مەڕو ماڵاتو ئاژەڵە ماڵییەکان

٦٣٧ پیشەسازیی بەرهەمە شیرەمەنییەکان

٦٣٨ مێروو و بێبڕبڕە سوودبەخشەکانی تر

٦٣٩ راو و پیشەسازیی بەرهەمەکانی ماسی

٦٤٠ ئابووریی ناوماڵو ژیانی خێزان

٦٤١ خۆراك

٦٤٢ خواردەمەنیو پێشکەشکردنی خواردن

٦٤٣ پلاندانانی ناوماڵ

٦٤٤ گەرمیو ساردیو روناکی

٦٤٥ پۆشتەکردنی ماڵ

٦٤٦ پۆشاكو روخساری کەسیی

٦٤٧ بەڕێوەبردنی ماڵ

٦٤٨ کاروباری تەندروستیی ناوماڵ

٦٤٩ چاودێریی منداڵو پەرستیاریی ناوماڵ

٦٥٠ بەڕێوەبردنی کارو رێگاکانی (خزمەتگوزاریی نووسینگەکان)

٦٥١ بەڕێوەبردنی نووسینگەکان

٦٥٢ نووسین (پرۆسەی پەیوەندیکردنی نووسراو)

٦٥٣ هەڵگرتن (اختزال)

٦٥٤ بەکارنەهاتووە

٦٥٥ چاپو بڵاوکردنەوەو جزوبەندکردن

٦٥٦ بەکارنەهاتووە

٦٥٧ ژمێریاریی

٦٥٨ بەڕێوەبردنی کارو کارە پیشەسازییەکان

٦٥٩ ریکلامو پەیوەندییە گشتییەکان

٦٦٠ تەکنەلۆجیای کیمیایی (کیمیای پیشەسازیی)

٦٦١ کیمیاگەریی پیشەسازیی (کیمیاگەریی قورس)

٦٦٢ تەقێنەرەوەکان، سووتەمەنیو بەرهەمە پەیوەستەکانی

٦٦٣ تەکنەلۆجیای خواردنەوەکان

٦٦٤ تەکنەلۆجیای خۆراك

٦٦٥ تەکنەلۆجیای رۆنی پیشەسازیی

٦٦٦ گۆزەگەریو پیشەسازییە پەیوەستەکانی

٦٦٧ پاکژکردنەوەو بۆیاخکردن

٦٦٨ بەرهەمە ئەندامییەکانی تر

٦٦٩ بەکانزاکردن (هەڵکۆڵینو دەرهێنانی کانزاکان)

٦٧٠ پیشەسازیی قورس

٦٧١ پیشەسازیی کانزاکان

٦٧٢ پیشەسازیی ئاسن و پۆڵا

٦٧٣ پیشەسازیی کانزاکانی تر

٦٧٤ پیشەسازیی تەختە

٦٧٥ ئامادەکردنی پێستەو فەروو

٦٧٦ کاغەزو پیشەسازییە پەیوەستەکانی

٦٧٧ پیشەسازیی رستنو چنین

٦٧٨ لاستیکو ئەو کەرەستانەی لەلاستیك دەچنو پیشەسازییەکانیان

٦٧٩ پیشەسازیی بەرهەمەکانی تر

٦٨٠ پیشەسازیی بۆ بەکارهێنانەکانی تر

٦٨١ ئامێرە وردەکانو ئەوانەی پەیوەستن پێیاینەوە

٦٨٢ کاری ئاسنگەریی ئاسان

٦٨٣ پیشەسازییە ئاسنینەکان

٦٨٤ پیشەسازیی رووپۆشی ناوماڵ

٦٨٥ پیشەسازیی پێستەو فەروو

٦٨٦ بەکارنەهاتووە

٦٨٧ پیشەسازیی پۆشاك

٦٨٨ پیشەسازیی کەرەستە بچووکەکان

٦٨٩ بەکارنەهاتووە

٦٩٠ بیناسازیی

٦٩١ کەرەستەکانی بیناسازیی

٦٩٢ رێگاکانی کارە بیناسازییەکان

٦٩٣ سیستمەکانی بیناسازیی

٦٩٤ بیناسازیی تەختەیی

٦٩٥ بنمیچ و کەرەستەکانی

٦٩٦ درووستکردنی ئاوەڕۆ و پێشاو

٦٩٧ ئەندازەی گەرمیو ساردیو هەواگۆڕین

٦٩٨ بەسەرداچوونەوەی کارەکانی بیناسازی

٦٩٩ بەکارنەهاتووە

٧٠٠ هونەرە جوانەکان

٧٠١ لایەنە فەلسەفییەکانی هونەر

٧٠٢ جۆراوجۆری هونەرە جوانەکانو نەخش

٧٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا لەهونەرەجوانەکانو نەخشدا

٧٠٤ وتارو وانە لە هونەردا

٧٠٥ خولاوەکان لەهونەردا

٧٠٦ ڕێکخراو و کۆمەڵە هونەرییەکان

٧٠٧ خوێندن و فێربوونی هونەر

٧٠٨ پێشانگا هونەرییەکانو مۆزەخانەکان

٧٠٩ مێژووی هونەر

٧١٠ دیمەنە سروشتییەکان

٧١١ نەخشەسازیی رووبەرەکان

٧١٢ ئەندازەی تەلارسازیی بۆ دیمەنە سروشتییەکان

٧١٣ ڕێگاو ڕێگاوبانە گەورەکان وەك دیمەنی سروشتی

٧١٤ ئاو لە دیمەنە سروشتییەکاندا

٧١٥ درەخت لە دیمەنە سروشتییەکاندا

٧١٦ رووەکی میللی لە دیمەنە سروشتییەکاندا

٧١٧ بیناسازیی لە دیمەنە سروشتییەکاندا

٧١٨ نەخشەسازیی گۆڕستانەکان

٧١٩ نەخشەسازیی دیمەنە سروشتییەکان

٧٢٠ تەلارسازیی

٧٢١ بونیادی تەلارسازیی

٧٢٢ تەلارسازیی لەسەردەمە کۆنەکاندا

٧٢٣ تەلارسازیی لە سەردەمەکانی ناوەڕاستدا

٧٢٤ تەلارسازیی نوێ

٧٢٥ دامەزراوە گشتییەکان

٧٢٦ تەلارسازیی مزگەوتو کڵێسەو پەرستگاکان

٧٢٧ خانووبەرەی دەزگاکانی فێرکردنو توێژینەوە

٧٢٨ خانووبەرەی نیشتەجێبوون

٧٢٩ دیزاین‌و نەخشی تەلارسازیی

٧٣٠ پەیکەرسازی‌و هونەرە شێوەکارییەکان

٧٣١ کەرەستە‌و میتۆدو فۆرمەکان

٧٣٢ پەیکەرسازیی کۆن‌و سەرەتایی

٧٣٣ پەیکەرسازیی کلاسیکی

٧٣٤ پەیکەرسازیی لە سەدەکانی ناوەڕاستدا

٧٣٥ پەیکەرسازیی لەسەردەمی رێنیسانس‌و سەردەمە نوێیەکاندا

٧٣٦ هەڵکۆڵین‌و رێگاکانی هەڵکۆڵین

٧٣٧ پارە‌و دراو

٧٣٨ هونەری گۆزەگەری (سیرامیك)

٧٣٩ ئیشی کانزاکان

٧٤٠ هونەرەکانی نەخش‌و نیگار

٧٤١ نیگاری دەستی

٧٤٢ بینراو

٧٤٣ نیگاری بابەتە تایبەتەکان

٧٤٤ بەکارنەهاتووە

٧٤٥ هونەرو نەخش

٧٤٦ کارەکانی رستن

٧٤٧ نەخشی ناوەوە (دیکۆر)

٧٤٨ قاپی شووشە‌و شووشە رەنگاوڕەنگەکان

٧٤٩ کەلوپەل‌و پاشکۆکانیان

٧٥٠ وێنەکێشان

٧٥١ کەرەستەکانی وێنەکێشان‌و رێگاکانی

٧٥٢ تیۆرەکانی ڕەنگو پراکتیزەکردنی

٧٥٣ وێنەی داستانەکان

٧٥٤ وێنەی ژیانی ڕۆژانە

٧٥٥ وێنەی ئایینی

٧٥٦ وێنەی مێژوویی

٧٥٧ وێنەی جەستەو دەموچاو

٧٥٨ بابەتەکانی تر بۆ وێنەکێشان

٧٥٩ مێژووی وێنەکێشان

٧٦٠ چاپکراوەکانو هونەری چاپ

٧٦١ چاپی دیار/ بارز (چاپی کلێشەکان)

٧٦٢ بەکارنەهاتووە

٧٦٣ چاپی یەك ئاستی

٧٦٤ چاپی یەك ئاستیی ڕووکەشییانە

٧٦٥ هەڵکۆڵینی کانزاکان

٧٦٦ نەخشی لێڵو هەڵکۆڵین بەهۆی ترشەڵۆکەکانەوە

٧٦٧ هەڵکۆڵین بە دەرزی

٧٦٨ بەکارنەهاتووە

٧٦٩ کۆمەڵە وێنە چاپکراوەکان

٧٧٠ وێنەگرتنی فۆتۆگرافی

٧٧١ کەرەستەکانی وێنەگرتنی فۆتۆگرافی

٧٧٢ کردەی ترشەڵۆکە کانزاییەکان لە فۆتۆگرافدا

٧٧٣ کردەی چاپی فۆتۆگرافیی ڕەنگاورەنگ

٧٧٤ وێنەگرتنی بەرجەستەکراو

٧٧٥ بەکارنەهاتووە

٧٧٦ بەکارنەهاتووە

٧٧٧ بەکارنەهاتووە

٧٧٨ جۆری تایبەت لە فۆتۆگراف

٧٧٩ کۆمەڵە وێنەی فۆتۆگرافی

٧٨٠ مۆزیك

٧٨١ تیۆری مۆزیك‌و میتۆدەکەی

٧٨٢ مۆزیکی شانۆیی (درامیی)

٧٨٣ مۆزیکی ئایینی

٧٨٤ مۆزیکی دەنگی

٧٨٥ کۆمەڵە ئامێرو دەنگەکانیان

٧٨٦ ئامێرە کلیلدارەکان‌و مۆزیکیان

٧٨٧ ئامێرە ژێدارەکان‌و مۆزیکیان

٧٨٨ ئامێرە فوودارەکان‌و مۆزیکیان

٧٨٩ ئامێرە ریتمییەکان

٧٩٠ هونەرەکانی کاتبەسەربردن‌و حەوانەوە

٧٩١ کاتبەسەربردنی گشتی

٧٩٢ شانۆ

٧٩٣ کاتبەسەربردن‌و یاریی ناوماڵ

٧٩٤ یارییە لێزانی و دەگمەنە عەرەبییەکان

٧٩٥ یارییەکانی بەخت

٧٩٦ وەرزش‌و یارییەکانی گۆڕەپان‌و مەیدان

٧٩٧ یارییە ئاوی‌و هەواییەکان

٧٩٨ وەرزشی ئەسپسواریو پێشبڕکێی ئەسپ

٧٩٩ وەرزشی راوکردنو نیشانەشکاندنو رمبازی

٨٠٠ ئەدەب

٨٠١ فەلسەفەی ئەدەب

٨٠٢ کورتکراوەو پوختەکان

٨٠٣ فەرهەنگ و ئینسایکلۆپیدیا

٨٠٤ وتارو وانەکان

٨٠٥ خولاوەکان

٨٠٦ دامەزراو و رێکخراوەکان

٨٠٧ خوێندنو فێربوون

٨٠٨ رەوانبێژیی ئەدەبی

٨٠٩ مێژووی ئەدەبیاتو رەخنە

٨١٠ ئەدەبی عەرەبی

٨١١ شیعری عەرەبی

٨١٢ شانۆنامەی عەرەبی

٨١٣ رۆمانو چیرۆکی عەرەبی

٨١٤ وتارو مەقاماتی عەرەبی

٨١٥ گوتاربێژیی عەرەبی

٨١٦ نامە ئەدەبییە عەرەبییەکان

٨١٧ مەتەڵ و گاڵتەو گەپو قسەی خۆش

٨١٨ هەمەچەشنە ئەدەبییەکان

٨١٩ رەوانبیژیی عەرەبیو رەخنەی ئەدەبی

٨٢٠ ئەدەبی ئینگلیزیو ئەمریکی

٨٢١ شیعری ئینگلیزی

٨٢٢ شانۆنامەی ئینگلیزی

٨٢٣ چیرۆکی ئینگلیزی

٨٢٤ وتار بە زمانی ئینگلیزی

٨٢٥ گوتاربێژیی ئینگلیزی

٨٢٦ نامەی ئینگلیزی

٨٢٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپی ئینگلیزی

٨٢٨ نووسراوە ئینگلیزییە هەمەجۆرەکان

٨٢٩ ئەدەبیاتی ئینگلیزیی کۆن (ئەنگلۆساکۆنی)

٨٣٠ ئەدەبی ئەڵمانی

٨٣١ شیعری ئەڵمانی

٨٣٢ شانۆنامەی ئەڵمانی

٨٣٣ رۆمانو چیرۆکی ئەڵمانی

٨٣٤ وتاری ئەڵمانی

٨٣٥ گوتاربێژیی ئەڵمانی

٨٣٦ نامەو رووبەڕووبوونەوەی ئەڵمانی

٨٣٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپی ئەڵمانی

٨٣٨ هەمەجۆرە ئەدەبییە ئەڵمانییەکان

٨٣٩ ئەدەبیاتی زمانە ئەڵمانییەکانی تر

٨٤٠ ئەدەبی فەڕەنسی

٨٤١ شیعری فەڕەنسی

٨٤٢ شانۆنامەی فەڕەنسی

٨٤٣ ڕۆمانو چیرۆکی فەڕەنسی

٨٤٤ وتاری فەڕەنسی

٨٤٥ گوتاربێژیی فەڕەنسی

٨٤٦ نامەو ڕووبەڕووبوونەوەی فەڕەنسی

٨٤٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپی فەڕەنسی

٨٤٨ هەمەجۆرە ئەدەبییە فەڕەنسییەکان

٨٤٩ ئەدەبیاتی زمانە پرۆفیشناڵەکان

٨٥٠ ئەدەبی ئیتاڵی

٨٥١ شیعری ئیتاڵی

٨٥٢ شانۆنامەی ئیتاڵی

٨٥٣ ڕۆمانو چیرۆکی ئیتاڵی

٨٥٤ وتارە ئیتاڵییەکان

٨٥٥ گوتاربێژییە ئیتاڵییەکان

٨٥٦ نامەو ڕووبەڕووبوونەوەی ئیتاڵی

٨٥٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپی ئیتاڵی

٨٥٨ جۆرە ئەدەبییە ئیتاڵییەکانی تر

٨٥٩ ئەدەبیاتی زمانە ڕۆمانییەکانی تر

٨٦٠ ئەدەبی ئیسپانیو پورتوگالی

٨٦١ شیعر

٨٦٢ شانۆنامە

٨٦٣ ڕۆمانو چیرۆك

٨٦٤ وتار

٨٦٥ گوتاربێژیی

٨٦٦ نامە

٨٦٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپ

٨٦٨ هەمەجۆرە ئەدەبییەکان

٨٦٩ ئەدەبیاتی زمانە پورتوگاڵیو بەرازیلییەکان

٨٧٠ ئەدەبی زمانی لاتینی

٨٧١ شیعری لاتینی

٨٧٢ شانۆنامە

٨٧٣ داستانەکان

٨٧٤ شیعری لیریك

٨٧٥ گوتاربێژیی لاتینی

٨٧٦ نامە لاتینییەکان

٨٧٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپ

٨٧٨ چەشنە ئەدەبییەکانی تر

٨٧٩ ئەدەبیاتی زمانە ئیتاڵییەکانو داتاشراو لە لاتینییەوە

٨٨٠ ئەدەبی زمانی یۆنانی

٨٨١ شیعری یۆنانی

٨٨٢ شانۆنامەی یۆنانی

٨٨٣ شیعری داستانەکان

٨٨٤ شیعری لیریك

٨٨٥ گوتاربێژییەکان

٨٨٦ نامەکان

٨٨٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەوپ

٨٨٨ هەمەجۆرە ئەدەبییە یۆنانییەکان

٨٨٩ ئەدەبیاتی زمانی یۆنانیی ناوەڕاستو نوێو ئەدەبی بیزەنتیی

٨٩٠ ئەدەبیاتی زمانەکانی ترو ئەدەبیاتی زمانە رۆژهەڵاتییەکان

٨٩١ ئەدەبیاتی زمانە هیندۆ ئەورووپییەکانی تر

٨٩٢ ئەدەبیاتی زمانە سامییەکانو حامییەکان

٨٩٣ ئەدەبیاتی زمانە حامییەکان

٨٩٤ کۆکراوەی ئەدەبیاتی زمانی فینلەندیو ئۆکرانیو ئەوانی تر

٨٩٥ ئەدەبیاتی زمانەکانی رۆژهەڵاتی دوور

٨٩٦ ئەدەبیاتی زمانە ئەفریقییەکان

٨٩٧ ئەدەبیاتی زمانی هیندەکانی ئەمریکای باکوور

٨٩٨ ئەدەبیاتی زمانی هیندەکانی ئەمریکای باشوور

٨٩٩ ئەدەبیاتی زمانەکانی تر

٩٠٠ مێژوو و جوگرافیا

٩٠١ فەلسەفەو تیۆری مێژوو

٩٠٢ بابەتی جۆراوجۆر لە مێژوودا

٩٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا لە مێژوودا

٩٠٤ وتارو وانەکان

٩٠٥ خولاوەکان

٩٠٦ دامەزراوەو رێکخراوەکان

٩٠٧ فێرکردنو وانەوتنەوە (زانستی مێژوو)

٩٠٨ کۆکراوەکان

٩٠٩ مێژووی جیهان بە گشتی و ناوەڕاستو نوێ

٩١٠ جوگرافیاو گەشتەکان

٩١١ جوگرافیای مێژوویی

٩١٢ ئەتڵەس و نەخشەکان

٩١٣ جێماوو شوێنەواری سەردەمە مێژووییەکان

٩١٤ جوگرافیای ئەوروپا

٩١٥ جوگرافیای ئاسیا

٩١٦ جوگرافیای ئەفریقا

٩١٧ جوگرافیای ئەمریکای باکوور

٩١٨ جوگرافیای ئەمریکای باشوور

٩١٩ بەشەکانی تر لە جیهاندا

٩٢٠ ژیننامە (رەچەڵەکناسیی)

٩٢١ ژیننامەی فەیلەسووفان

٩٢٢ سەرکردە ئایینییەکان

٩٢٣ پیاوانی زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٩٢٤ زمانەوانەکان

٩٢٥ زانایان

٩٢٦ پیاوانی تەکنەلۆجیا (زانستە پراکتیکییەکان)

٩٢٧ پیاوانی هونەرو کاتبەسەربردن

٩٢٨ پیاوانی ئەدەبیاتو مێژوونووسان

٩٢٩ رەچەڵەك و رەگەز

٩٣٠ مێژووی کۆن

٩٣١ مێژووی چین تا ٤٢٠ ز

٩٣٢ مێژووی میسری کۆن تا ٦٤٢ ز

٩٣٣ فەلەستین و مێژووی جوولەکەی کۆن تا ٧٠ ز

٩٣٤ هیند تا ٦٤٧ ز

٩٣٥ ئیمپراتۆرییەکانی فارس و بابل و ئاشوور

٩٣٦ هۆزە ئەورووپییە کۆنەکان

٩٣٧ رۆما تا ٤٧٦ ز

٩٣٨ یۆنان تا ٣٢٣ ز

٩٣٩ شارستانییەکانی تر لە حەوزی دەریای سپی ناوەڕاستدا

٩٤٠ مێژووی ئەورووپا

٩٤١ دوورگە بەریتانییەکان

٩٤٢ ئینگلتەرا، وێڵز

٩٤٣ ئەورووپای ناوەڕاست (ئەڵمانیا)

٩٤٤ فەڕەنسا و مۆناکۆ

٩٤٥ ئیتاڵیا

٩٤٦ ئیسپانیا

٩٤٧ ئەورووپای رۆژهەڵات

٩٤٨ ئیسکەندەنافیا

٩٤٩ ناوچەکانی تر لە ئەورووپا

٩٥٠ مێژووی ئاسیا

٩٥١ چین و شوێنە دراوسێکانی

٩٥٢ یـــابان

٩٥٣ مێژووی جیهانی عەرەبی

٩٥٤ هیند

٩٥٥ ئێران

٩٥٦ خۆرهەڵاتی ناوەڕاست، خۆرهەڵاتی نزیك

٩٥٧ سیبریا

٩٥٨ ئاسیای ناوەڕاست

٩٥٩ باشووری خۆرهەڵاتی ئاسیا

٩٦٠ مێژووی ئەفریقا

٩٦١ باکووری ئەفریقا

٩٦٢ دۆڵی نیل (میسرو سودان)

٩٦٣ حەبەشە

٩٦٤ رۆخی ئەفریقای باکووری خۆرهەڵاتو دوورگە کەنارییەکانو مەغریب

٩٦٥ جەزائیر

٩٦٦ ئەفریقای خۆرهەڵاتو دوورگە کەنارییەکان

٩٦٧ ئەفریقای ناوەڕاستو دوورگە کەنارییەکان

٩٦٨ ئەفریقای باشوور

٩٦٩ دوورگەکانی باشووری ئۆقیانووسی هیندی

٩٧٠ ئەمریکای باکوور

٩٧١ کەنەدا

٩٧٢ مەکسیك

٩٧٣ وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا

٩٧٤ ویلایەتەکانی باکووری خۆرهەڵاتی ئەمریکا

٩٧٥ ویلایەتەکانی باشووری خۆرهەڵاتی ئەمریکا

٩٧٦ ویلایەتەکانی ناوەڕاستی باشووری ئەمریکا

٩٧٧ ویلایەتەکانی ناوەڕاستی باکووری ئەمریکا

٩٧٨ ویلایەتەکانی خۆرئاوای ئەمریکا

٩٧٩ ویلایەتەکانی کەناری باسفیك

٩٨٠ ئەمریکای باشوور

٩٨١ بەرازیل

٩٨٢ ئەرجەنتین

٩٨٣ شیللی

٩٨٤ بولیڤیا

٩٨٥ پیرۆ

٩٨٦ کۆلۆمبیا، ئیکوادۆر

٩٨٧ فەنزویلا

٩٨٨ غیانا

٩٨٩ پۆرۆگوای

٩٩٠ دوورگەکانی ئۆقیانووسی ئارام

٩٩١ بەکارنەهاتووە

٩٩٢ بەکارنەهاتووە

٩٩٣ میلانیزیا

٩٩٤ ئوسترالیا

٩٩٥ غینیای نوێ

٩٩٦ بەشەکانی تر لە ئۆقیانووسی ئارام

٩٩٧ دوورگەکانی ئۆقیانووسی ئەتڵەسی

٩٩٨ ناوچەکانی بەستەڵەکی باکوور

٩٩٩ ناوچەکانی بەستەڵەکی باشوور

خشته سەرەکییەکان

زانیارییە گشتییەکان

(٠٠١-٠٩٩)

٠٠١ مەعریفە

٠٠١,٠١ تیۆری مەعریفە

(مێژوو، وەسف، رەخنە، هەڵسەنگاندنی چالاکییە بەرچاوەکان) دەگرێتەوە

١، ژیانی هزریی

سروشتو بەها

٢، رۆشنبیریو فێرکردن

چالاکی هزریی ئامانجدار بۆ زیادبوونی مەعریفە

٣، خەسڵەتە مرۆییەکان

بەهای رێژەیی زانست دەگرێتەوە

٤، توێژینەوە، میتۆدە ئامارییەکان

لێرەدا توێژینەوەی هەڵسەنگێندراو پۆلێن کراوە، لەگەڵ ئەو کارانەی باسی سروشت و پۆلێنی توێژینەوە لە بواری بابەتیی دیاریکراودا دەکەن

٩، زانیارییەکان کەمشتومڕ دەوروژێنن

ئەو دیاردانە دەگرێتەوە کە دەبنە مایەی مشتومڕو جیاوازیی، وەکو کۆتایی جیهانو دیاردە بەدەرلەسروشتەکان

٩٤، نامۆکان

کەبریتیین لە: کیشوەری ئەتڵەنتیك، سێگۆشەی بەرمودا، نهێنی ئەهرامەکان

٩٤٢، دەفرە فڕیوەکان

٠٠١,٩٤٤ دڕندەکانو دیاردە پەیوەندیدارەکان

٠٠٢ کتێب

لێرەدا پۆلێنی بیبلیۆگرافیای مێژوویی، ئەو کارانەی لەدیدی جیاوازەوە دەڕواننە کتێب کراون

٠٠٢,٠٢ جۆراوجۆرەکان

٠٢٩، جۆراوجۆری بازرگانی

٠٧، فێرکردن، توێژینەوە، بابەتی پەیوەندیدار پێیانەوە

٠٧٤، مۆزەخانەکان، کۆکراوەکان، پێشانگاکانی کتێب

٠٠٣ سیستمەکان (شیکردنەوەو دیزاینی سیستمەکان)

لێرەدا ئەمانە پۆلێن کراون: توێژینەوەی پرۆسەکان، تیۆری سیستمەکان، شیکردنەوەو دیزاینی سیستمەکان، نموونەی سیستمە راستەقینەکان

٠٠٤ چارەسەری زانیارییەکان (البیانات)، زانستی کۆمپیوتەر

کۆمپیوتەرو سیستمی کۆمپیوتەرەکان، سیستمی کارپێکردن، کارە گشتگیرەکان سەبارەت پاشکۆی کۆمپیوتەرو بەرنامەکانی چارەسەری ئەلیکترۆنیی زانیارییەکان

٠١، فەلسەفەو تیۆر

بیرکاریی کۆمپیوتەر، کارلێکردنی نێوان مرۆڤ و کۆمپیوتەر، بنەما سایکۆلۆجییەکانو هۆکارە مرۆییەکان لە چارەسەرکردنی دەرخستەکان، زانستی کۆمپیوتەر

٠٢، جۆراوجۆرەکان

٠٢٨، تەکنیکو کارە یاریدەدەرەکان، ئامێرو کەرەستەکان

٠٠٤,١ کارە گشتییەکان سەبارەت جۆرە دیاریکراوەکانی کۆمپیوتەر

١٦، کۆمپیوتەرە ئەلیکترۆنییە وردەکارەکان

٢، شیکردنەوەو دیزاینی سیستمەکان، بنەمادارێژیی کۆمپیوتەرەکان

٠٣، زمانی سیبرناتیکا

٠٤، پەیوەندیی بەهۆی زمانەوە (زانستی میدیای زمانەوانی)

٠٥، پەیوەندیی بە ئامڕازەکانی بینینەوە کە وێنە جووڵاوەکانو فیلم دەگرێتەوە

٠٥١، هەڵگرتن و پاراستنی زانیاری

هەڵگرتن و پاراستنی ناوەکی (پاراستنی بنچینەیی)، سیدییەکانو شریتی موگناتیسی

٠٦، گرێدانو پەیوەندییەکان

ئامێرو تەکنیکەکان کە کۆمپیوتەرەکان دەبەستنەوە بە ئامێری ترو یەکە لاوەکییەکانی ترەوە، ئامێری پەیوەندییەکان، بونیادی تۆڕی پەیوەندییەکان، میتۆدی گواستنەوەی زانیارییەکانو رێگاکانی گواستنەوە، پێوانەی پێکەوە گرێدانو گواستنەوە

٠٦٧، تۆڕەکانی شوێنە فراوانەکان

بریتییە لە ئینتەرنێت

٠٦٩، جۆری دیاریکراو لە پەیوەندیی کۆمپیوتەریدا

بریتییە لە دەقی ڤیدیۆیی (ڤیدیۆتێکست)

٦٩٢ ، پۆستی ئەلیکترۆنی

٠٦٩٣، بڵاوکراوە ئەلیکترۆنییەکان

٠٧، پاشکۆکانو ئامێرە گرێدراوەکان بە کۆمپیوتەرەوە

ئامێرەکانی داخڵکردنو دەرهێنانو هەڵگرتن وپاراستن، تابلۆی کلیلەکان، کیبۆردی چاپکردن، کۆتاکان، شاشەی کۆمپوتەر

٠٠٥ بەرنامەڕێژیی کۆمپیوتەر، بەرنامەکان، زانیارییەکان

٠٠٥,١ بەرنامەڕێژیی

بەرنامەڕێژیی پراکتیکی، ئەندازەی بەرنامەڕێژیی

١٠١، فەلسەفەو تیۆر

١٠٢، جۆراوجۆرەکان

١٠٢٨، تەکنیك‌و کاروبارە یاریدەدەرەکان، ئامێرو پارچەو کەرەستەکان

١٣، زمانەکانی بەرنامەڕێژیی

زمانەکانی ئامێرو کۆکردنەوە، بنچینە بیرکارییەکان بۆ زمانە بەرنامەڕێژکراوەکان

٢، بەرنامەڕێژیی بۆ جۆری دیاریکراوی کۆمپیوتەر بۆ سیستمی کارپێکردنی

دیاریکراو و بۆ گرێدان بە سوودمەندە دیاریکراوەکانەوە

کۆمپیوتەری مەزن، کۆمپیوتەری گەورە، کۆمپیوتەری بچووك

٢٦، بەرنامەڕێژیی بۆ کۆمپیوتەرە ئەلکترۆنییە وردەکارەکان

بەرنامەڕێژیی بۆ چارەسەری وردی کۆمپیوتەرە کەسییەکان

٣، بەرنامەکان

کۆمەڵە بەرنامەکان، سیستمی بەرنامە ئاڵوگۆڕپێکراوەکان، بەرنامەی

تاکەکەسیی، خشتە ئەلیکترۆنییەکان، دۆکیۆمێنتی بەرنامەکان

٤، بەرنامەڕێژیی سیستمو بەرنامەکان

سیستمی کارپێکردن، بەرنامەڕێژیی هەمەجۆر، بەرنامەکانی بەڕێوەبردنی

زانیارییەکان، بەرنامەکانی بەڕێوەبردنی سیستمی فایل

٦، بەرنامەڕێژیی وردو بەرنامە وردکارەکان

بەرنامەی ئامادەکراو بۆ نمایشی وەکو بەرنامەی ورد، گەشەپێدانی بەرنامە

وردەکان، زمانی کۆکردنەوەی ورد، بەهێماکردنی ورد

٠٠٥,٧ زانیاریی لە سیستمی کۆمپیوتەردا

بەرنامەڕێژیی‌و بەرنامەکان بۆ زانیاریی پەیوەندییەکان، بەهێماکردنی

ژمارەیی، بەهێماکردنی راستکردنەوەی هەڵەکان، کلێشەی زانیارییەکان

٧٤، فایلەکان‌و بنەمای دەرخستەکان

فەرهەنگو ڕێبەری زانیارییەکان، ڕێکخستنی فایلەکان، داڕشتنی بنەمای زانیارییەکان

٨، پاراستنی زانیارییەکان

کۆدی بەکارهاتوو لە پاراستنی سیستمەکانی کۆمپیوتەردا، ڤایرۆسەکانی کۆمپیوتەر

٠٠٦ ڕێگا کۆمپیوتەرییە تایبەتەکان

(تیۆرەکانی ڕاگەیاندن و ئامڕازەکانی پەیوەندیی)

٠٠٦,٣ زیرەکیی درووستکراو

٠٠٦,٤ پەیبردنی فۆرمەکان بەهۆی کۆمپیوتەرەوە

٦، وێنە زانیارییەکان (گرافیك) بەهۆی کۆمپیوتەرەوە

٧، سیستمی ئامڕازە جۆراوجۆرەکانی میدیا

٠٠٧ توێژینەوە

ڕێگاو میتۆدەکانی توێژینەوە، ئامادەکردنی توێژینەوە، جۆرەکانی توێژینەوە

٠٠٨ بەکارنەهاتووە

٠٠٩ پێشبڕکێکان

بریتییە لە: خەڵات و پاداشتەکان

٠١٠ بیبلیۆگرافیا

مێژوو، ساغکردنەوە، وەسفی چاپەمەنییەکان، دەستنووسەکان، سەرچاوەکانی بیستن و بینین، ئەو تۆمارانەی بەشێوەیەکی میکانیکی دەخوێندرێنەوە

٠١١ بیبلیۆگرافیاکان

بریتییە لە: بیبلیۆگرافیای باشترین کتێب، بەرنامەکانی کۆمپیوتەر، نامەو تێزە زانکۆییەکان، کۆکردنەوەی کتێب، ڕێکخستنی بیبلیۆگرافی، دۆکیومێنتکاری، هەڵگرتنی زانیاریی و هێنانەوەیان، پێڕستە گشتییەکان کە لەماوەی مێژوویی

دیاریکراودا بڵاوبوونەتەوە، بیبلیۆگرافیای گشتیی بۆکارە ژێدەرییەکان(المراجع)، بەرهەمی بڵاوکراوە بەشێوازی تایبەت (وەکو بابەتەکانی بیستنو بچووککراوە فیلمییەکان) بۆ کتێبە دەگمەنەکانو چاپکراوەکانو بەرهەمە زنجیرەییەکانو بەرهەمی چاپکراوی دیاریکراوی بڵاوکەرەوەکان

٠٦ بیبلیۆگرافیا گشتییەکان بۆ گروپی دیاریکراو لەسوودمەندان

٠٦٢ بەرهەم بۆ منداڵانو لاوان

٠٦٣ بەرهەم بۆ کەمئەندامو نەخۆشەکان

٠١٢ بیبلیۆگرافیاو پێڕستی تاکەکان

بیبلیۆگرافیای ژیننامەکان

٠١٣ بیبلیۆگرافیاو پێڕستی کارەکان بەهۆی ژمارەیەکی دیاریکراوی نووسەرانەوە

٠١٤ بیبلیۆگرافیاو پێڕستی ئەو کارانەی نووسەرەکانیان نادیارن، لەگەڵ کاری ناوە خوازراوەکان

٠١٥ بیبلیۆگرافیاو پێڕستی ئەو کارانەی شوێندیارن

ئەو کارانەی: لە ناوچەکان، کیشوەرەکان، وڵاتان، هەرێمی دیاریکراو بڵاودەبنەوە،

یان بەهۆی بڵاوکەرەوەی دیاریکراوەوە، لیستی چاپکراوە حکومییەکان

٠١٦ بیبلیۆگرافیاو پێڕستی ئەو کارانەی سەبارەت بابەتی دیاریکراون

٠١٧ پێڕستی بابەتیی گشتی

٠١ پێڕستی کتێبخانە ناتایبەتەکان

٠٢ پێڕستی کتێبخانە تایبەتو ناومالێ

٠٣ پێڕستی کەلوپەلی کتێبخانەیی هەڕاجکراو

٠٤ پێڕستی کتێبفرۆشان

٠١٨ پێڕستە بینراوەکان بە پێی ناوی نووسەران، یان بە پێی دەروازەی سەرەکیی، یان مێژوو، یاخود بە پێی ژمارەی تۆمارکردن

وەکو ٠١٧,١ ـ ٠١٧,٤ دابەشدەکرێت

٠١٩ پێڕستە فەرهەنگییەکان

پێڕستی هیجایی بۆ بابەتەکان بڕوانە ٠١٧,٥ ـ ٠١٧,٨

٠٢٠ زانستی کتێبخانەو زانیارییەکان

لێرەدا پۆلێنی دۆکیومێنتو تەکنیکە دۆکیومێنتییەکان کراوە

٠٢١ پەیوەندیی لەگەڵ کتێبخانەکان، دەزگا دۆکیومێنتارییەکان، سەنتەری زانیارییەکان

٠٤ پەیوەندی لەگەڵ کۆمەڵگادا

کە رۆڵی رۆشنبیریو زانیاریو میدیایی کتێبخانە دەگرێتەوە

٠٦ هاریکاریو تۆڕەکانی زانیاریی

٠٧ پشتگیریی کتێبخانەکان، دەزگا دۆکیومێنتارییەکان، سەنتەرەکانی زانیاریی

لێرەدا پۆلێنی پەیوەندییە گشتییەکان کراوە کە رێکخراوەکانی دۆستانی کتێبخانەش دەگرێتەوە

٠٨ پەیوەندییەکان لەگەڵ حکومەت (کتێبخانەکانو دەوڵەت)

بریتییە لە: ئەنجوومەنە فەرمانڕەواکان، پشتیوانیی دارایی بەهۆی حکومەتەوە، سانسۆری حکومەت، یاسادانانی کتێبخانە، ئەنجومەنی کتێبخانەکان

٠٢٢ بەڕێوەبردنی کتێبخانە (خانووبەرە)

هۆڵەکانی خوێندنەوەو کتێبخانە گەڕۆکەکان، گەنجینەکانی کتێبخانە، کەلوپەل

٠٢٣ بەڕێوەبردنی کارمەندان

بریتییە لە بەرنامەکانی مەشقپێکردن لە کاتی کاردا

٠٢٤ گەڵاڵەنامەی تایبەت بە بەکارهێنانی کتێبخانەکان

٠٢٥ بەڕێوەبردنی کتێبخانەکان و کاروباری بەشە هونەرییەکان

بریتییە لە: کارەکانی پێڕستو پۆلێن، ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیاکان،

بەدەستهێنانی کتێب (التزوید)و گەشەپێدانی سەرچاوەکان

٠٠٤ سیستمی هەڵگرتنو هێنانەوەبەردەستی زانیارییەکان

١ کـــارگێڕیی

خزمەتگوزاریی لەبەرگرتنەوەو وێنەگرتنەوە، دابینکردنی دارایی

١٧ بەڕێوەبردنی کۆمەڵەی بابەتە تایبەتەکان

وەکو: بابەتەکانی بیستنو بینین، بابەتەکانی خوێندنەوەی ئەلیکترۆنی

٢ بەدەستهێنانو گەشەپیدانی سەرچاوەکان

هەڵبژاردن، کڕین، ئاڵوگۆڕ

٣ ڕێکخستنی بیبلیۆگرافی

پێڕستی وەسفی، پێڕستو پۆلێنی بابەتە تایبەتەکان

٤ پۆلێنکردن

بنەماکان، سیستمەکان، ژمارە

٥ خزمەتگوزاریی سوودمەندان (خوێنەران)

٥٢ خزمەتگوزاریی سەرچاوەکان

٦ خزمەتگوزاریی خواستن

٧ ئامادەکردنی کۆمەڵە سەرچاوەکان بۆ پاراستنو بەکارهێنان(جزوبەندکردن، چاك کردنەوە)

٨ پاراستنی سەرچاوەکان (پارێزگاریی سەرچاوەکان لە دزی)

٨١ لیستی تاخچنی کتێبەکان(الرفوف)

٨٢ جەردکردن

٠٨٤ پاراستنی کتێبەکان لە رزین

٠٢٦ کتێبخانە تایبەتمەندەکان

٠٢٧ کتێبخانە ناتایبەتمەندەکان

٠١ کتێبخانەی کەسیو ناومالێو ئەوانەی خراونەتە نێو کتێبخانە گشتییەکانەوە

٠٢ کتێبخانەی رێکخراو و یانەکان

٠٣ کتێبخانەی بەشداربووانو بەکرێدراو

٠٤ کتێبخانە گشتییەکان

٠٦٢ کتێبخانەی منداڵان

٠٦٢٢ کتێبخانەی نەخۆشخانەکان

٠٦٣٣ کتێبخانەی نابینایان

٠٦٦٥ کتێبخانەی زیندانەکان

٠٦٧ کتێبخانەی رێکخراوە ئایینییەکان

٠٧ کتێبخانەی کولیژو زانکۆو پەیمانگا باڵاکان

٠٨ کتێبخانەی خوێندنگاکان

٠٢٨ خوێندنەوەو رێنمایی خوێندنەوە

٠١ هەڵسەنگاندنی کتێبەکان

٠٣ بەرنامەکانی خوێندنەوە

٠٥ کتێبی منداڵان

٠٥٢ بیبلیۆگرافیاو لیستی کتێبی منداڵان

٠٧ بەکارهێنانی کتێبو کتێبخانەکان وەکو سەرچاوەی زانیارییەکان

٠٨ رێنمایی خوێنەران

٠٩ نەریتی خوێندنەوە (ئارەزووی خوێندنەوە)

٠٢٩ خزمەتگوزاریی کتێبخانەیی

٠٣ ئامادەکردنی پارچە کاغەزەکان

٠٤ ناساندنی کتێبەکان

٠٥ ئامادەکردنی ڕێبەرەکان

٠٣٠ ئینسایکلۆپیدیا

٠٣١ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە عەرەبییەکان

٠٣٢ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئینگلیزی‌و ئەمریکییەکان

٠٣٣ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئەڵمانییەکان

٠٣٤ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە فەڕەنسییەکان

٠٣٥ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئیتاڵییەکان

٠٣٦ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئیسپانییەکان

٠٣٧ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە سلاڤییەکان (ڕووسیەکان)

٠٣٨ ئینسایکلۆپیدیا گشتییە ئیسکەندەنافییەکان

٠٣٩ ئینسایکلۆپیدیا گشتییەکان بەزمانەکانی تر

٠٤٠ کۆکراوەی توێژینەوەو وتارەکان

٠٤١ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە عەرەبییەکان

٠٤٢ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە ئینگلیزی‌و ئەمریکییەکان

٠٤٣ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە ئەڵمانییەکان

٠٤٤ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە فەڕەنسییەکان

٠٤٥ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە ئیتاڵییەکان

٠٤٦ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە ئیسپانییەکان

٠٤٧ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە سلاڤییەکان (ڕووسیەکان)

٠٤٨ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییە ئیسکەندەنافییەکان

٠٤٩ کۆکراوەی توێژینەوەی وتارە گشتییەکان بە زمانەکانی تر

٠٥٠ خولاوەو گۆڤارە گشتییەکان (چاپکراوە زنجیرەییەکان)

٠٥١ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە عەرەبییەکان

٠٥٢ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە ئینگلیزی‌و ئەمریکییەکان

٠٥٣ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە ئەڵمانییەکان

٠٥٤ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە فەڕەنسییەکان

٠٥٥ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە ئیتاڵییەکان

٠٥٦ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە ئیسپانییەکان

٠٥٧ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە سلاڤییەکان (رووسیەکان)

٠٥٨ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییە ئیسکەندەنافییەکان

٠٥٩ خولاوەکان‌و گۆڤارە گشتییەکانی وڵاتانی تر

٠٦٠ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییەکان‌و زانستی مۆزەخانەکان

٠٦١ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییە عەرەبییەکان

٠٦٢ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییە ئینگلیزی‌و ئەمریکییەکان

٠٦٣ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییە ئەڵمانییەکان

٠٦٤ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییە فەڕەنسییەکان

٠٦٥ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییە ئیتاڵییەکان

٠٦٦ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییە ئیسپانی‌و پورتوگالییەکان

٠٦٧ ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییەکان لە رووسیاو ئەورووپای خۆرهەڵات

٦٨. ڕێکخراو و کۆمەڵە گشتییەکان لە وڵاتانی تر

٠٦٩ زانستی مۆزەخانەکان

٠٧٠ ڕۆژنامەگەری‌و ڕۆژنامەکان‌و بڵاوکردنەوە

٠١ بەرهەمهێنانی کەناڵە ڕۆشنبیری‌و هەواڵییەکان

بریتییە لە پڕۆگرامە هەواڵییەکانی رادیۆو تەلەفزیۆن، رۆژنامەکان، خولاوەکان

٤، رۆژنامەگەریی

بریتییە لە: نووسین و ئامادەکردنی میدیایی، رووداوە هەنووکەییەکان

٥، بڵاوکردنەوە

بریتییە لە: بڵاوکردنەوە لە رۆژنامەو گۆڤارەکاندا، بڵاوکردنەوەی کتێب، کارە گشتگیرەکان سەبارەت بڵاوکردنەوەو چاپەمەنی

٠٧١ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە وڵاتانی عەرەبیدا

٠٧٢ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە ئینگلتەرەو ئەمریکا

٠٧٣ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە ئەڵمانیا

٠٧٤ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە فەڕەنسا

٠٧٥ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە ئیتاڵیا

٠٧٦ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە ئیسپانیا

٠٧٧ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە رووسیاو خۆرهەڵاتی ئەورووپا

٠٧٨ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە وڵاتە ئیسکەندەنافییەکان

٠٧٩ رۆژنامە بڵاوکراوەکان لە وڵاتانی تر

٠٨٠ دانراوە کۆکراوەکان

٠٨١ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی عەرەبی

٠٨٢ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی ئینگلیزی

٠٨٣ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی ئەڵمانی

٠٨٤ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی فەڕەنسی

٠٨٥ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی ئیتاڵی

٠٨٦ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی ئیسپانیو پورتوگالی

٠٨٧ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی رووسیو زمانی وڵاتانی خۆرهەڵاتی ئەورووپا

٠٨٨ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانی ئیسکەندەنافی

٠٨٩ دانراوەی کۆکراوەکان بە زمانەکانی تر

٠٩٠ دەستنووس و کتێبە دەگمەنەکان

٠٩١ دەستنووسەکان

٠٩٢ چاپکراوی کتێبە تەختینەییەکان (کتێبی قاڵبەکان)

٠٩٣ کتێبە چاپکراوەکان بەر لەساڵی ١٥٠١ی زایینی

٠٩٤ چاپەمەنیی دەگمەن

٠٩٥ جزوبەندی دەگمەن

٠٩٦ وێنەگرتنەوەی دەگمەن

٠٩٧ تابلۆی نمایشی کتێب

٠٩٨ کتێبە قەدەغەکراوەکان، ساختەکان، چەواشەکارەکان

٠٩٩ کتێبی نامۆو دانسقە

فەلسەفەو دەروونزانی

١٠٠ ـ ١٩٩

١٠٠ فەلسەفە

بۆ فەلسەفەی هەر بابەتێکی دیاریکراو بڕوانە بابەتەکانیان، بۆ نموونە

فەلسەفەی زانستەکان ٥٠١

١٠١ تیۆر

لێرەدا ئەو کارانە پۆلێن کراون کە لەمانە دەدوێن:

چەمکەکانی فەلسەفە، سروشتی کاری فەلسەفی، میتۆدەکانی فەلسەفە،

قوتابخانە فکرییە فەلسەفییەکان ١٤٠، بەشەکانی قوتابخانەی فەلسەفەی کۆنو

ناوەڕاستو خۆرهەڵات ١٨٠

١٠٢ کورتکراوەو پوختەکان (جۆراوجۆرە فەلسەفییەکان)

١٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا فەلسەفییەکان

١٠٤ وتارو وانەکان

بۆ کارەکانی فەیلەسووفێکی دیاریکراو بڕوانە ١٨٠ ـ ١٩٩

١٠٥ خولاوەکان

١٠٦ گروپو رێکخراوە فەلسەفییەکان

١٠٧ لێکۆڵینەوە لە فەلسەفەو چۆنیەتی وتنەوەی وەك وانە

١٠٨ کۆکراوەکان

١٠٩ مێژووی فەلسەفە

بۆ کارە گشتگیرەکان سەبارەت فەلسەفەی کۆنو ناوەڕاستو خۆرهەڵات بڕوانە

١٨٠، بۆ فەلسەفەی نوێ ١٩٠، بۆ بابەتە فەلسەفییەکان ١٤٠

١١٠ ئەودیو سروشت (میتافیزیکا)

بووننناسیو هۆکاریو مەبەست

١١١ باسی بوون (ئەنتۆلۆجی)

سروشتی بوون یان راستی، گەوهەر، ماتریاڵ، نەبوون

١، بوونگەرایی

٨، خەسڵتە باڵاکانی بوون

٨٢، یەکێتی

٨٣، رەوایی (هەق)

٨٤، چاکەو خراپە

٨٥، جوانی

١١٢ میتۆدەکانی توێژینەوە

١١٣ ـ ١٩٩ تیۆرە فەلسەفییەکان سەبارەت گەردوون (کۆزمۆلۆجی)

١١٣ بنەڕەتی گەردوون (فەلسەفەی سروشت)

بریتییە لە: سروشت، سەرەتای درووستبوون، بیروڕا گەردوونییەکان، هاوسەنگی گەردوونی، بنەڕەتو سروشتی ژیان

١١٤ شوێن و بۆشایی گەردوون

لێرەدا پۆلێنی پەیوەندیی نێوان بۆشایی گەردوونی و ماتریاڵ کراوە

١١٥ زەمەن و ماوە

کەپەیوەندیی نێوان زەمەنو جووڵە دەگرێتەوە، نەمریی، بۆشایی گەردوونی و زەمەن

٤، زەمەنی شوێنی

کە بریتییە لە شوێنەواری فەلسەفیی بۆ تیۆرە رێژەییەکان

١١٦ جووڵە و گۆڕان کە بریتییە لە : دەسپێکردن، سەرهەڵدان، گەشەکردن

بۆ پەیوەندیی زەمەن بە جووڵەوە بڕوانە ١١٥، هەستکردن بەجووڵە ١٥٢

١١٧ ماتریال‌و شێوه‌و بونیادو پێکهاتن که (ماتریال، شێوه، ریزبه‌ندی)ش ده‌گرێته‌وه

ئاوێته‌بوون بۆ تیۆری فیزیایی سه‌بارەت به ماتریاڵ بڕوانه ٥٣٠,١، پێکهاته‌ی کیمیایی ماتریاڵ ٥٤١,٢ ، سروشتی ماتریاڵی زیندوو ٥٧٧

١١٨ هێزو وزه

بۆ پاراستنی وزه بڕوانه ٥٣١

١١٩ ژماره‌و چۆنێتی

بۆ بیرکاری بڕوانه ٥١٠

١٢٠ مه‌عریفه، هۆیه‌تی، ره‌گه‌زی مرۆیی

١٢١ تیۆری مه‌عریفه (ئیبستمۆلۆجی)

٥, گومان‌و دانپیانه‌نان

٦, بڕواو دڵنیایی

٧, باوه‌ڕ

٨, تیۆری به‌ها

١٢٢ هۆکارو لێکه‌وته‌کان (هۆیه‌تی)

به‌رامبه‌ریی نێوان رێکه‌وت یان رێکه‌وتن له‌گه‌ڵ هۆکاریی

١٢٣ ئازادی‌و پێویستیی (هه‌ربوونیه‌تی‌و ناهه‌ربوونیه‌تی/ الحتمية واللاحتمية)

ناچاری‌و خۆزیاری (الجبرية و اللاجبرية)، یان ناچاربوون‌و هه‌ڵبژاردن

ئازادیی خواست له ده‌روونزانیدا ١٥٩

ئازادیی تاك ٣٢٣,٤٤

١٢٣,٣ رێکه‌وت

١٢٤ مه‌به‌ستزانی (تلیولۆجی) هۆکاره مه‌به‌ستییه‌کان

که تیۆری مه‌به‌ست‌و هۆکاری مه‌به‌ستی ده‌گرێته‌وه

١٢٥ کۆتا و ناکۆتاییەکان

١٢٦ هۆشیاری و کەسێتی

بۆ دەروونزانیی کەسێتی بڕوانە ١٣٧، سایکۆلۆجیی هەست ١٥٣,٧

١٢٧ نەست و پەراوێزی هەست (بێئاگایی)

بۆ سایکۆلۆجیی هەست و نەست بڕوانە ١٥٣,٨

١٢٨ مرۆڤ

ئاوەزی مرۆیی، سۆز، یادەوەری، ئەندێشە، ئارەزوو، کرداری مرۆیی،

خۆشەویستی، گیان، مەرگ

٣، سروشتە دیارەکانی مرۆڤ

٥, سروشتی ژیان و مەرگ

١٢٩ بنەڕەتی دەروون (گیان) و چارەنووسی

بەرجەستەبوون، رۆح لەشتێکەوە بچێتە شتێکی تر (التناسخ)، نەمریی

١٣٠ لقەکانی دەروونزانی و دەروونزانیی درۆزنانە

بۆ دەروونزانیی گشتی بڕوانە ١٥٠، بۆ پراکتیکەکان بڕوانە بابەتەکەی

بۆ نموونە: دەروونزانیی پەروەردەیی ٣٧٠,١٥

١, تیۆرەکان لە ئاوەزو جەستەدا

بەختەوەریی کەسیی، پێکهاتن، سەرکەوتن، بڕوابەخۆبوون

١٣١ دەروونزانیی فسیۆلۆجی

بەرهەمە گشتییەکان سەبارەت بە پەیوەندیی نێوان ئەرکە جەستەییەکان و پرۆسە هزرییەکان بۆ لایەنێکی تایبەت لە زانستی دەروونزانیی فسیۆلۆجی، بڕوانە بابەت بۆ نموونە: هەستپێکردن و پەیبردن ١٥٢

٣, تەندروستی دەروونی

رێگاکـانی پارێزگـاریی لـە تەندروسـتی دەروونـیو خۆپاراسـتن لـە نەخۆشـییە دەروونییەکان

بریتییەلە: پڕۆگرامە نەتەوەییو ناوچەییەکانی تەندروستیی دەروونی

٣٢, هۆکارەکانی گەشەپێدانی تەندروستی ئاوەزیی

٣٣, دژە هۆکارەکانی تەندروستیی دەروونیی (ئاوەزیی)

٣٤, شیکاریی دەروونی

دەستنیشانکردنو چارەسەرکردن

٣٤١, چەمکە تیۆرییەکان

٣٤٢, رێبازو میتۆدە هونەرییەکان

٣٤٦, رێبازو قوتابخانەکانی شیکاریی دەروونی

٣٤٨, پراکتیزەکردنی شیکاریی دەروونی

کارە گشتگیرەکان بۆ پراکتیزەکردن لەبابەتی دیاریکراودا، بڕوانە بابەتەکەی

١٣٢ دەروونزانیی دانسقەکان

لایەنە دەروونییەکانی نەخۆشییە ئاوەزییەکانو کەموکوڕیی ئاوەزیی

٠٧٥, دەروونزانیی کلینیکی

رێگا دەروونییەکان بۆ خەملاندنو چارەسەری گرفتەکانی گونجان لای تاکەکان

١, نەخۆشی ئاوەزیی

لایەنە دەروونییەکانی جۆرەکانی پێکدادانی ئاوەزیی دەگرێتەوە

١٣, بێئاگایی ئۆرگانی

کارە گشتگیرەکان

١٤, نەخۆشیی دەروونیی درێژخایەن

کە (نیورستینیا)ش دەگرێتەوە

١٥, شپرزەبوونی دەروونی

هیستریاو دڵەراوکێی دەروونی، خەوشەکانی ئاخاوفتن

٢, لاوازیی ئاوەزیی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت بەعەقڵ لاوازەکان

٢٤, پێوانەو وەسفی ئاوەزلاوازیی

٦, شپرزەبوونی دەروونیو رەفتاری ناکۆمەڵایەتی

کە (رەفتاری سیکۆباتی) دەگرێتەوە

٨, نەمانی یادەوەریی سیکۆباتی

١٣٣ زانستە نادیارەکان/شارراوەکان (علم الغيبيات)

٠٧, دەروونزانیی پەراوێزی (توێژینەوە رۆحییەکان)

کارە گشتگیرەکان دەربارەی لێکۆلینەوە لەدیاردە دەروونییەکان یان گیانییە

نادیارەکان کە شیکردنەوەیان بۆ ناکرێت

١, تارماییەکان

٢, وڕێنەکردن

٣, فاڵگرتنەوە

پێشبینی نادیار (الغيب)، رەملّ لێدان، فاڵگرەوەی ژمارەکان، جادووگەریی،

خوێندنەوەی بەخت بە کاغەز

٤, جادووگەریی

جنۆکە، گیانە دڕندەکان، چاوبەستکردن

٥, ئەستێرەناسی

بەختو ناوچەوان، بورجەکان

٦, دەستخوێندنەوە

درۆو چاوبەست، درۆکردن

٨, بەبیرداهاتن (تلبیاثي)

بریتییە لە: روونبینین (کلیەرڤۆیەنس) روونبیستن (کلیەرئۆدیەنس)،پەیبردن بەو دیوی هەستپێکراوەکان، خوێندنەوەو گواستنەوەی ئایدیاکان

٩, رێبازی رۆحیی

بریتییە لە: دیاردە جەستەیی‌و دەروونییەکان، ناوەندگیریی بۆ رێبازی رۆحیی وەکو رێبازێکی فەلسەفیی بڕوانە ١٤١

١٣٤ خەواندنی موگناتیسی

رێگاکان، بێهۆشی، دیاردەکانی دوای خەواندن، خەواندنی خۆیی کە (وڕێنە)یش لە خەواندن و لەبیرچوونەوەدا دەگرێتەوە

١٣٥ نووستن، خەون، رۆیشتن لەکاتی نووستندا

٢, نووستن، بێداری

٣, خەون‌و زیندەخەون

٣٨, لێکدانەوەی خەونەکان‌و شیکردنەوەیان‌و کتێبی خەونەکان

٤, شارراوەو نهێنییەکان

٥, رۆیشتن لەکاتی نووستندا

٦, قسەکردن لەکاتی نووستندا

١٣٦ دەروونزانیی جیاوازییەکان

سایکۆلۆجی جیاوازیی نێوان کۆو تاکەکان

١, سایکۆلۆجی رەگەز

١٥, سایکۆلۆجی ژن

١٦, سایکۆلۆجی پیاو

١٧, رەگەزو کەسێتی

٢, سایکۆلۆجی ژینگە

کاریگەریی هۆکارە سروشتیو کۆمەڵایەتییەکان لەسەر رەفتاری تاکەکان

٣, سایکۆلۆجی گەشەکردن

کاریگەریی بۆماوەیی لەسەر خەسڵەتی تاکەکان

٤, سایکۆلۆجی رەگەزو گەلانو دەروونزانیی نەتەوەکان

٤٩, دەروونزانیی نەتەوەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥, دەروونزانیی بڵندیی (گەشەی دەروونیی)

٥٢, سایکۆلۆجی پێگەیشتنی هەرزەکاران

٥٣, سایکۆلۆجیی بەساڵاچووان

٧, دەروونزانیی منداڵ

لێکۆڵینەوەی سایکۆلۆجی منداڵ لە لەدایکبوونەوە تا هەرزەکاریی

٧٢, گەشەی ئاوەزیی (هزری) منداڵ

٧٣, سیماکانی کەسێتی منداڵ

هۆکارە کاریگەرەکان لەسەر کەسێتی منداڵ

٧٣٥, هۆکارەکانی گەشەکردن

سایکۆلۆجی منداڵ بەپێی تەمەنی جیاواز

٧٣٥٢, سەرەتای منداڵیی

٧٣٥٣, سایکۆلۆجی منداڵیی

بەر لە قوتابخانە، ماوەی قوتابخانەی سەرەتایی (٦ ـ ١٢ساڵ)

٧٣٥٤, سایکۆلۆجی هەرزەکاریی

٧٤, ئاڕاستەو باوەڕی منداڵان

بەدابەشکردنی وەکو ٠٠١ ـ ٩٩٩

بۆ نموونە: باوەڕی ئایینی منداڵ ١٣٦,٧٤٢

٧٦, سایکۆلۆجی منداڵە نائاساییەکان

٧٦١, کەمئەندامان

بریتیین لە: نابینایان، کەڕولاڵان

٧٦٢, ئاوەز شپرزەکان

٧٦٣ , کەتنکاران، ئەوانەی لە یاسا دەرچوون

٧٦٤, دەربەدەران

٧٦٥, سایکۆلۆجی منداڵە بەهرەمەندەکان

٧٦٦, کاڵفامەکان

٧٦٧, سایکۆلۆجیی منداڵی سەر بە دامەزراوەکان

کە بریتیین لە : هەتیوان، زۆڵەکان، فرێدراوەکان

٧٦٩, سایکۆلۆجیی جۆرەکانی تر لە منداڵە دانسقەکان

ئەوانەی خێزانی تر گرتوویاننە خۆیان

٧٧, سایکۆلۆجی کوڕان

٧٧٥, سایکۆلۆجی کچان

٧٩٣, ـ ٧٩٩ و منداڵێتی لە وڵاتە جیاوازەکاندا

١٣٧ سایکۆلۆجی کەسێتی

٣, سیمای کەسێتیو پێگەکانی

کە بریتیین لە: سیمای بایولۆجیو سروشتیو کۆمەڵایەتیو ئاوەزی

٤, جۆرەکانی کەسێتی

بریتیین لە: پۆلێنی کۆنو نوێ بۆ کەسێتی

٥, رێگاکانی گەشەکردنی کەسێتی

٧, گرافۆلۆجی (دەستگرتنەوەو خوێندنەوەی هێڵەکانی سەردەست)

بریتیین لە: گرافۆلۆجیای فاڵگرەوان، دەستنیشانکردن

٨, خەملاندنی کەسێتیو تاقیکردنەوەی

کە بریتیین لە: راپرسی، هەواڵگری، لێکەوتەی تاقیکردنەوە دەروونییەکان

بڕوانە ١٥١,٢

١٣٨ سوارچاکی

دیاریکردنی کەسێتی بەشیکردنەوەی سیمای کەسەکە

١٣٩ زانستی پێوانەی کاسەسەر (فرینۆلۆجی)

دیاریکردنی توانای ئاوەزیی لە پێکهاتەی کاسەسەرەوە

١٤٠ رێبازە فەلسەفییە دیاریکراوەکان (جێباسە فەلسەفییەکان)

بریتیین لە: رێبازەکانو سیستمە فەلسەفییەکان

بۆ مێژووی فەلسەفە بڕوانە ١٠٩، لە وڵاتێکی دیاریکراودا ١٨٠ـ ١٩٩،بەرهەمی

فەیلەسووفێکی دیاریکراو لە کاتی پەیوەندیی بەجێباس یان رێباز یان

تیۆرێکەوە ١١٩ ـ ١٨٠

١٤١ ئایدیالیزمو جێباسە پەیوەستەکان پێییەوە

کە بریتییە لە: رۆحگەرایی، خودگەرایی، ویستخوازیی، ئیفلاتونیزم،

ئیفلاتونیزمی نوێ

٣, فەلسەفەی ئایدیالیزم(ترانسندنتالیزم)

٤ , تاکگەرایی

٥ , رێبازی کەسێتیگەرایی

٦ , رۆمانسیزم

١٤٢ فەلسەفەی رەخنەیی

بریتییە لە: رەخنەگریی، رەخنەگریی نوێ

٣, کانتیزمو کانتیزمی نوێ

٧, دیاردەگەرایی

١٤٣ زەینڕوونی

کە برجسۆنیزم ـ یش دەگرێتەوە

بۆ سۆفیگەری بڕوانە ١٤٩,٣، زەینڕوونی لە دەروونزانیدا ١٥٦

١٤٤ ڕێبازی مرۆیی و جێباسە پەیوەستەکانی

٢, ڕێبازی ئەزموونگەری

٣, پراگماتیزم

٥, سەرپەرشتی کردەیی

٦, ڕێبازی سوودی گشتی

١٤٥ ڕێبازی هەستی

١٤٦ ڕێبازی سروشتگەرایی و جێباسە پەیوەستەکان پێیەوە

بریتییە لە: ئایین، ڕێبازی وزە، ڕێبازی گواستنەوە

٢, ماتریالیزم

٤, وەسفگەریی

٥, ئەتۆمی

٦, میکانیزمی

٧, پەرەسەندگەرایی

١٤٧ ڕێبازی یەکێتی بوون و جێباسە پەیوەستەکان پێییەوە

بریتییە لە : ڕێبازی شیکاری، زیندوویی ماتریال،تیۆری تەریبی، ڕێبازی بۆنەکان

١٤٧,٣ یەکانەیی

٤, فرەیی

دووانەییش دەگرێتەوە

١٤٨ ڕێبازی ئازادیخوازیی و جێباسە پەیوەستەکان

بریتییە لە: هەڵبژاردنخوازیی، کۆکردنەوەی جیاوازەکان، ڕێبازی پێشینەخوازیی

١٤٩ باسی فەلسەفیی تر

١, ناوگەرایی

٢, ریالیزمی

٣, سۆفیگەریی

بەرهەمی گشتگیر بەبێ پەیوەندیی بە ئایینی دیاریکراوەوە

٥, گەشبینیگەرایی

٦, رەشبینیگەرایی

٧, رێبازی ئەقڵگەرایی

٧٢, ناویستی

٧٣, گومانگەرایی نوێ

٨, هیچگەرایی

٩, رێبازی تر

١٥٠ سایکۆلۆجی

لێکۆڵینەوە لە هەڵسوکەوتی مرۆیی

بۆ لقەکانی سایکۆلۆجیو سایکۆلۆجی درۆزان بڕوانە ١٣٠

١, تیۆرە نوێیەکانی سایکۆلۆجی

کە میتۆدەکانی سایکۆلۆجیش دەگرێتەوە

١٢, سایکۆلۆجی پراکتیکی

بەرهەمە گشتییەکان بۆ پراکتیکی دیاریکراو بڕوانە بابەت

بۆ نموونە: سایکۆلۆجیای پەروەردەیی بڕوانە ٣٧٠,١٥

١٨, پرۆگرامەکانی سایکۆلۆجی (میتۆدە سایکۆلۆجییەکان)

کە پرۆگرامە ناپراکتیکییەکانی سایکۆلۆجی دەگرێتەوە

١٩, رێبازەکانی سایکۆلۆجی (قوتابخانەکانی سایکۆلۆجی)

١٩٢, سایکۆلۆجی خودیی
١٩٣, فەرمانی
بریتییە لە دینامیکیو مەبەستگەرایی
١٩٤, سایکۆلۆجی بابەتی
کە سایکۆلۆجی رەوشتی دەگرێتەوە
٧, خوێندنو فێربوون
٧٢, سایکۆلۆجی ئەزموونگەریی
٧٢٢, مامەڵەی سایکۆلۆجی
٧٢٥, میتۆدە پراکتیکییەکانی سایکۆلۆجی
٧٢٥٣, میتۆدی رێبازە ئامارییەکان
١٥١ زیرەکییو ئامادەباشییەکان
١, بلیمەتی
٢, تاقیکردنەوە سایکۆلۆجییەکان
کە بریتییە لە: تاقیکردنەوە گشتییەکانی زیرەکیو ئامادەباشییەکان،دانانو پراکتیزەکردنو لێکدانەوەیان
٢٩,هۆکارە کاریگەرەکان لەسەر زیرەکی
کە بریتییە لە: هۆکاری بۆماوەییو هۆکارە ژینگەییەکان
٣, سایکۆلۆجی بەراوردکاری (سایکۆلۆجی ئاژەڵ)
بۆ زانستی ژینگەی ئاژەڵ بڕوانە ٥٩١
١٥٢ هەستکردن، پێزانینی هەستی، سۆز، پاڵنەرە فسیۆلۆجییەکان
کە: هەستکردنو زانینو پەی پێبردنەکان دەگرێتەوە
١, ـ ٧, بینین، بیستن، بۆنکردن، چێژتن، پێست(هەستکردن بەگەرمایيو ئازار)، پێزانینی بەراییو وریابوون

هەروەها: هەڵەکانی پێزانین، هەستکردنی هاوبەش

بۆفسیۆلۆجیای ئەندامەکانی هەستکردن بڕوانە ٦١٢

٨, سایکۆفیزیکا

میتۆدی پێوانی هەستکردنو پێزانین

توێژینەوەی (کاردانەوەکان) دەگرێتەوە

١٥٣ مەعریفەو پڕۆسە ئەقڵییەکان

١, ـ٧, چەمکەکانو پێکهاتووەکانیان، گەڕانەوە بۆ ماناکان،

تاقاوەبوون (پەتی بوون)، رامان، بڕیاردان، بەڵگاندن، هەست (ئاگایی)،

پۆلێنی لایەنە میتافیزیکییەکانی هەست لە ١٢٦دا دەکرێت

بۆ یادەوەریو فێربوون بڕوانە ١٥٤

١٥٣,٨ سایکۆلۆجی ناخەکان (ئەقڵی ناوەوە)

بریتییە لە: لایەنە سایکۆلۆجییەکانی نەست، ئەوانەی لەگەڵ هەستدان، لە ژێر

هەستدا، بەر لە هەست، بۆ شیکردنەوەی سایکۆلۆجی بڕوانە ١٣١,٣٤

١٥٤ یادەوەریو فێربوون

١, کلیلەکانی یادەوەری (تیمۆنیکا)

٣, ئەو پڕۆسانەی یادەوەری ئەنجامی دەدات

کە بریتییە لە: لەبەرکردن، وەبیرکەوتنەوە، ئامادەوەبوون، ناسینەوە

٤, فێربوون

واتە: تیۆرو میتۆدەکان

٤٤, هۆکارەکانی فێربوون

٤٦, نزمبوونەوەی ئاستی فێربوون

٤٧, گواستنەوەی شوێنەواری فێربوون

٥, لەبیرچوونەوەی ئاسایی

٨, پێوانەی ئاستی لەبەرکردن

١٥٥ ئەندێشەکاری

٢, ـ٣, وێنە ئەقڵییەکان، ئەندێشەکاریی ئەفراندن

١٥٦ خێرا تێگەیشتن

ئاشکراو بێ رامان

١٥٧ هەڵچوونەکان

١, حاڵەتی هەڵچوونەکان

واتە: دڵەراوکێ، تووڕەبوون، پەشۆکانو..تاد

٢, گوزارشتی جۆشخواردوو

وەکو: گۆڕانە دەروونییەکان

٥, ویژدان، هەستی ناوەکیی ویژدانی

١٥٨ بیرقووڵی، جووڵە، ڕەمەك (غەریزە)

واتە: جووڵە بەویستەوە، جێگاگۆڕین، جووڵەی گوزارشتکارانە، گوزارشتی دەنگیو وتاردان

٤, جووڵەی میکانیزمی

کە بریتییە لە: کردەوە پێچەوانەوەبووەکان، ڕەمەکەکان، نەریتەکان،کۆنترۆڵی لاوەکی

٧, کار و ماندووبوون

سایکۆلۆجی پێشەسازیی

١٥٩ ئارەزوو و هەڵوەدایی

بریتییە لە: ئازادیی هەڵبژاردن، بڕیاردان

٢, ویست

٣, توانای گونجان

٤, هاندەرو پاڵنەرەکان

١٦٠ لۆژیك

زانستی پڕۆسە بەڵگەخوازییەکان

کە بریتییە لە: چارەسەری گرفتەکان، مشتومڕ

بۆ سایکۆلۆجی بەڵگەخوازیی بڕوانە ١٥٣,٦

١٦١ بەڵگاندنی هەڵهێنجان

بۆ میتۆدە ئامارییەکان بڕوانە ٣١١، گریمانە ١٦٧، پێوانەی نواندن ١٦٩

١٦٢ بەڵگاندنی پێوانەیی

بۆ پێوانەی وێنەیی بڕوانە ١٦٦

١٦٣ لۆژیکی بنیادنراو لەسەر باوەڕ

باوەڕ وەك بناغەی مەعریفە ١٢١,٧

١٦٤ لۆژیکی هێمایی و ماتماتیکی

بریتییە لە: سنوور، کۆی ماناکان، چەمکەکان

١٦٥ هەڵەکان و سەرچاوەکانی هەڵە

١٦٦ پێوانەی وێنەیی و پێوانەی لۆژیکی

١٦٧ گریمانەکان

١٦٨ بیانوو و کردەی رازیکردن

١٦٩ پێوانەی نواندن

١٧٠ زانستی رەوشت (رەوشتناسی)، فەلسەفەی رەوشتی

زانستی بەها رەوشتیەکانی ژیانی مرۆیی

کە بریتییە لە: رەوشتناسی، فەلسفەی رەوشتی، فەلسەفەی دروستبوون،

هەڵسوکەوت لە ژیاندا بۆ پەروەردەی رەوشتیی بڕوانە ٢٧٧

١٧١ تیۆرە رەوشتییەکان

تیۆرەکانی بنچینەی خوڵقاندن، سیستمە رەوشتییەکان

١, تیۆری ڕەوشت لە ئیسلامدا

بۆ ڕەوشتی ئایینی ٢٦١، بۆ پەیوەندی ئایینی ئیسلام بە ڕەوشتەوە ٢١٢

٢, زەینڕوونیو هەستی ڕەوشتی

بۆ زەینروونی بڕوانە ١٤٣، بۆ ویژدان ١٧١,٦

٣, تەواویی، بێ کەموکوڕیی

٤, تیۆرەکانی چێژ وەرگرتنو بەختیاریو خۆشی

٥, ڕێبازی سوودوەرگرتن

٦, ویژدان

٧, ڕەوشتی گەشەکردوو

٨, ڕێبازی خۆنەویستن یان خۆشەویستی خەڵکی تر (خەڵك پەرستی)

٩, خودویستی (خۆپەرستی)

١٧٢ ـ ١٧٩ پراکتیکیەکان

١٧٢ ڕەوشتی سیاسی

١, ڕەوشتی هاووڵاتیبوون

کە بریتییە لە: ئەرکی هاووڵاتی بەرامبەر کۆمەڵو دەوڵەت

٢, ڕەوشتی فەرمانبەرانو ئەرکەکانیان

٤, ڕەوشتی پەیوەندییە نێودەوڵەتییەکان

ڕەوشتی سیاسەتە دەرەکییەکان، ئەرکی دەوڵەتان، ڕەوشتی شەڕو ئاشتی

١٧٣ ڕەوشتی خێزانی

کە بریتییە لە: ڕەوشتەکانی هاوسەرگیری، جیابوونەوە، تەڵاقدان، ئەرکەکانی باوکو دایك بەرامبەر منداڵەکانیانو ژیانی ناوماڵیان

بۆ گرفتە کۆمەڵایەتییەکانی خێزان بڕوانە٣٠١,٤٢، نەریتی خێزانیی ٣٩٣، بایەخی ماڵ بە منداڵ ٦٤٩

١٧٤ ڕەوشتی پیشەیی

کۆبەرهەمەکان

وەکو: نووسراوەکان سەبارەت (چۆن لە ژیاندا سەرکەوتوو دەبیت)و

(ڕەوشتی چینی کرێکار)

بۆ ڕەوشتی پیشەیەکی دیاریکراو یان بازرگانییەکی دیاریکراو بڕوانە (پیشە)

بۆ نموونە: ڕەوشتی پیشەی پزیشکی ٦١٠,٦٩٤

١٧٥ ڕەوشتی خۆشنوودی (کاتبەسەربردن)

بریتییە لە: ڕەوشتی وەرزش، هەڵسوکەوتی دادپەروەرانە

١, ـ ٩, کە بریتییە لە: نمایشە گشتییەکان (ڕادیۆو تەلەفزیۆن‌و سینەماو سێرك)

شانۆو ئۆپێرا، سەما، گەمەی لێوەشاوەیی، گەمەی بەخت، زۆرانبازی‌و شەڕی

ئاژەڵو باڵندەکان وەکو شەڕە کەڵەشێر، پێشبڕکێ، گرەو و نمایشی پێکەنیناوی

١٧٦ ڕەوشتی سێکسی (ڕەوشتەکانی سێکس‌و زاووزێ)

کە بریتییە لە: داوێن پاکی، ڕەبەنی، پاکیزەیی

بۆ فسیۆلۆجیای سێکس بڕوانە ٦١٢,٦

١٧٧ ڕەوشتی پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکان

کە بریتییە لە: ڕەوشتەکانی گفتوگۆ، ئەدەبی ئاخافتن (وتی وتی دەگرێتەوە)،

ڕاستگۆیی‌و درۆزنی‌و مەرایی، سیمای کەسیی، چینەکان‌و ڕەگەزپەرستی،

مارەیی‌و عەشقبازی‌و خوازبێنی، کاری خێرخوازانە

١٧٨ ڕەوشتی بەکاربردن

کە بریتییە لە: ڕەوشتی بەکارهێنانی ڕووەك‌و تلیاك، ڕاهاتن و گیرۆدەبوون،

بەکارهێنانی بێ هۆشکەرەکان، لەئەندازە دەرچوون، نەوسنی، تەماعکاری،

دەستگرتنەوە و میانڕەوی

١٧٩ جێباسی رەوشتیی تر

دڵڕقی، توندوتیژیی لەگەڵ ئاژەڵ، بوێری، بەدڕفتاریو هەڵەو نشوستی،

بێڕێزی بەرامبەر ژیانی مرۆڤ وەکو: گزیکردن، خۆکوشتن

٩, چاکەی مرۆیی

کە بریتییە لە: سەرڕاستیو دەستپاکی، ئارامگرتن، بەخشندەیی، بوێریی،

دەستگیرۆیی دەستکورتان

١٨٠ فەلسەفە لە چاخەکانی کۆنو ناوەنددا

بریتییە لە دانراوەکانی نووسەرانی فەلسەفەو رەخنەکانیان

بۆ مێژووی گشتگیری فەلسەفە بڕوانە ١٠٩،بۆ کارە ئەدەبییەکانی فەیلەسووفان

بڕوانە ٨٠٠، بۆ کاری دیاریکراوی نافەلسەفیی کە فەیلەسووفێك نووسیبێتی

بڕوانە بابەت، بۆ نموونە کۆماری ئەفلاتوون ٣٢١، فەلسەفەی نوێ ١٩٠

١٨١ فەلسەفەی خۆرهەڵاتیی کۆن

١, فەلسەفەی خۆرهەڵاتیی دوور

بریتییە لە: فەلسەفەی چینی، یابانی، ئەندۆنیسیی، باشووری خۆرهەڵاتی ئاسیا

٢, میسری

٣, یەهودی

٤, هیندی (کە یۆگا ـ ش دەگرێتەوە)

٥, فارسی

٦, فەلسەفەی کلدانی

٧, سائیبی

٨, فینیقی

٩, فەلسەفەی خۆرهەڵاتیی تر

وەکو ٩٣٩ دابەشدەکرێت

(١٨٢ ـ ١٨٨ فەلسەفەی خۆرئاوایی کۆن)

١٨٢ فەلسەفەی یۆنانی بەر لە سوکرات

کە کارە گشتگیرەکان سەبارەت فەلسەفەی یۆنانی دەگرێتەوە

١٨٣ سەفسەتایی و سوکراتی

١, سەفسەتایی

٢, سوکراتی

٤, فەلسەفەی کەلبیییەکان (سینیسیزم)

٥, رێچکەی قۆرینی (قۆرینائی)

١٨٤ ئەفلاتونیی (پلاتۆخوازەکان)

١٨٥ ئەریستۆخوازیی (ئەریستۆگەرایی)

١٨٦ گومانگەریی کۆن و ئەفلاتونیی نوێ

بۆ گومانگەریی نوێ بڕوانە ١٤٩,٧٣

١٨٧ ئە پیقۆریزم

کارە گشتگیرەکان سەبارەت فەلسەفەی رۆمانی

بۆ فەلسەفەی رۆمانیی تر بڕوانە ١٨٦

١٨٨ فەلسەفەی رەواقیزم (تاکگەرایی)

١٨٩ فەلسەفە لە چاخەکانی ناوەنددا

١, فەلسەفەی ئیسلامیی

١٩٠ فەلسەفەی هاوچەرخی نوێ

بریتییە لە بەرهەمی تاکە فەیلەسووفەکان و رەخنە لەسەر نووسینیان و کاری گشتگیریی سەبارەت بە فەلسەفەی نوێ

١٩١ فەلسەفەی عەرەبی و ئیسلامیی نوێ

١٩٢ فەلسەفەی بەریتانی و ئەمریکی

١٩٣ فەلسەفەی ئەڵمانی و نەمساوی

١٩٤ فەلسەفەی فەڕەنسی

١٩٥ فەلسەفەی ئیتاڵی

١٩٦ فەلسەفەی ئیسپانی

٩, فەلسەفەی پورتوگالی

١٩٧ فەلسەفەی رووسی

١, فەلسەفەی فنلاندی

١٩٨ فەلسەفەی ئیسکەندەنافی

١, فەلسەفەی نەرویجی

٥, فەلسەفەی سویدی

٩, فەلسەفەی دانیمارکی

١٩٩ فەلسەفە نوێیەکانی تر

دابەشبوونیان وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دەبێت بێجگە لەوانەی پێشتر ئاماژەیان پێکراوە

ئایینەکان

٢٠٠ ـ ٢٩٩

٢٠٠ ئایینەکان

٢٠١ ئایینی سروشتی

٢٠٢ تیۆری تایبەت بە سروشتو ناسینی خودا

٢٠٣ بوونەوەر

٢٠٤ باوەڕ بەخودا

٢٠٥ زانستو ئایین

٢٠٦ چاکەو خراپە

٢٠٧ خواپەرستیو نوێژ لە ئایینە ئاسمانییەکاندا

٢٠٨ مرۆڤ لە گەردوونو نەمریدا

٢٠٩ پێوانەی نواندنو لێکچوواندن

واتە ئەو باوەڕە ئایینییانەی کە لە رێگای پێودانەوە دەگەن پێیان

٢١٠ ئایینی ئیسلام

١, فەلسەفەو تیۆر

٢, جیاوازەکان، کورتکراوەکان، پوختەکان، کتێبی خوێندن

٣, فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیاکان

٤, گشتیی تایبەت

لێرەدا بابەتە گشتییەکان پۆلێن کراونو چارەسەری تایبەت دەکەن، وەکو: ژن لە ئیسلامدا ٢١٠,٤

٥, خولاوەکان

٦, رێکخراو و کۆمەڵەکان

٦١, رێکخراوە حکومییەکان

٧, خوێندن‌و فێرکردن

٧١, خوێندنگاو کۆلیج‌و زانکۆکان

٧٢, توێژینه‌وه‌کان

٧٧, پرۆگرامه‌کانی خوێندن

٨, وانه‌ی مێژوویی‌و جوگرافیی ئایینی ئیسلام‌و زانسته‌کانی

٩٠١, قۆناغی پێغه‌مبه‌رایه‌تی ٠ ـ ١١ کۆچی

٩٠٢, سه‌رده‌می خه‌لیفه‌کانی راشدین ١١ ـ ٤٠ك

٩٠٢٢, خه‌لافه‌تی ئه‌بوبه‌کری سدیق ١١ ـ ١٣ك

٩٠٢٤, خه‌لافه‌تی عومه‌ری کوڕی خه‌تاب ١٣ ـ ٢٣ك

٩٠٢٦, خه‌لافه‌تی عوسمانی کوڕی عه‌فان ٢٣ ـ ٣٥ك

٩٠٢٨, خه‌لافه‌تی عه‌لی کوڕی ئه‌بی تالیب ٣٥ ـ ٤٠ك

٩٠٣, سه‌رده‌می سه‌رهه‌ڵدان ٤٠ ـ ١٠٠ك

٩٠٤, سه‌رده‌می نووسینه‌وه (تۆمارکردن)و سه‌رهه‌ڵدانی ڕێبازه‌کان (ڕێڕه‌وه‌کان) ١٠٠ ـ ٣٠٠ك

٩٠٤٢, سه‌ده‌ی دووه‌می کۆچی

٩٠٤٤, سه‌ده‌ی سێیه‌می کۆچی

٩٠٥, سه‌رده‌می گه‌شه‌کردن‌و دانراوه گشتگیره‌کان ٣٠٠ ـ ٦٠٠ك

٩٠٥٢, سه‌ده‌ی چواره‌می کۆچی

٩٠٥٤, سه‌ده‌ی پێنجه‌می کۆچی

٩٠٥٦, سه‌ده‌ی شه‌شه‌می کۆچی

٩٠٦٢, سه‌ده‌ی حه‌وته‌می کۆچی

٩٠٦٤, سه‌ده‌ی هه‌شته‌می کۆچی

٩٠٦٦, سه‌ده‌ی نۆیه‌می کۆچی

٩٠٧, سەدەی دواکەوتنو ریسوابوون ٩٠٠ ـ ١٢٠٠ك

٩٠٧٢, سەدەی دەیەمی کۆچی

٩٠٧٤, سەدەی یانزەیەمی کۆچی

٩٠٧٦, سەدەی دوانزەیەمی کۆچی

٩٠٨, سەردەمی دەستپێکی رابوونی گشتگیرانە ١٢٠٠ ـ ١٣٠٠ك

٩٠٩, سەدەی رابوونی گشتگیرانە ١٣٠٠ك

٩٢, ژیننامەی پیاوانی ئیسلام

٩٢٢, ژیننامەی کۆمەڵەکەسان

٩٢٤, ژیننامەی تاکەکەسی

٢١١ باوەڕو بنەماکانی ئایینی ئیسلام

٢١٢ رەوشتو نەریتی ئیسلامی

١, تیۆرە رەوشتییەکان

٢, کارچاکییە ئیسلامییەکان

٣, دوورکەوتنەوە لە خراپەکاریو حەرامو داهێنان

٤, سازاندن (باش رێکخستن)

٥, مافی دایكو باوكو خێزان

٦, پابەندبوون بە مافی هاونیشتمانێتی

٧, رەوشتەکانی باش بەسەربردنو رابواردن

٨, رەوشتو نەریتەکانی تر

٩, جەژنە ئیسلامییەکان

٢١٣ بانگەوازی ئیسلامیی

٢١٤ رۆشنبیریی ئیسلامیی

١, ئیسلامو فەلسەفە

١٥, ئیسلامو دەروونزانی

٢٧, ئیسلامو مەسیحیەت

٢٩١, ئیسلامو ئایینەکانی تر

٢١٥ پەرستگاو زیارەتگاکان

کە بریتیین لە مزگەوتە ئایینیو فێرکاریو رۆشنبیرییەکان، مزگەوتە یەکەمەکان لە ئیسلامدا، دوورکەوتنەوە لە سەردانی مەزارو گۆڕستانەکان

١, مزگەوتی (الحرام)

٢, مزگەوتی (النبوی)

٣, مزگەوتی (الأقصی)

٤, ـ ٦, مزگەوتو مەزارگاکانی تری وەکو نەجەف، کەربەلا، کازمییە

٢١٦ بەرگریی لە ئیسلام

٢١٧ بانگەوازە سەلەفییەکان

١, بانگەوازە سەلەفییەکان بەر لە بانگەوازی وەهابی

٢, بانگەوازی وەهابی لە حیجاز

٣, بانگەوازی سنووسی لە لیبیا

٤, بانگەوازی مەهدی لە سودان

٥, بانگەوازی رێبازی مەنار، بانگەوازی محەمەدی رەشید رەزا لە میسر

٦, بانگەوازی ئیخوان موسلمین

٧, بانگەوازە ئیسلامییەکان لە کیشوەری هیندی

٩, بانگەوازی سەلەفیی تر

کە تاقمی پشتیوانانی سوننەی محەمەدی دەگرێتەوە

٢١٨ بانگەوازە ئایینە سیاسییەکان

١, بانگەوازی جەمالەدینی ئەفغانی

٣, بانگەوازی شێخ محەمەدی عەبدە

٥, بانگەوازی عەبدولڕەحمانی کەواکبی

٧, بانگەوازی سیاسیی ئایینی لە کیشوەری هیندی

٩, بانگەوازە چاکسازییە سیاسییە ئایینییەکانی تر

٢١٩ کاروبارە ئیسلامی و کۆمەڵایەتی و سیاسی و ئابوورییەکان

١, کاروباری چاکسازیی کۆمەڵایەتی

بریتییە لە: کێشەی خێزان وەك فرەژنی، دیاریکردنی وەچە، رووپۆش و سفوور، کارکردنی ژن

٣, کاروباری چاکسازیی سیاسی

بریتییە لە: رزگارکردنی وڵات لە چنگی کۆلۆنیالیزم، یەکێتی عەرەبی، کۆمکاری ئیسلامی، سیستمی شورا لە ئیسلامدا، شێوەی دەوڵەت لە سەردەمی نوێدا

٥, کاروبارە ئابوورییەکان

بریتییە لە: مافی موڵکداری، پاسەوانی، بانکەکان، قازانج، دڵنیایی، پاشەکەوتکردن

٧, کاروبارە پەروەردەیی و رۆشنبیرییەکان

بریتییە لە: فێرکردنی ژنان، فێرکردنی هەردوو رەگەز، کرانەوە بە ڕووی رۆشنبیرییەکانی تردا

٩, کاروباری تر

٢٢٠ زانستەکانی قورئان

٢٢١ قورئانی پیرۆز

١, چارەك و بەش و سورەتەکان

٢, ئایەتە قورئانییەکان

بریتییە لە: کۆی ژمارەکان لە قورئانی پیرۆزو لەهەر سورەت و هەر چارەکێکدا

٣, پێڕستو رێبەرە قورئاییینییەکان

٤, وەرگێڕراوەکانی قورئان بۆ زمانەکانی ترو بۆ ماناکانی قورئان

٢٢٢ کۆکردنەوەی قورئانی پیرۆز

١, کۆکردنەوەی قورئانو چۆنێتی رێکخستنی سورەتەکان

٢, جۆرەکانی قورئان

٢٢, قورئانی عوسمانی

٢٤, قورئانەکانی تر

٦, نوختەکانی قورئان و سەروبۆریان

٨, چاپی قورئان

٢٢٣ دابەزینی قورئانی پیرۆز

٢, شوێنەکانی دابەزینی ئایەتەکان

٤, کاتەکانی دابەزین

٦, هۆکارەکانی دابەزین

٧, ریزبەندی دابەزینەکان

٨, چۆنیێتی دابەزین

٢٢٤ مامەڵەی زمانەوانیی لە ئاخافتنە قورئانییەکاندا

١, ئاخافتنەکانی قورئانی پیرۆز

٢, شیکردنەوەی قورئانی پیرۆز

رێزمانو وتەسازیی دەگرێتەوە

٣, موعجیزەکانی قورئانی پیرۆز

٤, زمانەکانی قورئانی پیرۆز

٥, ئاخافتنە عەرەبییە ناحیجازییەکان

٦, ئاخافتنە فارسییەکان

٧, ئاخافتنەکان لە زمانەکانی تردا

٢٢٥ رەوانبێژیی قورئانی پیرۆز

١, رەوانبێژیی قورئان

٢, زانستی ماناسازیی (علم المعانی)

٤, زانستی روونسازیی (علم البیان)

٦, زانستی جوانسازیی (علم البدیع)

٢٢٦ زانستی قورئانی پیرۆز

١, واتاکانی ڕێسا قورئانییەکان

٢, ئایەتە ڕێساییەکان

٤, لابەرو لابراو (الناسخ و المنسوخ)

٦, واتا تایبەتەکانی ڕێساکان

٦١, گشتیو تایبەتی

٦٢, گشتگیرو روونکراوەو ڕاڤەکراوەکان

٦٣, جێگرو روونەکراوە

٦٤, پێشخراوو دواخراو

٦, گوتراوو واتایی

٦٦, رەهاو پابەند

٢٢٧ ڕاڤەکردنی قورئانی پیرۆز

١, ئسووڵی ڕاڤەکردن

٢, ڕێبازەکانی ڕاڤەکردن

٣, ڕاڤەکردنی زانایانی سوننە

٤, ڕاڤەکردنی زانایانی شیعە

٥, ڕاڤەکردنی خەوارجەکان

٦, راڤەکردنی قورئان لە سەردەمی نوێدا

٢٢٨ خوێندنەوەکان و تەجوید

٢٢٩ باسە گشتییەکانی قورئان

١, لایەنە باشەکانی قورئانی پیرۆز

٢, سەرچاوەکانی قورئانی پیرۆز

٣, قورئانی پیرۆزو زانستەکانی تر

٤, قورئانی پیرۆزو زانستی نوێ

٥, چیرۆکەکانی قورئانی پیرۆز

کە چیرۆکی پێغەمبەرانیش دەگرێتەوە

٦, پەندو قسە نەستەقەکانی قورئانی پیرۆز

٧, موعجیزە زانستییەکانی قورئانی پیرۆز

٨, نهێنییەکانی قورئانی پیرۆز

٢٣٠ فەرمودەی پیرۆزی پێغەمبەر

٩, مێژووی فەرموودەی پیرۆزی پێغەمبەر

کە کۆکردنەوەو نووسینەوەی فەرموودەکان دەگرێتەوە

٩٠١, فەرموودە لەسەردەمی پێغەمبەردا ٠٠٠ ـ ١٣ك

٩٠٢, فەرموودە لەسەردەمی خەلیفەکانی راشیدیندا ١٣ ـ ٤٠ك

٩٠٣, فەرموودە لەسەردەمی ئەمەوییەکاندا ٤٠ ـ ١٠٠ك

٩٠٤, فەرموودە لەسەردەمی نووسینەوەو تۆمارکردندا ١٠٠ ـ ٢٠٠ك

٩٠٥, فەرموودە لەسەردەمی دانراوە گشتگیرەکاندا ٢٠٠ ـ ٣٠٠ك

٩٠٦, سەردەمی ئسووڵی فەرموودە ٣٠٠ ـ ٦٠٠ك

٩٠٧, فەرموودە لەسەردەمی راڤەکردنو کورتکردنەوەدا ٦٠٠ ـ ٩٠٠ك

٩٠٨, فەرموودە لەسەردەمی دواکەوتنو داڕماندا ٩٠٠ ـ ١٣٠٠ك

٩٠٩, فەرموودە لەسەردەمی نوێدا ١٣٠٠

٩٢, توێژەکانی زانایانی فەرموودە

٢٣١ جێباسە گشتییەکان لە زانستی فەرموودەدا

١, هۆکارەکانی گەڵاڵەبوون

٢, مێژووی تێکستەکان

٣, کەموکوڕیی فەرموودە

٤, لابەرو لابراو

٥, گونجاندنی فەرموودە (جیاوازو گونجێنراو)

٦, فەرموودە نامۆکان

٩, بابەتی تر لە زانستی فەرموودەدا

٢٣٢ زانستی گێڕانەوەی فەرموودە

٢, گێڕانەوەی درووست

٤, گێڕانەوەی باش

٦, گێڕانەوەی نادرووست

٨, گێڕانەوەی هاوبەش لەنێوان درووستو باشو نادرووستدا

٢٣٣ زانستی گێڕانەوە

١, مەرجەکانی گێڕانەوە

٢, ئاکارەکانی مانا سەپاندن

٣, ئاکارەکانی نووسینی فەرموودە

٤, ئاکارەکانی گێڕانەوەی فەرموودە

٥, ئاکارەکانی داواکاری فەرموودە

٦, ئاکارەکانی زانای فەرموودە

٧, گەڕان بەدوای فەرموودەدا

٢٣٤ زانستی بریندارکردن و ساڕێژکردن

٢٣٥ شەش کتێبەکەی فەرموودە درووستەکان

١, سەحیحی بوخاری

٢, سەحیحی موسلیم

٣, کۆبەندی تەرمزی

٤, سونەنی ئەبی داوود

٥, سونەنی نەسائی

٦, سونەنی ئیبن ماجە

٢٣٦ کتێبی فەرموودەی چوار ئیمامەکە

٢, موسنەدی ئیمامی ئەبوحەنیفە

٤, موسنەدی ئیمامی مالیك

٦, موسنەدی ئیمامی شافیعی

٨, موسنەدی ئیمامی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل

٢٣٧ کۆمەڵە فەرموودەکانی تر

٢٣٨ فەرموودەی تیرە ناسوننیەکان

٢٣٩ ژیانی پێغەمبەر

١, رووداوەکانی بەر لەدایکبوونی پێغەمبەر (د.خ)

٢, رووداوەکان لە لەدایکبوونیەوە تا هاوسەرگیریی لەگەڵ خەدیجە

٣, لە دابەزینی وەحییەوە تا کۆچکردن

٤, لە کۆچەوە لە مەککە بۆ مەدینە تا گرتنی مەککە

٥, لە گرتنی مەککەوە تا وەفاتی پێغەمبەر (د.خ)

٦, رەوشتی پێغەمبەر

٧, ژنەکانی پێغەمبەر

٨, ئەهلی بەیت

٩, ژیننامەی ئەسحابەو خەلیفەکانی راشدین

٢٤٠ یەکتاپەرستیو کۆڵەکەکانی ئایین

٢٤١ خوداناسی

٢٤٢ پێغەمبەرناسی

٢٤٣ بیستراوەکان

٢٤٤ ئیمامەت

٢٤٥ باسی زانستی کەلام (گروپو تاقمەکان)

٢٤٦ موعتەزیلە

٢٤٧ شیعە

٢٤٨ خەواریج

٢٤٩ بێباوەڕیو بێ باوەڕان

٢٥٠ زانستی ئیسلامی

٩, مێژووی شەریعەتی ئیسلامی

٩٠١, لە سەردەمی پێغەمبەردا (د.خ) ١٠کۆچی

٩٠٢, لە سەردەمی خەلیفەکانی راشدیندا ١٠ ـ ٤٠ك

٩٠٣, لە سەردەمی شوێنکەوتوواندا (التابعین) ٤٠ ـ ١٠٠ك

٩٠٤, لە سەردەمی چوار ئیمامەکەدا

٩٠٥, لە سەردەمی جێگیربوونی راستییەکاندا لە چوار ئیمامەکەوە ٣٠٠ ـ ٦٠٠ك

٩٠, لە سەردەمی لاسایکردنەوەدا ٦٠٠ ـ ١٢٠٠ك

٩٠٩, لە سەردەمی رابووندا ١٣٠٠ك

٩٢, ژیننامەی شەریعەتمەداران

٢٥١ ئسووڵی شەریعەت

١, سەرچاوەکانی تەشریعی ئیسلامی

٢, حوکمدان و ئەوانەی پەیوەستن پێوەی

٤, هەڵهێنجان

٦, بنەماکانی شەریعەت

٨, تیۆرەکانی شەریعەت

٢٥٢ خوا پەرستی

٠١, دوو شایەتمانەکە

١, خاوێنیو دەستنوێژ

٢, نوێژ

٣, ڕۆژوو

٤, زەکات

٥, حەج

٢٥٣ مامەڵەکان

٢٥٤ کاروباری کەسێتی

١, هاوسەرگیری

٢, تەڵاق

٣, نەفەقە

٥, پەیوەندی خزمایەتی

٧,شیردان

٩, دایەنی

٢٥٥ تاوانەکان

١, سزا

٢, دزیکردن

٣, داوێنپیسی

٤, مەی خواردنەوە

٥, جنێو

٦, سەرزەنشتکردن

٧, خوێن بژاردن (خوێنبایی)

٨, قومار

٩, بابەتی تری پەیوەست بە تاوانەکانەوە

٢٥٦ جەنگین (الجهاد)

٢٥٧ سیستمە ئیسلامییەکان

١, سیستمی سیاسی

٢, سیستمی دارایی

٣, سیستمی ئابووری

٤, سیستمی کارگێڕی

٥, سیستمی دادوەری

٩, سیستمی تری ئیسلامی

٢٥٨ ڕێبازەکانی شەریعەت

١, ڕێبازی حەنەفی

٢, ڕێبازی مالیکی

٣, ڕێبازی شافیعی

٤, ڕێبازی حەنبەلی

٥, ڕێبازی شەریعەتی تری سوننە

٦, ڕێبازی شیعەو ڕێبازە شیعەییەکانی تر

که ڕێبازی جەعفەریو دوانزە ئیمامەکەش دەگرێتەوە

٧, ڕێبازی زەیدی

٨, ڕێبازی ئیسماعیلی

٩, ڕێبازی خەوارج

که (ئەبازییە، دروز، بابییە، بەهائیو قادیانییە)ش دەگرێتەوە

٢٥٩ فتوا ئیسلامییەکان

١, فتوا لەسەر ڕێبازی حەنەفی

٢, فتوا لەسەر ڕێبازی مالیکی

٣, فتوا لەسەر ڕێبازی شافیعی

٤, فتوا لەسەر ڕێبازی حەنبەلی

٥, فتوا لەسەر ڕێبازە سوننییەکانی تر

٦, فتوا لەسەر ڕێبازی جەعفەری

٧, فتوا لەسەر ڕێبازی زەیدی

٨, فتوا لەسەر ڕێبازی ئیسماعیلی

٩, فتوای ڕێبازی زیادەڕەوەکان

٢٦٠ سۆفیزم

٩, مێژووی سۆفیزم

٩٢, ژیننامەی سۆفیزمەکان

٢٦١ سۆفیزمی سەلەفییانە

که: سۆفیزمی خەلیفەکانی ڕاشدینو ئەسحابەو ئیمامەکانی شەریعەتی ئیسلامی دەگرێتەوە

٢٦٢ سۆفیزمی سوننی هەموارکراو

٢٦٣ سۆفیزمی تیوسوفی

که: قوتابخانەی یەکێتیو چارەسەرەکانو یەکێتی بوون دەگرێتەوە

٢٦٤ سەرچاوەکانی سۆفیزم بە شوێن

که بریتییە لە: مەدینە، بەسرە، بەغداد، میسر، شام

٢٦٥ سەرچاوەکانی سۆفیزم بە رێباز

٢٦٦ سەرچاوە کەلە پووریيەکانی سۆفیزم

٢٦٧ پلەوپایە سۆفیزمەکان

بریتییە لە: خواناسی، تەوبەکردن، دوورکەوتنەوە لە تاوان، رازیبوون، پشتبەستن

٢٦٨ رەوشی زانایان

بریتییە لە: خۆشەویستی، ترس، تامەزرۆیی، شادمانی، تکا، بێگومانی، دڵنیایی، بینین

٢٦٩ رێبازە سۆفیزمەکانی ئێستا

٢٧٠ جێباسە گشتییەکان لە ئایینی مەسیحیدا

١, فەلسەفەو تیۆر

٢, هەمەجۆرەکان

٣, فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیاکان

٤, گشتیو تایبەتی

٤٥, ئەفسانە مەسیحییەکان

٥, خولاوەکان

٦, گروپو رێکخراوەکان

٧, توێژینەوە پەیوەندداراەکان بە ئایینی مەسیحییەوە

٨, کۆمەڵەکان

٩, مێژووی ئایینی مەسیحی

٩٢, ژیننامەی پیاوانی ئایینی مەسیحی

٢٧١ بەکارنەهاتووە

٢٧٢ کتێبە ئاسمانییەکان (ئینجیل و تەورات)

١, ئینجیل

١٤, تێکستە ئەسڵییەکان و وەرگێڕدراوەکان

١٥, تێکستە وەرگێڕدراوە نوێیەکان

١٧, لێدوان لەسەر تێکستەکان

١٨, بابەتی تری پەیوەست بە ئینجیلەوە

١٩, چارەسەری جوگرافی و مێژوویی ئینجیل

٢, پەیمانی کۆن (تەورات)

٢١, پێنج کتێبەکە (ئینجیل)

٣, کتێبە شیعرییەکانی تەورات

٤, کتێبە پێغەمبەرایەتییەکانی تەورات

٥, پەیمانی نوێ

٦, ئینجیلەکان و کاری پێغەمبەرەکان

٧, پەیامەکان

٨, کتێبی خەونەکان

٩, کتێبە پاشکۆکان و ئەوانەی کە گومان لە راستی ودرووستییان دەکرێت

٢٧٣ باوەڕی مەسیحی

١, خوداو سێینەی پیرۆز

٢, عیساو خێزانەکەی

٣, مرۆڤ

بریتییە لە: درووستبوون، گوناه، لێپرسینەوە، سروشت

٤, رزگاربوونو لێبوردن

٥, جیهانە نادیارەکان

بریتییە لە: قەدیسەکان، فریشتەکان، شەیتانەکان

٦, قیامەت (ڕۆژی هەڵسانەوە)

بریتییە لە: جەجاڵ، مەرگ، ژیانی دوای مەرگ، نەمریی، حەوت تەبەقەی ئاسمان، بیروباوەڕەکان، داننان بە بیروباوەڕدا، ڕێبازە مەسیحییەکان

٩, بەرگریی لە ئایینی مەسیحی

٢٧٤ ئاکاری مەسیحی، خواپەرستی

١, ویژدان

بریتییە لە: بنەما ئاکارییەکان، گوناهەکان، ڕەندییەکان، دە ڕاسپاردەکە، یاسای کڵێسەیی

٢, خواپەرستی

بریتییە لە: خواپەرستیی ڕۆژانە، لە بۆنەوجەژنەکاندا، لەنەخۆشیو کارەساتەکاندا

٣, نووسراوی مژدەبەخشان

٥, ویردە ئایینییەکان

٦, هونەری مەسیحی

٧, کەرەستەکان

بریتییە لە: پەیکەرسازیی، نیگاری زەیتی، دیکۆر، چنین

٨, جێبەجێکردنی ئایین

بریتییە لە: سۆفیزمی مەسیحی، نوێژ، خەڵوەتکێشی، خواپەرستی تاکەکەسی

٩, خواپەرستی مەسیحی لە ژیانی خێزانیدا

٢٧٥ کڵێسە ناوچەییەکان، ئامۆژگاریو ڕێنمایی

١, ئامۆژگاری

٢, تێکستی ئامۆژگارییەکان

٣, قەشەکانو مژدەدان

٤, بەڕێوەبردنی ئەبرشیو کڵێسەکان

٥, ڕێکخراوە ئایینییەکان

٩, چالاکیی کڵێسەیی

بریتییە لە: ئۆردوگاکان، بەرنامەکانی کاتبەسەربردن

٢٧٦ کڵێسەی مەسیحی

١, لاهوتی مەسیحیو ڕێکخستنی کاروبارە کۆمەڵایەتیو ئابوورییەکانی حکومەتی کڵێسەیی

٣, چەژنە پیرۆزەکان

بریتییە لە: ڕۆژووی گەورە، جەژنی قیامەت

٤, خواپەرستی بەگشتیو نوێژو باوەڕەکانو نهێنییە پیرۆزەکان

٥, سرووتەکان

بریتییە لە: پاکژکردنەوە، هاوسەرگیری، دانپیانان، پەشیمانی،تۆبەکردن

٦, ناردنەکان

بریتییە لە: ناردن لە ناوەوەو دەرەوە، ناردنی پزیشکی

٧, گروپو ڕێکخراوە ئایینییەکان

٢٧٧ فێرکردنی ئایینی مەسیحی

١, بەڕێوەبردنی فێرکردنی ئایینیی مەسیحی

٢, ئامێرو کەرەسەو خانووبەرە

٣, تاکەکان

٤, پۆلەکانی فێربوون

٥, بنەماو تۆمارەکان

٦, پڕۆگرامی وانەوتنەوە

٧, خزمەتگوزارییەکانی فێرکردن

٨, فێرکردن بۆ هۆزو گروپەکان

٢٧٨ رابوونی رۆحیی کڵێسە و رەبەنی

لێرەدا پۆلێنی رابوونی ئایینیی، رەبەنی (گۆشەگیریی ئایینیی) کراوە

٢٧٩ چارەسەری جوگرافی و مێژوویی کڵێسە

١, رێبازو هۆزە مەسیحییەکان

٢, چەوساندنەوەی ئایینیی لەمێژووی گشتیی کڵێسەدا

٣, داهێنان لە مێژووی گشتیی کڵێسەدا

٤, ـ ٩, چارەسەری جوگرافیی کڵێسە لەوڵاتانی جیهاندا

٢٨٠ تاقمە مەسیحییەکان

١, ئەرتۆدۆکس

٢, کاتۆلیك

٣, پرۆتستانت

٢٨١ کڵێسە و یەکەمین تاقمە خۆرهەڵاتییەکان

١, کڵێسە پەیامبەرییەکان

٥, کڵێسە خۆرهەڵاتییەکان

٦, کڵێسە یەعقوبی و ئەرمەنییەکان

٧, کڵێسە قیبتی و حەبەشییەکان

٨, کڵێسە ئەرتۆدۆکیسییە خۆرهەڵاتییەکان

٢٨٢ کڵێسەی رۆمانیی کاتۆلیکی

٢٨٣ کڵێسە ئینجلیکانییەکان

٢٨٤ کڵێسە پرۆتستانیتیەکان

٢٨٥ کڵێسە چاکسازیو هاوپە یمانییەکان

٢٨٦ کڵێسە مەعمەدانییەکان

٢٨٧ کڵێسە میتۆدییەکان

٢٨٨ تیرە یەکگرتووەکان

٢٨٩ تیرەو هۆزی مەسیحیی تر

٢٩٠ ئایینە ئائیسلامیو ئامەسیحییەکان

٢٩١ ئایینە جۆراوجۆرەکان

١, ئەفسانە ئایینییەکان، لاهووتی کۆمەڵایەتی، پەیوەندیی نێوان ئایینەکان

٢, باوەڕەکان

٣, خواپەرستی گشتیو ڕێورەسمی تر

٤, ڕێورەسمی ئایینی

٥, ئاکاری ئایینی

٦, سەرکردەو ڕێکخراوەکان

٧, نێردراوەکانو فێرکردنی ئایینیی

٨, ژێدەرەکان (کتێبە پیرۆزەکان، یاساکان، داباونەریت)

٩, بزووتنەوەکانی چاکسازیی ئایینیی

٢٩٢ ئایینی یۆنانیو ڕۆمانییەکان

٢٩٣ ئایینە ئەڵمانییەکان

٢٩٤ ئایینی هیندیو بودیو هیندۆسیو سیخ

٢٩٥ ئایینی زەردەشتی

٢٩٦ ئایینی جوولەکە (یەهودیی)

١, ژێدەرەکان (کتێبە پیرۆزەکان، داباونەریت، یاساکان)

٢, بیروڕاو مەسەلە کۆمەڵایەتییەکان

٣, خواوەندو مەخلووقە ڕۆحییەکانو بەرگریی لەبیروباوەڕ

٤, سرووتو نوێژەکان

٥, ئامۆژگاریو رێنمایی

٦, سەرکردەو رێکخراوەکان

٧, رێورەسمی ئایینی(سۆفیزم، هاوسەرگیری، ژیانی خێزانی)

٨, تیرەو بزووتنەوە ئایینییەکان

٢٩٧ بەکارنەهاتووە

٢٩٨ بەکارنەهاتووە

٢٩٩ ئایینەکانی تر

بریتییە لە: چینی، کۆنفۆشیۆسی، تاوی، تبتی، یابانی، ئایینەکانی باکووری ئەفریقاو باکووری خۆرئاوای ئاسیا، خۆرهەڵاتو باشووری خۆرهەڵاتی ئاسیا، ئایینی هیندە سوورەکانو دانیشتووانە ئەسڵییەکان، ئوستورالیاو دورگەکانی ئۆقیانووسی ئارام

زانستە کۆمەڵایەتییەکان

٣٠٠ ـ ٣٩٩

٣٠٠ زانستە کۆمەڵایەتییەکان

کارە گشتگیرەکان لە زانستەکاندا کە باس لەژیانی مرۆیی‌و پەیوەندییان

بە کۆمەڵگاوە دەکەن

٣٠٠,١، ٣٠٢ ـ ٣٠٩ بۆ بەشە شێوەییەکان

٣٠١ زانستی کۆمەڵناسی

لێکۆڵینەوە لە پەیوەندییە مرۆییەکان‌و پرۆسەکانی ژیانی بە کۆمەڵ

بۆ پلاندانانی کۆمەڵایەتی ٣٠٩,٢

خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی ٣٦٠

,١٥ دەروونزانیی کۆمەڵایەتی

هەڵسوکەوتی دەروونی‌و سۆزداریی تاکەکان بەو پێیەی ئەندامی گروپی

دیاریکراون

,١٥١ هەڵسوکەوتی دەستەکۆیی

,١٥٢ دیسپلینی کۆمەڵایەتی

,١٥٢٣ پرۆپاگەندە

,١٥٣ بزوتنەوە کۆمەڵایەتییەکان

کاری بە تەگبیر بەمەبەستی گۆڕین لە سیستمی کۆمەڵایەتییدا، وەکو بزوتنەوەی

لاوان، بزوتنەوە کرێکارییەکان، بزاڤی چاکسازیی

,١٥٤ رای گشتی

کارە گشتگیرەکان دەربارەی رای گشتی‌و پرۆپاگەندە

,١٥٥ سەرکردایەتی یان رابەرایەتی

جۆرەکانی سەرکردایەتی، پەیوەندیی نێوان سەرکردایەتی‌و شوێنکەوتووان

٢, کلتور

هەموو داب‌ونەریتەکانی مرۆڤو پیشەو بەهاو باوەڕەکانی، لەگەڵ هەر چالاکییەکی تر کە لەکۆبوونەوەی مرۆیی کەوتبنەوە

بریتییە لە: سیما کلتورییەکان، جۆرە کلتورییەکان، کەلەپووری کۆمەڵایەتی، کارەگشتگیرەکان سەبارەت کلتوری ماتریاڵی‌و ناماتریاڵی، پرۆسە کلتورییەکان، ئەنترۆپۆلۆجیی کلتوری، بۆ مێژووی شارستانی‌و کلتور بڕوانە ٩٠٩,٩

٢٤, گۆڕینی کۆمەڵایەتی

ئەو پرۆسانەی دەبنە هۆی گۆڕینی پێکهاتەی کۆمەڵایەتی، پرۆسەی بونیاد بێت یان تێکدان

٢٤٣, ئامرازەکانی گۆڕینی کۆمەڵایەتی

بریتییە لە: شوێنەواری داهێنان‌و دۆزینەوەو تەکنەلۆجیاو راگەیاندن لەسەر کلتورو کارە گشتگیرەکان دەربارەی ئۆتۆمییەت

٢٤٥, پێشکەوتنی کۆمەڵایەتی

٢٤٦, هەڵوەشانی کۆمەڵایەتی

٣, ئیکۆلۆجیای مرۆیی (ژینگەناسی‌و کۆمەڵ)

بریتییە لە: پرۆسەکانی راهاتنی مرۆیی لەگەڵ ژینگەدا، وەکو کۆبوونەوەو پسپۆڕیی، سەنتەرگیریی‌و و ناسەنتەرگیریی

٣١, نەبوونی دیسپلینی کۆمەڵایەتی‌و کاریگەریی لەسەر پیسبوونی ژینگە

٣٢, زانستی دانیشتووان

توێژینەوەی زانستیی دەربارەی دانیشتووان

بریتییە لە: تیۆری ماڵتس، پلان دەربارەی دانیشتووان، چڕیی، گەشەکردن، بەرەوخواربوونەوە، جووڵەی دانیشتووان

بۆ کۆچکردن بڕوانە ٣٢٥

٣٢٩, دانیشتووان له وڵاتانی جیاوازدا

دابەشدەکرێن بەسەر ٩٣٠ ـ ٩٩٩

٣٤, رێکخستنی کۆمەڵگا

بریتییە لە: دابەشکردنی ناوچەکان، دیاریکردنی شوێنی جێگیربوونو

درێژبوونەوەیان، شێوەکانی گەشەکردن

٣٥, کۆمەڵناسیی دێهاتی

گروپو دامەزراوەکان لە ژینگەی دێهاتدا

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان دەربارەی کۆمەڵگای دێهاتەکان

٣٦, کۆمەڵناسیی شارنشینی

گروپو رێکخراوەکان لە ژینگەی شاردا

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان دەربارەی کۆمەڵگای شار، گەشەی شار

٣٦١, کۆچکردن لە دێهاتەوە بۆ شارەکان

٣٦٢, دەوروبەری شارو لایەنە کۆمەڵایەتییەکانی

کارە گشتگیرەکان سەبارەت کۆمەڵگای دەوروبەری شارەکان

٣٧, ناوچەو هەرێمەکانو لایەنە کۆمەڵایەتییەکانیان

کارە گشتگیرەکان سەبارەت کۆمەڵگای ناوچەو هەرێمەکان لەرووی جوگرافیو

سیاسیو ئابووریو مرۆییو ناوچە جیاوازەکان یان تازە گەشەکردووەکان

٤, گروپو رێکخراوە کۆمەڵایەتییەکان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان دەربارەی لایەنی کۆمەڵایەتی رێکخراوە سیاسیو

ئابووریو ئایینییەکان

٤٢, خێزان

بونیادی خێزانو ئەرکە کۆمەڵایەتییەکانی

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان دەربارەی هاوسەرگیریو پەیوەندیی لە خێزاندا

٤٢٧, پەیوەندیی منداڵ بە باوکانەوە
٤٢٨, هەڵوەشانەوەی خێزانی
٤٣, گروپە تایبەتەکان
بریتییە لە گروپەکانی فشار
٤٣١, گروپی گەنجو مێرمنداڵان
٤٣٥, گروپی پیران(بەساڵاچووان)
بریتییە لە: لایەنی کۆمەڵایەتیی خانەنشینیو کارەگشتگیرەکان سەبارەت بە پیرێتی
٤٤, چینەکانو پلەی کۆمەڵایەتی
بریتییە لە: پایەی کۆمەڵایەتی وەکو لە سامان یان داهاتدا، بنەچەی خێزان، پیشە، ئاستی خوێندن، ئایین
٤٥, گرفتە کۆمەڵایەتییەکانی گروپی رەگەزپەرستو هەرێمەکانی وەك گوندنشین
بریتییە لە: خۆ بەزل زانینو جیاکردنەوە لەنێوان نەژادو رەگەزپەرستی
٤٥١, گروپە رەگەزپەرستەکان
بریتییە لە: رەشپێستەکان لە ئەمریکا، هیندە سوورەکان
٥, کۆمەڵگاو دامەزراوەکان
بریتییە لە: بەکارهێنانی چالاکیی دامەزراوە جیاوازەکان بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانی کۆمەڵگا
٥١, دامەزراوە ئابوورییەکان
بریتییە لە: بەکارهێنانی چالاکیی دامەزراوەکان بۆ بە دیهێنانی خۆراكو پۆشاکی درووست، نیشتەجێبوون، کـــــار
٥٦, دامەزراوەکانی فێرکردن
٥٨, دامەزراوە ئایینییەکان

٥٩, دامەزراوە سیاسی‌و سەربازییەکان

٦, ململانێی کۆمەڵایەتی‌و نەهێشتنیان

بریتییە لە: شێوەکانی ململانێ، وەك توندوتیژی‌و شۆڕش‌و جەنگەکان‌و جۆرەکانیان وەکو ئایینی‌و پیشەسازی‌و رەگەزپەرستی‌و چینایەتی

٣٠٢ کورتە‌و پوختەکان

٣٠٣ فەرهەنگ‌و ئینسایکلۆپیدیاکان

٣٠٤ وتـارو وانەکان

٣٠٥ خولاوەکان

٣٠٦ ڕێکخراوو کۆمەڵەکان

٣٠٧ خوێندن‌و فێرکردن

٣٠٨ بابەتە هەڵبژاردەکان (هەڵبژێردراوو وەرگێراوەکان)

٣٠٩ مێژووی زانستە کۆمەڵایەتییەکان

١, روپێویی کۆمەڵایەتی

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٢, پلاندانانی کۆمەڵایەتی

بریتییە لە: کارە گشتگیرەکان سەبارەت پلاندانانی کۆمەڵایەتی‌و ئابووریی وەکو پلانی ئابووری ٣٣٨,٩

٢٢, پلان‌و ڕێکخستنی نێودەوڵەتی

بریتییە لە کارە گشتگیرەکان دەربارەی یاریدەدانی هونەریی

٢٣, پلاندانانی نەتەوەیی

٢٤, پلاندانانی هەرێمایەتی

٢٦, پلاندانانی شار

٣١٠ ئامارە گشتییەکان

کارە گشتگیرەکان دەربارەی میتۆدە ئامارییەکانو ئامارەکان،

ئامارەکان لە بابەتێکی دیاریکراودا بێجگە لە دانیشتووان

بڕوانە بابەت وەکو ئامارەکانی گواستنەوە بەهێڵە ئاسنینەکان ٣٨٥

١, ــ ٩, بەشە شێوەییەکان

٣١١ میتۆدی ئاماریی

٠١, فەلسەفەو تیۆر

٢, ئامادەکردنی ئامارەکان

٢١, وەرگرتنی نموونەکان

نموونەی رەمەکیو جۆریی دەگرێتەوە

٢٢, ــ ٢٤, مامەڵە لەگەڵ زانیارییەکاندا

بریتییە لە: کۆکردنەوە، شیکردنەوە، درووستکردنی خشتەکان

٢٥, مامەڵەو تێکڕا ئامارییەکان

٢٦, خستنەڕووی زانیارییەکان لە وێنە بەیانییەکاندا

٢٨, پێوانەی رای گشتیو دەنگدان

٣, ـ ٤, رێکخراوە ئامارییەکان

٣, فەرمیی

٣١, نێودەوڵەتیی

٣٩, لەجێگا جیاوازەکاندا

وەکو ٩٣٠ ــ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٤, نافەرمیی

٣١٢ زانستی دانیشتووان (دیمۆگرافی)

١, ئاماری لەدایکبووانو رێژەی لەدایکبووان

٢, ئامار و ڕێژەی مردووان

٢٣, ڕێژەی مردنی منداڵان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٢٦, ئاماری هۆکاری مردنی نەخۆشەکان

دابەشکردنی وەکو ٦١٦ دەبێت

٢٧, ئاماری مردن بەهۆی رووداوەکانەوە

٣, ئاماری نەخۆشەکان

٤, ئاماری دووچاربووی رووداوەکان

٥, ئاماری هاوسەرگیریو جیابوونەوە

٨, ئاماری چڕیو گەشەکردنو جووڵەی دانیشتووان

٩, ئاماری خەسڵەتی دانیشتووان

وەکو: تەمەن، ڕەگەز، نەژاد، ریشە، ئایین، خوێندن

٣١٣ بەکارنەهاتووە

٣١٤ ـ ٣١٩ ئامارە گشتییەکان لە وڵاتانی جیاوازدا

بۆ ئامارێکی دیاریکراو بڕوانە بابەت وەکو (٣١٢ ئاماری دانیشتووان)

٣١٤ ئەورووپا

٣١٥ ئاسیا

١, ئاماری وڵاتانی عەرەبی لە ئاسیادا

٣١٦ ئەفریقا

١, ئاماری میسرو سودانو بەرزاییەکانی نیل

٢, ئاماری باکووری ئەفریقاو وڵاتانی عەرەبی لە ئەفریقا

٣١٧ ئەمریکای باکوور

٣١٨ ئەمریکای باشوور

٣١٩ لە دورگەکانی باسفیك و ئەتلەنتیك و هەردوو بەستەڵەك و کیشوەری ئوستراليا و بەشەکانی تر لە جیهاندا

٣٢٠ زانستی سیاسەت

بۆ مێژووی سیاسی بڕوانە ٩٠٠

١, تیۆری سیاسی

بریتییە لە: بنەڕەتی دەوڵەت و سروشتی، سەروەریی نیشتمانی

١٢, جوگرافیای سیاسی

١٥٧, سەروەریی

بریتییە لە: هێزی دەوڵەت و سەربەخۆیی

١٥٨, یەکێتی

نەتەوەخوازیی، پابەندبوون، نیشتمانپەروەریی

٩, مێژووی زانستە سیاسییەکان

٣٢١ شێوەکانی دەوڵەت

بۆ بەشە شێوەییەکان ٣٢١,١٠٠ ـ ٣٢١,٩٠٠

٠١, دەوڵەتی یەکگرتوو

٠٢, سیستمی تێکەڵ

بریتییە لە: فیدراڵی و کۆنفیدراڵی

٠٣, ئیمپراتۆرییەت

٠٤, جیهانیی

٠٧, نموونەیی

٠٩, گۆڕینی شێوەی دەوڵەت لەڕێی شۆڕش یان کودەتاوە

بۆ بەڕێوەبردنی حکومەتیی بڕوانە ٣٥٠

بۆ ململانێی سیاسیی بڕوانە ٣٢٣

١, سیستمی بۆماوەیی (فەرمانڕەوایی بنەماڵەیی)

٢, سیستمی تیرەیی

٣, سیستمی دەرەبەگایەتی

٤, سیستمی دیموکراسی

٥, سیستمی ئەرستۆکراتی

٦, سیستمی رەها

بریتییە لە: شاهانەی رەها، سیستمی دەسەڵاتی دیکتاتۆری فاشییانە

٧, شاهانەی دەستوورییە یان وابەستە

٨, سیستمی کۆماری

٩, ئاژاوەگێڕیی وەك سیستمێکی سیاسی

٣٢٢ پەیوەندی دەوڵەت بە رێکخراوەکانەوە

١, رێکخراوە ئایینییەکان

٢, جووڵانەوە کرێکارییەکان

٣, پیشەسازییو پیاوانی کار

٣٢٣ پەیوەندیی دەوڵەت بە تاك و گروپەکانەوە

١, بریتییە لە: ئەو گرفتانەی دەرەنجامی بەرژەوەندییە کۆمەڵایەتیو کلتورییەکانی کەمایەتییەکانو گروپە نەتەوەییو نەژادییەکانن

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٢, ململانێی سیاسی

شۆڕشو کودەتاکان دەگرێتەوە

بۆ کودەتاکانی وەکو گۆڕینی سیستمی دەوڵەت بڕوانە ٣٢١,٠٩

٣, دەوڵەتو چینە کۆمەڵایەتییەکان

بریتییە لە: خانەدانان، چینەکانی ناوەند، چینەکانی کرێکار

٣٥, کۆمەڵگاکانو دەوڵەت

بریتییە لە: کۆمەڵگای شارنشینو کۆمەڵگای دەوروبەری شارو دێهاتنشینەکان

٤, مافی تاکە کەسو پاراستنی

بریتییە لە: مافە سروشتییەکان، بەرگەگریی یاسایی بۆ تاکەکان، دڵنیایی دەستووری، مافی موڵکداریو کۆبوونەوەو خۆرێکخستن

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئازادییە مەدەنییەکان، سانسۆر

٤١, یەکسانی لەنێوان رەگەزەکانو یەکسانی لەبەرامبەر یاسادا

٤٤, ئازادیی

بریتییە لە: ئازادیی رۆژنامەوانیی، ئازادیی هاتوچۆ، کار، راگەیاندن، ئایین، ویژدان، شانۆگەری، هونەر، گوزارشت

٥, ئازادیی سیاسی

٦, رەگەزنامە

بریتییە لە: بەدەستهێنانی رەگەزنامە، دوورخستنەوە یان لێسەندنەوەی رەگەزنامە

٦٥ ئەرکەکانی هاووڵاتی

٦٧ مافەکانی هاووڵاتی

٦٧٣, پاسپۆرتو مۆرکردن لەسەری

٣٢٤ دەنگدانو هەڵبژاردن

١, دەنگدان

بریتییە لە: مافی دەنگدانو هەلومەرجی دەنگدان وەکو تەمەنو رەگەزو نەژاد

٢, هەڵبژاردن

سیستمەکانی هەڵبژاردن

٣, مافی دەنگدانی ئافرەت

٤, ـ ٩, دەنگدانو هەڵبژاردن لە وڵاتە جیاوازەکاندا

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٢٥ کۆچکردن و کۆڵۆنیالیزم

بۆ دیمۆگرافی بڕوانە ٣١٢

بۆ سیاسەتی دانیشتووان ٣٠١,٣

١, کۆچکردن بۆ وڵاتێك

بریتییە لە: چوونە ناو خاکی وڵاتێکەوە بە مەبەستی نیشتەجێبوونی هەمیشەیی تیایدا

بۆ جووڵەی دانیشتووان بڕوانە ٣٠١,٣٢

٢, کۆچکردن لە وڵاتێکەوە

بریتییە لە: کۆچکردن لەوڵاتێکەوە بە ئامانجی نیشتەجێبوون لە شوێنێکی تردا

٢١, پەنابەرە سیاسییەکان

٢٣, ـ ٢٩, کۆچکردن لە شوێنە جیاوازەکانەوە

کە سیاسەتی کۆچکردنیش دەگرێتەوە

٣, کۆڵۆنیالیزم

بریتییە لە پەیوەندیی نێوان وڵاتە کۆڵۆنیالیزمە داگیرکەرەکانو

وڵاتە داگیرکراوەکان، حکومەتی سەربازیی وڵاتە داگیرکراوەکان، ئینتداب،

چاودێریی ئەو هەرێمانەی خاوەنی ئۆتۆنۆمی نین

٣٣, ـ ٣٩, دابەشکردن بە دەوڵەتە کۆڵۆنیالیزمەکان

وەکو: وڵاتە داگیرکەرە بەریتانییەکان ٣٢٥,٣٤٢

٤, ـ ٩, داگیرکەری وڵاتی دیاریکراو

بۆ نموونەی داگیرکەری ئەنگۆلا ٣٢٥,٦٧٣

٣٢٦ کۆیلە و کۆیلایەتی

١, بازرگانی بە کۆیلەکانەوە

٩, مێژووی کۆیلایەتی

بۆ نموونە کۆیلایەتی لە وڵاتە یەکگرتووەکاندا ٣٢٦,٩٧٣

٣٢٧ پەیوەندیی دەرەکی (نێودەوڵەتی)

١, سیاسەتی نێودەوڵەتی

سیاسەتی هێز ـ سیستمی پارسەنگی هێزەکان دەگرێتەوە

١٢, سیخوڕیی

سیخوڕی کردنو جەنگی دەروونی

٢, دیپلۆماسیەت

٣, ـ ٩, پەیوەندیی نێودەوڵەتیی وڵاتە جیاوازەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: گەشتیاریی دەرەکیی لە بەریتانیا ٣٢٤,٤٢

بۆ پەیوەندیی نێوان دوو وڵات (٠) زیاد دەکرێت پاشان ژمارەی دەوڵەتی دووەم

وەکو: پەیوەندیی دەرەکیی نێوان بەریتانیاو فەڕەنسا ٣٢٧,٤٢٠٤٤

بۆ رێکەوتننامە سەبارەت بابەتی دیاریکراو بڕوانە بابەت

وەکو: رێکەوتننامەی پۆستی بڕوانە ٣٨٣

٣٢٨ یاسادانان

بریتییە لە: یاسا یەکگرتووەکان، یاسادانانی راستەوخۆ، راپرسیی گشتی بۆ یاسا بڕوانە ٣٤٠

١, یاسا پەرلەمانییەکان

کە کارنامەی ناوخۆیی کۆبوونەوەکان دەگرێتەوە

٣, ئەنجومەنەکانی یاسادانان

بریتییە لە: ئیمتیازو دەسەڵاتەکان، ڕێکخستن، کاروباری یاسادان، ئەندامێتی، نوێنەرایەتی پەرلەمانی

٤, ـ ٩, ئەنجومەنی یاسادانان لە وڵاتە جیاوازەکاندا

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٢٩ پارتە سیاسییەکان

بریتییە لە: ڕێگاکانی ڕێکخستنی هەڵمەتەکانی هەڵبژاردن، ئەرك وسیاسەتی پارتەکان، سیاسەتی پراکتیکی

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ هەڵبژاردنەکان بڕوانە ٣٢٤

٣٣٠ زانستی ئابووری

١, تیۆری ئابووری

کە تیۆری ئابووریی لە ئیسلامدا دەگرێتەوە

١٠٩, مێژووی هزری ئابووری

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: گەشەکردنی هزری ئابووریی لە ئینگلتەرە ٣٣٠,١٠٩٤٢

١٥, قوتابخانەکانی تیۆری سەرمایەداریی

بریتییە لە: تیۆری بازرگانان، سروشتییەکان، دەستێوەرنەدان، کاری تایبەتی ئازاد، ئابوورییەکانی سامان

بۆ هەرەوەزیی ٤٣٣, بۆ سۆشیالیزمی بڕوانە ٣٣٥

١٦, تیۆری بەها

کە قوتابخانەی نەمساوی دەگرێتەوە

١٧, تیۆری موڵکداریی

کارە گشتگیرەکان

١٨, میتۆدە ئابوورییەکان

بریتییە لە: ئیکۆنۆمتریکی، ئابووری بیرکاریی

١٩, پەیوەندیی ئابووریی بە بابەتەکانی ترەوە

وەکو ٠٠١ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: کاریگەریی جەنگ لەسەر ئابووری ٣٣٠,١٩٣٥٥

٩, مێژوو و کاروباری ئابووری

جوگرافیای بازرگانیو ئابووریی دەگرێتەوە

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەبێت

کاروباری ئابووریی لە ئیتالیا ٣٣٠,٩٤٥

٣٣١ ئابووریی کارو کرێکاران

٠١, لایەنی فەلسەفیی

بریتییە لە: مافی کار، ئازادیی کار، قایلبوون لە کار

٠٢٦, یاساکانی کارو کارنامەیان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەبێت

یاسای کرێکاران لە وڵاتە یەکگرتووەکان ٣٣١,٠٢٦٧٣

٠٢٦١, کارنامە نێودەوڵەتییەکان

١, پەیوەندییە پیشەسازییەکان (پەیوەندیی نێوان کرێکارانو خاوەن کارەکان)

بریتییە لە: کرێکاریو بێکاری، بازاڕی کارو دەزگاکانی دۆزینەوەی کار،

چاودێری کرێکارانو هەڵسوکەوتیان، پێکهاتن، ناوەندگیری، ناوبژیکاری،

دیموکراسییەت

١١, کرێکاری

١٢, بازاڕی کرێکاران

١٦, دادگای کرێکاران

١٨, پەیوەندیی پیشەسازیی بەپێی پیشەسازییەکان

١٩, پەیوەندیی پیشەسازیی لە وڵاتە جیاوازەکاندا

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٢, کرێو داهات

بریتییە لە: موچەو کرێ، کارەگشتگیرەکان دەربارەی کرێو سەعاتەکانی کارکردن، تیۆرەکانی کرێ، یاساو کارنامەکان، پلانەکان، نازناوەکان، پاداشت، سیستمی موچەبڕینەوە

٢٩, کرێ لە وڵاتە جیاوازەکاندا

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٠ دابەشدەبێت

٣, کرێکاران لە گروپی تایبەت

کارکردنی منداڵانو مێردمنداڵان

کە (کرێ)ش دەگرێتەوە

٣٩, کرێکاران لە تەمەنی ناوەندیو ئاساییدا (کرێکاری لاو و گەورەکان)

٤, ژنانی کرێکار

کە (کرێ)ش دەگرێتەوە

٥, بەزۆر کارپێکردن

کاری زیندانییان، جێپێگۆڕین، بەزۆر کارپێکردن لە کاتی جەنگدا، کۆیلە

٥٩, کاری کەمئەندامانی جەستەییو ئاوەزیی

٦, کاری کەمینە نەتەوەییەکانو هۆزە تایبەتەکانی تر

٧, کار بەپێی ئەرك یان پیشە

بریتییە لە: پیشەوەران، فەرمانبەران بەگشتی

٧٩, کرێکارە نەشارەزاکان

٨٠, کۆمەڵناسیی پیشەسازی

بۆ حەوانەوەی کارمەندان بڕوانە ٦٥٨,٣٨

٨١, سەعاتەکانی کارو ماوەکانیان

بریتییە لە: درێژیی رۆژانی کارو هەفتە، ماوەی پشوودان، سیستمی نۆبەکاریی، شەوکار، کاری زیادە، پشووەکان

٨٢, تەندرووستی پیشەسازیی

بریتییە لە: هۆکارو رووداوو رێگاگرتن لە نەخۆشییە پیشەسازییەکان، ئامرازەکانی خۆپاراستن، بەرپرسیاریی خاوەنکار، چاککردنی رەوشی کار

٨٣, تەندروستیو حەوانەوەی کرێکاران

ئەو ئاسانکارییانەی کە فەرمانبەرانو خاوەن کارەکانو سەندیکاکان بۆ کرێکار (کارمەند) دەیکەن

وەکو: هۆکارەکانی کاتبەسەربردن، نیشتەجێکردن، یەکێتی کارمەندان بۆ حەوانەوەو کاتبەسەربردن

٨٢٣, رووداوە پیشەسازییەکان

٨٥, خوێندنی زیاتر بۆ کرێکاران

پرۆگرامەکانی خوێندن کە لەلایەن سەندیکاو رێکخراوی کارمەندانوخاوەن کارەکانەوە ئامادە دەکرێن

٨٦, راهێنانو فێرکردنی پیشە

بریتییە لە: ئامادەسازیی پیشەوەریی، بەرنامەکانی فێرکردنو ئامادەکردنی پیشەوەری چالاك لە پیشەی جیاوازدا

خوێندنی پیشەیی ٣٧١,٤٢ ، خوێندنی هونەریی ٦٠٧

٨٧, دابەشکردنی کار

تایبەتمەندیی لەکاردا، پەیوەندی بەرامبەر لە نێوان دامەزراوە تایبەتمەندەکاندا

٨٨, رێکخراوە کرێکارییەکان (سەندیکاکانی کرێکاران)

بریتییە لە: سەندیکا بازرگانییەکان، پیشەسازییەکان، پیشەگەرەکان، سەندیکای کۆمپانیاکان

٨٩, رکابەریی کرێکاری (ناکۆکی)

مانگرتنەکان، چاودێریی ئەوانەی مانگرتوو نین، بێبەشکردنی کرێکاران لە کار بەداخستنی کارگەکان، سەرکوتکردنی مانگرتنو شێوازی تری تۆڵەخوازیی کە خاوەنکارو کرێکاران بۆ نەهێشتنی ناکۆکییەکانیان دەیگرنەبەر

بریتییە لە: پەنابردنە بەر یاسا بۆ راگرتنی دەستدرێژیی، کاری سیاسیی، دەستتێوەردانی میری

٩, کێشەکانی تری کار

٣٣٢ ئابوورییەکانی دارایی

کارەگشتگیرەکان

دارایی تایبەت دەگرێتەوە

بۆ دارایی گشتی ٣٣٦، دارایی ماڵ ٦٤٧,١

١, بانکەکانو پارەگۆڕەرەوە

رێکخستن، کارگێڕی، خستنەگەڕ، ئەرکی بانکە ناوەندییەکان ، بازرگانیی تایبەت لەگەڵ کۆمپانیا یەکگرتووەکان

بریتییە لە: قەرز لەنێوان بانکەکاندا، بانکە نێودەوڵەتییەکان

بۆ بانکە هەرەوەزییەکان بڕوانە ٣٣٤

١١, بانکە ناوەندییەکان

١٢, بانکە بازرگانییەکان

١٢١, بانکە ئیسلامییەکان

١٥, بانکی نێودەوڵەتی

٢, سندوقی پاشەکەوتکردن (بانکەکانی پاشەکەوتکردن)

که سندوقی پاشەکەوتکردنی حکومیو خوێندنگایش دەگرێتەوە

٢٢, سندوقی پاشەکەوتکردنی پۆستی

٢٣, سندوقی پاشەکەوتکردنی خوێندنگایی

٢٧, کۆمپانیاکانی سپاردن (الودائع)

٣, دامەزراوەکانی متمانەو قەرزکردن (سلفة)

بریتییە لە: بانکەکانی رەهنکردن، بانکەکانی زەویوزار،

رێکخراوەکانی خانووبەرەو قەرزپێدان، شوێنکارەکانی رەهنکردن،

دامەزراوەکانی قەرزی کەسیی، بانکە هەرەوەزییەکانو دڵنیایی هەرەوەزی،

دڵنیایی بازرگانیو دڵنیایی بەکارهێنان ٦٥٨,٨٨

٤, دراو

بریتییە لە: تیۆرەکانی دراو، پێوانەی دراوە کانزاییەکان، رێکەوتنە

نێودەوڵەتییەکان، خەسڵەتی رێگا یاساییەکانی ئاڵوگۆڕ، پارە درووستکردن

(سکەلێدان)، گۆڕینەوەی دەرەکی بۆ دراوی ئاسەواری بڕوانە ٧٣٧

٥, دراوی ناکانزایی

دراوی کاغەزین، متمانەکردن، نەبوونی توانای گۆڕینەوە

٦, دارایی وەبەرهێنان

بریتییە لە: پشکو کۆمپیالە، ئاڵوگۆڕی دراوی کاغەزین، پارەگۆڕەرەوەی

وەبەرهێنان، کاروبارەکانی وەبەرهێنانو رێگا هونەرییەکانی، لۆتۆی تایبەت

(یانسیب)، لۆتۆی حکومەتی ٦٣٣,١

٧, متمانە (متمانەی تایبەت)

بریتییە لە: متمانەی بازرگانی، کشتوکاڵی، خانووبەرە، قەرزی شەخسی، نابووت

بوون

٨, سوودو داشکان

کە(سوو)ش دەگرێتەوە

٩, فێڵو ساختەکردنو گۆڕین

بریتییە لە: دراوی ساختە، پارەی کاغەزین، بەڵگەنامەی متمانە

بۆ لایەنەکانی تاوان بڕوانە: ٣٦٤

٣٣٣ ئابووریی زەوی‌وزار

مێژووی زەوی‌وزار، سەرچاوە سروشتییەکان، یاساکان

بریتییە لە: زەویی تایبەت، گشتی، بەشدار، موڵکداریی کەسی نادیار، قازانجی ئابووری، رێکخستنی قازانج

١, موڵکداریی میریی بۆ زەوی‌وزار

٢, موڵکداریی گروپی ناحکومیی بۆ زەوی‌وزار

٣, موڵکداریی تایبەتی زەوی‌وزار

٤, گواستنەوەی موڵکداری‌و مافی بەکارهێنان

٥, بەکرێدان‌و بەکرێگرتنی زەوی‌وزار

٦, بەکرێدانی زەوی‌و خانووبەرە

٧, ئابووریی زەوییە جۆراوجۆرەکان، بایەخی ئابووری، سیاسەتی بەکارهێنان، پارێزگاری، جێگیربوون، بڕیاردان

بریتییە لە: زەوییە نەکێڵراوەکان، کشتوکاڵی، نێوشار، زەوی کات تیادا بەسەربردن وەکو باخچەو یاریگا، زەوی لەوەڕو دارستان، زەوی نێوشار، زەوی کشتوکاڵی

٨, زەوییە کانزاییەکان

کە چاککردنی سەرچاوە کانزاییە دیاریکراوەکان دەگرێتەوە

بۆ کانزا دەرهێنان بڕوانە ٦٢٢

بۆ نادیارە کانزاییەکان بڕوانە ٥٥٣

٩, ئابووریی سەرچاوە سروشتییەکانی تر

بریتییە لە: زەویی کەنارەکان، زەوییە ئاوەدانەکان، ئاو، هەوا

٣٣٤ هەرەوەزی و کۆمەڵە هەرەوەزییەکان

دامەزراوەکان کە تایبەت نین بە قازانج وەکو: بانکە هەرەوەزییەکان بۆ مەبەستی جۆراوجۆر

٣٣٥ ئایدۆلۆجی ئابووریی

١, سوشیالیزمی تۆباوی (خەیاڵی)و مرۆیی

بریتییە لە: تۆباویی ئینگلیزی، فابی، سۆشیالیزمی پیشەیی

٢, سۆشیالیزمی فەڕەنسی

٣, تۆباویی ئەمریکی

٤, مارکسیزم و کۆمۆنیزم

کارە گشتگیرەکان

٤٢, سۆشیالیزمی زانستی

٤٣, کۆمۆنیزم (سۆشیالیزمی شۆڕشگێڕانە)

٤٤, ڕێکخراوە کۆمۆنیزمە جیهانییەکان

٥, سۆشیالیزمی دەوڵەت و دیموکراسیی کۆمەڵایەتی

کە: تێڕامانی و پلەبەندی دەگرێتەوە

٦, سۆشیالیزمی نیشتمانی

بریتییە لە: فاشیزم، نازیزم، فالانجیزم (فاشیزمی ئیسپانی)

٧, سۆشیالیزمی ئایینی

سۆشیالیزمی وەرگیراو لە ئایینە جۆراوجۆرەکانەوە

٨, سیستمە ئابوورییەکانی تر

بریتییە لە: سەندیکایی، ئاژاوەگێڕیی

٩, کۆمەڵگا سۆشیالیزمەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٣٦ دارایی گشتی

بۆ کارگێڕی دارایی حکومیی ٣٥١,٧٢

ئابووری دارایی ٣٣٢

١, سەرچاوەکان کە باجیان لەسەر نییە

بریتییە لە: داهات لە موڵکو ماڵی دەوڵەت، سزا دارایییەکان، وەبەرهێنانەکان،

بۆ رزگاربوون لە فرۆشراوە حکومییەکان، لۆتۆی حکومی (یانسیب)

لۆتۆی تایبەت ٣٣٢,٦

٢, باجەکان (داهاتی سەپێنراو)

باجە راستەوخۆو ناڕاستەوخۆکان، کرێی گومرگی، باجی خانووبەرە،

فرۆشتنی زەوی‌وزاری دەوڵەت، باجی داهات، باجی یانەی شەوانەو رابواردن

بۆ سیاسەتی لیستی نرخ بڕوانە ٣٣٧

٣, قەرزو قەرزە گشتییەکان

بریتییە لە قەرزە پێدراوو پێنەدراوەکان، لەناوچوونی قەرزەکان

٣٤, قەرزی گشتی

تیۆری، سروشتی، کاریگەری ئابووری

بریتییە لە: کومپیالە حکومییە بەردەستەکان لەناو وڵاتو دەرەوەیدا

٣٩, تێچووە گشتییەکان

٤, ـ ٩, دارایی گشتی بۆ وڵاتە جیاوازەکان

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٣٧ سیاسەتی گومرگی

١, بازرگانیی ئازاد

٩, ڕێکەوتنە بازرگانییەکان

٣٣٨ ئابووریی پیشەسازیو بەرهەمهێنان

بەکارهێنانی زەویوزار و کاروسەرمایەو کارگێڕیی کار بۆ هێنانە ئارای

کاڵاو خزمەتگوزارییەکان بۆ ئابووریی کار بڕوانە ٣٣١

بۆ داهاتو سامان بڕوانە ٣٣٩

١, ـ ٤, ئابووریی پیشەسازیی

بەرهەم و ئامارەکانی بەرهەم، متمانە، بەبازاڕکردن، کاڵاو خزمەتگوزارییەکان

کە سانسۆری حکومەت بەسەر بەرهەمەوە دەگرێتەوە

١, پیشەسازیی کشتوکاڵی

١٧, ئابووریی بەرهەمە کشتوکاڵییە دیاریکراوەکان

وەکو ٦٣٣ ـ ٦٣٨ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە ئابووریی چەڵتووك ٣٣٨,١٧٣١٨

١٩, سەرچاوەکانی خۆراك

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

سەرچاوەکانی خۆراك لە هیند ٣٣٨,١٩٥٤

٢, پیشەسازییە کانزاییەکان (دەرهێنانی کانزاکان)

٢٧, بەرهەمی کانزایی دیاریکراو

وەکو ٥٥٣ دابەشدەکرێت، بۆ نموونە ئابووریییەکانی نەوت ٣٣٨,٢٧٢٨٢

٣, پیشەسازیی سەرەتایی تر

بریتییە لە: پیشەسازیی راووشکار

٤, پیشەسازییە لاوەکییەکان

بریتییە لە پیشەسازیی ئەندازەیی، پیشەسازیی کەرەستەکان، پیشەسازیی پیشەیی، ئابووریی ئامێرەکان لە پیشەسازیدا، پیشەسازییە گوازراوەکان، پیشەسازیی داڕشتن، پیشەسازیی خزمەتگوزاریی

٥, نرخو بەرهەم (ئابووریی بەرهەم بەگشتی)

ئاڕاستەکانی نرخو ئاستەکانی، دیاریکردنی نرخ لە بازاڕی ئازادو قۆرغکراودا، تێچووەکان، خولی ئابووریی، وەرچەرخانی ئابووریی، پێشبینی ئابووریی، مەترسیی ئابووریی‌و خۆشگوزەرانی ئابووریی

بۆ نرخی کاڵاکان‌و خزمەتگوزاریی دیاریکراو بڕوانە ٣٣٨,١ ـ ٣٣٨,٤

٥٤, خولە ئابووریییەکان

بریتییە لە: قەیرانی ئابووریی، ترس، بێبازاڕی، خۆشگوزەرانی، پێشبینییە ئابووریییەکان

٦, ـ ٨, ئابووریی بەرهەمهێنان

٦, سیستمی بەرهەمهێنان

بریتییە لە: پیشەسازیی لادێ، پیشەسازییە دەستییەکان، پیشە، هۆزەکانی پیشەسازی بەرهەمهێنانی نوێ، سیستمی کەرگەکان

٧, رێکخستنی بەرهەمهێنان‌و پرۆژە بازرگانییەکان

خاوەنکاران، کۆمپانیاکان، هاوبەشەکان

کە رێکخستنی پیشەسازییە نیشتمانییەکانیش دەگرێتەوە

٨, بەرهەمهێنان لەسەر ئاستی فراوان‌و یەکێتییەکان

رێگاکانی یەکگرتنی دامەزراوە تاکەکان بۆ بەرهەمهێنانی کارا

بریتییە لە: قۆرغکردن، یەکگرتن، کۆمپانیا یەکگرتووەکان، کۆمپانیا وەرگرەکان

٩، پلاندانانی ئابووری‌و گەشەپێدانی ئابووری

هەوڵەکانی ئاڕاستەکردنی گەشەپێدانی ئابووری لەرێی رێکخستنی پرۆگرامە

سانسۆرییەکانەوە

بریتییە لە: سانسۆری حکومەتو رێکخستنی بۆ پیشەسازی، باربوو و بەخشین

٩١, پلاندانانی ئابووریی نێودەوڵەتی

بریتییە لە: باربووی ئابووری، باربووی دەرەکی

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت، باربووی دەرەکیی ئەمریکیی ٣٣٨,٩١٧٣

٩٣, ـ ٩٩, پلاندانانی ئابووریی ناوچەیی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

هەروەك خۆماڵیکردنی پیشەسازییە بەریتانییەکان ٣٣٨,٩٤٢

٣٣٩ داهاتو سامانو کۆی ئابووری

دابەشکردنو لەناوبردنی کاڵا بەرهەمهێنراوە لەناوچووەکان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت سەرچاوە سروشتییەکان

٢, دابەشکردنی سامانو ژمێریاریی

بریتییە لە: ژمێریاریی داهاتو خەرجکردن، ژمێریاریی دارایی لەبەرڕۆیشتوو

٣, ژمێریاریی داهاتی نەتەوەیی

بریتییە لە: کۆی بەرهەمهێنانی ئەهلیو خەرجییە ئەهلییەکان،

هەڵسەنگاندنی داهاتو سەرمایە، ئامارەکانی سامانی ئەهلی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٤, لەناوبردنی سامانو پارێزگاری لێی

بریتییە لە: خەرجیی بژێوی، داهاتی شەخسی، کۆکردنەوە،چاودێریی لەناوبردن،

فێرکردنی بەکاربەر

٤١, دابەشکردنی داهات

٤٢, ئاستی بژێوی

٤٧, رێکخستنی لەناوبردن (بەکاربردن)

٤٨, بەکاربردنی تایبەت بە کاڵای دیاریکراوەوە

وەکو ... ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: بەکاربردنی کشتوکاڵی ٣٣٩,٤٨٦٣

٤٩, پارێزگاری لە سەرچاوە نەتەوەییەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥, سیاسەتی ئابووری بەگشتی

بریتییە لە: خەرجکردنی حکومی، کورتهێنان لە بودجەو زیادە لە بودجەدا،

بەکارهێنانی سیاسەتی دراوی

٣٤٠ یاسا

بۆ یاسای پەیوەست بە بابەتێکی دیاریکراوەوە کە لە ٣٤٠ ـ ٣٤٩دا نەهاتبێت

بڕوانە بابەت، وەکو یاسای هاوسەرگیری ٣٠١,٤٢

٣٤٠,٠٣ ـ ٣٤٠,٠٦ بەشە شێوەییەکان

٠٩, مێژووی یاسا

١, فەلسەفەو تیۆری یاسا

کە یاسای سروشتی دەگرێتەوە

٥, یاسای بەراوردکار

٦, یاسای پزیشکی شەرعی

بریتییە لە: گەواهی پزیشکان لە دادگاکاندا، لێکۆڵینەوە

لەو مردنانەی گومانیان لەسەرە

بۆ پزیشکیی شەرعی بڕوانە ٦١٤,١

٣٤١ یاسای نێودەوڵەتی

کارە گشتگیرەکان سەبارەت یاسای نێودەوڵەتی کە تیایاندا پەیوەندییە

گشتییەکان لەنێوان وڵاتە سەربەخۆکاندا دەردەکەون، پەیوەندییە تایبەتەکان

لە نێوان هاوولاتیانیاندا لە ئاشتیو شەڕدا
بریتییە لە: شەرعیەتی نێودەوڵەتی لە وشکانیو دەریاو ئاسماندا،
هاریکاریی نێودەوڵەتی لەنێو وڵاتاندا
بۆ یاسای نێودەوڵەتی لە بابەتێکی دیاریکراودا بڕوانە بابەت
سەروەریی نەتەوەکان٣٢٠,١ ئیتیکی پەیوەندییە نێودەوڵەتییەکان ١٧٢,٤
پەیوەندییە دەرەکییەکان ٣٢٧
١, پلانی ئاشتیو بزاڤەکانی
کە کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئاشتیی جیهانی دەگرێتەوە
٢, کۆمەڵگای نێودەوڵەتی
بریتییە لە: حکومەتی جیهانی، وڵاتە ناسەربەخۆکانی وەکو وڵاتە داگیرکراوەکان، کەسێتی نێودەوڵەتی
٢١, رێکخراوە حکومییە نێودەوڵەتییەکان
٢٢, کۆمەڵەی نەتەوەکان
٢٣, نەتەوە یەکگرتووەکان
٢٣٣, کۆمەڵەی گشتی
٢٣٥, ئەنجومەنی ئاسایش
٢٤, رێکخراوو دەستە هەرێمییەکان
٢٤٢, یەکێتی ئەوروپا
بریتییە لە: یاسا دەرکراوەکان لەلایەن یەکێتی ئەوروپاوە، بازاڕی ئەوروپای هاوبەش
٢٥, رێکخراوە عەرەبیو ئیسلامییەکان
بریتییە لە: کۆمکاری وڵاتانی عەرەبی، رێکخراوی کۆنگرەی ئیسلامی، ئەنجومەنی هاریکاریی‌و وڵاتانی دورگەی عەرەبی، یەکێتی مەغریبی

٢٦, وڵاتان

بریتییە لە: دانپێدانان بە وڵاتانو حکومەتەکاندا، یەکگرتنی نێوان وڵاتان، چارەی خۆنووسین، شکۆمەندیی، بەرپرسیاریی یاسایی دەوڵەتان

٢٧, وڵاتە نیمچە سەربەخۆکان

بریتییە لە: وڵاتانی ژێر سەرپەرشتی شەرعی

٣, پەیوەندیی نێوان وڵاتان

بریتییە لە: نوێنەری وڵاتان لە رێکخراوە نێودەوڵەتییەکاندا، رێککەوتننامەکان

٤, پەیوەندیی یاسایی نێوان وڵاتان

بریتییە لە: دەسەڵاتی یاسایی لە یاسای ئاووهەواو یاسای گەردوونی

بۆ سنوری دەسەڵاتی یاسایی بەسەر تاکەکاندا وەکو بییانییەکان، هاووڵاتیبوون، مافـە مەدەنییـەکان، بەدەسـتەوەدانی تاوانبـاران، پەنابـەران، مـافی پەنابـەریی سیاسی

٥, ناکۆکی و ململانێی نێوان وڵاتان

٦, یاسای جەنگ

بریتییە لە: زیندانیانی جەنگو دیلەکان، داگیرکردنی سەربازی، تاوانەکانی جەنگ، بێلایەنی

٧, هاریکاریی نێودەوڵەتی

بریتییـە لـە: بـەرگریو ئاسایـشی هاوبـەش، چـەك دامـاڵین، ئاشـتی، یارمـەتی سـەربازی، پەیوەندییـە بازرگانییـەکان، پەیوەندییـە نێودەوڵەتییـەکان، یاسـای تاوانی نێودەوڵەتی

٣٤٢ یاسای دەستوریی گشتی

٣٤٣ یاسای سەربازی

٣٤٤ یاساکانی کار

بریتییــە لــە: پاراســتنی ژینگــە لــە پیــسبوون، تەندروســتی گــشتیو قەڵاچــۆی نەخۆشییەکان، خزمەتگوزاریی پۆلیس، زیندانەکان، خۆپاراستن لە کارەساتەکان، یاساکانی لەباربردن، ئاسایشی کۆمەڵایەتی

٣٤٥ یاسای تاوان

بریتییە لە: تاوانەکان، بەدەستەوەدانی تاوانکاران، جێبەجێکردنی یاسا، سزا، دادگاکانی تاوان، دادگاکانی منداڵان

٣٤٦ یاسای تایبەت

بریتییە لە: پارەگۆڕینەوە، دڵنیایی، کۆمپیالەکان

٠١, کەسەکانو پەیوەندییە خێزانییەکان (کاروباری کەسێتی)

بریتییە لە: هەڵگرتنەوەی منداڵانو گەورەکردنیان، چاودێریی منداڵان، هاوسەرگیری، تەڵاق

٠٢, گرێبەستو بریکارێتی

٠٣, زیانەکان (هەڵەکان)

بریتییــە لــە: فەرامۆشــکردن، کورتکردنــەوە، بەرپرســیارێتی یاســایی بەرامبــەر بەرهەمهێنان،

ئاشکراکردنی نهێنییەکەسییەکان

٠٤, موڵکداری

بریتییە لە: رەهنی خانووبەرە، بازرگانی خانووبەرە، ماوەی کرێ

٠٥, میراتو بەجێماوو وەسیەتنامە

٠٧, یاسای بازرگانی

بریتییە لە: نابووتبوون، خاوەن قەرزو قەرزدارەکات، قەرز، فرۆشتن

٣٤٧ رایی کردنی مەدەنی‌و دادگاکان

بریتییە لە: داوەری کردن، بەڵگەو گەواهی، یاریدەدانی یاسایی، دادگای مەدەنی‌و تاوان، دەستەی قەزائی حکومەت، بەڕێوەبردنی دادو خزمەتگوزارییە یاساییەکان

٣٤٨ یاساکان‌و گەڵاڵەنامەکان‌و کێشەکان

بریتییە لە: کۆمەڵەیاساکان، دارشتنی یاساو ڕێکخستنی

٣٤٩ یاسای وڵاتانی تر

٣٥٠ کارگێڕیی گشتی

ڕێکخستن‌و بەڕێوەبردنی دەسەڵاتی جێبەجێکردنی حکومەتەکان، یاسای کارگێڕیش دەگرێتەوە

٣٥١ پرسەکانی کارگێڕی گشتی

کارەگشتگیرەکان

١, ناوەندە گشتییەکان

بریتییە لە: دامەزراندنی ناوەندەگشتییەکان‌و ڕێکخستنیان‌و لەکارخستنیان

٢, فەرمانبەرە کارمەندەکان

بریتییە لە: دامەزراندنی فەرمانبەران، مافەکان، ئەرکەکان، لێپرسینەوە، کۆتایی هاتنی ڕاژە بەمردن، دەستلێبەردان، موچە، دوورخستنەوەو دەرکردن، وازهێنان

٣, ـ ٨ چالاکیی کارگێڕی

٣, گرێبەستە کارگێڕییەکان

بریتییە لە: بنەماکانی ڕێکخستنیان، وابەستەیی بەڕێوەبردن

٤, دارایی بەڕێوەبردن

موڵکی گشتی‌و تایبەتی، موڵك زەوتکردن، دەستبەسەرداگرتن

٥, کاروباری گشتی

بەڵێندان، ئیمتیاز

٦, ئامادەکردنی کارگێڕی

بریتییە لە: دڵنیایی بەرامبەر ئەو هەڵانەی کە بەهۆی بەڕێوەبردنەوە رووەدەن نەك خودی هەڵەکان

٧, دادوەریی کارگێڕی

بریتییە لە: ئەنجومەنی دەوڵەت، رێکخستنی، پسپۆڕییەکانی، دەستەی بەڕێوەبەر، دادگای دادوەریی کارگێڕیی

٧٢, کارگێڕیی دارایی

٣٥٢ ـ ٣٥٣ کارگێڕیی حکومیی

٣٥٢ کارگێڕیی ناوەندی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت کارگێڕیی ناوەندیی لەوڵاتانی عەرەبیدا

١, سەرۆکایەتی دەوڵەت

بریتییە لە: پسپۆڕییە کارگێڕییەکانی سەرۆکی دەوڵەت

٢, سەرۆکایەتی حکومەت

بریتییە لە: دامەزراندن، هەڵوەشاندنەوە، پسپۆڕی

٣, ئەنجومەنی وەزیران

بڕیارەکانی، سەرۆکایەتی، بناغەی یاسایی، بەرژەوەندییەکانو ئەنجومەنەکانی سەر بە ئەنجومەنەکە

٤, وەزیرەکان

دامەزراندن، دوورخستنەوە، مەرجەکان، پسپۆڕییەکان

بریتییە لە: وەزیرانی دەوڵەت، بریکاری وەزارەتەکان

٣٥٢,٥ وەزارەتەکان

رێکخستن، کارگێڕی

بریتییە لە: وەزارەتە جیاوازەکان

٦, پارێزگارەکان، بەڕێوەبەرەکان

دامەزراندن، دوورخستنەوە، پسپۆڕییەکان

٧, لێپرسراوی ناوەندو بەشەکان: دامەزراندن، دوورخستنەوە، پسپۆڕییەکان

٨, سەرۆك‌و شێخەکان

دامەزراندن، دوورخستنەوە، پسپۆڕییەکان

٩, بەڕێوەبردنی ناوەندیی لەوڵاتانی جیاوازدا

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٥٣ کارگێڕیی خۆجێییەتی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت کارگێڕیی خۆجێیەتی

بریتییە لە: رێکخستن‌و بەڕێوەبردن لەیەکە کارگێڕییەکانی وەکو پارێزگاکان‌و بەڕێوەبەرێتییەکان‌و ناوەندو گوندەکان

٢, ئەنجومەنی بەڕێوەبەرێتییەکان

پێکهێنان، سیستمی کار بەڕێوەبردن، پسپۆڕییەکان، سانسۆر

٤, ئەنجومەنی شارەوانییەکان (ئەنجومەنی شارەکان)

پێکهێنان سیستمی کار بەڕێوەبردن، پسپۆڕییەکان، سانسۆر

٦, ئەنجومەنی گوندەکان

پێکهێنان، سیستمی کاربەڕێوەبردن، پسپۆڕییەکان، سانسۆر

٩, کارگێڕی خۆجێیەتی لەوڵاتانی جیاوازدا

٣٥٤ کارگێڕی گشتی لە وڵاتانی جیاوازدا

کارەگشتگیرەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٥٥ ـ ٣٥٩ زانستە سەربازییەکان

بریتییە لە: مێژووی یەکە سەربازییەکان کە باس لە زیاتر لە جەنگێك بکرێت

بۆ مێژووی ئەو یەکانەی کە تەنیا باسی یەك جەنگ دەکرێت بڕوانە جەنگ

بۆ نموونە مێژووی جەنگی جیهانی یەکەم ٩٤٠,٤

٣٥٥ کاروباری جەنگو کوشتار

بریتییە لە: رێکخستنو بەڕێوەبردنی سەربازی، سیاسەتی سەربازی،

یاریدەدانی بەرگریی هاوبەش، کارە گشتگیرەکان سەبارەت هێزەکانی وشکانی،

ئاویی، ئاسمانیی

١, ژیانی سەربازی

بریتییە لە: یاسای سەربازی، ماوەی خزمەتو کۆتایی پێهێنانی، پلە

بەرزبوونەوە، یەدەك، دوورخستنەوە، کاروباری بژێوی، سیستمی سەربازی، پلە

بەندییەکان،

نەریت، پاداشت، جلوبەرگی فەرمی

١١, جەنگاوەرە دێرینەکان

بریتییە لە: مافو دەستکەوتەکان، دەرفەتو کارسازیی بۆ ئەو جەنگاوەرانەی

گەڕاونەتەوە بۆ ژیانی مەدەنی، جەنگاوەرە دێرینە پەککەوتووەکان

٢, دەرامەتو سەربازگریو ئامادەکردنی سەربازی بریتییە لە: کۆتاییهێنان

بە ئامادەکردن، ئامادەباشیی ئابووری، هێزە کارگەرە سەربازییەکان،

سەربازگیریو خۆبەخشین، بێوەیەکان، بەرهەڵستکارانی جەنگ، خزمەتی

زۆربایی، ئامادەسازیی پیشەسازیی، دابەشکردنی کەرەستەکانی گواستنەوە لە

جەنگدا، داواکاریی سەربازی

٢٣, ئامادەسازیی هێزە کارگەرە مەدەنییەکان

بریتییــە لــە: خــستنەگەڕی کرێکــاران بــە پیــشەسازییە ســەرەکییەکان، هێــزی مەعنــەویی مەدەنییــەکانو ئەرکــەکانیان، دەســتگیرکردنی مــەدەنیو بییانییــە دوژمنەکان، بەرگری شارستانی، ژیانپارێزیو پارێزگاری لە مولّكو مـاڵی مـەدەنی لە هێرشی دوژمن، چاودێریی فرۆکەکانی دوژمن، سیستمی ئاگادارکردنەوە

٣, رێکخستنی هێزەسەربازییەکان

بریتییە لە: یەکەکانی جەنگی دەروونی، پرسگەی گشتی، هێزە پزیشکییەکان، یەکەسەربازییەکانو رێکخستن بەمەبەستی کارگێڕی، سەرکردایەتی گشتی، یەکە گــەورە شــەڕکەرەکان، یــەدەك، خزمــەتگوزاریی یەکــەکانی کاتبەســەربردن، ئاڕاستەی مەعنەوی

٣٤, هەواڵگریو سیخوڕی

٤, تەکنیكو ستراتیژ

پلانەکانی هێرشو بەرگری، پلانی شەڕەکان

بریتییە لە: جووڵەی سەربازان، سووسەکردن، هەڵفریواندنو کوێرکردن، جەنگی پارتیزانی، جەنگی سەرشەقامەکان، جەنگی ئابڵووقەدان، هــەواڵگریی ســتراتیژی، جوگرافیــای ســەربازی، بــەرگریی نیــشتمانی لــە ناوچــە پیــشەسازیو ســنووری کەنارییەکان، داگیرکردنی سەربازیی بەسەربازەکان

٥, پێچوپەنای مەشقو راهێنانەکانی

بریتییــە لــە: پێچوپــەنا گــەورەکان، یارییــەکانی جــەنگ، مەشــقی ســەرەکیی بــۆ یەکــەکان، راهێنانــە تەکنیکییــەکان بــەرگری لــەخۆ بــۆ مەبەســتی ســەربازی، پێچوپەنا بەبەشداریی مەدەنییەکان

٦, کارگێڕیو چاککردنەوەی سەربازیی ناوەندیی

بریتییــە لــە: تۆمــارە کارگێڕییــەکان، گرێبەســتەکان، بودجــەکان، ژمێریــاری، نووسینگەی بریکاری بڕیارەکان، بەڕێوەبردنی زەخیرەخستن

٧, دامەزراوە سەربازییەکان

ڕێکخستن‌و بەڕێوەبردنی دامەزراوە هەمیشەیی‌و نیمچەهەمیشەییەکان

بریتییە لە: سەربازگە، زیندانە جەنگییەکان، دامەزراوە پزیشکییەکان، دامەزراوەی تۆپخانەکان، دامەزراوە ئەندازەییەکان، گەنجینە‌و زەویی تاقیگەکان

٨, کەرەستە‌و لۆجیستی‌و ئەرکە سەربازییەکان

بریتییە لە: گەنجینە سەربازییەکان، کۆمەك کردن، پێدان، چاککردنەوە، پۆشاك، چەك‌و تفاقی گواستنەوە، یارمەتی

٩, ڕەگەزەکان‌و خزمەتگوزاریی تر

٣٥٦ پیادە

بریتییە لە: یەکەی میکانیکی پیادە، پێکهاتەی تایبەتی یەکە پیادەییەکانی وەکو سەربازانی پەڕەشووت، ڕاهێنانی سەربازی لەسەر چەکە بچووکەکان، ئەرکەکانی جەنگ، کارگێڕییەکان، هێزە شەڕنەکەرەکان

٣٥٧ سوارە‌و هێزە سوارەکان

بریتییە لە: یەکە میکانیکییەکانی هێزی سوارە، یەکەی سوارە‌و مەشق

٣٥٨ چەك‌و یەکەکانی تر‌و هێزە ئاسمانییەکان

بریتییە لە: پیاوان، ڕێکخستن، کەرەستەکان، تەکنیك

١, تۆبخانە

بریتییە لە: هێزە زریپۆشەکان،

٢, چەکی ئەندازیاران

٣, یەکە هونەرییە تایبەتەکان

ئەو یەکانەی تایبەتن بە درووستکرنی خانووبەرەی سەربازی، بەرهەمهێنانی کەرەستەی جەنگی، زەخیرە، بارووت، خۆشاردنەوەو سەرلێشێواندن

٤٤, یەکە جەنگییە کیمیاوییەکان

بریتییە لە: یەکە هونەرییەکان، ئاگرفڕێدان، یەکە جەنگییە بایلۆجیو ناوەکییەکان

٤, هێزە ئاسمانییەکان

بریتییە لە: ڕێکخستنو بەڕێوەبردنی وەزارەتەکانی هێزی ئاسمانی، سەرکردایەتی چەکەکانی هێزی ئاسمانی، هێزەکانی جەنگی ئاسمانیو خزمەتگوزارییەکان، جەنگی ئاسمانی بۆ چەکەکانی سوپاو هێزە دەریاییو ئاسمانییەکان، بنکەی هێزە ئاسمانییەکان

٤١, ئەرکەکانو ڕێکخستنی هێزە ئاسمانییەکان

وەکو ٣٥٥ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: تەقەمەنیو کۆمەك کردنو کەرەستەکان ٣٥٨,٤١٦

بۆ ئەرکەکانو ڕێکخستنی سەرکردایەتییەکی دیاریکراو بڕوانە سەرکردایەتی

٤٢, چەکی بۆمب تەقین

بریتییە لە: ئەرکەکان، شێوەو جۆرەکانی تەقاندنی بۆمب

٤٣, جەنگی چەکی ئاسمانی

بریتییە لە: سەرکردایەتی فڕۆکەشەڕکەرەکان

٣٥٩ هێزە ئاسمانییەکان

کە زانستی هێزە دەریاییەکانیش لەخۆدەگرێت

٩, هێزە تایبەتەکان

بریتییە لە: پیادەی دەریایی، هێزەکانی وشکانی، پاراستنی کەنارەکان، ئێشکگیری کەنارەکان، هێزە هونەرییەکان

٣٦٠ خزمەتگوزارییە کۆمەڵایەتییەکان

بریتییە لە: خزمەتگوزارییە تایبەتو گشتییەکان

مێژووی خزمەتگوزارییە کۆمەڵایەتییەکان

٣٦١ دامەزراوەکانی چاودێریی کۆمەڵایەتی

بریتییە لە: یارمەتییە کۆمەڵایەتییە بێبەرامبەرەکان یان ئەوانەی کرێیان دراوە، پلاندانانو گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی، پرۆگرامو خزمەتگوزارییە کۆمەڵایەتییەکان

١, گرفتە کۆمەڵایەتییەکان

٢, بەجێهێنانی کۆمەڵایەتیو بزوتنەوەکانی چاکسازیی کۆمەڵایەتی

٣, کاری کۆمەڵایەتی

٤, رێنمایی کۆمەڵایەتی

٥, بەجێهێنانی حکومی

کە بریتییە لە: چاودێریو مافەکانی مرۆڤ، چاکسازییو کۆمەڵایەتیو خۆشگوزەرانی، گەشەپێدانی کۆمەڵایەتیی حکومی

٧، بەجێهێنانی تایبەت

بریتییە لە: رێکخراوەکان کە ئامانجیان قازانج کردن نییە،

رێکخراوە نێودەوڵەتییە تایبەتەکانی وەکو خاچی سوور،

رێکخراوە ئایینییەکان، خێرەومەندان لەنێوتاکەکانی کۆمەڵدا

٨, بەجێهێنانی کۆمەڵ

رێکخستن لەنێوان بەجێهێنانی کۆمەڵایەتیی تایبەتو حکومیدا بۆ شیرین کردنی چاودێری کۆمەڵایەتیی لای تاکەکانی کۆمەڵگا، سندووقەکانی کۆمەڵ، یەکێتی رێکخراوە دیاری بەخشەکان

٩, چارەسەری جوگرافیو مێژوویی‌و چارەسەری کەسەکان

٣٦٢ خزمەتگوزارییە کۆمەڵایەتییەکان بۆ گروپە تایبەتەکان

١, خزمەتگوزاریی نەخۆشییە گشتییەکان

٢, خزمـەتگوزاریی نەخۆشـە دەروونییـەکان (نەخۆشـیو تێکـچوونی سـۆزداریو ئاوەزی)

٣, خزمەتگوزاریی نابەکامان (عەقڵ لاوازان)

٤, گرفتو خزمەتگوزاریی کەمئەندامان

٥, خزمەتگوزاریی دەستکورتو هەژاران

٦, خزمەتگوزاریی پیرەکان

٧, خزمەتگوزاریی منداڵو گەنجان

٨, خزمەتگوزاریی خێزان

٩, چارەسەری مێژوویيو جوگرافیو چارەسەری کەسەکان

٣٦٣ کێشەو خزمەتگوزارییە کۆمەڵایەتییەکان

١, پرۆگرامەکانی دروستیی کۆمەڵایەتی

١١, مەترسییە پیشەییو پیشەسازییەکان

١٢, مەترسیی گواستنەوەو پەیوەندییەکان

١٣, مەترسییەکانی ناوماڵ

١٤, مەترسیی لە وەرزشو کاتبەسەربردندا

١٥, مەترسیی لە دامەزراوەکانی چاودێریی تەندروستی

١٧, کەرەستە مەترسیدارەکان

١٨, ئامێرە مەترسیدارەکان

١٩, مەترسیی بەرهەمهێنراوەکان

بریتییە لە: مەترسییەکانی دەرمانو جوانکارییو خۆراكو یاریی منداڵانو کەرەستەکانی ناوماڵ

٢, خزمەتگوزارییەکانی پۆلیس

بریتییە لە: ئەرکەکان، چالاکیی

٢٥, ئاشكراكردنی تاوان (لێكۆڵینەوە لە تاوان)

٣, لایەنەكانی تر لە دروستیی گشتی

بریتییە لە: بەرگریی شارستانی، بەڵاو كارەساتەكان، لافاو، مەترسیی ئاگركەوتنەوە، توندوتیژیی تیرۆریستانە، نەهێشتنی ئاژاوەگێڕیی

٤, ناكۆكییە پەیوەستەكان بە رەوشتی گشتیو داب‌ونەریتەوە

بریتییە لە: ئەدەب‌و هونەری ئابڕووبەر، داوێنپیسی، فرۆشتنی بێهۆشكەرەكان‌و خواردنەوە ئەلكهولییەكان، لادانی سێكسی‌و لەباربردن

٥, نیشتەجێبوون

بریتییە لە: نیشتەجێبوونی حكومی، نیشتەجێبوونی شار، جیاكاریی لە نیشتەجێبووندا، نیشتەجێبوون وەك گرفتێكی كۆمەڵایەتی

٦, دامەزراوە گشتییەكان‌و خزمەتگوزاریی پەیوەندداریان

بریتییە لە: خزمەتگوزاریی سەیرانگاكان‌و دامەزراوەكانی حەوانەوە، گازگەیاندن، گەیاندنی ئاووكارەبا

٧, كێشە‌و گرفتەكان‌و خزمەتگوزاریی ژینگە

بریتییە لە: پاراستنی ژینگە لە پیسبوون، پارێزگاریی لە خاوێنی‌و تەندرووستی گشتی، رزگاربوون لە پاشەڕۆو خاشاك، نەهێشتنی بەڵاو نەخۆشی، مردووناشتن، خۆرزگاركردن لە لاشەی ئاژەڵان، لەناوبردنی مارو مێروو

٨, ئازووقەخستن‌و دەستەبەركردنی خۆراك

بریتییەلە: برسێتی‌و قات‌وقڕی، پڕۆگرامی خۆراكی

٩, كێشەكانی دانیشتووان:

بریتییە لە: هەڵاوسانی دانیشتووان، كەمیی دانیشتووان، دیاریكردنی وەچە، باشكردنی وەچە، پڕۆگرامەكانی رێكخستنی خێزان

٣٦٤ زانستی تاوان و دامەزراوە چاکسازییەکان

کارە گشتگیرەکان سەبارەت زانستی تاوان و یاسای تاوان و خزمەتگوزراریی پۆلیس، قەوارەی تاوان و رووداوانیان و بڵاوبوونەوەیان

٠٨, هەڵسوکەوت لەگەڵ جۆری دیاریکراو لە تاوانکاران

مامەڵەی مێژوویی و جوگرافیی زانستی تاوان، کەمکردنەوە لە توندیی تاوان

١, تاوانەکان

بریتییە لە: تاوانە پلان بۆ داڕێژراوەکان، هاندان بۆ تاوانکردن، تیرۆر، تاوانی سیاسی، تاوانەکانی جەنگ، تاوان دژ بە رەوشتی گشتی وەکو هونەرە ئابڕووبەرەکان، تاوانکارە ناسراوەکان لە تاوانی دیاریکراودا، تاوان بێقوربانی لێ کەوتنەوە

١٢, پەنجەمۆر

١٣, تاوان دژ بە دەوڵەت

وەکو تێکدان و دەرکردن

١٤, تاوان دژ بە دەوڵەت

وەکو تێکدانی ئاسایش و پشێوی نانەوە

١٥, تاوان دژ بە کەسەکان

وەکو: کوشتن، دەستدرێژیی بۆ سەر ئافرەت، لێدانی توندوتیژانە، زامی جەستە لە ئەنجامی لێداندا، خراپ هەڵسوکەوت کردن، ناوزڕاندنی خەڵکی و دامەزراوەکان، جنێو بە خەڵك و گروپەکان

١٦, تاوان دژ بە موڵکداریی

بریتییە لە:دزی، کاولکردن، سووتاندنی ماڵی خەڵکی، دەست بەسەرداگرتن، فێڵ و تەڵەکەبازیی، ساختەچێتی

١٧, تاوان دژ بە نەریتی گشتی

٢, هۆکاری تاوان

بریتییە لە: هۆکاری دەروونیو کۆمەڵایەتیو خێزانی، کاریگەریی بۆماوەیی، هۆکاری جەستەیی، هۆکاریی ژینگەی دارایی

٣, جۆرو گروپی تاوانکاران

بریتییە لە: منداڵە تاوانکارەکان، ئەوانەی کە مێشکیان تەواو نییە، ئەوانەی لەرووی دەروونیو سۆزداریەوە شپرزەن لێرەدا (دەروونزانیی تاوان) پۆلێن کراوە

٣٤, دەروونزانیی تاوان

٣٦, منداڵە (هەرزەکارە) دەربەدەرەکان، ئاوارەی سەرشەقامەکان

٤, بەرگرتن لە تاوانو نەهێشتنی

بریتییە لە: نەهێشتنی لاوان، هاتوچۆڕاگرتن، رێنماییو ئاڕاستەکردن بۆ بەرگرتن لە تاوان، دیاریکردنی ناسنامەی ئەو تاوانکارەی ئەگەری تاوان ئەنجامدانی هەبێت، رۆڵی کۆمەڵگا بۆ بەرگرتن لە تاوانو نەهێشتنی

٥, دادگای منداڵە (هەرزەکارەکان)

٦, سزاو هەڵسوکەوت لەگەڵ تاوانکاراندا

بریتییە لە: رێگاو شێوازی راستکردنەوەو چاککردنی تاوانکاران، لێبوردنی گشتی لە تاوانکاران، سزای جەستەیی، سزا بە دیاریکردنی بڕە پارە، چاودێری تاوانکاران، خزمەتگوزاریی چاودێریی کۆمەڵایەتیی بۆ تاوانکاران، چاکسازیی لە سیستمی سزاداندا

٦٦, سزای لەسێدارەدان

٧, چاکسازیی منداڵە هەرزەکارەکان

رۆڵی چاکسازیی لە چارەسەری منداڵو مێرمنداڵەکاندا

٨, بایەخو گرنگیدان بە تاوانکارە ئازادکراوەکان

٩, مێژووی تاوان‌و زانستی تاوانکاریی لە وڵاتانی جیاوازدا

هەڵسوکەوتی مێژوویی‌و جوگرافی‌و تاکەکەسیی لەگەڵ تاواندا‌و کەمکردنەوە

لە کاریگەرییەکانی

٣٦٥ دامەزراوەکانی چاکسازی‌و سزادان (بەندیخانەکان)

بریتییە لە: زیندانە مەدەنییەکان، زیندانەسەربازییەکان، چادرگای

دەستگیرکردن‌و چاکسازیی، کێڵگەی زیندانەکان، شوێنە داگیرکراوەکان بۆ سزادراوان، سەنتەرەکانی ئاڕاستەکردن بەر لە ئازادکردنی زیندانیان، کاری زیندانیان، زیندانییە سیاسییەکان

٣٦٦ کۆمەڵە و دامەزراوو رێکخراوەکان

ئەو کۆمەڵە‌و دامەزراو و رێکخراوانەی لەسەر بناغەی ئامانج‌و بایەخی

بەشدار دادەمەزرێنرێن‌و خاوەنی سروشتی برایانەن لەپێناوی یارمەتیداندا

بریتییە لە: کۆمەڵەی خێرخوازیی، کۆمەڵەی یارمەتیدانی هەتیوان‌و بێوەژنان

٣٦٧ یانەی کۆمەڵایەتی

بریتییە لە: یانەی کۆمەڵایەتی‌و یانەی خوێندنگاکان، یانەی سەندیکاو

پیشە ئازادەکان‌و پیشەحکومییەکان

٣٦٨ دڵنیایی کردن

بریتییە لە: دڵنیایی کردن بۆ ئۆتۆمبیل‌و فرۆکەکان، دڵنیایی کردن بۆ کاڵاو مولکەکان

لێرەدا کارەگشتگیرەگان سەبارەت مەترسی‌و پیشەسازیی دڵنیایی کردن پۆلێن کراوە

١, دڵنیایی کردن دژ بە لە ناوچوون‌و زیان لە مولک‌و ماڵکەوتن

بریتییە لە: ئاگرکەوتنەوە، رووداوەکان، رووداوی ئاژاوەگێڕی، رووداوی بەریەککەوتن، دڵنیایی کردن بەرامبەر مەترسییەکانی جەنگ

٢, دڵنیایی کردن دژ بە لەناوچوونو زیان لە رووداوەکانی گواستنەوەدا

بریتییە لە: دڵنیایی کردن لەسەر گواستنەوە، دڵنیایی کردنی دەریایی، دڵنیایی کردن دژ بەزیانو لەناوچوونی ئۆتۆمبیلە بارهەڵگرەکان، دڵنیاکردن دژ بە مەترسییەکانی هاتوچۆ

٣, دڵنیایی کردن لەسەر ژیان (دژ بە مەرگو پیرێتیو بەرکەوتنو لەپەلوپۆکەوتن)

بریتییە لە: دڵنیایی کردن لەسەر داهات، داهاتی ساڵانە، دڵنیایی کردنی تەندروستیو دژ بە رووداوەکان، دڵنیایی کردن لەسەر لەپەلوپۆکەوتن، دڵنیایی کردنی تەندروستی لە نەخۆشخانەکاندا، دڵنیایی کردنی پیشەسازی، دڵنیایی کردن بۆ ددانەکان

٣٦, دڵنیایی کردن لەسەر ژیان دژ بە مەترسییەکانی جەنگ، دڵنیایی کردن لەسەر ناشتن،

دڵنیایی کردن لەسەر فەوتان، دڵنیایی کردن لەسەر کارمەندانی هێزە چەکدارەکان

٤, دڵنیایی کردنە کۆمەڵایەتییەکان کە دەوڵەت سەرپەرشتییان دەکات

بریتییە لە: دڵنیایی کردن لەسەر روداوەکانی هاتوچۆو فڕۆکەو ئۆتۆمبیل

٦, دڵنیایی کردن دژ بەشکانی شووشە

٧, دڵنیایی کردن دژ بە رووداوە پیشەسازییەکان

٨, دڵنیایی کردن دژ بە بەرکەوتنو رووداوەکانی تر

بریتییە لە: دڵنیایی کردن دژ بە کەمئەندامببون لەسەر کاردا، دڵنیایی کردن دژ بە مانگرتنەکان، دڵنیایی کردن دژ بە هەڵکوتانە سەر بۆ تاڵانو دزی کردن، دڵنیایی کردن لەسەر سپێردراوە بانکییەکانو پشت پێبەستنی ماڵیو کۆمپیالەکانی موڵکداریی

٣٦٩ کۆمەڵە و یەکێتییەکانی تر

بریتییە لە: یانە نیشتمانییەکان، کۆمەڵەی کلتوری سەربازیو نیشتمانی، یانە دێرینەکان

٤, کۆمەڵەو یانەی لاوانو دیدەوانیو کچان

٥, یانەی خزمەتگوزاریی

یانەی رۆتاریو لیونز

٣٧٠ پەروەردەو فێرکردن

١, تیۆری پەروەردە

بریتییە لە: فەلسەفە، تیۆرەکان، بنەماکان

١٠٩, مێژووی تیۆری پەروەردەیی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

١١, فێرکردن بۆ ئامانجی دیاریکراو

وەکو: پەروەردەی ئازادیخوازانە، پەروەردەی مرۆییانە، پەروەردەی ئەفرێندەرانە، پەروەردەی پیشەیی، پەروەردە بۆ سوودوەرگرتن لە کاتی دەستبەتاڵیدا

١٥, دەروونزانیی پەروەردەیی

١٩, لایەنە کۆمەڵایەتییەکانی پەروەردە

١٩٣, کۆمەڵناسیی پەروەردەیی

١٩٣١, پەیوەندیی خوێندنگا بە کۆمەڵەوە

١٩٣٤, هۆکارە کۆمەڵایەتیو کلتورییەکانو کاریگەرییان لەسەر خوێندکاران

بریتییە لە: لایەنە ئابووریو رۆشنبیریو رەگەزییەکان

١٩٤, پەروەردەی بنەڕەتیی

١٩٥, پەروەردەی بە پەراوردگاریی

١٩٦, پەروەردەی خاوەن کلتورە جیاوازەکان

بریتییە لە: پەروەردە لە پێناوی لێکگەیشتنی باڵادا

٧, توێژینەوەی پەروەردەیی، وتنەوەی پەروەردە وەك وانە

بریتییە لە: راهێنانی مامۆستاو بەڕێوەبەرو سەرپەرشتیاران

٧١, کۆبوونەوەی مامۆستایان

٧٢, کۆنگرەو پەیمانگای مامۆستایانو سیمینارى لێکۆڵینەوە

٧٣, کۆلیجی مامۆستایان

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧٣٢, پرۆگرامو بڕیارەکان

٧٣٢١, راهێنانی پەروەردەیی مامۆستایان لە قۆناغە جیاوازەکاندا

٧٣٢٦٢, لە قوتابخانەی سەرەتاییدا

٧٣٢٦٣, لە خوێندنگای دواناوەندیدا

٧٣٢٦٤, لە کۆلیجو زانکۆکاندا

٧٣٣, پەروەردەی پراکتیکی

٧٥, وەرزەکانی راهێنان

٧٦, ئامادەکردنی پیشەیی بەڕێوەبەرو چاودێران

٧٨, توێژینەوەی پەروەردەیی

٨, کۆمەڵەکان

٨٢, ژنان لە فێرکردندا (فێرکردنی ژنان)

٩, مێژووی پەروەردە

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٧١ وانەوتنەوە، بەڕێوەبردنی قوتابخانەیی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت وانەوتنەوە، رێکخستن، بەڕێوەبردن لە

فێرکردنی سەرەتایی‌و ئامادەیی‌و باڵاو بۆ وانەوتنەوەو کارگێڕیی لە
ئاستێکی دیاریکراوی خوێندنگاکاندا، ئاستی وانەوتنەوە لە فێرکردنی سەرەتاییدا
بڕوانە ٣٧٢

١, مامۆستاو بەڕێوەبەران

بریتییە لە: بەرپرسیارێتی، پایەی کۆمەڵایەتی، ئازادیی وانەوتنەوە،
پلەبەندییەکان،

بەرزکردنەوەیان، پشووەکان، مۆڵەتی خوێندن، وازهێنان لەکار، مووچە

١٠٢, پەیوەندیی مامۆستا بە خوێندکارەوە

١٠٣, پەیوەندیی مامۆستا بە کەسوکاری خوێندکارەوە

١٠٤, پەیوەندیی مامۆستا بە کۆمەڵەوە

٢, رێکخستنی قوتابخانەو بەڕێوەبردنی

٢١, مەرجەکانی وەرگرتن

٢٢, خەرجییەکانی قوتابخانە

٢٣, ساڵی خوێندن

٢٤, خشتەی قوتابخانەیی

٢٥, رێکخستنی قوتابخانە بەسەر وەرزەکان‌و قۆناغەکاندا

٢٦, هەڵبژاردن‌و پێوانە پەروەردەییەکان

٢٧, تاقیکردنەوەکان

٢٨, چوونە پۆلی بەرزتر یان دواکەوتن

٢٩, بابەتی تر

بریتییە لە: دەرچوون، مانەوە، دەرکردن، وازهێنان لە قوتابخانە

٣, رێگاکانی وانەوتنەوە

کارەگشتگیرەکان سەبارەت رێگاکانی وانەوتنەوە بۆ هەموو ئاستەکان

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ڕێگاکانی وانەوتنەوە لە ئاستێکی دیاریکراودا
بڕوانە ئاست، وەکو:
ڕێگاکانی وانەوتنەوە لە خوێندنگا ئامادەییەکاندا ٣٧٣
ڕێگاکانی وانەوتنەوە لە بابەتێکی دیاریکراودا لە ئاستی سەرەتاییدا
٣٧٢,٣ ـ ٣٧٢,٨
ڕێگاکانی وانەوتنەوە لە بابەتێکی دیاریکراوادا لە ئاستی ئامادەییو باڵادا
دەچێتە بابەتەوەو وەکو بیرکاری ٥١٠,٧
٣٢, کتێبەکانی خوێندن
بەهایان، بەکارهێنانیان
کتێبی خوێندن لە ئاستی سەرەتاییدا
بڕوانە ٣٧٢,٣ ـ ٣٧٢,٨ لە ئاستەباڵاکاندا بڕوانە: بابەت
٣٣, ئامڕازەکانی بیستنو بینینو ڕێگاکانیان
کە: موحازەرەکان دەگرێتەوە
٣٣٢, میتۆدی نواندن لە فێرکردندا
٣٣٣, ئامڕازەکانی بیستن
بریتییە لە: ڕادیۆ، تۆمارکراوە دەنگییەکان
(بەکارهێنانی ئامڕازەکانی بیستن بۆ فێرکردنی گەورەکان بڕوانە ٣٧٤,٢٦)
٣٣٤, ئامڕازەکانی بینین
بریتییە لە: بەکارهێنانی سینەما، تەلەفزیۆن، فیلمەکان
٣٣٥, وێنەکان
٣٣٥٢٢, وێنەی جۆڵاو (سینەما)
بریتییە لە: فیلمی دەنگدار، بەکارهێنانی وێنە جوڵاوەکان وەك
ئامڕازێکی فێرکردنی گەورەکان بڕوانە ٣٧٤,٢٧

٣٣٥٨, تەلەفزیۆن لە فێرکردندا

بەکارهێنانی تەلەفزیۆن وەك ئامرازێکی فێرکردنی گەورەکان بڕوانە ٣٧٤,٢٧

٣٦, ڕێگای پڕۆژەیی لەفێرکردندا

بریتییە لە: وانەوتنەوەی پێشکەوتوو، یان داهێنەرانە

٣٦٥, پڕۆگرامی ڕۆژە تایبەتەکان لە قوتابخانەکاندا

ئاهەنگی وەرزەکانو مۆڵەتەکان بڕوانە ٣٩٤,٢٦

٣٧, ئەڵقەکانی توێژینەوە

٣٨, ڕێگای تاقیگە

٣٩, سیستمو ڕێگاکانی تر

بریتییە لە: قوتابخانە نێو دەوڵەتییەکان، ئاڵوگۆڕی قوتابیان

٣٩٣, گەشتەکان، گەشتوگوزار، سەردانەکانی فێرکردن

کە سەربازگە خوێندکارییەکان دەگرێتەوە

٣٩٤, پێشکەوتن (گەشەکردنی تاکەکەسی)

بریتییە لە: فێرکردن بەهۆی مامۆستاوە لە ماڵ یان قوتابخانە

وەکو: ڕێگای (دلتۆن)و ئەوانی تر، خوێندنی ئاڕاستەکراو، خوێندنی چارەسەرکارانە

٣٩٤٤, فێرکردنی بەرنامە داڕێژراو

٤, سیستمەکانی فێرکردن

٤٢, فێرکردن هونەریو پیشەییو ڕێنمایی کردن

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئاڕاستەی فێرکردنو پیشەییانە

٤٢٢, ئاڕاستەی کەسیی

٤٢٥, ئاڕاستەی پیشەیی

بریتییە لە: ئەو کارانەی سۆراغی چۆنێتی کار بەدەستهێنان دەکەن،

هەڵبژاردنی پیشە تەنانەت ئەگەر بەبێ ئاڕاستەی قوتابخانەشدا (خوێندنیشدا) بێت

٤٢٦, فێرکردنی پیشەیی‌و راهێنانی دەستیی فێرکردن‌و راهێنان لە پیشەی جیاوازدا

بریتییە لە: رێکخستن‌و کارگێڕی، هونەرکاریی وانەوتنەوە لە فێرکردنی پیشەییدا، راهێنانی دەستی

٤٢٦٨, بابەتی تایبەت

کارەگشتگیرەکان سەبارەت راهێنانی هونەریی لەسەر ئاستی سەرەتایی‌و ژوورتردا

٤٢٦٩, مێژووی فێرکردنی پیشەیی (هونەریی)

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٠ دابەشدەبێت

٤٢٧, خزمەتگوزارییەکانی دامەزراندن لە دامەزراوەکانی فێرکردندا

٥, سیستمی قوتابخانەیی‌و دیسپلینی وەرزەکان

٥٢, کۆڵنەدان، لەسەررۆیین

بریتییە لە: هەڵاتن لە قوتابخانە، دواکەوتن، نەهاتن

٥٣, پاداشت‌و خەڵات

٥٤, سزا قوتابخانەییەکان

بریتییە لە: سزای جەستەیی‌و سزاکانی تر

٥٩, حکومەتی قوتابیان

بریتییە لە: بەشداریی لە بەڕێوەبردنی قوتابخانەدا، شاری قوتابیان

٦, تەلاری قوتابخانەو کەرەستەکانی

بریتییە لە: رووپێویی پێداویستییەکان، پرۆگرامی پلاندانانی خانووبەرە لەسەر ئاستی جیاواز، بەکارهێنانی قوتابخانە وەك ناوەندێکی کۆمەڵایەتی

٦١, شوێن‌و جێگا

بریتییە لە: یاریگای قوتابخانە

٦٢, خانووبەرەو پڕ کەرەستەکردن

٦٣, کەرەستەکانی قوتابخانەو دیکۆرەکانی

٦٦, ئامێرو کەرەستەی تاقیگەکان

٦٧, ئامێرو پارچەی کەرەستەکانی

٧, تەندروستی قوتابخانەیی‌و چاودێریی قوتابیان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت پەروەردەی وەرزش‌و تەندروستی

٧١, خزمەتگوزاریی تەندروستی‌و خۆپاراستنی قوتابیان

بریتییە لە: پشکنینی پزیشکی، کلینیکەکان، پەرستیاری قوتابخانەکان، رەچەتەی پزیشکی، ژەمە خۆراکی قوتابخانە، سەرپەرشتی خۆراك‌و ژەمەکان

٧٣, پەروەردەی وەرزشیی لە قوتابخانەکاندا

بریتییە لە: توانای جەستەیی، راهێنانی سەربازیی بۆ توانای جەستەیی بڕوانە ٦٣١,٧

٧٣٢, پەروەردەی وەرزشی بۆ ئاستە دیاریکراوەکانی خوێندنگاکان

٧٣٢٢, لە قوتابخانەی سەرەتاییدا

٧٣٢٣, لە خوێندنگای ئامادەییدا

٧٣٢٤, لە کۆلیجەکاندا

٧٤, یاری‌و وەرزش لە چالاکیی قوتابخانەدا

٧٥, یارییە وەرزشییەکان‌و یاریی نێوان قوتابخانەکان

٧٦, فێرکردنی تەندروستی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت تەندروستی‌و کۆمەڵایەتی، فریاکەوتنی سەرەتایی، برینپێچیی ناوماڵ، پەروەردەی سێکسی

بۆ بابەتێکی دیاریکراو لە پڕۆگرامی فێرکردنی تەندرووستی بڕوانە بابەت بۆ پەروەردەی سێکسی ٦١٢,٦٠٠٧ ، تەندرووستی کەسیی ٦١٣، فریاکەوتنی سەرەتایی ٦١٤,٨٨

٧٧, پڕۆگرامەکانی دڵنیاییو سەلامەتی (بریتییە لە: سەلامەتیی لە ئاگر ـ لە وەرزش ـ لە تاقیگەکاندا)

٨, ژیانی قوتابخانەیی قوتابیان

چالاکی قوتابخانەیی لەدەرەوەی وەرزەکانی خوێندن لە هەموو ئاستەکانی خوێندندا

کە: هەڵسوکەوتی قوتابیانیش دەگرێتەوە

٨٠٥, رۆژنامەوانیی قوتابخانەیی

بریتییە لە: رێکخستنو بەرهەمهێنانی رۆژنامەی قوتابخانەیی، کتێبی ساڵانە، نامیلکە

٨١, ئارەزووی قوتابیانو هەڵسوکەوتیان

بریتییە لە: ئادابی گشتیو سیستمەکانی شەرەفمەندیی

٠,٨٣ رێکخراوەکانی قوتابیان

رێکخراوەکانی قوتابیان لەبواری دیاریکراودا

وەکو ٠٠٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ رێکخراوی ئەدەبیی ٣٧١,٨٤٨

٨٧, نیشتەجێکردنی قوتابیان

٨٩, چالاکیی تر

بریتییە لە: کۆبوونەوەو چالاکیی کۆمەڵایەتیی تر

٨٩٥, شانۆی قوتابخانەو ڤیستیڤاڵەکان

بەپێی زمان دابەشدەکرێن وەکو ٤٠٠

شانۆنامەی عەرەبیی ٨١١
٩ فێرکردنی گروپی تایبەت
٩١, کەمئەندامان
٩١١, نابینایانو چاوکزان
بریتییە لە: رێگای (برایل)و رێگاکانی تری خوێندنەوە
٩١٢, کەڕولاڵ و گوێگرانەکان
بریتییە لە: راهێنان لەسەر ئاخافتنو خوێندنەوەی لێوەکان
٩١٦, لەپێکەوتووان (تووشبووانی ئیفلیجیو شەلی)
٩١٧, لاوازەکان
بریتییە لە: کەمئەندامبوون لە ئەنجامی نەخۆشیی جەستەییەوە، قوتابخانە کراوەکان
٩٢, نابەکامەکان
بریتییە لە: بێعەقڵو سست فێربووەکان
٩٢٧, تووشبووان بە نەخۆشییەکانی ئاخافتن
٩٣, کەتنکاران
کە قوتابیی سەربەگۆبەند دەگرێتەوە
٩٤, شپرزەکانی سۆزداریی
٩٥, بەهرەمەندان
٩٦, ئەو قوتابیانەی سەر بە چینی دیاریکراون
بریتییە لە: فێرکردنی میرەکان، خانەدانان، چینە کارگەرەکان
٩٧, ئەو قوتابیانەی سەر بەرەگەزی دیاریکراون
بریتییە لە: کەمینە رەگەزییەکان، رەگەزپەرستی، گونجانی رەگەزیی

٩٨, ئـەو قوتابیانـەی سـەر بـە نـەژادێکی نیـشتمانی یـان گروپێکـی ئـایینیو کۆمەڵایەتین

ئەو قوتابیانەش دەگرێتەوە کە بە دووزمان دەدوێن

٣٧٢ فێرکردنی سەرەتایی

بۆ فێرکردنی سەرەتایی بۆ گروپە تایبەتەکان بڕوانە ٣٧١,٩

١, قوتابخانەی سەرەتایی

١١, ـ ١٨, ڕێکخستنو بەڕێوەبردنی قوتابخانەی سەرەتایی

ژمارەکانی دوای ٣٧١ لەنێوان ٣٧١,١ ـ ٣٧١,٨ (دەخرێنە سەر ژمارەی ٣٧٢,١)

بۆ نموونە هۆکانی فێرکردن (ئامڕازەکانی فێرکردن) لە قوتابخانەی سەرەتاییدا دەبێتە ٣٧٢,١٣٣

١٩, پڕۆگرامەکان

٢, ئاستەکانی فێرکردنی سەرەتایی

٢١, قۆناغی فێرکردنی سەرەتایی

٢١٦, دایانگە

٢١٨, باخچەی منداڵان

٢٤, قۆناغی سەرەتایی

٢٤١, پۆلەکان لە یەکەم تا سێیەم

٢٤٢, پۆلەکان لە چوارەم تا شەشەم

٣, ـ ٨, بابەتەکانی خوێندن

٣, زانستەکانو تەندروستی

٣٥, زانستەکان

٣٧, تەندروستی

٤, خوێندنەوە

٤١, ڕێگاکانی خوێندنەوە

٤١٢, کتێبەکانی خوێندن (تێکستەکان)

٤١٣, خوێندنەوە وەك چارەسەر

٤٥, شارەزایی لە خوێندنەوەدا

٤٦, هێماکانی وشەو گوتن

٤٧, تێگەیشتن‌و وەرگرتنی بابەتەکانی خوێندنەوە

٤٨, پێوانەو هەڵسەنگاندنی شارەزایی خوێندنەوە

٥, هونەرە ئەفراندنەکان‌و دەستییەکان

٥٢, نیگار، وێنەگرتن، نەخشەسازیی

٥٣, کاری نموونەیی‌و پەیکەرسازیی

٥٤, چنین

٥٥, کاری دەست

بریتییە لە: درووستکردنی ملوانکە، چنین، کاری کاغەزین

٦, هونەرە زمانەوانییەکان (شارەزایی پەیوەندیی)

بریتییە لە: گوزارشتی زارەکی‌و نووسین (داڕشتنی وشەکان، هونەری وتووێژو نواندن‌و گوزارشت‌و نامەنووسین‌و بنەماکانی ڕێزمان‌و نووسین‌و وێنەکردنی پیتەکان، وتاربێژی

٧, ماتماتیك

٧٢, بیرکاری

٧٣, ماتماتیکی نوێ

٨, بابەتی تر

وەکو ئابووریی ناوماڵ، فێرکردنی ژیانی خێزانی

ئەو بابەتانەی کە لە (٢٧٢,٣ ـ ٢٧٢,٧)دا نایەن وەکو ... ـ ٩٩٩دابەشدەکرێن،

بۆ نموونە ئامادەکردنی کۆمەڵناسان ٣٧٢,٨٣

٨٣, توێژینەوە کۆمەڵایەتییەکان

وەکو: هاووڵاتی بوون

٨٦, پەروەردەی جەستەیی (وەرزشی)

کە: فێرکردنی جووڵە ـ ش دەگرێتەوە

٨٧, موزیك

٨٩, مێژوو و جوگرافیا

٩, مێژووی فێرکردنی سەرەتایی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٧٣ فێرکردنی ناوەندی‌و دواناوەندی

کە خوێندنگا پیشەیی‌و پراکتیکییە ئەزموونگەرییەکان دەگرێتەوە بنەماکان، کارگێڕیی، پڕۆگرامەکان، میتۆدەکان

بریتییە لە: قۆناغی ناوەندی‌و دواناوەندیی

بۆ فێرکردنی ئامادەیی بۆ گروپە تایبەتەکان بڕوانە ٣٧١,٩

١, رێکخستن‌و بەڕێوەبردنی خوێندنگاکان

١٨, بەڕێوەبردنی خوێندنگاو چالاکییەکانی

١٩, پڕۆگرامەکان

٢, جۆرەکانی ئاستی فێرکردنی ناوەندی‌و دواناوەندیی

بۆ خوێندنگایەکی تایبەت بڕوانە ٣٧٣,٣ ـ ٣٧٣,٩

٢٢, خوێندنگا ناوخۆیی‌و دەرەکییەکان

٢٢٢, خوێندنگا تایبەتەکان

٢٢٤, خوێندنگا حکومییەکان

٢٤, خوێنـــدنگای ئامـــادەیی هونـــەریو بازرگـــانی، خوێنـــدنگا ئـــەکادیمیو سەربازییەکان

٢٥, خوێندنگای گشتی

٣, ـ ٩, مێژووی دواناوەندیو ئامادەیی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٧٤ فێرکردنی گەورەکان

بریتییە لە: فێرکردنی گەورەکان بۆ بییانیو هاوولاتیان، فێرکردنی گەورەکان بۆ کرێکاران، پرۆگرامەکانی نەهێشتنی نەخوێندەواری، فێرکردنی بەردەوام، فێرکردن بە درێژایی ژیان، مەڵبەندەکانی گەشەپێدانی کۆمەڵگای تایبەت بەفێرکردنی گەورەکان، خوێندنگای تەواوکاری بۆ جۆرێکی دیاریکراو

لە فێرکردنی گەورەکان بڕوانە جۆر

١, پەروەردەی خودیی بۆ گەورەکان

بریتییە لە: خوێندنەوەی ئاڕاستەکراوو نا ئاڕاستەکراو، خوێندنی تایبەت (خۆڕۆشنبیرکردن)

٢, خوێندنو پەروەردەی بەکۆمەڵ

٢٢, گروپی خوێندنەوەو ململانێ

بریتییە لە: پرۆگرامی خوێندنەوەی کتێبە مەزنەکان

٢٤, ئەڵقەکانی مشتومڕ

بریتییە لە: ئەڵقەکانی توێژینەوە، مێزی بازنەیی، راهێنانی سەرکردە بۆ ئەڵقەکانی

توێژینەوەو مشتومڕ

٢٦, بەکارهێنانی رادیۆ لە فێرکردنی گەورەکاندا

بریتییە لە: پرۆگرامی فێرکردنی ناوچەیی لە ناوچەیەکو کۆلیجو زانکۆکاندا

٢٧, بەکارهێنانی سینەماو تەلەفزیۆن لە فێرکردنی گەورەکاندا

بریتییە لە: بەکارهێنانی فیلمی دۆکێومێنتاری، فیلمە میدیاییەکان لەبواری کاردا،

فیلمە ریکلامییەکان، فیلمەکانی پەیوەندیی گشتی

٤, فێرکردن بە نامەناردن

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٨, خوێندنگاکانی بەدواداچوون

بریتییە لە: ئەڵقەکانی خوێندنو راهێنان، فێرکردن لە دوورەوە، فێرکردنی کراوە

٩, مێژووی فێرکردنی گەورەکان

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٧٥ پرۆگرامەکان

بریتییە لە: رێگاو میتۆدەکانی ئامادەکردنی پرۆگرامەکان

٠٠٩, پرۆگرامی پەیمانگاکان لەوڵاتی دیاریکراودا

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٠١, ـ ٩, پرۆگرامو لێکۆڵینەوە لە بابەتی دیاریکراودا

(کارەگشتگیرەکان بۆ هەموو ئاستەکان)

وەکو ٠١٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت، بۆ نموونە زانست لە پرۆگرامەکاندا ٣٧٥,٥

بۆ پرۆگرامو لێکۆڵینەوەکان لەبابەتێکی دیاریکراوی فێرکردنی سەرەتاییدا

بڕوانە ٣٧٢,٣ ـ ٣٧٢,٨

٣٧٦ فێرکردنی ژنانو سازدانی ناومالْ

بریتییە لە: فێرکردنی گشتیو تایبەتی کچان بۆ هەردوو قۆناغی سەرەتاییو ئامادەیی، فێرکردنی هاوبەش

٦, خوێندنگای ژنان بەپێی ئاستەکان

٨, کۆلیجەکانی کچان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٩, مێژووی فێرکردنی ژتانو سازاندنی ناومالٚ

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٧٧ فێرکردنی ئایینی

پرۆگرامەکانی ئایین لە خوێندنگاکاندا ٣٧٥,٢

٢, قوتابخانە ئایینییە سەرەتاییەکان

٣, خوێندنگا ئایینییە ناوەندیو ئامادەییەکان

٨, پەیمانگا ئایینییە باڵاکان

بریتییە لە: زانکۆی ئەزهەرو پەیمانگا ئایینییە باڵاکان لە وڵاتانی عەرەبیی ئیسلامیدا، کۆلیجەکانی لاهووت

٩, مێژووی فێرکردنی ئایینی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٧٨ خوێندنی باڵا

کارە گشتگیرەکان

١, دامەزراوەکانی فێرکردنی باڵا

رێکخستنو بەڕێوەبردنی پەیمانگا باڵاکانو کۆلیجەکان

بریتییە لە: پەیوەندییە گشتییەکان، کاروباری دارایی، کارگێڕی

١٠٧, پلاندانان

١١, کارمەندانی کارگێڕی

پلەی فەرمانو ئەرکەکان

١١٣, کارمەندانی کاروباری خوێندکاران

١٢, دەستەی مامۆستایان

بریتییە لە: ئاڵوگۆڕی مامۆستایان

١٢١, ئازادیی وانەوتنەوە

١٣, خزمەتگوزاریی گشتیی زانکۆ

بریتییە لە: پڕۆگرامو لێکۆڵینەوەکان کە زانکۆ لە کۆلیجەکانو دەرەوەیاندا

ئەنجامی دەدات، زنجیرە موحازەرەکان، فێرکردنی دەرچووان

١٤, ساڵانەی زانکۆ

بریتییە لە: مۆڵەتی هاوینە، وەرزەکانی خوێندن

١٥, ئاستەکانی فێرکردنی باڵا

کارەگشتگیرەکان

١٥٤, پەیمانگاو کۆلیجە ناوەندییەکان

١٥٥, بەشە زانکۆییەکان

١٦, هەڵسەنگاندنو پێوانەو سیستمی پلەدانانو نرخاندن

١٩, پڕۆگرامەکان

٢, پلەی زانستی، جلوبەرگ، دروشمەکان

بریتییە لە: مەرجەکانی پلەی زانستی، نازناوی شەرەفی ئەکادیمی

٢٤, پلەی زانستییەکان

٢٤٢, ئامادەکردنی نامەی زانکۆیی (تێزە زانستییەکان)

٣, باربووی خوێندکارانو بەخشین بۆ توێژینەوە

٣٢, بەخشینی توێژینەوە

بریتییە لە: رێکخراوو دامەزراوی بەرپرس لە پڕۆگرامو خەڵاتکردن

(وەکو دامەزراوی کارینجی)

٣٣, ناردنەدەرەوە بۆ خوێندن

٣٤, بەخشینی خوێندن

٣٦, باربووی خوێندکاران

بریتییە لە: بودجەی قەرزەکان، دامەزراوەکانی یەکەی خوێندکاران،

نووسینگەکانی دامەزراندن لە کۆلیجەکاندا

٤, ـ ٩٨ خوێندنی باڵا لە وڵاتانو پەیمانگا دیاریکراوەکان

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٨ دابەشدەکرێت

٩٩, فێرکردنی پیشەیی‌و هونەریی لە خوێندنی باڵادا

بەتەنیا کارەگشتگیرەکان

٩٩٣٦, خزمەتگوزاریی کۆمەڵایەتی لەخوێندنی باڵادا

٣٧٩ فێرکردن‌و دەوڵەت

١, سیستمی فێرکردنی گشتی

١١, بەڕێوەبردنی دارایی بۆ فێرکردنی گشتی

١٢, کۆمەکی حکومی ناوەندیی بۆ فێرکردنی گشتی

١٣, کۆمەکی حکومی ناوچەیی بۆ فێرکردنی گشتی

١٤, یاسای خوێندنگاکان‌و رێنماییەکانیان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

١٥, سەرپەرشتیی فێرکردنی گشتی

١٥٦, سەرپەرستیی کتێبەکانی خوێندن

بریتییە لە: هەڵبژاردن، بڵاوکردنەوە، دابینکردن، نرخ

١٦, سەرپەرشتی دامەزراوەکانی فێرکردنی باڵای گشتی

١٧, سەرپەرشتی فێرکردنی سەرەتایی‌و ناوەندی‌و ئامادەیی بۆ خوێندنگایەکی

ئامادەیی دیاریکراو بڕوانە خوێندنگا

٢, نەهێشتنی نەخوێندەواری

بریتییە لە: گرفتە دەرهاویشتەکانی نەخوێندەواری، رووپێویی، ئامار،

دیاریکردنی نەخوێندەواری

٢٣, فێرکردنی تەوزیمی (بەزۆر)

٣, پەیوەندیی دەوڵەت بەفێرکردنی تایبەتەوە

٤, ـ ٩, مێژووی فێرکردن بەگشتی

بریتییە لە: راپۆرتی ئەنجومەنو لیژنەکان

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٨٠ خزمەتگوزارییە گشتییەکان، ناوەندە گشتییەکان

کارگێڕی، فێرکردن، کۆمەکی دارایی، کارئاسانی، خزمەتگوزاریی

١, لایەنە تیۆریو یاساییەکان

کە: داوەریی بازرگانی دەگرێتەوە

١٦, بەڕێوەبردنو رێکخستنی ناوەندە گشتییەکان

بریتییە لە: مولکداریو سانسۆر، خەسڵەتە یاساییەکان، بەرپرسیارێتییەکان، یاساو گەڵاڵەنامەکان، ئامارەکان

٩, مێژووی خزمەتگوزارییە گشتییەکانو دامەزراوەکان وەکو ٩٣٠–٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٨١ ـ ٣٨٢ بازرگانی

ئاڵوگۆڕی کاڵاو خزمەتگوزارییەکان

٣٨١ بازرگانی ناوخۆ

٣٨٢ بازرگانی دەرەوە (نێودەوڵەتی)

بریتییە لە: بازرگانی هاوردەو هەنارده، کارەگشتگیرەکان

سەبارەت بازرگانی

٩, رێکەوتنە نێودەوڵەتییەکان

٩١, رێکەوتنە گومرگییە هەمە لایەنەکان

٩١٤٢, بازاڕی ئەوروپای هاوبەش

٩١٤٣, ڕێکخراوە بازرگانییە ئازادەکان لە ئەوروپا

٩١٤٧, ڕێکخراوە بازرگانییەکان لە ئەوروپای ڕۆژهەڵات

٩١٥, ـ ٩١٩ ڕێکخراوە بازرگانییەکان لە کیشوەرو ناوچەکانی تر

٣٨٢,٩١٥٣ بازاڕی عەرەبیی هاوبەش

٩٣, ـ ٩٩, ڕێکەوتنی دووقۆڵی (لەنێوان دوو دەوڵەتدا)

(سفرێك لەنێوان ژمارەی هەردوو دەوڵەتەکەدا دادەنرێت)

بۆ نموونە: ڕێکەوتنە بازرگانییەکانی نێوان ئینگلتەرەو فەڕەنسا ٣٨٢,٩٤١٠٤٤

٣٨٣ ـ ٣٨٤ خزمەتگوزارییەکانی گواستنەوەو گەیاندن

٣٨٣ گواستنەوەی وشکانی (سەرزەوی)

کارە گشتگیرەکان

بریتییە لە: خزمەتگوزارییەکان، کرێ، سیستم، ڕێکەوتنەکان

٢, پولی پۆستە

کە (ئارەزووی پول کۆکردنەوە)ش دەگرێتەوە

٣٨٤ گواستنەوەی تەلدارو بێتەل (پەیوەندییە دوورەکان)

کارگێڕی، ڕێکخستن، کۆمەکی دارایی، کارئاسانی، خزمەتگوزاریی

تایبەت بەدامەزراوەکانی گەیاندنی کارەباو ئەلیکترۆن

بریتییە لە: کارەگتگیرەکان سەبارەت گواستنەوەو گەیاندنە کۆیەکان

١, بروسکە (تەلەگراف)

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت گەیاندنی بروسکەیی

٤, گەیاندن بە کێبڵی دەریایی

٥, گەیاندنی بێتەل

٥٢, تەلەگرافی بێتەل (تەلەفۆن)

٥٣, تەلەفۆنی بێتەل

٥٤, رادیۆ

٥٥, گەیاندن بەتەلەفۆن

٦, تەلەفۆنی تەلدار

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت بە تەلەفۆن، گەیاندنە تەلەفۆنیو تەلەگرافییەکان

٧, ئاگادارکردنەوەو وریاکردنەوە

٩, ئامرازی ئاماژەی تر

وەکو کۆدی ئاماژە بینراوەکان

٣٨٥ ـ ٣٨٨ خزمەتگوزاری گواستنەوە

گواستنەوەی خەڵکو کاڵاکان

٣٨٥ هێڵی ئاسنین

گواستنەوە لەسەر هێڵە ئاسنینەکان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت گواستنەوە

٣٨٦ گواستنەوە لە ئاوی ناوخۆییدا

سەرچاوەکانی گواستنەوە لە دەریاچەو رووبارو جۆگەکاندا

بریتییە لە: پاپۆرەکانی نێوئاوی ناوخۆیی، بەندەری ناوخۆیی

٣, رووبارەکان

٤, گواستنەوە لە کەناڵەکانەوە

بریتییە لە: کارگێڕی، رێکخستن، کۆمەکی دارایی، خزمەتگوزارییەکان

٤٢, کەناڵی پاپۆرەکان کە بە ئۆکیانووسەکاندا دەپەڕنەوە

٤٣, کەناڵی سویس

٤٤, کەناڵە ئەمریکییەکان

٤٤٤, کەناڵی پەنەما

٤٤٥, کەناڵی نیکاراگوا

٤٥, کەناڵەکانی تر

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣٨٧ گواستنەوەی دەریایی و ئاسمانی

بریتییە تە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت گواستنەوەی ئاویی

١, بەندەری دەریاکان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت بەندەرەکان

١٢, پاپۆڕی ئۆکیانووس بڕەکان

خەسڵەت، مێژووە، کارەگشتگیرەکان سەبارەت پاپۆڕەکان

وەکو ٦٢٣,٨٢ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: پاپۆڕی کاڵا گواستنەوە ٣٨٧,٢٤٥

٥, کەشتی گەلی بازرگانی

بریتییە لە: هێڵەکانی کەشتیەوانی بازرگانی، خزمەتگوزاریی سەرنشین و کاڵا و هەڵگرتنەوەی کەشتییە نقمبووەکان

٧, گواستنەوەی ئاسمانی

بریتییە لە: هێڵەکانی فڕۆکەوانیی، بەندەرە ئاسمانییەکان، خزمەتگوزاریی سەرنشین و کاڵاکان

٨, گواستنەوە لەبۆشایی ئاسماندا

٣٨٨ گواستنەوەی وشکانی

بریتییە لە: گواستنەوە لەنێوان شارەکاندا

١, ڕێگاوبان

کە (پردو تونێل)یش دەگرێتەوە

٣, گواستنەوە بە ئۆتۆمبیل

بریتییە لە: چاودێریی هاتوچۆ لەسەر ڕێگاوبانەکان، شوێنەکانی کۆتایی‌و ڕاوەستان

٣١٢, ڕێکخستنی جوڵانەوەی هاتوچۆ

٤, گواستنەوە لەناو شارەکاندا (گواستنەوەی ناوچەیی)

بریتییە لە: هێڵی ئاسنینی ژێرزەوی، هێڵەبەرزەکان، هێڵەکان کە لە ئاستی شەقامدان، سیستمی گواستنەوەی خێرا

٥, گواستنەوە بە بۆریدا

٣٨٩ یەکخستنی هاوسەنگی‌و پێودانەکان (پێوانەناسی)

بریتییە لە: سیستم‌و پێوانەی کات، وەکو کاتی بەهەند وەرگرتنی ڕۆژ (بەکاتی هاوینە)، سیستمی مەتری‌و بەکارهێنانەکانی

١, هاوسەنگی‌و پێودانەکان

بریتییە لە: یاساکان، سیستم، ئاستەکان

٦, یەکخستنی پێوانەیی

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: بنەماکانی گواستنەوە

٣٩٠ داب‌ونەریت، فۆلکلۆر

٩, مێژووی داب‌ونەریت‌و فۆلکلۆر

کارەگشتگیرەکان

داب‌ونەریتی ناوچەیەکی دیاریکراو لە ٩١٤ ـ ٩١٩دا پۆلێن دەکرێت

بۆ دابونەریتی دیاریکراوی ناوچەیەکی دیاریکراو، بۆ نموونە

هاوسەرگیری لە یابان ٣٩٢,٥

٣٩١ جلوبەرگ (پۆشاك و رووكەشی كەسیی)

لایەنی كۆمەڵایەتی و مێژوویی

بریتییە لە: بایەخدانی كەسێك بەخۆی، قژچاككردن، قژی

بارۆكە، ریش، نەریتی پەیوەست بەجلوبەرگ و مۆدەوە، بەكارهێنانی

ئارایشتی جوانكاری و بۆن

٠٩, مێژووی جلوبەرگ

بریتییە لە: جۆرەكانی مۆدێل، جلوبەرگ چاككردن

وەكو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەكرێت

١, جلوبەرگی پیاوانە

٢, جلوبەرگی ژنانە

٣, جلوبەرگی منداڵان

٤, پاشكۆو تەواوكەری جلوبەرگ

بریتییە لە: شەپقە، پێڵاو، جلی ناوەوە، باوەشێن، دەستكێش

٤٥, قۆپچەو كۆكردنەوەی

٣٩٢ دابونەریتەكانی ژیان

١, داب‌ونەریتی پەیوەست بە لەدایكبوونەوە

بریتییە لە: سونەتی منداڵ لای مەسیحییەكان، خەتەنەكردن

٣, داب‌ونەریتی پەیوەست بە خێزان و ماڵەوە

٤, داب‌ونەریتی پەیوەست بە نیشانەكردنەوە

٥, داب‌ونەریتی پەیوەست بە هاوسەرگیرییەوە

بریتییە لە: بووكێنی، زەماوەند، مانگی هەنگوینی

٦, داب‌ونەریتی پەیوەندیی نێوان ژن‌ومێرد

٣٩٣ بەرێکردنی مردووان

بریتییە لە: مۆمیاکردن، ناشتن، نەریتی جەنازەبەڕێکردن

٣٩٤ داب و نەریتی گشتی و کۆمەڵایەتی

١, نەریتی خواردن و خواردنەوە

بریتییە لە: خوان (داوەت)، وەچەخستنەوە، جگەرەکێشان

٢, ئاهەنگە گشتییەکان (جەژنەکان)

٢٥, کەرنەڤاڵەکان

٢٦, پشووەکان

٢٦٨, بۆنە تایبەتەکان

بریتییە لە: پلان و پرۆگرامی ئاهەنگەکان بەبۆنەی جەژنە نیشتمانی و وەرزی و ئایینییەکانەوە

٢٦٩, جەژنی نیشتمانیی لەوڵاتان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩

٣, یارییە گشتییەکان و سەما

بنچینە و مێژووی یارییەکان و سەما دیاریکراوەکان

٤, نەریتی ئاهەنگ و ئاهەنگە فەرمییەکان

٥, نمایشەکان

وەکو: ڤیستیڤاڵەکان

٦, بازاڕەکان

٧, سوارچاکیی

بریتییە لە: پێشبڕکێ، یارییەکان

٨, نەریتی شیربازی

کە تیایدا (خۆکوشتن)هەیە

٣٩٥ ئادابی هەڵسوکەوت و ئەتەکێت

ئادابی هەڵسوکەوتی کۆمەڵایەتی و فەرمی

١, گروپە تایبەتەکان

بریتییە لە: ئادەبی هەڵسوکەوتی منداڵ و لاوان

٢, بۆنە تایبەتەکان

بریتییە لە: دەستووری بووك گواستنەوە، دەستووری پرسەدانان

٣, میوانداری

٤, نووسینی نامەی بەکۆمەڵ

٥, ئادابی هەڵسوکەوت لە هەڵوێستە تایبەتەکاندا

بریتییە لە: ئادابی دەوری مێزی نانخواردن، ئادابی پەیوەندیی تەلەفۆنی، ئادابی هەڵسوکەوتی خوێندن، ئادابی هاوسەرگیری

٣٩٦ ژن

کارەگشتگیرەکان

تیایدا: جوڵانەوەی ژنان

١, ئازادبوونی ژنان

٢, پێگەی یاسایی

تیایدا: مافی موڵکداریی بۆ ژن

٦, ژن لە ماڵەوە

٩, ژن لەمێژوودا، لەسیاسەتدا، لەجەنگ

٣٩٧ نەریتی کۆچەرییان

٣٩٨ فۆلکلۆر (هونەری میللی)

٢, ئەفسانە

بریتییە لە: حەکایەتی ئاژەڵان و باڵندەکان، حەکایەتە دوورو درێژەکان

٢١, چیرۆکی میللی

تیایدا: چیرۆکە خەیاڵییە ئەندێشەییەکان

٢٢, پاڵەوانی ئەفسانەکان

٣, باوەڕ، داب‌ونەریت، خواردنە تەقلیدییەکان

بریتییە لە: باوەڕ ڕێورەسمی میللی پەیوەست بە: ئاگر، جادوو، نەفرەت، سواڵکەری، خەونەکانی پێشبینی، ژمارەکان، نیشانەکان، رووپۆشەکان، نەریتی ناوچەیی، شوێنی ئاوەدان

٤, پەرجووەکان

بریتییە لە: جنۆکەکان، کورتە باڵاکان، دێوەکان، دڕندەکان، ئاژەڵە میتۆلۆجییەکان

٥, کتێبەکانی مەبەستی گوتەو قسەی سەرزاران

٦, مەتەڵ

بریتییە لە: مێژوو، فۆلکلۆر

٨, فۆلکلۆر لە گۆرانیو یارییەکاندا

بریتییە لە: شیعری میللی، هەڵپەرکێو گۆرانی، گۆرانی، گۆرانییەکانی بازدان بەسەر گوریسدا، گۆرانییەکانی خەواندنی منداڵان

٩, پەندەکان

پەندی عەرەبی ٣٩٨,٩١,٩١، پەندی ئینگلیزی ٣٩٨,٩٢

٣٩٩ داب‌و نەریتی جەنگو دیبلۆماسییەت

بریتییە لە: چەکو زرێپۆش

زمانەکان

٤٠٠ ـ ٤٩٩

٤٠١ فەلسەفە و زمانی بەراوردو دەنگەکان

بریتییە لە: وەرگێڕان، زانستی بونیادی زمانی خوێندراوەو نووسراو

٤٠٢ وتەسازیی

٤٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا

بریتییە لە: فەرهەنگە تایبەتمەندەکان، وەکو فەرهەنگی کورتکراوەکان، فەرهەنگی زمانە جیاجیاکان

٤٠٤ دەنگەکانی زمان

٤٠٥ وشەسازی (مۆرفۆلۆجی)و ڕێزمان

٤٠٦ زانستی عەروز (زانستی ڕێکخستنی شیعر)

٤٠٧ نەخشو نووسینە کۆنەکان

بریتییە لە: مێژووی زمانی دیاری نەکراو بەجێگایەکەوە

٤٠٨ دیالێکتە گشتییەکانو زمانە داهێنراوەکان

وەکو:ئیسبرانتۆ، بریتییە لە: وەرگێڕانو گواستنەوە، گوێگرتن، خوێندنەوە

٤٠٩ پەیوەندیی نازارەکی

بریتییە لە: زمانی دەستو پەنجەکان (زمانی کەڕولاڵان)، زمانی ئاماژە

٤١٠ زمانی عەرەبی

کارەگشتگیرەکان

١, فەلسەفەی زمانی عەرەبی

٢, کورتکراوەو پوختکراوەو جیاجیاکان

٣, ئینسایکلۆپیدیاو فەرهەنگەکان لەزماندا

٤, وتارو موحازەرە و بابەتە تایبەتەکان

٥, خولاوەکان

٦, کۆمەڵەکانو راپۆرتەکانیان

٧, فێربوونی زمانی عەرەبی

٨, دیالێکتە عەرەبیو گشتییەکان (جڵفەکان)

٩, مێژووی زمانی عەرەبی

٤١١ نووسینو دەنگەکانو نووسینی عەرەبی

١, نووسین (خەت)

بریتییە لە: خەتە عەرەبییە جیاجیاکان

١١, نووسینی قورئانی پیرۆز

بریتییە لە: نیشانەکانی وەستان، کۆنووس، زەنەکان

٢, دەنگەکان

بریتییە لە: دەنگەکانی زمانی عەرەبیو پێکهاتەیان (سازگەکان)،

سیستمی دەنگیو گۆڕانکارییان (پێکهاتەی بڕگەیی، پێکهاتەی وشەو رستەکان)،

ئاوزدار، قەبەکردن، خوارکردنەوە، سترێس

٣, ئەبجەدی بان هیجایی (ئەلفبایی)

وێنەی پیتەکانو گەشەکردنیان، نیشانەکانی جووڵەو زەنەو شەدەپێدان،

دەنگی پیتەکان لەکاتو وڵاتی جیاجیادا

٤, پیتەکانی هیجا (ئەلفبا)

جیاوازیی رێنووسو گەشەکردنی لەکاتو وڵاتە جیاجیاکاندا

٥, گوتن

دەمودوو و ئاخافتن بەدەنگی بەرزو ئاشکرا

٦, ئاوازدارو تەجوید

٧, نووسینی کۆن

٨, کورتکراوەکان

هێما کورتکراوەکانی ئاخافتن

٤١٢ وتەسازیی (ڕێزمانی زمان)

بریتییە لە: گەشەکردنی واتای وشەکان لە کاتو وڵاتە جیاجیاکاندا

لێکۆڵینەوە لە بنەڕەتی وشەکان، زاراوەکان، مانای وشەکان، شێوەکانیان، هاوواتاکان، دژبەیەکەکان، زارەبەرامبەرو پێکەوە گونجاوەکان، هاتووە ناو و بە عەرەبی کراو و درووستکراوەکان، داتاشین

٤١٣ زانستی ئینسایکلۆپیدیاکان

پەیدابوونی ئینسایکلۆپیدیای عەرەبیو گەشەکردنی،

جۆری ئینسایکلۆپیدیاکان، ئینسایکلۆپیدیای زارەکان، ئینسایکلۆپیدیای واتاکان، ڕێگاکانی ریزبەندیی بابەتی ئینسایکلۆپیدیا

٤١٤ زانستی ڕەوانبیژی

١, واتاسازیی (پرسیار، فەرمان، نەهی کردن)

٢, زانستی بەیان (خوازەو شوبهاندن)

٣, زانستی بەدیعو جیناس، وتەی دوومانا، بەرامبەبوون

٤١٥ وشەسازیی

٤١٦ عەروزو قافیە

بریتییە لە: کیشەکانی بەحری عەروزی شیعر، قافیەکان، تەفعیلەکان

٤١٧ دیالێکتە عەرەبییەکان

بریتییە لە: دیالێکتی هۆزەکان لە دورگەی عەرەبیداو دیالێکتە شامییەکانو دیالێکتە میسرییەکانو باکووری ئەفریقا

٤١٨ کتێبی فێربوونی زمانی عەرەبی

ئەو کتێبانەی بەدەر لە قۆناغی سەرەتایی بەکاردێن

١, کتێبی ڕێنووسی جیاواز لە قۆناغی سەرەتایی

٢, کتێبی سەرەتایی بۆ منداڵە عەرەبەکان

٢٤, کتێبی سەرەتایی بۆ منداڵە ناعەرەبەکان

٣, ناوەرۆکی زمان

بریتییە لە: باسی وشەکان، بەکارهێنانە درووستەکانو هەڵەی قسەکردنو بەکارهێنانە گشتییەکان

٤, خوێندنەوەی چارەسەرکەر

بریتییە لە: خوێندنەوە لە قۆناغی دوای سەرەتایی

٤٣, گەشەپێدانی توانای خوێندنەوە

٦, کتێبە سەرەتاییەکان بۆ فێربوونی خوێندنەوە

کۆکردنەوەی بڕگە ئەدەبییە هەڵبژێرراوەکان یان دانراوەکانو زاراوەکانو مەشقەکان

٤١٩ مێژووی زمانی عەرەبی

بریتییە لە: نەخشە عەرەبییە جیاجیاکان، وەکو حەییانی، سموودیو سەفەویی

٤٢٠ زمانی ئینگلیزی

٤٢١ نووسینو دەنگەکان

١, ئەلفبێ

٢, هیجا (ڕێنووس)

٥, دەنگەکان

٧, نەخشو نووسینە کۆنەکان (یۆگرافیا)

٨, کورتکراوەکان

٩, نیشانەکانی خاڵبەندی (سەروبۆر)

٤٢٢ هەڵگواستن/ وتەسازیی (ئیتمۆلۆجیا)

٢, بڕگە پێشگرو پاشگرەکان

٤, رەگەزە بیانییەکان

٥, وتەسازیی شێوازی ناو

٦, وتەسازیی شێوازی راناوەکان

٧, وتەسازیی شێوازی کردارەکان

٨, وتەسازیی شێوازی کردارەکان

٤٢٣ فەرهەنگو زانستی ئینسایکلۆپیدیا

پۆلێنکردنی فەرهەنگی دووزمان لە زمانێکدا کە لەلایەن هامشۆکەرانی کتێبخانەوە کەمتر بە کاردێ لەگەڵ خستنەسەری ژمارەی ئەو زمانەی بڵاوترەو زیاتر بەکاردێت

وەکو ٤١٠ ـ ٤٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: فەرهەنگی ئینگلیزی عەرەبی ٤٢٣,١

٤٢٤ هاو واتاکان، هاودژەکان، وتە پێکەوەگونجاوەکان

٤٢٥ رێزمانی زمانی ئینگلیزی

بریتییە لە: داڕشتنی وتەو لێکدراوەکان

٤٢٦ عەروز (رێکخستنی شیعر)

٤٢٧ ئینگلیزیی پێشوو و شێوە نائەدەبییەکان

٠٢, زمانی ئینگلیزیی ناوەند لە ١١٠٠ ـ ١٥٠٠

٠٩, دیالێکتە نوێیەکان

١, ـ ٨, دیالێکتەکان لە ئینگلتەرە

بریتییە لە: گشتیی ناوچەیی، شێوازە نائەدەبییەکان لە زماندا

٩, دیالێکتەکانی تر

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩

٤٢٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی ئینگلیزی (کتێبەکانی خوێندن)

١, کتێبی رێنووس

٢, کتێبە سەرەتاییەکان

بریتییە لە: وانە سەرەتاییەکان بۆ فێربوونی زمانی ئینگلیزی

٢٤, کتێبە سەرەتاییەکان بۆ ئەوانەی بە ئینگلیزی نادوێن

٢٥, ئینگلیزیی هەموارکراو

بریتییە لە: ئینگلیزیی بناغەیی

٣, بەکارهێنانی وشەکان

بریتییە لە: کتێبی دەستەواژەکان، هەڵەکانی ئاخافتن، گشتیی، لیستی وشەکان، گەشەکردنی وشە بەرهەمهاتووەکان

٤, خوێندنەوە وەك چارەسەر

٦, کتێبی خوێندنەوەی سەرەتایی

بریتییە لە: کتێبەکانی خوێندنەوە لە پۆلەکانی سێیەم و چوارەمدا

کە ناگەنە ئاستی کتێبە ئەدەبییەکان

هەروەها بریتییە لە: کتێبی فێرکردنی گەورەکان و هەڵبژاردەکان

٦٤, کتێبی خوێندنەوە بۆ ئەوانەی بە ئینگلیزی نادوێن

٤٢٩ زمانی ئینگلیزیی کۆن (ئەنگلۆ سەکسۆنی)

٤٣٠ زمانی ئەڵمانی

٤٣١ دەنگەکان و نووسین

وەکو ٤٢١ دابەشدەکرێن

٤٣٢ وتەسازیی

وەکو ٤٢٢ دابەشدەکرێت

٤٣٣ فەرهەنگەکان و زانستی ئینسایکلۆپیدیا

وەکو ٤٢٣ دابەشدەکرێت

٤٣٤ هاوتاکان، هاودژەکان، پێکەوە گونجاوەکان

٤٣٥ ڕێزمانی زمانی ئەڵمانی

٤٣٦ عەروز (ڕێکخستنی شیعر)

٤٣٧ زمانی ئەڵمانیی پێشوو

٠١, ئەڵمانیی باکووریی کۆن تا ١١٠٠

٠٢, ئەڵمانیی باکووریی ناوەند ١١٠٠ ـ ١٥٠٠

١, ـ ٤٣٧,٦ دیالێکتە ناوچەییەکان لە ئەڵمانیاو نەمسا

وەکو ٩٤٣,١ ـ ٩٤٣,٦ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: دیالێکتەکانی باڤاریا ٤٣٧,٣

دیالێکتە ئەڵمانییە پلە نزمەکان بڕوانە ٤٣٩,٤

٩, دیالێکتەکانی تر

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن

بۆ نموونە: ئەڵمانیی سویسری ٤٣٧,٩٤٩٤

٤٣٨ کتێبەکانی فێرکردنی زمانی ئەڵمانی (کتێبەکانی خوێندن)

وەکو ٤٢٨ دابەشدەکرێن

٤٣٩ زمانە ئەڵمانییەکانی تر

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت زمانە ئەڵمانییەکان

١, زمانەکان لە ئەڵمانیای خۆرئاوا

٢, فریزیی

٣, وڵاتی نزم

٣١, هۆڵەندی

٣٢, فیلمینکی

٣٦, ئەفریکانی

٤, زمانی ئەڵمانیای خوارەوە

بریتییە لە: سەکسۆنیی کۆن ـ ناوەندو نوێی ئەڵمانیای خوارەوو و دیالێکتەکانی

٥, زمانە ئیسکەندەنافیاییەکان

٦, ئایسلەندیی کۆن

٦٩, ئایسلەندیی نوێ

٧, سویدی

٨, زمانی دانیمارکیو نەرویجی

٨١, دانیمارکی

٨٢, نەرویجی (ریجزمال)

٨٣, لاندزمال (دیالێکتێکی ناوچەییە لە نەرویج)

٩, قووتیی

٤٤٠ زمانی فەڕەنسی

٤٤١ دەنگەکان و نووسین

وەکو ٤٢١ دابەشدەکرێت

٤٤٢ وتەسازیی

وەکو ٤٢٢ دابەشدەکرێت

٤٤٣ فەرهەنگەکان و زانستی ئینسایکلۆپیدیا

وەکو ٤٢٣ دابەشدەکرێت

٤٤٤ هاوواتاکان، هاودژەکان، وتە پێکەوەگونجاوەکان

٤٤٥ ڕێزمان

٤٤٦ عەرووز

٤٤٧ فەڕەنسیی پێشوو و شێوە نائەدەبییەکان

٠١, فەڕەنسیی کۆن تا ١٤٠٠

٢, فەڕەنسیی ناوەند ١٤٠٠ ـ ١٦٠٠

١, ـ ٨, دیالێکتەکان لە فەڕەنسا

وەکو ٩٤٤,١ ـ ٩٤٤,٨ دابەشدەکرێت

٩, دیالێکتەکانی تر

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن

٤٤٨ کتێبی فێرکردنی زمانی فەڕەنسی (کتێبەکانی خوێندن)

وەکو ٤٢٨ دابەشدەکرێن

٤٤٩ بڕۆفنسالی

٩, قەتالۆنی

٤٥٠ زمانی ئیتالی

وەکو ٤٢٠ ـ ٤٢٨ دابەشدەکرێت

٤٥٩ زمانی ڕۆمانی

٩, ڕۆمانیی ریتشی

٤٦٠ زمانی ئیسپانی

وەکو ٤٢٠ دابەشدەکرێت

٤٦٩ زمانی پورتوگالی

٧, پورتوگالیی پێشوو و شێوە نائەدەبییەکان

٧١, ـ ٧٩, دیالێکتەکان لە پورتوگالدا

٧٩٨, زمانی پورتوگالیی بەرازیلی

وەکو ٤٢٠ دابەشدەکرێت

٧٩٩, دیالێکتە پورتوگالییەکانی تر

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٩, زمانی گالیی

٤٧٠ زمانی لاتینی

وەکو ٤٢٠ ـ ٤٢٨ دابەشدەکرێت

٤٧٧ زمانی لاتینیی مێژوویی و شێوە نائەدەبییەکان

٠١, لاتینیی کۆن تا ٨٠ پ.ز

٠٣, لاتینیی دوای ماوەی کلاسیزم

٤٧٩ زمانی ئیتاڵییە کۆنەکان و داتاشراوەکان لەلاتینییەوە

١, زمانە رۆمانتیکییەکان

کارەگشتگیرەکان

٩, زمانە ئیتاڵییەکانی تر

بریتییە لە: ئیسکانی و ئەمبری

٤٨٠ زمانی یۆنانی

وەکو ٤٢٠ ـ ٤٢٨ دابەشدەکرێت

٤٨٧ یۆنانیی مێژوویی و شێوە نائەدەبییەکان

٠٢, یۆنانیی هیلینی لە ٣٠٠پ.ز تا ٦٠٠ز

٠٥, یۆنانیی بیزەنتی لە ٦٠٠ تا ١٥٠٠ز

٢, ـ ٩, دیالێکتە یۆنانییەکان

وەکو ٩٢٣ ـ ٩٣٩ دابەشدەکرێت

٤٨٩ یۆنانی و زمانە کلاسیکییە هەموارکراوەکان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت یۆنانی سەدەکانی ناوەندو نوێ

١, زمانە کلاسیکییەکان

کارەگشتگیرەکان سەبارەت لاتینی و یۆنانی

٣, یۆنانیی نوێ

٤٩٠ زمانەکانی تر

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت زمانە خۆرهەڵاتییەکان

٤٩١ زمانە هیندۆئەوروپییەکانی تر

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت زمانە هیندۆئەوروپییەکان

١, ـ ٤, زمانە هیندییەکان

١, زمانە هیندییەکان

بریتییە لە: هیندیی ئێرانی

٢, سانسکریتی

٢٧, دیالێکتە سانسکریتییەکان

٢٩, زمانە هیندییە کۆنەکان

٣, زمانە هیندییە ناوەندەکان

٤, زمانە هیندییە نوێیەکان

٤١, سەدهی

٤٢, بەنجابی

٤٣, هیندستانی

بریتییە لە: هیندی، ئۆردی

٤٤, بەنگالی

٤٥, ئۆریا

٤٦, مەرتی

٤٧, کۆجارانی

٤٨, سنجالیزی

٤٩, زمانە هیندییە نوێیەکانی تر

٥, زمانە ئێرانیو ئەرمەنییەکان

٥٤, زمانە ئێرانیو ئەرمەنییەکان

٥٥, ئێرانیی نوێ

٥٩, زمانە ئێرانییەکانی تر

بریتییە لە: بلوشی، بامیر

٦, زمانە کلینیەکان

بریتییە لە: گالی، کورنیش، بریتۆن

٦٢, ئێرلەندی

٦٦, وێلزی

٧, زمانی رووسی

٧٧٠١, رووسیی کۆن ١١٠٠ ـ ١٥٥٠

٧٧٠٢, رووسیی ناوەند ١٥٥٠ ـ ١٧٥٠

٧٩, ئۆکرانی

٧٩٩, رووسیای سپی

٨, زمانە سلاڤییەکانی تر

کارەگشتگیرەکان سەبارەت زمانە سلاڤییەکان

٨١, بولگاری

٨١٩, مەقدۆنی

٨٢, سربیی کرواتی

٨٣, کرواتی

٨٥, پۆڵەندی

٨٦, چپکی

٨٧, سلاڤی

٩, زمانە بەلتیکییەکان

٩١, پروسیە کۆن

٩٢, لیتوانی

٩٣, لاتیفی

٩٩, زمانە هیندۆئەورووپییەکانی تر

٩٩١, ئەلبانی

٤٩٢ زمانە سامییەکان و سامییە حامییەکان

١, زمانە ئارامییەکان

٤, عیبری

٤٩٣ زمانە حامییەکان

١, میسریی کۆن

٢, قیبتی

٣, زمانی بەربەر (تەوارق)

٥, زمانە ئەسیوبییە حامییەکان

٤٩٤ زمانە فنلندی و ئۆکرانییەکان و ئەوانی تر

١, تەنکوستی

٢, مەنگۆلی

٣, تورکی

٤, سامویی

٥, فینۆ ـ ئۆکریی

٥١١, هەنگاری

٤٩٥ زمانەکانی خۆرهەڵاتی دوور

١, چینی

٤, تبتی

٥, هیملانی

٦, یابانی

٧, کۆری

٨, ئەلبو

٤٩٦ زمانە ئەفریقییەکان

٤٩٧ زمانی رەسەنی ئەمریکای باکوور

زمانی رەسەنی هیندەکانی ئەمریکای باکوور

٤٩٨ زمانی رەسەنی ئەمریکای باشوور

زمانی رەسەنی هیندەکانی ئەمریکای باشوور

٤٩٩ زمانەکانی تر و زمانە رەسەنەکانی ئوسترالیا

زانستە تیۆرییەکان

(زانستە سروشتییەکان و ماتماتیك)

٥٠٠ ـ ٥٩٩

٥٠٠,٢ زانستە سروشتییەکان (فیزیکییەکان)

٣, زانستی بۆشایی ئاسمان

٨٤, ئامراز بیستراو و بینراوەکان

٥٠١ فەلسەفە و تیۆر، بنچینەکانی زانست

٥٠٢ هەمەجۆرو کورتکراوەکان

٥٠٣ فەرهەنگ و ئینسایکلۆپیدیای زانستی

٥٠٤ وتارو وانەی زانستی

٥٠٥ چاپکراوە زنجیرەکان (خولاوە زانستییەکان)

٥٠٦ رێکخراوو دامەزراوو کۆمەڵە زانستییەکان

٥٠٧ پەروەردەو فێرکردنی زانستی

بریتییە لە: بەکارهێنانی ئامێروکەلوپەل لە پرۆژەکانی پەروەردەو فێرکردندا، پرۆژە زانستییەکانی نێوخوێندنگاکان

٥٠٨ مێژووی سروشتی

٥٠٩ چارەسەرکردنی مێژوو و جوگرافیای زانستە سروشتییەکان

٥١٠ ماتماتیك

١, فەلسەفەو تیۆر

٢, کورتکراوەو پوختەکراوەکان

٧, پەروەردەو فێرکردن

٧٨, کەلوپەلو ئامێرە کۆمپیوتەرییەکان

کارەگشتگیرەکان سەبارەت کەرەستەکانی کۆمپیوتەری میکانیکی،

میکانیکی‌و ئەلیکترۆنی

بریتییە لە: ئامێری کۆمپیوتەریی دەیی‌و بەراوردکاری

٨, کۆمەڵە بابەتی جۆراوجۆر

٨٣, خشتە ماتماتکییەکان

بریتییە لە: خشتەی لۆگاریتمەکان، خشتەی رەگ‌و هێزەکان

٥١١ بیرکاری

١, سیستمی ژمارەیی

٢, کارە بنچینەییەکان لە ژمێریاریدا

٣, ژمارە سەرەتاییەکان‌و کاریگەرییە ژمارەییەکان

بریتییە لە: گەورەترین بەشکەری ناوکۆیی‌و بچووکترین بەشکەری ناوکۆیی

٤, ژمارە رێژەیی‌و دەییەکان

٦, رێژەو هاوڕێژە

٧, رەگی دووجایی‌و رەگی سێجایی

٨, ژمێریاری بازرگانی

بریتییە لە: پێوەر، بنەما بازرگانییەکان، ژمێریاریی سوود

٩, خشتە ژمێریارییەکان

٥١٢ جەبرو تیۆری ژمارەیی

١, سیستمی جەبری، بەڵگەنەویستە جەبرییەکان

٢, هاوکێشە جەبرییەکان‌و رێژە خەیاڵییەکان

٢١, هاوکێشە جەبرییەکان

ئەنجامی هاوکێشە چواری‌و دووانییەکان

٢٢, ئەژمارەیی نزیکەیی

پێکهاتە سەرەکییەکان، هاوکێشە پلە بەرزەکان

٢٣, هاوکێشە نادیارەکان

٢٤، پێوەرە خەیاڵییەکان

بیردۆزەی رەگە خەیاڵییەکان

٢٦, هاوکێشە پێچەوانەییەکان

ئەو هاوکێشانەی بەگۆڕینی نادیارە پێچەوانەییەکان ناگۆڕێن

٥, شیکردنەوە هاوشێوەکان

گۆڕاوەکانو هاوشێوەکان

٦, بەدوای یەکدا هاتووەکان

بەدوای یەکدا ژمێریارییەکانو ئەندازەییەکان

٧, توانو لۆگاریتم

پێکهاتە سەرەکییەکانی: رەگو بەرزکردنەوە بۆ توان

بریتییە لە: پێش پیتەکانی توانو لۆگاریتم، سفرو توانی نیویو (کەرت)و سالب، ژمێریاریی تواناییە رەگییەکان بەرێگای لۆگاریتم

٨, جەبری رەها

٨١, تیۆری ژمارەیی

٨٣, سنووردارکراوەکان

بریتییە لە: سنووری ئاسایی، هاوشێوە، بێکۆتا، بۆشایی

٨٤, سەر بەڕەگی هاوشێوە

٨٥, دوورخستنەوەی جیاکەرەوەکان

٨٦, تیۆری کۆمەڵەکان

بریتییە لە: کۆمەڵە تەنهاکان، گۆڕاوەکان، بەردەوامەکان، کۆمەڵەی (ئابیلیان)، گواستنەوە، جێگۆڕکێکان بۆ گواستنەوەی ئەندازەیی بڕوانە ٥١٦,٥٥

بۆ کردە جیاکارییەکانیش بڕوانە ٥١٧,٧

٨٦٥, تیۆری تۆڕی نوێ (بەدیهێنراو)

٨٧, تیۆری بەراوردی جەبری

٨٨, تیۆری ڕێژەی نەگۆڕ

٨٩, جەبری گشتی

٨٩٣, جەبری هێز

٨٩٤, شیکردنەوەی بۆشایی

٨٩٥, جەبری تیشکی

٨٩٦, ڕێکخراوو جەبرییە ئاڵۆزەکان

٨٩٧, هاوکێشە جەبرییە هێڵەییەکان

٩, هاوکێشەو خشتە لەجەبردا

٥١٣ ئەندازەی ئیقلیدسی تەقلیدی

١, بنەماکانی ئەندازەیی ڕێکەکان

کە: چەماوەکانیش دەگرێتەوە

٣, بنەماکانی ئەندازەیی بۆشایی

کە: رووە چەماوەمانیش دەگرێتەوە

٥, ئەندازەی نوێ (دوای ئیقلیدیسی)

بریتییە لە: ئەندازەی ڕێکو بۆشایی پێشکەوتوو، بۆ ئەندازەی دیکارتی بڕوانە٥١٦

٨, ئەندازەی نا ئیقلیدیسی

بریتییە لە ئەندازەی ڕەهای یەك ڕەهەندو دووانو سیانو چوار،

ئەندازەی بۆشایی دەرەکیو بۆشایی هلبرت

٨٣, ئەندازەی تۆبۆگرافی (سەرجەم گۆی زەوی)

٨٤, ئەندازەی (لوباشیفسکیان)

٨٥, ئەندازەی (ریمانین)

٩, بابەتی ئەندازەیی

٩٢, بابەتی بەناوبانگ

بریتییە لە: دابەشکردنی بازنە بۆ چوارلا، بابەتی گۆشەی سێگۆشە

٥١٤ ژمێریاریی سێگۆشەکاری

ڕێژەی سێگۆشەکاری لەرووی تەخت

٦, سێگۆشەکاری بۆشایی

٩, بابەت لە سێگۆشەکاریدا

٥١٥ ئەندازەی وەسفی

١, کەوتنەسەری راستەوخۆی ستوونی بۆسەر دوو روو

٢, کەوتنەسەری (ئایزومەتری) بۆسەر یەك روو

٣, کەوتنەسەری لار

٤, کەوتنەسەری قووچەکی

٥, کەوتنەسەری بازنەیی

بۆکەوتنەسەری وێنەکان بڕوانە ٥٢٦,٨

٦, بینراو

بۆ وێنە بینراوی بڕوانە ٧٤٢

٧, سێبەرو سێبەردار

٨, تەنە ئەندازە

تەنەئەندازەی خانووبەرە ٦٩٣,١، تەنەئەندازەی هەڵکۆڵین ٧٣١,٤٦٣

تەنەئەندازەی دارتاشی ٦٩٤، تەنەئەندازەی هەڵچنین ٦٩٤,٨

٥١٦ ئەندازەی شیکاریی (کەبەئەندازەی دیکارتی ناودەبرێت)

١, ڕێکەکان

٢, چەماوەکان بەشێوەی دیکارتی

بریتییە لە: (بازنەیی، ناتەواو، بڕەڕی زیاد، بڕەڕی تەواو)

٣, شێوازی دیکارتی بۆ رووی رێك لە بۆشاییدا

٤, شێوازیی دیکارتی بۆ رووی تەخت

بریتییە لە: بازنە، تەنداری پارچەی ناتەواو، تەنداری پارچەی زیاد، تەنداری پارچەی تەواو، رووی تری ناڕێك

٥, ئەندازەی جەبری نوێ

بریتییە لە: دەربڕینی کورتو هێماکان، بڕگە، روو، رووی ناڕێك، چەماوەی بۆشایی

٥٥, ئەندازەی رێگۆڕکێ

کە لە: جەمسەرو هاوکێشەی جەمسەری پێکدێت

٥٦, تایبەتمەندی هاوتاو ناهاوتاکان

٥٧, ئەندازەی بەرکەوتە

پەیوەندیی تەنە ئەندازەکان، ئەو بنەماو خەسڵەتانەی کە بەپرۆسەی بەرکەوتە (کەوتنەسەر) ناگۆڕێن

٦, ئەندازەی هێڵکاری

بریتییە لە: چەماوەکان، روو، ئاڕاستەکان

٦٦, ئەندازەی نموونەیی

٧, ئەندازەی جیاکاری (ئەندازەی کۆتایی نەهاتووەکان بەسفر)

٧٤, کەوتنەسەری ئەندازەی جیاکاری

٨, ئەندازەی زانستی جووڵە

ژمێریاری جیاکاری خێرایی‌و جیاکەرەوە

٨٢, سیستمی چواریی

٨٣, شیکردنەوەی تیشکیو کەوانەیی

٩, نموونە لە ئەندازەی شیکاری

٥١٧ ژمێریاری جیاکاریو تەواوکاری

١, جیاکارییەکانی بەشە کۆتایی نەهاتووەکان بەسفر

جیاکاریو تەواوکاری

٢, ژمێریاری جیاکاری

٢١, زنجیرە

٢٨, هاوکێشەی جیاکاریو نەگۆڕەکان

٢٩, نموونە لەسەر ژمێریاری جیاکاری

٣, ژمێریاری تەواوکاری

بریتییە لە: تـەواوکاری سـنووردارو زیـادکراو، بڵاوکـراوەی دوولایـی، وەك یـەکی، گۆیی، لوولەیی، پارچەیی، تەواوکاریی بڕگە کەمۆزیادەکان

٣٧, هاوکێشە تەواوکارییەکان

٣٨, هاوکێشە جیاکارییە ئاسایيو بەشییەکان

٣٩, نموونەو خشتەکانی ژمێریاری تەواوکاری

٤, ـ ٨, لقەکانو پراکتیزەی تەواوکاریو جیاکاری

٤, ژمێریاری جیاکاریو تەواوکاری بۆ گۆڕاوەکان

٥, ژمێریاری جیاکاریو تەواوکاری بۆ پاشکۆکان

٦, ژمێریاری جیاکاریو تەواوکاری سنووردار

٧, کردارەکانی جیاکاری

٨, گۆڕانکاریی پاشکۆ گرێدراوەکان

٩, نموونەکانی ژمێریاریی جیاکاریو تەواوکاری

٥١٨ بەکارنەهاتووە

٥١٩ ئەگەرەکان و ئاماری بیرکاری

١, ئەگەرەکان

٦, بیردۆزەی هەڵەکان

٧, بیردۆزەی زانیارییەکان

٨, خوێندنی بیرکاریی بۆ زانیارییەکان

٩, ئامار

٩٢, پرۆگرام

٩٣, بیردۆزەی نموونە بیرکارییەکان

٥٢٠ گەردووننـاسی و زانستە پەیوەستەکان پێوەی

١, گەردووننـاسی لە سەدەکانی ناوەڕاستدا

١, ـ ٩, دابەشکردنە پێوانەییەکان

٥٢١ گەردوون لەرووی تیۆرییەوە

بریتییە لە: جووڵەی ئەستێرەکان

بۆ جووڵەی دیاریکراوی ئەستێرەیەك وەك جووڵەی هەسارەی مەریخ

بڕوانە ٥٢٣,٤٣

١, میکانیکای گەردوونی

بریتییە لە: دینامیك و یاساکانی هاوسەنگی و جووڵەی ئەستێرە گەڕۆکەکان

٣, خولگەکان

٤, تێکچوونی ئەستێرەکانی ئاسمان لە جووڵەی خولگەییدا

٥, تیۆری ئەستێرە گەڕۆکەکان

٦, تیۆری ئەستێرەکانی سەربەمانگ

٦٣, ـ ٥٢١,٦٨ وەکو ٥٢٣,٤٣ ـ ٥٢٣,٤٨ دابەشدەکرێن

٧, تیۆری کلدارەکان و هەسارە رۆشنەکان و نەیزەکەکان

٨, تیۆری مانگگیرانو خۆرگیران

٩, لەرینەوەی خولگەی ئەستێرەکان

٥٢٢ گەردوونی زانستیو گۆیی (بۆشایی ئاسمان)

١, روانگەکان

١٩, مێژوو و راپۆرتو چاپکراوە ناوبەناوەکانی روانگەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٢, تەلەسکۆبەکان

٢٩, تەلەسکۆبە بەناوبانگەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٦, تەکنەلۆجیای چاودێری کردن

٧, گەردوونی گۆیی (بۆشایی ئاسمان)

٩, راستکردنەوە

٥٢٣ گەردوونی وەسفی

کە: گەردوون بەسادەیی دەکات

٠١, فیزیکی گەردوونی

٠١٣, گەرمیی

٠١٥, تیشکی بینراو

٠١٦, گەردوونی بێتەل

٠١٨, کارەباو موگناتیس

٠١٩, پارچە زۆر وردو گەردیلەکان

١, گەردوونی سروشتی

تیۆری گەردوونی بۆ بنەچەی گەردوونو پێکهاتەکانیو چارەنووسی کە (رێگای کاکێشان)یش دەگرێتەوە

٢, سیستمی خۆر

بریتییە لە: جووڵە لە بۆشاییدا، (بلاتنیر)، بورج

٣, مانگ

بریتییە لە: رووکارە سروشتییەکان، پێکهاتە،رووەکان، خولگەکان، مانگگیران

٤, هەسارەکان

بریتییە لە: رووکارە سروشتییەکان، پێکهاتە، خولگەکان، دوورایی، جووڵە

٤١, عەتارد

٤٢, ڤینۆس

٤٣, مەریخ

٤٤, ئەستێرە بچووکە گەڕۆکەکانی نێوان مەریخو موشتەری

٤٥, موشتەری

٤٦, زوحەل

٤٧, نیبتۆن

٤٨٢, بلوتو

٥, هەسارە رۆشنەکان

بریتییە لە: وردە هەسارە رۆشنەکان، تیشکەبەرزەکان، دژەتیشکەکان

٦, کلکدارەکان

بریتییە لە: خولگەکان، کلکدارە بەناوبانگەکان، رووکاری سروشتی

٧, خۆر

بریتییە لە: رووکاری سروشتی، پێکهاتەی بوون، جووڵە دیارەکان، پەڵەخۆرییەکان، خۆرگیران

٨, ئەستێرەکان

بریتییە لە: ئەستێرە زۆرەکان، گۆڕاوەکان، کۆمەڵە ئەستێرەییەکان، هەسارەکان

٩, پەڕینەوەو خۆشاردنەوە

پاشبەندەکانی: مانگو گروپەکانی، مانگ گیرانو خۆرگیران، شاردنەوە

٥٢٤ بەکارنەهاتووە

٥٢٥ زەوی (جوگرافیای گەردوونی)

١, شێوەو دووریيەکان

٢, گەرمی، روناکی، تیشك

٣, خولگەو سوڕان

٥, وەرزەکان

٦, هەڵکشانو داکشان

٧, کازیوە

٥٢٦ جوگرافیای بیرکاری

١, جیودیسیا (رووپێویی جێبەجێکردن)

٧, جیودیسیای فیزیکی

٨, هونەری نەخشە

نەخشە درووستکردن، کەوتنەسەر، خوێندنەوەی نەخشە، لەبەگرتنەوەی نەخشە

٩, رووپێوی

٩١, رووپێوی رووی رێك

٩٨, تۆبۆگرافیا

٩٩, هیدۆگرافیا

٥٢٧ گەشتی گەردوونی

دیاری کردنی شوێنی جوگرافیو ئاڕاستە بۆ بینینی تەنە ئاسمانییەکان

١, هێڵی پان

٢, هێڵی درێژ

٥٢٨ رۆژ ژمێرە گەردوونییە کۆنەکان و رۆژ ژمێری گەردوونی

١, ـ ٨, وەکو ٠٦١, ـ ٠٦٨, دابەشدەکرێن

٩, درووستکردنی رۆژژمێر

٥٢٩ کاتناسی (زانستی دیاریکردنی زەمان)

٢, ماوەکانی کات

٣, رۆژژمێرەکان

٧, کات پێوان

٧٨, ئامێرەکانی پێوانی کات

٥٣٠ فیزیای (زانستی سروشتی)

١, بنەماو تیۆرە فیزیکییەکان

١١, رێژەیی

١٢, تیۆری چەندایەتیو میکانیکای شەپۆلەکان

١٣, تیۆری جووڵە

١٥, سروشتی بیرکاری

٤, دۆخی ماددە

بریتییە لە: رەق، شل، گازی

٧٢, سروشتی پراکتیکی

٨, یەکە سروشتییەکانو دوورییەکان

بریتییە لە: تیۆری پێوانە سروشتییەکان، شیکردنەوەی دوورییەکان

٥٣١ میکانیای تەنە رەقەکان (زانستی تەنەرەقەکان)

بریتییە لە گشتگیرەکان سەبارەت میکانیکا

١, دینامیك (زانستی جووڵە)

٢, ستاتیکای تەنە رەقەکان

٣, دینامیکای تەنە رەقەکان

کە (یاساکانی جووڵە)ش دەگرێتەوە

٣٨, دینامیکای تەنە نەرمەکان

٤, بەریەککەوتن (لێکخشان)

٥, راکێشان

٦, وزە

بریتییە لە: پاراستنیو جۆرەکانی

٧, خەسڵەتەکانی تری ماددە رەقەکان

بریتییە لە: پێدانووسان، خۆراگریی، کون کونی

٨, ئامێرە سادەکان

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٢ میکانیکای شلەمەنییەکان

بریتییە لە: خەسڵەتی شلەمەنییەکان

١, میکانیکای شلەمەنییەکان

٢, هایدرۆستاتیکا

٣, ناسك

بریتییە لە: یاساکانی ئەرخەمێدسو باسکال

٤, پێوانەی چڕیی شلەمەنییەکان

٥, هایدرۆدینامیکا

٦, تایبەتمەندیی تاڵ تاڵ

٧, بڵاوبوونەوەو نەمانی شلەمەنییەکان

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٣ میکانیکای گازەکان

١, خەسڵەتی گازەکان

٢, دینامیکای گازەکان

٥, بۆشایی‌و بەرهەمهێنانی بۆشایی

٦, میکانیکای ئاسمانی (ئیرۆمیکانیکا)

بریتییە لە: ستاتیکای ئاسمانی، دینامیکای ئاسمانی، هاوسەنگی هەواو جووڵەی

٧, بیردۆزەی جووڵەی گازەکان

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٤ دەنگ‌و پۆلەکان

بریتییە لە: دەنگەکان، شەپۆلەکانی ژێرو ژوور دەنگی

١, شەپۆلە دەنگییەکان

٢, گواستنەوەی شەپۆلە دەنگییەکان

٢٢, گواستنەوەی شەپۆلە دەنگییەکان بە تەنە رەقەکان

٢٣, گواستنەوەی شەپۆلە دەنگییەکان بە تەنە شلەمەنییەکان

٢٤, گواستنەوەی شەپۆلە دەنگییەکان بە تەنە گازەکان

٣, خەسڵەتەکانی دەنگ

٤, پێوانەو شیکردنەوەی دەنگ

٥, شەپۆلەکانی ژێر دەنگ‌و ژوور دەنگ

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٥ روناکی‌و تیشکەکان

بریتییە لە: تیشکی روناکی بینراوو نەبینراو

١, بیردۆزەی روناکی

٢, بینینی سروشتی

دیاردە بینراوەکان کەلەسەر بیردۆزەی شەپۆلەکانی روناکی بنیاتنراون

٣, روناکی ئەندازەیی‌و بڵاوبوونەوەی

بریتییە لە: دیاردەکانی پێچەوانەبوونەوەو بڵاوبوونەوەو شکانەوە

٣٥, گەشانەوە، کڵپەسەندن

٦, فیزیای ڕەنگ

٨, پراکتیکەکان

٨٤, شیکردنەوەی تارمایی (شەبەنگ)

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٦ گەرمی

١, بیردۆزەی گەرمی

٢, گواستنەوەی گەرمی لە تەنە جیاوازەکاندا

٣, تیشك‌و کاریگەریی ماددە لەسەر گەرمی

بریتییە لە: پێچەوانەبوونەوەو بڵاوبوونەوەو شکانەوەو مژین

٤, کاریگەریی گەرمی لەسەر ماددە

٥, پلەی گەرمی

بریتییە لە: پێوانەی پلەی گەرمیی ئاسایی، سروشتی پلەکانی گەرمیی بەرزونزم

٦, پێوانەی نرخ

٧, دینامیکای گەرمیی

٨, پراکتیزەکردن

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٧ کارەباو ئەلیکترۆن

١, بیردۆزەی کارۆموگناتیسی

٢, کارەبایی

بریتییە لە: کارەبای ئیستاتیکی

٥, ئەلیکترۆنەکان

ژیاندنەوە، کاریگەریی ئەلیکترۆنەکان لەسەر دەمامیلکە گازینەکانو

دەمامیلکە بەکارنەهاتووەکان، خانەی کارۆتیشکییەکانو ناوەندە هاوشێوەکان،

تیشکی X، بینراوە ئەلیکترۆنیو ئایۆنەکان

٦, کارەبای دینامیکی

٦١, تەوژمی بەردەوام

٦٢, گەیەنەرەکانو بەرگەگرەکان

٦٢٢, شێوەی گەێنەرەکان

٦٣, تەوژمی گۆڕاو

٦٥, کارەبای گەرمیی

٨, پراکتیزەکردن

بۆ جێبەجێکردنێکی دیاریکراو بڕوانە بابەت

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٨ موگناتیس

بریتییە لە: موگنایسی، خەسڵەتە موگناتیسەکانی ماددەکان

٢, کاریگەریی موگناتیسی

٣, دیاردە کارۆموگناتیسیەکان

٤, ماددە موگناتیسیو ناموگناتیسیو خەسڵەتەکانیان

٧, جێوموگناتیسیو دیاردە پەیوەستەکان پێیانەوە

٧٢, موگناتیسی زەوی

٧٤, موگناتیسی تێپەڕ بە زەویدا

٧٤٨, شەپۆلە زەمینییەکان

٧٦, چالاك کردنی دەرەکیی وەك (هالە)

٧٨, رووپێوو روانگەو موگناتیس

٨, پراکتیزەکان

کارەگشتگیرەکان

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٣٩ فیزیای نوێ، گەردیلەیی، ئەتۆمی

١, پێکهاتەی سروشتی ماددە

بریتییە لە: لێکدانەوەی پێکهاتە بەشیکردنەوەی تارمایی (شەبەنگی)

١٢, پێکهاتەی بەشەکان

١٤, پێکهاتەی گەردیلەیی

٧, فیزیای ئەتۆمی

٧٢, تیشکە بنچینەییەکان

٧٢٢, تیشکە بەسەرچووەکان

٧٣, خێرایی تەنە گەورەکان

٧٤, پێکهاتەی ئەتۆمی

٧٥, کارلێکە ئەتۆمییەکان

بریتییە لە: چالاکی تیشکە سروشتیو دەستکردەکان

٧٦, کەرتبوونو ئاوێتەبوونی ئەتۆمی

٧٧, ئاشکراکردنی تەنە گەورەکان

ئاشکراکردن لەپێوانەی جیاوازدا، ژوورەکانی دڵنیایی کردن

بریتییە لە: ئاشکراکردنی فۆتۆگرافی

٩, خشتەکان، نموونەکان، پرسیارەکان

٥٤٠ کیمیا

١, بیردۆزە سەرەتاییەکان

بریتییە لە: کیمیای کۆن، بیردۆزەی (فلوجستن)، ژووری فەیلەسووف

٥٤١ کیمیای فیزیایی و تیۆری

کارەگشتگیرەکان سەبارەت پراکتیزەکردنی چەمك و میتۆدە فیزیاییەکان لەسەر سیستمە کیمیاوییەکان و بریتییە لە: کیمیای نائەندامیی فیزیایی، کیمیای بۆشایی، لەیەکچووەکان، ئاوێتە پێکداچووەکان

٢, کیمیای تیۆری

٢٢, ئاوێتەی بەش بەش

٢٤, ئاوێتەی گەردیلەیی

بریتییە لە: تیۆری (والتن)، کێشە بەش بەش و گەردیلەییەکان، ژمارە گەردیلەییەکان

٣, کارلێکە کیمیاییەکان (کیمیای فیزیایی)

٣٤, بیردۆزەی گیراوەکان

٣٥, کیمیای روناکی

٣٦, کیمیای گەرمی و دینامیکای گەرمیی کیمیاویی

٣٧, کیمیای کارەبایی و موگناتیسی

٣٨, کیمیای تیشك

٣٩, میکانیکی کارلێکە کیمیاوییەکان

٩, بابەتی تر

٥٤٢ کارگە کیمیاوییەکان، کەرەستە (کیمیای زانستی)

بریتییە لە: ئامێری پێوانە، ئامێری بوون بە هەڵم و دڵۆپاندن، بۆری فووپیاکردن، پاڵاوتن، ئامێری ئامادەکردنی گازەکان

٥٤٣ کیمیای شیکاری

کارەگشتگیرەکان سەبارەت شیکردنەوەی جۆری و ژمارەیی بۆ ماددە ئەندامی و

نائەندامییەکان

٠١, دۆزینەوە کیمیاوییەکان

٠٢, ئامادەکردنی نموونە

٧, بەکارهێنانی ئامێرەکان

٠٨, رێگاکانی شیکردنەوەو لێك جیاکردنەوەی ئاوێتەکان

١, شیکردنەوەی خۆراكو خواردنەوە گازییەکان

٢, شیکردنەوەی بەرهەمەکانی شیرەمەنی

٣, شیکردنەوەی ئاو

٤, شیکردنەوەی ماددە جوانکارییەکانو بۆن

٥, شیکردنەوەی ژەهر

٦, شیکردنەوەی بەردو ماددە خاوەکان

٥٤٤ شیکردنەوەی کیمیای جۆری

بریتییە لە: رێگاو هەنگاوەکانی کارکردن بۆ شیکردنەوەی نیمچە چەندایەتی، وردو نیمچە ورد

٠١, دۆزەرەوە کیمیاوییەکان

٠٢, ئامادەکردنی نموونە

٠٧, بەکارهێنانی ئامێر

١, سیستمی لێك جیاکردنەوە

٢, رێگای گەرمییەکان

٣, شیکردنەوە لەرێی بۆرییەکانەوە

٤, شیکردنەوەی جۆریی غازەکان

٥, شیکردنەوە بەبڵاوبوونەوە

بریتییە لە: رێگاکانی بڵاوکردنەوەی پەردەیی

٦, شیکردنەوەی تارمایی

٨, ڕێگاکانی شیکردنەوەی وردو نیمچە ورد

٩, ڕێگاکانی تر

٥٤٥ شیکردنەوەی کیمیایی چەندیی (ژمارەیی)

ڕێگاو هەنگاوەکانی کار بۆ شیکردنەوەی نیمچە چەندیی

٠١, ـ ٠٧, (وەکو ٥٤٣)

٠٨, ڕێگای میکانیکی

١, شیکردنەوەی چەندیی بە پێوانەی کێش

٢, شیکردنەوەی چەندیی بە پێوانەی قەبارە

٣, ڕێگای کارەبای شیکاریی

٤, ڕێگای گەرمیی

٧, شیکردنەوەی گازەکان

٨, ڕێگاکانی تر

٥٤٦ کیمیای نا ئەندامیی

ڕەگەزو پێکهاتەی نائەندامی

٢, هایدرۆجینو ئاوێتەکانی

٣, کانزاکانو مسی سپی

بریتییە لە: فافۆن

٧, ناکانزاکان

٥٤٧ کیمیای ئەندامی

کیمیای ئاوێتەی کاربۆن

بریتییە لە: ماددە، تیشك، شیکردنەوەی خەسڵەتی ئاوێتە ئەندامییەکان

١, کیمیای ئەندامیی فیزیایی

٢, ئاوێتەکانو کارلێکە ئەندامییەکان
٣, شیکردنەوەی ماددە ئەندامییەکان
٤, ئاوێتە بازنەییە رۆنییەکان
٥, ئاوێتە بازنەییە رۆنییەکان
٦, ئاوێتە بۆنییەکان
٧, ئاوێتەی وەرگیراو لە بەرهەمە سروشتییەکان
٧٤, ڤیتامینات
٧٥, پرۆتینات
٧٥٨, ئەنزیمەکان
٧٦, دژە زیندووەکان
بریتییە لە: کیمیای پەنسلین، ئۆرۆمایسین، سترۆمایسین
٧٨, کاربۆهیدرات
٧٨١, کیمیای شەکر
٨, ماددە ئەندامییەکانی تر
٨٢, کیمیای دڵۆپاندنی خەڵووز
٨٣, کیمیای پترۆڵ
٨٤, لاستیكو پلاستیك
٥٤٨ زانستی کریستاڵ
ئاوێتە، پێکهاتەی کریستاڵەکان
١, لایەنی ئەندازەیی
٣, لایەنی کیمیایی
٥, بەکریستاڵ کردن
٧, لایەنی بیرکاری

٨, لایەنی فیزیایی

بریتییە لە: ئاوێتەی کریستاڵ، پشکنینی بە تیشکی X ، خەسڵەتە میکانیکییەکان، خەسڵەتی کارەبایی‌و گەرمی‌و موگناتیسی

٩, تایبەتمەندییە بینراوەکانی کریستاڵ

٥٤٩ زانستی کانزاکان

بوون، وەسف، پۆلێنی رەگەزەکان لە باری سروشتییانداو پێکهاتەکان لەئەنجامی

کارلێك کەوتنی نائەندامیدا

١, زانستی کانزا خەملێندراوەکان

١٢, زانستی کانزا سروشتییەکان

١٣, زانستی کانزا کیمیاوییەکان

٢, رەگەزە دیارەکانی وەك ئاڵتوون‌و زیوو نیمچە کانزاکانی وەکو (ئەنتیمۆن‌و بیزموت)و ناکانزاکانی وەکو ئەڵماس‌و گرافیت‌و گۆگرد

٣, گۆگردات

٤, هلوجیناتی وەك فلۆرین‌و کلۆرین‌و برۆمین

٥, ئەکسیدەکان

٦, سیلیکاو پێکهاتەکانی

٧, کانزای تر لە ئاوێتەی تری ئۆکسجینات تیایە وەکو فۆسفات‌و نترات

٨, کانزای ئەندامیی وەك خەڵووز

٩, دابەشی جوگرافی بۆ دابەشکردنی کانزاکان

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥٥٠ زەویناسی (جیۆلۆجیا)

٥٥١ جیوفیزکیا (جیۆلۆجیا، زانستی چاودێری، هایدرۆلۆجیا)

١, پێکهاتەی هەموو زەوی

بریتییە لە: هاوسەنگی توێکڵی زەوی، پێکهاتەو خەسڵەتی توێکڵی گۆی زەوی

٢, دیاردە بلۆتۆنییەکان

بریتییە لە: زانستی گڕکانەکان، زەمین لەرزە، کانیاوە گەرمەکانو کانیاوە هەڵمییەکان

٣, کاریگەرە جیۆلۆجییەکان

کاریگەرییەکانی داماڵین بەهۆی بەفرو ئاوو رەشەباوە

بریتییە لە: رەشەبای بەفرین، زانستی سەهۆڵبەندان

٤, جیۆمۆرفۆلۆجیاو جوگرافیای سروشتی (پێکهاتەو گۆڕانە تۆبۆگرافییەکانی زەوی)

٤١, کیشوەرەکان

٤٢, دورگەکان

٤٣, شاخو دۆڵەکان

٤٤, ئەشکەوتەکان

٤٥, بیابانو دەشتو کەنارەکان

٤٦, ئۆقیانووسکان

٤٧, جووڵەی دەریاو ئۆقیانووسکان

٤٨, رێڕەوی ئاوی ناوخۆیی

٤٩, ئاوی ژێر زەوی

٥, میتیورولوجیا (زانستی دیاردە ئاسمانییەکان)

٥١, پێکهاتەو ناوچەکانو میکانیکای بەرگە هەوا

٥٢, دینامیکای گەرمیی، گەرمیی، تیشکدانەوە

٥٤, فشاری بەرگەهەوا

٥٥, زریان

٥٦, کارەبای بەرگەهەواو زانستی بینین

٥٧, دیاردە هەوایی‌و ئاوییەکان

بریتییە لە: شێ، تەم، هەور، باران

٦, کەش‌و ئاوو هەوا

بریتییە لە: پشتێنەی ئاوو هەوا، پێشبینی ئاووهەوا، ناوچەکانی ئاوو هەوا

٦٩, کەشی ناوچە جیاوازەکان

٧, جیۆلۆجیای مێژوویی

بریتییە لە: توێژینەوەی ریزبەندیی زەمەنی چینە بەردە یەك بەدوای یەکەکان

٨, جیۆلۆجیای بونیادی (زانستی درووستبوونی زەوی، زانستی پێکهاتەی بەردەکان)

بریتییە لە: ریزبەندیی چینە بەندەکان، جیاکەرەوەکان، درزتێبوونیان

٩, جیۆکیمیا (کیمیای زەوی)

کارەگشتگیرەکان

٥٥٢ زانستی بەردەکان (بترۆلۆجیا)

بنەچە، بوون، پێکهاتن، پۆلێنی بەردەکان

٠٣, بنەچەی بەردەکان

٠٦, خەسڵەت‌و شیکردنەوەو پێکهاتەی بەردەکان

٠٩, دابەشکردنی جوگرافیایی بەرد

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

١, بەردە ئاگرینەکان

٢, بەردە گڕکانییەکان

٣, بەردی قوڵاییەکان

٤, بەردە گۆڕاوەکان

٥, بەردە توێژاڵەکان

٨, لێکۆڵینەوەی وردی بەردەکان

٥٥٣ جیۆلۆجیای ئابووری

بوون، بنەچە، دابەشکردنی کانزاکان کە بایەخی ئابوورییان هەیە

کە: توێژینەوەی کانزاکردن دەگرێتەوە

١, پێکهاتەو ئاوێتەی ماددە خاوەکان

٢, ماددە کاربۆنییەکان (سەرچاوە سروشتییەکانی سووتەمەنی)

٢٨, پەترۆڵو گاز

٣, ئاسن

٤, نیشتووەکانی ماددە خاوە نائاسنینەکان (کانزاو نیمچە کانزاکان)

٥, ماددە بەردینەکان

٦, ماددەکانی زەوی

بریتییە لە: قوڕولم، خوێ، گەچ، چیمەنتۆ، نیترات، فۆسفات، دەباشیر...

٧, ئاوو نیشتووە ئاوییەکان

بریتییە لە: ئاوی سوێرو ئاوی کانزایی

٨, بەردە بەنرخەکانی وەك ئەڵماسو یاقووت

٩, سەرچاوە ئابوورییەکانی تر

بریتییە لە: هایدرۆجینو سیلیکونو نایترۆجینو گازە دەگمەنەکانی تر

٥٥٤ ـ ٥٥٩ جیۆلۆجیای هەرێمی (ناوچەیی)

٥٥٤ جیۆلۆجیای ئەوروپا

٥٥٥ جیۆلۆجیای ئاسیا

٥٥٦ جیۆلۆجیای ئەفەریقا

٥٥٧ جیۆلۆجیای ئەمریکای باکوور

٥٥٨ جیۆلۆجیای ئەمریکای باشوور

٥٥٩ جیۆلۆجیای ناوچەکانی تری جیهان

٥٦٠ زانستی بە بەردبووەکان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت زانستی ئاژەڵە بەبەردبووەکان

١٧, زانستی چینە بەبەردبووەکان

توێژینەوەی ریزبەندیی مێژوویی‌و بەدواداچوونی رووەك‌و ئاژەڵە بەبەردبووەکان

٥٦١ زانستی رووەکە بەبەردبووەکان

بریتییە لە: پۆلێکردنی رووەکە بەبەردبووەکان

٥٦٢ ـ ٥٦٩ زانستی ئاژەڵە بەبەردبووەکان

٥٦٢ زانستی ئاژەڵە بێبڕبڕە بەبەردبووەکان

٥٦٣ ئەوانەی یەك خانەن

بریتییە لە: ئەسفنجە بەبەردبووەکان، مەرجان، ئاژەڵی ئاوی

٥٦٤ نەرمۆڵەکان

بریتییە لە: هێلکە شەیتانۆکە بەبەردبووەکان، گوێچکە ماسی، وشکبووەکان، مارپێچەکان، هەشت پێ، ستێڵ، قاقڵە جنۆکە

٥٦٥ بڕبڕەدارە بەبەردبووەکانی تر (جومگەدارە بەبەردبووەکان)

بریتییە لە: کرمە بەبەردبووەکان، قرژاڵ، جاڵجاڵۆکە، دووپشك، گیاندارە سێپلەکان

٧, مێرووەکان

٥٦٦ بڕبڕەدارە بەبەردبووەکان

٥٦٧ بڕبڕدارە خوێن سارد بەبەردبووەکان

دەم خڕە بەبەردبووەکان، ماسییەکان، وشکە ئاوییەکان

٥٦٨ خشۆك‌و باڵندە بەبەردبووەکان

١, خشۆکەکان کە داینا‌سۆرەکانیش دەگرێتەوە

٢, باڵندە بەبەردبووەکان

٥٦٩ گیانەوەرە شیردەرەکان یان شیرداره بەبەردبووەکان

ئاژەڵە شیردەرە بەبەردبووەکان

بریتییە لە: (ئۆپۆسوم: ئەو گیاندارەی لەکاتی مەترسیدا خۆی دەکات

بە مردوو/ وەرگێڕ)، شەمشەمەکوێرە، نەهەنگ، مەیموون، مرۆڤ

٥٧٠ زیندەوەرزانی (بایولوجی)

٥٧١ بۆماوەی بەر لە مێژوو

١, چاخی بەردینی کۆن

٢, چاخی بەردینی نوێ

٣, چاخی مسیو برۆنزی

٤, چاخی ئاسن

٥, بۆماوەکانی تر

بریتییە لە: سەبەتەچن، چنین، گۆزە، شووشە، کەلوپەلی دارینو ئێسکین

٦, پیشەسازیی بەر لە مێژوو

٧, هونەری بەر لە مێژوو

بریتییە لە: نیگارو پەیکەرسازیی

٨, خانووەکانی بەر لە مێژوو

٩, درووستکراوەکانی تر

٥٧٢ مرۆڤناسیی (ئەنترۆپۆلۆجیا)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئەنترۆپۆلۆجیای سروشتیو رۆشنبیری

بۆ ئەنترۆپۆلۆجیای رۆشنبیری بڕوانە ٣٠١,٢

٨, ئەنترۆپۆلۆجیای زمانەوانی

دابەشکردنی مرۆڤ بەپێی زمانەکانە

٩, جوگرافیای مرۆیی

دابەشکردنی جوگرافیایی مرۆڤ

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٠ دابەشدەکرێت

٥٧٣ ئەنترۆپۆلۆجیای سروشتی

بریتییە لە: مێژووی سروشتیی مرۆڤ، بنەچەی، پێوانە سروشتییەکانی، سیماکانی، توێکاریی ئەنترۆپۆلۆجی

٢, بنەچەی مرۆڤ

٣, گەشەی مرۆڤ

٤, کاریگەریی ژینگەو ئاوو هەوا لەسەر مرۆڤ

٦, پێوانەی قەبارەی مرۆڤ

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان لەسەر پەنجەمۆر

٧, زانستی کەللەسەر

٨, قەبارە ناسروشتییەکان

٥٧٤ زیندەوەرزانی (بایۆلۆجی)

١, ئەرکی ئەندامەکان (فیسیۆلۆجی)

٢, زانستی نەخۆشییەکان (باپیۆلۆجی)

٣, کۆرپەلەناسی

٤, زانستی شێوەی دەرەوە (مۆرفۆلۆجی)

بەراوردی شێوەی دەرەوەی ئاژەڵان بە رووەك

بریتییە لە: توێکاریی وەسفی

٥, زانستی ژینگەی زیندەوەرەکان

٦, بایۆلۆجی ئابووری

٨, بایۆلۆجی وردبینی

٨٧, خانەو پێکهاتەکانی

٩, مێژووی سروشتیو جوگرافیای زیندەوەر

بریتییە لە: بایۆلۆجی ناوچە دابڕاوەکان

٩٢, بایۆلۆجیای ئاوی شیرینو ئاوە دەریاییەکان

٩٣, ـ ٩٩, مێژووی سروشتیو جوگرافیای زیندەوەر لەناوچە جیاوازەکاندا

٥٧٥ گەشەسەندنی ئەندامیی (مێژووی رەگەز)

بنەچەی جۆرەکان لەرێی زنجیرەی مێژوویییەوە لەگەڵ گۆڕانەکان

٠١٦, تیۆرە نوێیەکانی گەشەسەندن

بریتییە لە: تیۆرەکانی داروین، لاماك، گەشەی حەتمی، گەشە بەبازدان (خێرا)

١, زانستی بۆماوە (بۆماوەناسی)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت بۆماوەناسیو گۆڕینی جۆرەکان

٢, گۆڕینی جۆرەکان

لایەنە فیسیۆلۆجیو ژینگەییەکان

بریتییە لە: دووڕەگەکان، گەشە خێراکان، زیندەوەرە دەگمەنەکان

٩, بنەچەو گەشەی رەگەز

٥٧٦ زیندەوەرە وردەکان (مایکرۆبایۆلۆجیا)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت بە بوونەوەرە وردبینەکان

بریتییە لە: میکرۆبی نەرمکردنی ئێسك، دەرزی

١٦, مایکرۆبایۆلۆجیای ئابووری

٦, مایکرۆبایۆلۆجیای وردو ڤایرۆس

٥٧٧ فەلسەفەی زانستی ژیان

بریتییە لە: بنەچەی ژیان، لەدایکبوونی خۆیی، خەسڵەتە گشتییەکانی زیندەوەر

٤, مەرجە پێویستەکانی ژیان

٥, بەراوردی رووەك بە ئاژەڵ

٧, مردن

٨, رەگەز لەسروشتدا

٥٧٨ وردبین (میکرۆسکۆپ)و زانستی وردبینەکان

کارەگشتگیرەکان

١, جۆرەکانی وردبین

٤, بەکارهێنانی وردبینەکان

٦, ئامادەکردنی توێژەکان

٥٧٩ کۆکردنەوەو پاراستنی نموونە بایۆلۆجییەکان

٤, مۆمیاکردن‌و وشك کردن

٥٨٠ زانستی رووەك (رووەکناسی)

بریتییە لە: بابەتی تایبەت لە مێژووی سروشتیی رووەکەکان

٥٨١ بنەماکانی رووەکناسی

١, فیسیۆلۆجیای رووەك

٢, نەخۆشییەکانی رووەك

٣, پێگەیشتن

بریتییە لە: گەشەکردن

٤, مۆرفۆلۆجیای رووەك

٥, ژینگەی رووەك

٦, ئابووریی رووەك

٨, وردبینی رووەك

٩, جوگرافیای رووەکی

٩٣ ـ ٩٩, دابەشکردنی جیهانی رووەك (کۆمەڵەی رووەك)

٥٨٢ رووەکە تۆوداره‌کان

بریتییــە لــە: کارەگــشتگیرەکان ســەبارەت گیایــەکان، رووەکــە گوڵــدارەکان، درەخت، نەمام، رووەکە پیاهەڵگەڕاوەکان

٥٨٣ دووپەڵەکان (بۆگوڵدارەکان)

٥٨٣ یەك پەڵەکان (بۆگوڵدارەکان)

٥٨٥ بێتۆوەکان

بریتییە لە: قووچەك کەلەکان، تووترك

٥٨٦ بێگوڵەکان

کارەگشتگیرەکان

٥٨٧ رووەکی دەفریی بێتۆو

سەرخەسییەکان

٥٨٨ وشکەوەبووەکان

٥٨٩ رووەکە ساکارەکان (بێگەڵا و بێرەگ)

وەکو: قارچك، کەڕوو، قەوزە..

٩, بەکتریا

٥٩٠ ئاژەڵناسی

٥٩١ بنەماکانی ئاژەڵناسی

٠٤٢, ئاژەڵە دەگمەنو لەناوچووەکان

١, فیسیۆلۆجیای ئاژەڵ

٢, نەخۆشیی ئاژەڵ

٣, گەشەکردن

٤, مۆرفۆلۆجیای ئاژەڵ

٥, ژینگەی ئاژەڵ

٦, ئابووریی ئاژەڵ

٨, وردبینیی ئاژەڵی

٩, جوگرافیای ئاژەڵی

دابەشکردنی جوگرافیایی ئاژەڵ

٩٢, ئاژەڵناسیی ئاوە شیرینەکان‌و ئاوی دەریایی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥٩٢ ـ ٥٩٩ پۆلێنکردنی جیهانی ئاژەڵ

٥٩٢ بێبڕبڕەکان

کارەگشتگیرەکان

٥٩٣ یەك خانەکان

بریتییە لە: ئەسفەنج، مەرجان، هێلکە شەیتانۆکە، ئەستێرە ماسی، ژیشکی دەریایی

٥٩٤ نەرمۆڵەکان

نەرمۆڵەکان‌و لەنەرمۆڵەچووەکان

بریتییە لە: هێلکە شەیتانۆکەی دەریایی، گوێچکە ماسی، سەدەف، لوول پێچەکان، هەشتپێ..

٥٩٥ بێبڕبڕەکانی تر

وەکو: کرم، یەکچاو، جاڵجاڵۆکە..

٥٩٦ بڕبڕەدارەکان

کارەگشتگیرەکان

وەکو: کاسەسەر

٥٩٧ بڕبڕەدارە خوێن ساردەکان

وەکو: ماسی قرش، وشکەئاوییەکان، ماسیناسیو سروشتیان

٥٩٨ خشۆك و باڵندەکان

١, خشۆکەکان

کارەگشتگیرەکان لەسەر زانستی خشۆکەکان

وەکو: مار، کیسەڵی ئاوی، کیسەڵی وشکانی، تیمساح

٢, باڵندە

٥٩٩ شیردەرەکان

لەرووی جوگرافییەوە لەژێر ژمارەی ٥٩٩,٠٩٤ ـ ٥٩٩,٠٩٩ دابەشدەکرێن

١, شیرداره سەرەتاییەکان (وەك ژیشك)

٢, شیرداره تووره‌کەییەکان (وەك کەنگەر)

٣, شیرداره وێلاشدارەکان

زۆربەی شیردارەکان دەگرێتەوە

٤, شەمشەمەکوێرە

٥, نەهەنگەکان

بریتییە لە: دداندارو بێ ددان

٦, هەڵکۆڵەرەکان

بریتییە لە: شفرەدارەکانی وەك فیلو لمۆزدارەکان

٧, هەڵکۆڵەرە راستەقینەکان

بریتییە لە: تاك پەنجەی وەك ئەسپو گوێدرێژ، چووت پەنجەی وەکو ئاسكو حوشترو مانگاو گۆشتخۆرە زەمینیو دەریاییەکان

٨, سەرەکییەکان

بریتییە لە: مەیموون، گۆریلاو شەمپانزیو جیبۆنو ئۆرانجو ... تاد

٩, مرۆڤ

تەکنەلۆجیا (زانستە پراکتیکییەکان)

٦٠٠ ـ ٦٩٩

٦٠١ فەلسەفەو تیۆر

٦٠٢ کورتکراوەکان و پوختەکراوەکان

٦٠٣ فەرهەنگ و ئینسایکلۆپیدیا

٦٠٤ بابەتە گشتییەکانی تەکنەلۆجیا

بۆ وتار ٦٠٠,٤

٢, وێنەی تەکنەلۆجی (پێشوو ٧٤٤)

٦, پاشماوەکانی تەکنەلۆجیا (گەنگە)

بریتییە لە: رێگاکانی سوودوەرگرتن لەو پاشماوانە

٧, تەکنەلۆجیای ماددە ترسناکەکان

بریتییە لە: رێگاکانی دەرهێنان و پیشەسازی و گواستنەوەو پاراستنی ماددە رەق و

شل و گازییەکان کە ئەگەری سووتانیان هەیە

٦٠٥ خولاوەو زنجیرەکان

٦٠٦ دامەزراو و کۆمەڵەکان

٦٠٧ خوێندن و فێربوون

٢, توێژینەوەی پیشەسازیی

٣, لایەنەکانی تری فێرکردن

بریتییە لە: خوێندکاران، لێکۆڵەران، مۆزەخانەو کۆمەڵەکان و رێبەرو

کەتەلۆکەکان

٤, ـ ٩, فێرکردنی تەکنەلۆجی لەوڵاتە دیاریکراوەکاندا

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٦٠٨ کۆمەڵە بابەتەکان

٧, داهێنانو بڕوانامەی داهێنان

وەکو ٩٤٠ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٦٠٩ چارەسەری مێژوویی و جوگرافی

وەکو ٩٤٠ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٦١٠ زانستی پزیشکی

٧٣, پیشەی پەرستیاری

کە پەرستیارو یاریدەدەرانیان دەگرێتەوە

٦١١ توێکاری و زانستی خانە، بایۆلۆجیای شانەکان لەمرۆڤدا

٠٠١ ـ ٠٠٩ دابەشکردنی پێوانەیی

٠١٣, زانستی کۆرپەلە توێکاری

٠١٨, زانستی خانەو شانەکان

١, دڵو موولوولەکانی خوێن

٢, ئەندامەکانی کۆئەندامی هەناسەدان

٣, ئەندامەکانی کۆئەندامی هەرس

٤, لووەکانو ئەندامە لیمفاوییەکان

٦, ئەندامەکانی کۆئەندامی میز

٧, ئەندامەکانی جووڵەو پێستییەکان

٨, کۆئەندامی مێشکو ئەندامە هەستیارەکان

٩, توێکاریی بەشەکانی تری لەش

بریتییە لە: سەر، دەموچاو، مل، قەفەزەی سنگ، سك،

هەردوو دەست، هەردوو قاچ

٦١٢ زانستی کاری ئەندامانی لەش (فیسیۆلۆجیا)

٠٠١ ـ ٠٠٩ بۆ دابەشکردنی پێوانەیی

٠١, فیزیای زیندەگی، کیمیای زیندەگی

کارەگشتگیرەکان

٠١٤, فیزیای زیندەگی

بریتییە لە: وزە، گەرمی، دەنگو کاریگەرییەکان

٠١٤٥, بایۆلۆجیای بۆشایی ئاسمان

٠١٥, کیمیای زیندەگی

بریتییە لە: رژێنەکان، شلەکان

٠٢, بڕیاردان لە کاری چاندنی شانەو ئەندامەکاندا

٠٤, کاریگەریی چالاکییە دیاریکراوەکان لەسەر کاری ئەندامانی لەش

بریتییە لە: کارکردنو وەرزشو پشوودان

١, خوێنو سووڕی خوێن

٢, هەناسەدان

٣, خۆراك

٤, کۆئەندامی لیمفاویو لووەکان

٦, زاووزێ، گەشەکردن، پێگەیشتن

٦٣, دووگیانیو منداڵبوون

٦٤, کارەکانی ئەندامانی کۆرپەلەو کارەگشتگیرەکان سەبارەت

زانستی کۆرپەلەو گەشەکردنی

٦٥, گۆڕانی منداڵ لە لەدایکبوونیەوە تا هەرزەکاری

٦٦, گەشەکردنی هەرزەکاران

٦٧, بەتەمەنەکان

٧, کارەکانی ئەندامانی جووڵەو پێست

٨, کارەکانی ئەندامە دەماریو هەستییەکان

٩, کاری ئەندامەکانی تر

بریتییە لە: سەر، دەموچاو، مل، قەفەزەی سنگ، سك، هەردوو دەست، هـەردوو قاچ

٦١٣ تەندروستیو چاودێری کردنی

بریتییە لە: تەندروستیی کەسیی

١, ژینگەو تەندروستی، کاریگەریی ئاووهەواو کەشو روناکیو شێو گۆڕانکارییە وەرزییەکان لەسەر تەندروستی

٢, خۆراكو تەندروستی

٣, خواردنەوەکانو تەندروستی

٤, پاكو خاوێنیو تەندروستی

٥, ماڵو تەندروستی

بریتییە لە: پلەی گەرمای ناوخۆییو خۆگونجاندن

٦, تەندروستی لە بارودۆخە نائاساییەکاندا

٧, حەوانەوەو چالاکیو توانای جەستەیی

کە (یۆگا)ش دەگرێتەوە

٨, بەئاگاهێنەکانو هۆشبەرەکانو پەیوەندییان بەتەندروستییەوە

بریتییە لە: کاریگەریی ئەلکهول، دەرمان، ژەهرەکان

٩, کاریگەرە بۆماوەییەکانو تەندروستی

بریتییە لە: نەخۆشیو کەموکوڕیی بۆماوەیی جەستەییو ئەقڵییەکان

٩٤, کاریگەرییە بۆماوەییەکان

بریتییە لە: رێگا پراکتییەکان لە بۆماوەدا، وەکو رێکخستنی وەچە

٦١٤ تەندروستی گشتیو ئەوانەی پەیوەندییان پێوەوەی هەیە

١, پزیشکیی دادوەری

بریتییە لە: دەستنیشانکردنی کاتی مردنو هۆکارەکانی بۆ یاسای پزیشکیی دادوەری بڕوانە ٣٤٠,٦

٣, چاودێریی خۆراكو دەرمان

٤, زاڵبوون بەسەر نەخۆشیو بڵاوبوونەوەیدا

بریتییە لە: بەرگریگرتن لە مێرووی گوێزەرەوەی نەخۆشیی وەکو مێشو مێشوولەو ئەوانی تر

هەروەها بریتییە لە: رێگای تری وەکو دوورخستنەوەو دابڕانی تەندروستی

٥, زاڵبوون بەسەر نەخۆشیی بەربڵاوی تردا

وەکو: تیفۆیید، کولێراو ئاوڵە

٧, بنەما تەندروستییەکانو خۆپارێزی ژینگەیی لەپیسبوون

٨, بنەماکانی خۆپارێزیو بەرگرتن لە رووداوەکان

٨٤, خۆپاراستن لە سووتان

٨٦, خۆپاراستن لە رووداوەکانی هاتوچۆ

٨٨, فریاکەوتنی سەرەتایی

٦١٥ پزیشکیی چارەسەرو دەرمانسازیی

١, زانستی خەسڵەتەکانی دەرمان

٢, دەرمانی نائەندامیی

٣, دەرمانی ئەندامیی

٤, دەرمانسازیی پراکتیکیی

٥, زانستی چارەسەری نەخۆشییەکان

٦, رێگاکانی چارەسەر

٧, زانستی کاریگەریی دەرمان

٨, چارەسەر بەبێ دەرمان

بریتییە لە: چارەسەری میکانیکی وەکو تیشك‌و چارەسەر بە موزیك،

پزیشکیی وەرزشی، پزیشکیی سروشتی، چارەسەری دەروونی

٨٩, پزیشکیی میللی

بریتییە لە: کەڵەشاخ گرتن، خوێن لێگرتن، دەرزی ئاژنین، لەگەڵ ئامڕازە

سەرەتاییە کۆنەکانی تر

٩, ژەهرناسیی

ژەهرو دژە ژەهر

کە: ژەهراوی بوون لەپیشەسازیش دەگرێتەوە

٦١٦ نەخۆشییەکان

هۆکارەکان، کاریگەرییەکان، دەستنیشانکردن، چارەسەر

لێرەدا پزیشکیی هەناوی پۆلێن دەکرێت

بۆ نەشتەرگەریی بڕوانە ٦١٧، بۆ پسپۆڕییە پزیشکییەکانی تر بڕوانە ٦١٨

بۆ پزیشکیی بەراوردکاریی‌و تاقیگەریی بڕوانە ٦١٩

٠٠١ ـ ٠٠٩ بۆ دابەشکردنی پێوانەیی

١, نەخۆشییەکانی دڵ‌و سووڕی خوێن

٢, نەخۆشییەکانی کۆئەندامی هەناسە

٣, نەخۆشییەکانی کۆئەندامی هەرس

٤, نەخۆشییەکانی کۆئەندامی لیمفاوی‌و لووەکان

٥, نەخۆشییەکانی پێست، قژ، نینۆك

٦, نەخۆشییەکانی کۆئەندامی میزو زاووزێ

٧, نەخۆشییەکانی کۆئەندامی ماسوولکەیی

بریتییە لە: نەخۆشیی ماسوولکەکان‌و ئێسکە پەیکەر

٨, نەخۆشییەکانی کۆئەندامی دەماریو پشێویی دەروونی

بریتییە لە: فێ، زمانگرتنو منجەمنج

٨٦, دەردەمەیو هۆشبەرەکان

٦١٧ نەشتەرگەریی

چارەسەری نەخۆشیی بە نەشتەرگەریی دەستیو ئامێری (ئۆتۆماتیکی)

٠٠١ ـ ٠٠٨ بۆ دابەشکردنی پێوانەیی

١, برینو پێکران

٢, کاریگەرییەکانی پێکران

وەکو: نەخۆشی، هەوکردن، تا، خورپە

٣, نەشتەرگەریی شێواندنەکانی جەستە

٤, نەشتەرگەریی ئەندامەکانی لەشی مرۆڤ

بریتییە لە: کۆئەندامەکانی خوێن، هەرس، لوو، میزو زاوزێ،

جوولەو ماسوولکەیی، دەماری

٥, نەشتەرگەریی ئەندامێکی دیاریکراوی لەش

بریتییە لە: سەر، دەموچاو، مل، سنگ، سك، پشت، چوارپەل

٦, پزیشکیو نەشتەرگەریی ددان

٧, پزیشکی چاو

چارەسەری نەخۆشییەکانی چاو، تێکچوونی توانای بینینو خێل بوون

بریتییە لە: ئامادەکردنو دیاریکردنی چاویلکە، کاری میکانیزمی چاویلکە

٨, پزیشکیی گوێو بیستن

چارەسەری نەخۆشییەکانی گوێ

بۆنەشتەرگەریی لووتو قورگ بڕوانە ٦١٧,٥

٩, هونەری نەشتەرگەریی، ئامێروکەرەستەکانو کەلوپەل، پسپۆڕیی تر

٩٥, نەشتەرگەریی جوانکاریی

٩٦, زانستی بێهوشکردن

بریتییە لە: زانستو ڕێگاکانی بێهوشکردن

٩٧, نەشتەرگەریی بەتەمەنەکان

٩٨, نەشتەرگەریی منداڵ

٩٩, نەشتەرگەریی سەربازی

٦١٨ پسپۆڕیی پزیشکیی تر

بریتییە لە: نەخۆشییەکانی ژنانو لەدایك بوونو نەشتەرگەرییان

٩٢, نەخۆشییەکانی منداڵان

نەخۆشییەکانی منداڵانو چارەسەریان

٩٧, نەخۆشییەکانی بەتەمەنەکان

نەخۆشییەکانی بەتەمەنەکانو چارەسەریان

٦١٩ پزیشکیی بەراوردکاریو تاقیگەریی

توێژینەوەی نەخۆشییەکانو چارەسەریان لەسەر ئاژەڵان

بۆ پزیشکیی بەیتاڵ (ڤێرتنەری) بڕوانە ٦٣٦,٠٨٩

٦٢٠ زانستی ئەندازیاری

١, میکانیکی ئەندازیاریو ماددەکان

بریتییە لە: میکانیکی پراکتیکی

١٠١, لەرینەوە لە ئەندازیاریدا

١٠٢, دەنگییە پراکتیکییەکان

١١, هێزو هەڵبژاردنی ماددەکان

١٢, تەختە

١٣, ماددەی بیناسازیی

بریتییە لە: بەردو چیمەنتۆ

١٣٧, تێکەڵە

١٤, گڵێنە

١٦, کانزاکان

١٩٢, پلاستیك

٦٢١ ئەندازیاریی میکانیکی (فیزیای پراکتیکی)

٠٤, لایەنی تایبەت لە پراکتیکی گشتیدا

٠٤٢, ئەندازیاریی وزە

١, ئەندازیاری هێزە هەڵمییەکان

بریتییە لە: ئەندازیاریی شەمەندەفەرە هەڵمییەکان، بەرهەمێنانی هەڵمو گواستنەوەی، ئامێرە هەڵمییەکانو تۆربینەکان

٢, ئەندازیاری هێزە ئاوییەکان

بریتییە لە: تۆربینە هایدرۆلیکییەکان، ئامێرەکان، داواکراوەکان، کۆکراوەکان، ترومپاو بەکارهێنانەکانی، پەستێنەرو بەرزکەرەوەکان

٣, ئەندازیاری کارەبا

بریتییە لە: کارەبای دەوروبەر

٣١, بەرهەمێهنانی کارەبا

بریتییە لە: ویستگە ناوەندییەکان، دینەمۆی کارەبایی، کارەباگۆڕ، چڕکەرەوە، ئامێری کۆنترۆڵ، گواستنەوەی هێز

٣٢, روناکی کارەبا

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئەندازیاریی روناکیو گەیاندنی کارەباییو گڵۆب

بریتییە لە: کەوانەی ستوون، گڵۆپی ئاسایی، گڵۆپی فلۆری، هەڵمی جیوە، نیۆن، هەڵمی سۆدیۆم

٣٣, گەیاندنی کارەبایی

گواستنەوەی هێزی کارەبایی بۆ هێڵە ئاسنینەکانی شەمەندەفەر

بریتییە لە:کارەبای هێڵە ئاسنینەکان‌و ترام

٣٤, ئەندازیاری موگناتیسی

٣٥, پاتری کارەبایی

بریتییە لە: پاتری وشك، پاتری وزە کۆکردنەوە

٣٦, ئەندازیاری بینین (بریتییە لە هەستکردن لە دوورەوە)

٣٧, پێوانەی کارەبایی، ئامێرەکانی پێوانە

بریتییە لە: پێوانەی بڕی ناکارەبایی بە ئامڕازی کارەبایی

٣٨, ئەندازیاری ئامڕازی پەیوەندییە ئەلیکترۆنی‌و کارەباییەکان

٣٨١, ئەندازیاری ئەلیکترۆنی (کارەبای پراکتیکی)و ئەندازیاریی پەیوەندییەکان

بریتییە لە: بازنەو مەمیلەی ئەلیکترۆنی، بازنە چاپکراوەکان، ئاوێتەی بازنەکان، کارەبا دەنگییەکان، ئەلیکترۆنیی بینراوەکان

٣٨٢, تەلەگرافی تەلدار

بریتییە لە: جفرە (پەرلە)و سیستم، تەلەگرافی نووسراو و وێنەدار، وێنەداری لەبەرگیراوە، تەلەگرافی کێبڵی دەریایی

٣٨٣, ئامێرەکانی تەلەگراف‌و ئەندازیاری بروسکەیی

بریتییە لە: کلیلەکانی تەلەگراف، نێرەرو وەرگرەکان، ئامێری بانگەوازکردن، بڕەری تەوژمەکان، دووبارەکەرەوەکان، کلیلەکان، تۆمارکەرەکان

٣٨٤, ئەندازیاری رادیۆو رادار، بنەماکانی رادیۆو ناردن

بریتییە لە: بڵاوبوونەوە، بازنەکان، ئامێرو کەرەستەکان، هەواییەکان، وێستگەکان، پیشەسازیی یەکەکانی پێشوازیی کردن

٣٨٤٢, تەلەگرافی بێتەل

بریتییە لە: سیستم، ناردن، لەبەرگرەوەی بێتەل

٣٨٤٣, ئامێرو کەرەستەکان

٣٨٤٥, تەلەفۆنی بێتەل

بریتییە لە سیستم، ناردن

٣٨٤٦, ئامێرو کەرەستەکان

٣٨٥, تەلەفۆنی تەلدار (ئەندازیاری تەلەفۆن)

بریتییە لە: شیکردنەوەی تەوژمە کارەباییەکان، ناوەندەکان،

وێستگە لاوەکییەکان، سیستمی تابلۆکانی دابەشکردن

٣٨٦, ئامێری تەلەفۆن

بریتییە لە: نێرەرو وەرگرەکان، پارچەی ئۆتۆماتیکی، تەلەفۆنی تۆمارکەر،

نووسینگەکانی بەدەستهێنان

٣٨٧, ئامێرەکانی وێستگەی ناوەندیی (ناردنی تەلەفۆنی)

بریتییە لە: تابلۆکانی دابەشکردن، دینەمۆ، ئامێرەکانی پارێزگاری،

ئامێرەکانی پێوانو بژاردن، ئەندازیاریی ناردن

٣٨٨, تەلەفزیۆن، ئەندازیاریی تەلەفزیۆنی ئاسایی‌و رەنگاورەنگ

بریتییە لە: بنەماکان، ئامێرو کەرەستەکان، وێستگەکان، پراکتیك

٣٨٩, ئەندازیاری کۆمپیوتەر

بریتییە لە: تۆمارکەرو ئامێرەکانی نمایش، ڤیدیۆ

٤, ئەندازیاریی گەرمی

ئامێرەکانی سووتانی دەرەکی‌و ناوەکی

بریتییە لە: ئامێرەکانی هەواو کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئامێرەکانی گەرمی

٤٣٦, ئامێری دیزڵ

٤٥, ئەو ئامێرانەی بە کاریگەریی هەوا کار دەکەن

٤٧, ئەندازیاریی خۆری

٤٨, ئەندازیاریی ناوکی

بریتییە لە: کارپێکەری ناوکی، بەرهەمهێنە لاوەکییەکان،

وێستگەی ناوەندیی بەرهەمهێنانی هێزی گەرمیو کارەبایی

٥, ئەو ئامێرانەی بەهەوای پەستێنراو کاردەکەن

بریتییە لە: پەستێنەری هەوا، رێگاکانی بەتاڵکردنەوە، ترومپای گەرمی

٥٦, ئەندازیاری ساردکەرەوە

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت ساردکردنەوەو گونجاندنی هەوا

٦, پانکە، فووکەر، ترومپا

٧, ئەندازیاری کارگەکان

هۆکارە ئەندازەییەکان کە کاردەکەنە سەر پرۆسەکانی کارکردنی

کارگەکان، رێکخستن بەپێی کارەکان، کەرەستەی میکانیکی، ئابوورییەکانی هێز

٧٨, کارگە ئۆتۆماتیکییەکان

٨, ئەندازیاریی ئامێرەکان

بریتییە لە: بنەماو رەگەزەکانی گواستنەوەی هێز، کەرەستەکانی

گواستنەوەی ماددەکان، پارچەکان، چەورکردن

٩, کەلوپەلەکان (کەرەستەو پارچەکان)

نەخشەسازیی، پاراستن، کارپێکردن بریتییە لە: ئەو پارچانەی بە پاڵەپەستۆی

هەوا کاردەکەن، ئامێرە کارەباییەکان بۆ کارپێکردنی کارەکان،

پیشەسازیی پارچەکان

٩٠٨, کەلوپەلی دەستی

کارەگشتگیرەکان

٩١, فریز (قوماشی خوریی ئەستوور)

٩٢, ئامێری کڕاندن (لێکردنەوە)

٩٢٢, هەسان کردن

٩٢٤, ئامێری وردە ئاسن

٩٣, ئامێری بڕینو بڵاوکردنەوە

٩٤, ئامێری تۆڕنەچێتی

٦٢٢ کانەکانو ئەندازیاریی کانەکان

١, کنەکردن (پشکنین)

بریتییە لە: ڕوپێویو هەڵسەنگاندن

١٨, گەڕان بەشوێن جۆری دیاریکراو لە کانەکاندا

گەڕان بەدوای پیترۆڵدا ٦٢٢,١٨٢٨٢

٣, جۆری کانەکان

کارەگشتگیرەکان سەبارەت دەرهێنانی کانەکان لە ژێر زەویدا

٣٣, ـ ٣٩, دەرهێنانی جۆری تایبەت لە کانەکان

دەرهێنانی پیترۆل ٦٢٢,٣٣٨٢

٨, سەرچاوەکانی مەترسیو ڕووداوی کانەکان

٦٢٣ ئەندازەی جەنگیو دەریایی

بریتییە لە: قایمکردن (قەڵابەندی)، ئەندازەی پرۆسەکانی هێرش بردنو بەرگری کردن، پارێزگاریکردن، تۆپخانە، ئەندازەی گواستنەوەو پەیوەندیی جەنگی، کەشتیەوانیی ئاسمانیی جەنگی

٨, ئەندازەی دەریایی

ئەندازەی دەریایی جەنگیو ناجەنگی

بریتییە لە: ئەندازەی بونیادنانی دەریایی، درووستکردنی کەشتییەکان، ئەندازەی دەریایی، بنکەکانی دەریاوانی، کەشتیەوانی

٨٢, درووستكردنی كەشتییەكان

٦٢٤ ئەندازیاریی شارستانی

كارەگشتگیرەكان لە نەخشەسازیدا، درووستكردن، پاراستنی

دامەزراوە گشتییەكان

بریتییە لە: ئەندازەی سەقفەكان، پردەكان، تونێلەكان

١, ئەندازیاریی بنیادنان (درووستكردن)

١٥, بناغەكان

بریتییە لە: خەسڵەتە ئەندازەییەكانی خاك و خۆڵ

١٧, تیۆری بونیادنان

بریتییە لە: شیكردنەوەی بنیادنان و نەخشەسازیی

١٨, نەخشەدانان لە ماددە دیاریكراودا

١٩, تونێلەكان

٢, پردە گەورەكان

٣, جۆری دیاریكراوی پردەكان

بریتییە لە: جێگیرو جوڵاو، خولاو، سەرئاوكەوتوو، هەڵواسراو

٦٢٥ ئەندازەی هێڵی ئاسنین و ڕێگاوبان

بریتییە لە: هێڵی ئاسنینی لار، هەڵواسراو، هێڵە بەردینەی سەر روبار،

ئەندازیاریی هێڵی ئاسنینی كارەبایی

١, ئەندازەو بونیادنانی هێڵی ئاسنینی كارەبایی

بریتییە لە: یەك هێڵی ئاسنین، هێڵی پێوانەیی و تەسك

بریتییە لە: رووبەری هێڵی ئاسنین، ئامادەكردنی زەمینەی هێڵی ئاسنین،

بونیادنانی پارێزراو، هێڵەكان، گۆڕین و بڕین، هێماكان، گەنجینەكان

١٩, نموونەی هێڵە ئاسنینەكان و شەمەندەفەرەكان

٢, راکێشەرو فارگۆنەکان

٧, ئەندازەی رێگاوبان

بریتییە لە: رووپێویی رێگا گەورەکان، زەوی ئامادەکردن، کەرەستەکان، پارێزگاریو چاککردنەوە

٨, بەردرێژکردنی رێگاوبان

بریتییە لە: ناوفەرش، بەرد، خاکی رەقەنو نەرم، رێڕەو، شوێستە، رێڕەوی بەفرین

٦٢٦ بەکارنەهاتووە

٦٢٧ ئەندازەی ئاویی (هایدرۆلیکی)

بریتییە لە: ئەندازەی کەنارەکانو ئاوگەی پاپۆڕەکان

١, ئەندازەی رێڕەوەی ئاوی ناوخۆیی

بریتییە لە: ئەندازەی دەریایی لە روبارو دەریاچەو کەناڵە ئاوییەکاندا

٤, ئەندازەی زاڵبوون بەسەر لافاودا

بەرگرتن لە لافاوو خۆپارێزیی لێی

بریتییە لە: درووستکردنی رێگرو بەربەستی دەریاییو پردەکان، کۆکردنەوەی ئاو لە دەریاچەو ئەمبارە دەستکردەکاندا

٥, ئەندازەی چاککردنی زەوی (ئەندازەی ئاودێریو راکێشانی ئاو)

بریتییە لە: چاککردنی کەنارەکانو پاراستنیان، کەناڵەکانی ئاودێری، ئاوەڕۆ، کەناڵە دەستکردە درووستکراوەکان

٧, کارکردن لەژێر ئاودا

چوونە ژێر ئاو و پاکژکردنەوەو رماندن

هەروەها: پرۆسەکانی رزگارکردن

٨, ئەندازەی بەربەستەکان

٦٢٨ ئەندازەی کاروباری تەندروستی و شارەوانی

نەخشەسازیی، داڕشتن و دامەزراندن، خستنەگەڕی

شتە سوودمەندەکانی پەیوەست بە تەندروستیی گشتییەوە

١, ئەندازەی گەیاندنی ئاو

بریتییە لە: ئاوەڕۆ، عەمبارکردن، دابەشکردن، خاوێن کردن،

بەکارهێنانی ئاو، وێستگەکانی ئاو

٢, ئاوەڕۆ

بریتییە لە: ئاوەڕۆ، ئاودەست، سیستمی رزگاربوون لە پاشەڕۆ

٣, چارەسەری ئاوەڕۆ و رزگاربوون لێی

٤, کاروباری تەندروستیی شارەوانی

بریتییە لە: کۆکردنەوەی پاشەڕۆ و رزگاربوون لێی،

پاکوخاوێنی ڕێگاو بانەکان، لابردنی بەفرو سەهۆڵ، ئاودەستە گشتییەکان

٥, ئەندازەی کاروباری تەندروستیی پیشەسازییو پیسبوون

بریتییە لە: چارەسەری بۆگەنیو دوکەڵ، رزگاربوون لە پاشەڕۆی کارگەکان،

کاروباری تەندروستیی لە کارگەکاندا

٧, ئەندازەی تەندروستیی لە دێهاتدا

٩, لقەکانی تر

٩٢, تەکنەلۆجیای خۆپارێزییو نەهێشتنی ئاگرکەوتنەوەو سەلامەتی پاراستن

٩٥, روناکی گشتی

بریتییە لە: روناك کردنەوەی ڕێگاوبانەکانو باخچەکان بە کارەباو

گڵۆپی گازی، روناککردنەوەی یاریگاو پیشانگاکان

٦٢٩ لقەکانی تری ئەندازیاری

١, ئەندازەی ئاسمانی (بۆشایی ئاسمان)

١٢, کەشتیەوانی ئاسمانی
بریتییە لە: نەخشەسازیی، پێکهێنان، کارکردن، پاراستن‌و
چاککردنی فڕۆکەی سووك‌و قورس لە هەوادا، دەفرە فڕیوەکان
١٣٢, زانستی فڕین
بایەخدانی تەواو
بریتییە لە: ئیستاتیکاو دینامیکی زیندووی فڕین، فڕین بە هەوادا،
لێخوڕین، هاریکاریکردن لەکاتی فڕیندا، توێژینەوە سەبارەت بە تێکشکان،
سیستمی لێخوڕین لە فڕۆکە ئاڕاستەکراوەکاندا
١٣٣, نموونەی فڕۆکەو درووستکردنی نموونەکان
١٣٦, فڕۆکەخانەکان
فڕۆکەخانەی سەرزەوی‌و سەرئاو
بریتییە لە: ڕێڕەوەکان، خانووبەرەی فڕۆکەکان،
سیستمەکانی روناك کردنەوە، ڕێکخستن لە هاتوچۆدا، کەلوپەلی
ئاگرکوژاندنەوە
١٣٨, فڕین لە ئاسماندا
بریتییە لە: مانگە دەستکردەکان، گەشتی نێوان ئەستێرەکان
٢, ئەندازەی ئۆتۆمبیل
٢٢, جۆری ئۆتۆمبیلەکان
بریتییە لە: لۆری، تراکتۆر، راکێشراوەکان
٢٢٧, پایسکیل
٢٢٧٢, پایسکیلی ئاسایی
٢٢٧٥, ماتۆڕسکیل
٢٣, دیزاین‌و درووستکردنی ئۆتۆمبیل

٢٤, ـ ٢٧, بەشەکانی ئۆتۆمبیل

بریتییە لە: نەخشەسازیی، پێکهێنان، پارێزگاریکردن، چاککردنەوە

٢٤, شاسی

٢٥, مەکینە

٢٦, لاشەی ئۆتۆمبیل

٢٧, پارچەکانی گۆڕین

٢٨, سوڕانی ئۆتۆمبیل

٨, ئەندازەی کۆنترۆڵی راستەوخۆ

دیاردە ئەندازەییەکانی کۆنترۆڵی راستەوخۆ

٦٣٠ کشتوکاڵ

١, ژیانی لادێ

بریتییە لە: سیستمی ژیان‌و خواستی تاك‌و خێزانەکان

٢, بڵاوکراوەکان

بریتییە لە: کتێب‌و کورتکراوەکان، بڵاوکراوە لە فیزیای کشتوکاڵیدا،

بارودۆخی ئاووهەوا، بەکتریا

٢٣, سروشتی کشتوکاڵی

٢٤، کیمیای کشتوکاڵی

٢٨, بەکتریای کشتوکاڵی

٦٣١ کشتوکاڵ‌و دامەزراوەکانی

بریتییە لە: بەڕێوەبردنی کێڵگەکان

١, بەڕێوەبردنی کاروباری کێڵگەکان

بریتییە لە: هەڵبژاردن، کڕین، جۆری کێڵگەکان، بەڕێوەبردنی دارایی

١٨, بەبازاڕکردنی بەرهەمەکانی کێڵگە راستەوخۆ لە کێڵگەدا

٢, خانووبەرەی کێڵگە

بریتییە لە: شورا، دیوار، ڕێگا، پرد، پارێزگاریو بەکارهێنانی خانووبەرەی کێڵگە

٣, ئامێرو کەلوپەلی کشتوکاڵی

وەسف، پاراستن

بریتییە لە: پارچە دەستییەکان، هێزو ئامێرەکانی هێز لە کێڵگەدا

٤, زانستی خاکو خۆڵ

بریتییە لە: توێژینەوە لە خاک لەرووی کیمیاییەوە، لەرووی کانزاییەوە، هەڵبژاردنی

خاکو توێژینەوە لێی لەرووی سروشتییەوە، پۆلێنکردنی، پاراستنی، مایکرۆبیۆلۆجیا،

رووپێویی، دەست بەسەردا گرتنی خاک، رووواندنی سنووردار

٥, بەرهەمهێنانی بەرووبوومی رووەکی

بریتییە لە: ئامادەکردنی خاک، هەڵبژاردنو خزمەتکردنی رووەک، ڕێگاکانی

زیادکردنی رووەک، چاودێریی رووەک، دروێنە، ڕێگاکانی تایبەت بۆ بەرهەمهێنان

وەکو بەروبوومی داپۆشراو، خولەکانی بەرووبووم، کشتوکاڵ بەبێ خاک

٦, پوختەکردنی زەوی

کارەگشتگیرەکان لە چاکسازیی زەویدا

٧, ئاودێریی کێڵگەکان

بریتییە لە: کانیاوەکان، جۆگەی ئاودێری، ئامێرەکان، ڕێگاکانی پاراستنی شێداریی

٨, پەیین کردنو چاکسازیی خاک

بریتتیە لە: نیترات کردنی خاکو موتوربەکردنی

٦٢٣ خراپبوونی رووەك، نەخۆشییە کشتوکاڵییەکان

١, خراپبوون بە کاریگەرییە ژینگەییەکان

بریتییە لە: گەرما، سەرما، باوباران، لافاو، سووتان، پیسبوون، تیشکدانەوە

٣, نەخۆشییەکانی رووەك

بریتییە لە: نەخۆشیە بەکتریایی‌و خۆڕسکەکان

٥, گژوگیای زیانبەخش

٦, بەڵا ئاژەڵییەکان

٧, بەڵا مێرووییەکان

٨, زیانبەخشی تر

٩, لەناوبردنی بەڵاو نەخۆشییەکان

٦٣٣ ـ ٦٣٥ بەرهەمهێنانی بەروبوومی دیاریکراو

بریتییە لە: دروێنە، جۆرەکان، بەرهەمهێنان، هەڵگرتن

٦٣٣ بەروبوومی کێڵگە

١, دانەوێڵە

٢, پوش‌وپەڵاشی لەوەڕ

٣, بەروبوومە پاقلەییەکان

٤, بەروبوومە رەگدارەکان

٥, بەروبوومە ریشاڵییەکان

٦, رووەکە شەکری‌و نیشاستەییەکان

٧, بەروبوومە بەئاگاهێنەکان

٨, بەروبوومی تر بۆ مەبەستی پیشەسازیی

٦٣٤ چاندنی بێستان، دارودرەختی میوەجات، دارستان

بریتییە لە: بڵاوبوونەوە، جۆرەکان، بەرهەم، پاراستنی میوەو گواستنەوەی

٩, زانستی دارستان

بریتییە لە: ئەندازەی دارستان، زانستی ژینگەو دارستان

٦٣٥ کشتوکاڵی باخچەو سەوزەوات

ئەو رووەکانەی لە شوێنی تەسکداردا لەچاو کێڵگەکان

دەچێندرێن، چاندن بۆ خۆراك، بۆ جوانی، بۆ بەکارهێنانی ناوماڵ، بۆ فرۆشتن

٩, زانستی جوانکاریی

گوڵو رووەکی جوانکاریی بۆ بەکارهێنانی ناوماڵ یان فرۆشتن

٦٣٦ ـ ٦٣٨ بەخێوکردنی ئاژەڵ

٦٣٦ مەڕومالاّتو ئاژەڵی ماڵی

٠٨, بەخێوکردنی مالاّت، زاووزێ، چاودێریی

٠٨٩, زانستە بەیتاڵییەکان (ڤێتیرنەری)

بریتییە لە: توێکاری ڤێتیرنەری، فسیۆلۆجیا،

تەندروستی گشتی، پاکوخاوێنی، چارەسەری نەخۆش

١, ئەسپو ولاّخە چوارپێیەکان

بریتییە لە: بارگیر، گوێدرێژ، جاشولکە

٢, مانگا

بریتییە لە: جۆرەکانی تری ئاژەڵی بەرز، وەکو گامێشو حوشتر

٣, مەڕوبزن

٤, بەراز

٥, گیانداریی ماڵی، وەکو ئاژەڵو مریشك

٥١, بەخێوکردنی مریشك بۆ بەرهەمهێنانی هێلکە

٦, باڵندە

٧, سەگ

٨, پشیله

٩, ئاژەڵی سوودبەخشی تر

بریتییە لە: بەخێکردنی ئاژەڵ بۆ خورییەکەی

٦٣٧ پیشەسازیی بەرهەمهێنانی شیرەمەنی

بریتییە لە: کارگێڕی، بەرهەمهێنان، شیکردنەوە، هەڵبژاردنی بەرهەمهێنانی شیرەمەنی

١, پیشەسازیی شیرەمەنی

بریتییە لە: کێڵگەکانی شیرەمەنی، جێگرەوەی شیر

٢, پیشەسازیی رۆنەکەرە

٣, پیشەسازیی پەنیر

٤, پیشەسازیی شیرەمەنییە بەستووەکان (ساردەمەنی)

٦٣٨ مێرووە سوودبەخشە بێبڕبڕەکان

١, بەخێوکردنی هەنگ

٢, بەخێوکردنی کرمی ئاوریشم

٦٣٩ راوکردن و پیشەسازیی راوەماسی

بریتییە لە: تۆڕ، بەخێوکردنی ماسی

٦٤٠ ئابووریی ناوماڵ و ژیانی خێزان

بریتییە لە: دامەزراوە گشتی و تایبەتەکان

٦٤٠ ئابووریی ناوماڵ و ژیانی خێزان

بریتییە لە: دامەزراوە گشتی و تایبەتەکان

٦٤١ خواردن

بریتییە لە: فەلسەفەی (ئەبیقۆر)، تامی خواردن و هونەری خواردن دروستکردن

١, بەهای خۆراکی

خۆراك پێدان

بریتییە لە: پێداویستیی گەورەکان (باڵخەکان) لە خواردن، جێبەجێکردنی

بنەماکانی خۆراك پێدان لە دیاریکردنی ژەمەکاندا

٣, خۆراکی رووەکیو ئاژەڵی

بریتییە لە: دانراوەکان سەبارەت خۆراك لە بەرهەمی کشتوکاڵیی دیاریکراو،

مێژوو، داب‌ونەریت، ئازووقە، بەها، ئامادەکردن

٣١, هەڵبژاردنو کڕینی خۆراك

بریتییە لە: بازاڕەکانی شت فرۆشتن، جۆر، تێچوو، هۆکاری تر بۆ کڕینی خۆراك

٤, پاراستنی خۆراك لە ناومالدا

کارەگشتگیرەکان لە پاراستنی خۆراکدا

٥, ئامادەکردنی خۆراك

بریتییە لە: کتێبەکانی خواردن لێنان (درووستکردن) خەسڵەتی خۆراك،

خوادن درووستکردن لە بارودۆخی دیاریکراودا، خواردن درووستکردن

لەسەر شێوازی خۆماڵیو نەتەوەییو ناوچەیی

٦, ئامادەکردنی جۆری دیاریکراو لە خواردن

٧, رێگا جیاوازەکانی درووستکردنی خۆراك

٨, قاپە خۆراکی جۆراوجۆر

بریتییە لە: جەلی، زەڵاتە، سۆس، شیرینی، لەگەڵ خواردنەوەکان

٦٤٢ خۆراكو پێشکەش کردنی خواردن

بریتییە لە: لیستی خواردنەکان، ئامادەکردنی ژەمەکان،

میوانداریی، خزمەتگوزارییەکانی خۆراك، کەرەستەکانی سەرمێزی

نانخواردن، رێکخستنی سەرمێزی نانخواردنو رازاندنەوەی

٦٤٣ پلاندانانی ماڵ

دیاریکردنی شوێن‌و ڕێکخستنی ناوماڵ

بریتییە لە: ڕوناکیی سروشتی، کەلوپەلی ناوماڵ، چاککردنەوەی شتەکانی ناوماڵ

٦٤٤ گەرمی‌و ساردی‌و هەواگۆڕین‌و ڕوناکی، ئاودابینکردن

خەسڵەت، هەڵبژاردن، ئیشپێکردنی ئامێرەکانی ناوماڵ

٦٤٥ پۆشتەکردنی ناوماڵ

پۆشتەکردن لەدیدی نەخشەسازی دیکۆری ماڵان، یان کابانی ماڵەوە

بریتییە لە: کەلوپەلی ناوماڵ‌و پاشکۆیەکانیان، ڕاخەر، داپۆشەری دیوارو دەرگاو پەنجەرەکان

بۆ دیکۆری ناوەوە بڕوانە ٧٤٧

٦٤٦ پۆشاک‌و ڕواڵەتی کەسیی

٠١, مۆدە

بریتییە لە: سایکۆلۆجیاو ئابوورییەکانی مۆدە، نەخشەسازیی پۆشاکی ناوماڵ، کارەگشتگیرەکان سەبارەت نەخشەسازیی پۆشاک

١, چنین‌و دەزوو

٢, دروومان

٣, هەڵبژاردن‌و کڕینی جل‌وبەرگ

بریتییە لە: ڕێنمایی لە چۆنێتی جۆرو پیشەسازییەکانیان

٤, بڕین

بریتییە لە: جێبەجێکردنی نموونەی جلوبەرگەکان

٥, سەرداپۆشەر

٦, گرنگیدان بەجلوبەرگی ناوماڵ

کە(شتنی وشك)یش دەگرێتەوە

٧, بایەخدان بە رواڵەتی کەسیی

بریتییە لە: پاكو خاوێنی، رواڵەتی جوان، سەراسیمە، خۆشتن، جوانکاریی، ئارایشتگا، گرنگیدان بەقژ لە ناوماڵدا، سەرتاشخانە، قژرێکخستن، جێگای شێلان، کارەکانی خۆلاوازکردن

٦٤٧ بەرێوەبردنی ناوماڵ

بریتییە لە: رێکخستنو بەڕێوەبردنی کارمەندی ماڵە تایبەتیو گشتییەکان، کارمەندانی خزمەتکردن لە ناوەوەو دەرەوەی ماڵدا

١, تێچوونەکانی ماڵ

بریتییە لە: بودجە، کڕینو فرۆشتنی خانوو

٩, بەڕێوەبردنی خانووی دامەزراوەکان

بریتییە لە: بەڕێوەبردنی باڵەخانە (ئەپارتمان)، ئوتێلەکان، یانەکان، چێشتخانەکان، تەلارە گشتییەکان، شوێنە گەشتوگوزارییەکان

٦٤٨ کاروباری تەندروستیی ناوماڵ

١, شتنو ئوتوو

٥, پاكوخاوێنی ناوماڵ

٧, قەلاچۆی مێرووەکانی ناوماڵ

٨, ئەمبارکردن (شت هەڵگرتن)

٦٤٩ چاودێریی منداڵو پەرستیاریی نێوماڵ

١, چاودێریو بایەخدان بە منداڵان

٣, خۆراكو ژەمەکانی منداڵو ساوایان

٤, جلوبەرگو پاكوخاوێنی ناوماڵ

٥, خۆشبەسەربردنو یارییەکانی ناوماڵ

٥٥, کات بەسەربردن

بریتییە لە: یارییەکان، بووکەڵە، یاریی نێومالٌ

٦, ئاداب‌و داب‌ونەریت

٨, پەرستیاریی ناومالٌ

چاودێریی نەخۆش‌و پیرو پەککەوتەکان لەناومالٌ

٦٥٠ بەڕێوەبردنی کارو ڕێگاکانی (خزمەتگوزاریی نووسینگەکان)

١, سەرکەوتن لە کاردا

بەدەستهێنانی دەستکەوتی مادیی

٦٥١ بەڕێوەبردنی نووسینگەکان

ڕێکخستن‌و بەڕێوەبردن، یاساو ڕێساکان

بریتییە لە: بەڕێوەبردنی کارمەندانی نووسینگەکان، کاروباری سکرتارییەت

٢, کەلوپەلی نووسینگەکان

بریتییە لە: جێگیرەکان، کەلوپەل، کەرەستەو ئامێرەکان

٣, ڕێکخستن‌و بەڕێوەبردنی نووسینگەکان

بریتییە لە: وەسفی کارەکان، نووسینکاریی، سکرتارییەت

٥, بەڕێوەبردنی ئەرشیف‌و تۆمارەکان

بریتییە لە: سیستمی دۆسیەکان، دۆسیە چالاکەکان، ئەرشیفی ئاگاداریی، هەڵگرتنی کۆمپیوتەریی دۆسیەکان

٧, ئامادەکردنی نووسراوە نێردراوەکان (پەیوەندی‌و داڕشتن‌و گواستنەوەی تۆمارەکان)، نووسین، ڕێنووس، پێداچوونەوە، نووسینی نێردراوەکان‌و کۆنووسی کۆبوونەوەکان‌و ڕاپۆرتەکان

بریتییە لە: جوانکاریی شێوازو لایەنی زمانەوانیی

٨, ئامادەکردنی زانیارییەکان‌و چارەسەریان، پراکتیکی کۆمپیوتەریی

بریتییە لە: ڕێگاکانی کۆکردنەوەی زانیارییەکانو گێڕاندنەوەیان لە کارە (دەستیو میکانیکی ئەلیکترۆنی)ییەکاندا

٦٥٢ نووسین (کاری پەیوەندییە نووسراوەکان)

کارەگشتگیرەکان لەڕێی ناردنی نووسراوەکانەوە

٣, نووسین بە ئامێری چاپو کۆمپیوتەر

٤, ڕێگاکانی لەبەرگرتنەوە

٥, چارەسەری وشەکان... لێرەدا نووسەری تێکستەکان پۆلێن کراوە

٨, نووسینی هێماییو شیکردنەوەیان

کە: شفرەی بازرگانیی ـ ش دەگرێتەوە

٦٥٣ کورتکردنەوە

بریتییە لە: بنەماو تییۆرەکان

٢, سیستمی کورتکراوەکان

سیستمێك کە تیایدا پیتە ئاساییەکان بەکاردێت

٣, ئامێری کورتکردنەوەکانو سیستمەکانیان

٤, سیستمی کورتکردنەوە

بریتییە لە: هەموو ڕێگاکانی کورتکردنەوە بەشێوەیەکی دەستی

٦٥٤ بە تاڵە

٦٥٥ چاپو بڵاوکردنەوەو جزوبەندکردن

١, مێژووی چاپ

بریتییە لە: داهێنانی چاپو ئاهەنگ گێڕانی ساڵانە بەوبۆنەیەوە

٢, بۆنتو تۆبۆگرافیا

بریتییە لە: کۆکردنەوە، پێداچوونەوەی پڕۆڤەکان، ڕێکخستن، نەخشەسازیی جۆری پیتەکانی چاپ

٣, کارەکانی چاپکردن

ئۆفسێت، چاپی دیار (بەرچاو)، چاپی هەڵکۆڵدراو

بریتییە لە: چاپی (برایل) بۆ نابینایان، کارەگشتگیرەکان لە چاپی پراکتیکیدا

٣١, هونەری چاپی میکانیکی

چاپی پیتەکان، پلێت، پلێتە رێکەکان، ئاوریشم

بریتییە لە: هەڵکۆڵین بەئامێرەکانو چاپکردن

٣٢, هونەری چاپ بەوێنەی میکانیکی

بریتییە لە: وێنەگرتنی لینۆگرافیی، وێنەگرتنی لینۆگرافی لەسەر

کانزاکانو هەڵکۆڵین بە وێنەگرتنی میکانیکی

٤, مێژووی بڵاوکردنەوەو کتێب فرۆشتن

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥, بڵاوکردنەوەو فرۆشتنی کتێب (بازرگانی کتێب)

٦, مافی بڵاوکردنەوە

هەروەها: مافی بڵاوکردنەوەی بێجگە لە کتێبیش

٧, بەرگ تێگرتنی کتێب (جزوبەندکردن)

٦٥٦ بەتاڵە

٦٥٧ ژمێریاریی

بنەما، سیستم، ئامادەکراو

بریتییە لە: رێکخستنی تۆمارەکان، باری دارایی، ژمێریاریی تێچوون،

ژمێریاریی گشتی، پێداچوونەوە، ژمێریاریی باجەکان

٦٥٨ بەڕێوەبردنی کارو کارە پیشەسازییەکان

بریتییە لە: ئەنکێتی موڵکداریی، بەڕێوەبردنی دارایی، شوێنو کەرەستەکانی

کارگە، کارە گشتگیرەکان لەبەڕێوەبردندا

(بۆ دابەشکردنی یەکگرتوو ٠٠١, ـ ٠٠٩)

١, رێکخستنو پارەپێدان

٢, شوێنو کەرەستەکانی کارگە

٣, رێکخستنو بەڕێوەبردنی کارگوزاران

٣١, رێگاکانی دامەزراندن

هەڵبژاردن، دیاریکردنی کار، پلەبەرزکردنەوە، گواستنەوەی فەرمانبەر

بریتییە لە: کۆتایی پێهێنانی خزمەت، پەیوەندیی نێوان کرێکارو خاوەنکار،

٣٢, کرێو پلەکان

رێکخستنی دەرخستەی کرێیەکان، شێوەکانی قەرەبووکردنەوە،

هەڵسەنگاندنی کار، مووچە

٣٨, بارودۆخی کار

بریتییە لە: خشتەکانی کار، خۆشگوزەرانی کارمەندان، راهێنانی

پیشەیی، رێکخستنی ناوخۆیی

٥, بەڕێوەبردنی بەرهەم

بریتییە لە: پرۆگرامی بەرهەمهێنان، ئامارەکان، چاودێریی

٥٤, شیکردنەوەی رێگاکان

بارودۆخی کارو پەیوەندیی بە بەرهەمەوە

بریتییە لە: لێکۆڵینەوە لەبارەی جووڵەو کاتەوە،

لێکۆڵینەوە لە ئەرك کێشانو بێزار بوون

٥٧, توێژینەوە لە بەرهەمهێنانو گەشەکردندا

٧, دەستکەوتن، هەڵگرتن، بارکردنو گواستنەوە

بریتییە لە: رێگاکانی کرین، هەڵگرتن، سەرژمێریی گەنجینەکان، تەیارکردن

بۆ گواستنەوە

٨, بەبازاڕکردن (دابەشکردنی کەلوپەلەکان)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت بەزیادبوونی فرۆشتنەوە

بریتییە لە: پڕۆژەکانی فرۆشتن، بانگەوازی فرۆشتن، توێژینەوە

سەبارەت بەبازاڕکردنو شیکردنەوەیان، ڕێگاکانی فرۆشتن

٨٥, فرۆشیارانو هونەریی فرۆشتن (فرۆشتنی کەسیی)

بریتییە لە: فرۆشیار بۆ ماڵەکان، فرۆشتن لەڕێی تەلەفۆنەوە،

فرۆشیارە گەڕۆکەکان، لێکۆڵینەوەی کاڵاکان

٨٦, بازرگانی بەشێوەی کۆ

فرۆشتنی کۆ بۆ بازرگانیی بەش بەشو کۆمپانیاو دامەزراوەکان،

کاروباری پیشەسازیی

بریتییە لە: نێوەندەکان، دەڵاڵەکان، بریکارەکان

٨٧, بازرگانیی بەش بەش

فرۆشتن بە بەکاربەر

بریتییە لە: جێکاری بازرگانی، جێکاری فرۆشتن لەڕێی پۆستەوە،

لقەکان، بازاڕەکان

٨٨, دڵنیابوونو دەستکەوتن

دڵنیابوونی بازرگانو بەکاربەر

بریتییە لە: نووسینگەکانی دڵنیایی کردن، سیستمی پارەپێدانی

دواخراو (قەرز)، ڕێگاکانی وەرگرتنی پارە

٦٥٩ ئاگاداری (ریکلام)و پەیوەندییە گشتییەکان

١, ریکلام

بریتییە لە: نمایشی جلوبەرگ، کەناڵەکانی ریکلامو ڕێگاکانی،

کۆکردنەوەو سازدان، پێدالکاندنی کارتەکان (پۆستەرەکان)

١١, ڕێکخستنو بەڕێوەبردن

بریتییە لە: پڕوپاگاندەو پەیوەندییە گشتییەکان، نووسینگەکانی

ریکلامو بەشەکانیان، گەڕان، هەڵمەتە ریکلامییەکان

٦٦٠ ـ ٦٨٠ درووستکراوەکان

بریتییە لە: درووستکراوە بەرهەمهاتووەکان

بۆ کارەگشتگیرەکان سەبارەت درووستکراوەکان بڕوانە ٦٧٠

٦٦٠ تەکنەلۆجیای کیمیاویی (کیمیای پیشەسازیی)

٢٨, ئەندازیاریی کیمیاویی

نەخشەسازیی، داڕشتن، بەکارخستنی یەکەی پیشەسازیی کیمیایی

بریتییە لە: کەرەستەی کارگەکان، دابینکردنی کەرەستەکان، نموونەی کارگەکان

٢٩, کیمیای فیزیایی پیشەسازیی

بریتییە لە: کیمیای کارەبایی پیشەسازیی، کیمیای گەرمی

٦٦١ کیمیاوییە پیشەسازییەکان (کیمیاوییە قورسەکان)

بەرهەمهێنان لەسەر ئاستێکی فراوان بۆ کیمیاوییە بەکارهێنراوەکان وەك

ماددەی سەرەتایی یان ماددەی بەکارهاتوو لـە پیـشەسازیی بەرهـەمهێنراوەکانی

تردا

بریتییە لە: سیانید، کیمیای نائەندامیی وەکو ترشەڵۆکە پیشەسازییەکان،

تفتەکان، خوێ، شلەی ئامۆنیا

١, ـ ٦, کیمیای نائەندامی

٨٨, کیمیای ئەندامی

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: توێنەرە ئەندامییەکان، ئەلکهولی پیشەسازیی، ئیستر

(ئاوێتەی ترشەڵۆك و ئەلکهول)، ئەثیر(شلەیەکی بێ ڕەنگە)،

ترشەڵۆکە ئەندامییەکان

٦٦٢ تەقەمەنی، سووتەمەنیو بەرهەمەکانی

بریتییە لە: گەمەی ئاگرین، ماددە پاڵنەرەکان، ئەو ماددانەی دەبنە هۆکارو سەرەتای سووتان، دەنکە شقارتە

٦, تەکنەلۆجیای سووتەمەنی

بریتییە لە: هەموو جۆرەکانی خەڵووز، قامیشی شەکر، قاڵبە خەڵووز، تەڵاش، سووتەمەنی شل بۆ تەکنەلۆجیای پیترۆڵ بڕوانە ١٦٥,٥

٧, دڵۆپاندن لە بۆشاییدا (دڵۆپ داتکێن)

بریتییە لە: خەڵووزی کۆك، خەڵووزی رووەکی،

٨, جۆرەکانی تری سووتەمەنی

٩, ماددە کاربۆنییەکان کە وەکو سووتەمەنی بەکار نایەن

وەکو: گرافیت، خەڵووزی قەڵەم رەساس

٦٦٣ تەکنەلۆجیای خواردنەوەکان

پیشەسازیی، ئامادەکردن، هەڵبژاردن

بریتییە لە: مەی، بیرە، خواردنەوە دڵۆپێندراوەکان،

خواردنەوە مەستکەرەکانی تر

٦, خواردنەوە مەستکەرەکان (رۆحییەکان)

بریتییە لە: خواردنەوە غازییەکان، شەربەتی میوەو سەوزە

٩, پیشەسازیی شیکولێت، کاکاو، چا، قاوە

بریتییە لە: چاپی گژوگیا، خواردنەوەی دانەوێڵەکان،چاو قاوەی خێرا

٦٦٤ تەکنەلۆجیای خۆراکی

پیشەسازیی خۆراکو ئامادەکردنی بۆ بازرگانی

بریتییە لە: نیشاستە، پەکتین (ماددەیەکی رووەکیی لینجە)، جەلی، رۆنی

پیشەسازیی، خوێی چێشت، هۆکارەکانی بۆنو بەرامەو ترشاندن

١, پیشەسازیی شەکرو پاکژکردنەوەی دووبارە

قامیشەشەکر، چەوەندەر، گەنم، شەکرو ئاوی سۆرگەم /

جۆرێکە لە گەنمەشامی (گەنمەشامیو شەکر)

١٥, شیرینیو پیشەسازییەکانیان

٧, درووستکردنی دانەوێڵە

بریتییە لە: ئارد، بەرهەمی نانو مەعکەرۆنی

٨, پاراستنی خۆراك بۆ بازرگانی

هەڵگێڕانەوە، وشك کردنەوە، ئاولێگرتن، بەستن، سوێرکردن،

سرکاوی کردن، پاراستنی کیمیایی، پاکژکردنەوە

بریتییە لە: درووستکردنی جەلیو مرەبا، پاراستنی میوەو سەوزە

٩, ئامادەکردنی گۆشتو پیشەسازییەکانی

پاراستنی گۆشتو مریشك (خستنە قووتووەوە)

٩٤, خواردنەکانی ناو دەریا

٦٦٥ تەکنەلۆجیای زەیتی پیشەسازیی، رۆن، مۆم، گازەکان

١, مۆم

بریتییە لە: رووەکی، ئاژەڵی، تێکەڵ

٢, رۆنو زەیتی ئاژەڵی

٣, رۆنو زەیتی رووەکی

٥, تەکنەلۆجیای پیترۆڵ

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت تەکنەلۆجیای پیترۆڵو گازی سروشتی

٥٣, کارەکانی پاکژکردن

٥٣٨, بەرهەمەکانی پیترۆڵو پاشماوەکانی

٥٣٨٢, ئەو بەرهەمانەی خێرا دەبن بەهەڵم

بریتییە لە: بەنزینی فڕۆکە، نافثا (بەرهەمێکە لە نەوتی سروشتی)،

فازلین (بەرهەمێکی نەوتییەو مەرهەمی لێ درووست دەکرێت)

٥٣٨٣, کیرۆسین (نەوتی سپی)

٥٣٨٤, رۆنی قورسی سووتەمەنی

٥٣٨٥, رۆنی چەورکردن

٥٣٨٨, رۆنی نەهەنگی عەمبەر، قیر، رۆنی رێگاوبان، خەڵوزی پیترۆڵ

٥٤, هەڵگرتنو دابەشکردن

بریتییە لە: گواستنەوەو پاڵپێوەنانو بۆرییەکان

٥٥, بەکارهێنانی بەرهەمەکانی پیترۆڵ

٧, تەکنەلۆجیای گازە سروشتیو پیشەسازییەکان

گازی میثان (گازی زەلکاوەکان)، گازی بەرهەمهاتوو لە خەڵووزو خەڵووزی کۆکو پیترۆڵ، گازی سروشتی

بریتییە لە: هیلیۆم، ئۆکسجین، ئایدرۆجین، نایترۆجین، دووەم ئۆکسیدی کاربۆن، ئەسیلینو هالۆجین

٦٦٦ گۆزەگەری (سیرامیك)و ئەو پیشەسازییانەی پەیوەندییان پێوەی هەیە

١, پاکژککردنەوەو سپی کردنەوە

بریتییە لە: کارە پیشەسازییەکان، تایبەتمەندییەکان، هەڵبژاردنەکان جۆری دیاریکراو لەشووشە

٢, قوڕ، رووشووشە (مینا)، رووکەشکردن بەشووشە

٣, گڵێنە

٤, گۆزە

٥, چینی

٦, قاپی بەردین

٧, ماددە گەرمییەکان

٧٣, کەرەستەی بینا لەقوڕ

٨, بەردی پیشەسازیو کانزا ناسروشتییەکان

٩, سپیکاری خانووە بەردینەکان

بریتییە لە: گەچ، گەچی پاریس، قسڵ، چیمەنتۆ

٦٦٧ پاککردنەوە، بۆیەکردنو ئەو پیشەسازییانەی پەیوەندییان پێوەی هەیە

١, پاککردنەوەو سپی کردنەوە

بریتییە لە: پاککردنەوەی وشك، شتن، هەڵخستن ووشك کردنەوە

٢, بۆیەو بۆیەکردن

بریتییە لە: بۆیەی سروشتیو درووستکراوو پاشکۆیەکانی بۆیەکردن

٣, کاری بۆیەکردنو چاپی بازرگانی

٤, مەرەکەبو جۆرەکانی

بریتییە لە: مەرەکەبی نووسین، مەرەکەبی چاپ

٧, وارنیشو بریقەپێدانەوە

٦٦٨ بەرهەمە ئەندامییەکانی تر

١, ماددەی پاککەرەوەی رووکەش

بریتییە لە: سابوون، پاککرەوەکان

٢, گلسرین

٣, ماددە پێدالکێنراوەکان

بریتییە لە: غەررە، جەلاتینی بازرگانی

٤, پلاستیکو رێسین (لەدرووستکردنی پلاستیکدا بەکاردێ)

٥, بۆنە خۆشەکانو ئامادەکراوەکانی جوانکاری

٦, ماددە کیمیاییە درووستکراوەکانو ئـەو بەرهەمانـەی پەیوەنـدییان پێیانـەوە هەیە

٦٢, پیشەسازیی پەیین، گونجێنەر بۆ ئامادەکردنی خاك

٦٥, لەناوبەرەکانو ماددە کیماوییەکان بۆ لەناوبردنی گژوگیاو قەوزەو لەناوبەری ماروو مێروو

٦٦٩ کانزا دەرهێنان (کانزا کردن)

بەرهەمهێنانی کانزاکانو داڕشتنیان لە قاڵبدا لە ماددە خاوەکانو وردەی کانزاکانەوە

بریتییە لە: کوورەکانی کانزاکردن، کارەگشتگیرەکان لە کانزاکاندا

١, ئاسنو پۆڵاو داڕشتنیان

٢, کانزا بەنرخەکانو کانزا تیشکدارەکان

٣, مسو داڕشتنی

٤, قورقوشمو داڕشتنی

٥, زینك، کادیومو داڕشتنیان

٦, تەنەکەو داڕشتنی

٧, کانزای تری نائاسنینو داڕشتنیان

بریتییە لە: جیوە، کانزا سووکەکان، داڕشتنی کانزا ئاسنینەکان، کارەگشتگیرەکان سەبارەت کانزا نائاسنینەکانو داڕشتنیان

٨, کوورەکانی کانزاکردن

٩, کانزاکردنی فیزیاییو کیمیایی

بریتییە لە: هەڵبژاردنو خەملاندنی کانزاکان، میتالۆگرافیا

٦٧٠ پیشەسازییە بگۆڕەگان

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: پیشەسازیی بەرهەمهێنراوە ناوەندەکان

٦٧١ پیشەسازیی کانزاکان

خستنەکاری کانزاکانو پیشەسازیی بەرهەمەکانی

٢, داڕشتن

بریتییە لە: تواندنەوەو ڕێکخستنی کانزاکان

٣, ڕێکخستنی میکانیکی

٤, ڕێکخستنی کارەبایی

٥, کارەکانی بەیەکترگەیاندنو بڕینو پارچەکردن

٥٢, ئەندازەی لەحیم کردن

٥٢١, ئەندازەی لەحیمی کارەبایی

٥٣, کارەکانی پارچەکردن

٧, کارەکانی سڕینەوەو چارەسەری ڕووەکان

٨, بەرهەمە سەرەتاییەکانی کانزاکان

بریتییە لە: توێژاڵ، تەل، بۆری

٦٧٢ درووستکراوەکانی ئاسنو پۆلا

درووستکردنو بەرهەمهێنانی ئاسنو پۆلاو داڕشتنیان

٣٦, چارەسەرکردن بە گەرمکردنو ڕەقاندنەوە

٦٧٣ درووستکراوەکانی کانزاکانی تر

درووستکردنو بەرهەمهێنانی کانزای تر بێجگە لە ئاسنو پۆلاو داڕشتنیان وەکو ٦٦٩,٢ ـ ٦٦٩,٧ دابەش دەکرێن

٦٧٤ پیشەسازیی تەختەو ماددە خاوەکان

بریتییە لە: هەڵگرتنو ئامادەکردنی تەختەو ماددە خاوەکان، تەبەدۆرو بەرهەمەکانی

١, تەکنەلۆجیای تەختە

بریتییە لە: پێکهاتەی خەسڵەتەکانی، تاقیکردنەوەکانی، جۆرەکانی

٢, کارەکانی بڕینەوەی تەختە

گۆڕینی پارچەی دارو درەختەکان بۆ تەختەی خاو

بریتییە لە: پۆپە، رەگ، ستوون، تەختەی ژێر هێڵی ئاسنینی شەمەندەفەر، داری سووتاندن

٤, پیشەسازیی دووبارەی تەختەی خاو

بەرهەمهێنانی تەختەی رێكو خەت خەت (هێڵدار)

٨, پیشەسازیی بەکارهێنانی تەختە

بریتییە لە: تەختەی بەرمیل، توێکڵی دار، تەڵاشەدار، ئاردەدار

٩, تەبەدۆرو بەرهەمەکانی

٦٧٥ ئامادەکردنی پێستەو فەروو

پێستە خۆشکردن، ئامادەکردن، هەڵدڕینی پێستە

بریتییە لە: بۆیەکردنی فەروو و پێستەی دەستکرد

بۆ پیشەسازییەکانی پێستەو ئەوانەی پەیوەستن پێوەی بڕوانە ٦٨٥

٢, ئامادەکردنی پێستەی سروشتی

بریتییە لە: خۆشکردنو بڕینی پێستە

٣, بۆیەکردنی فەروو

بریتییە لە: سروشتیو دەستکرد

٤, پێستەی دەستکرد

٦٧٦ کاغەزو پیشەسازییە پەیوەندداردەکان پێوەی

بریتییە لە: ئامادەکردنی کڕۆك، پیشەسازیی کاغەز، کارتۆن، بەرهەمە کاغەزینەکان، بەرهەمە لاوەکییەکانی پیشەسازیی کڕۆكو کاغەز

٤, سلیلۆزو ئامادەکردنی

بریتییە لە: ئامادەکردنی ئیستراتو ئەسیراتی سلیلۆز

٦٧٧ پیشەسازیی چنینو ریشاڵ

پیشەسازیی، دەزوو، قوماش

بریتییە لە: پیشەسازیی گوریس، چنینی رازاوە، چنین بەئامێر (گوڵچنین)

بۆ دابەشکردنی یەکگرتوو ٠٠١ ـ ٠٠٩

٠٠٢, نەخشەسازییەکان، نەخشەسازیی رستن

١, رستنی ریشاڵەکان

بریتییە لە: پیشەسازییەکانی کەتان، گوش

٢, رستنی ریشاڵی دەزوولەی تۆوەکان

بریتییە لە: پیشەسازیی لۆکەو (کابوك) بەری داری لۆکەی ئاوریشمی

٣, رستنی خوریی ئاژەڵ

بریتییە لە: خوریی مەڕ، لاما (گیاندارێکی شیردەری سمداری کاوێژکەرە)،

تووکی بزن، خوریی حووشتر، فەرووی کەروێشك

٤, رستنە ئاوریشمییەکانو ریشاڵە دەستکردەکان

بریتییە لە: پیشەسازیی ئاوریشمی سروشتی، پاشماوەکانی ئاوریشم

٤٦, رایۆن (ئاوریشمی دەستکرد)

بریتییە لە: نیرۆسیلیلۆز، گۆگرداتی مسی ئامۆنیایی، رایۆنی ئەسیتاتی

٤٧, ریشاڵە دەستکردەکانی تر

بریتییە لە: نایلۆن، خوریی دەستکرد

٥, ریشاڵو چنراوە کانزاییەکان، لاستیکییەکان، کاغەزینەکان

بریتییە لە: کارەکانی هۆنینەوەی کانزاکان

٦, چنراوو کارەکانی تر

بریتییە لە: چنراوە نایابەکانی وەکو شارکسکین، قەیفە، قوماشە قورسەکان، چۆخە، راخەر، حەسیر

٦٤, فەرش

٧, گوریس‌و دەزووی چنین‌و بەرهەمەکانیان

٧٧, چنین بەئامێر

٨, شاشی تیمارکردن‌و لۆکەی پزیشکی

بریتییە لە: برین سارێژکردن سارغیی پزیشکی

٦٧٨ لاستیك‌و ماددە لەلاستیك چووەکان‌و پیشەسازییەکانیان

٢, پیشەسازیی لاستیك

بریتییە لە: ئامادەکردنی لاستیکی خاو

٣, کاڵای لاستیك

بەرهەمی لاستیکی سروشتی‌و دەستکرد

٣٢, تایەی لاستیك

٣٣, پێڵاو، نەعل

٣٤, جەوەنەی ئاوی گەرم، کاڵاوی سەر بۆ چوونە گەرماو

٣٦, سۆندەی ئاو

٥, پیشەسازیی لاتیکس (شیراوی لاستیك)

٧, ماددە نەدمەکان

بریتییە لە: پیشەسازیی لاستیکی دەستکردو ماددە پلاستیکییە نەدمەکان بۆ پلاستیك بڕوانە ٦٦٨,٤

٦٧٩ پیشەسازیی بەرهەمەکانی تر

٤, بەرهەمەکانی شفرەی فیل‌و پەڕ

٦, گسك‌و فڵچە

٧, گوێ کونکەرە

٦٨٠ پیشەسازییەکان بۆ بەکارهێنانی سنووردار

بریتییە لە: پیشەسازیی کەرەستەو کاڵای دیاریکراو

٦٨١ ئامێرە وردەکان و ئەوانەی پەیوەندییان پێوەیان هەیە

١, ئەو ئامێرانەی بە گێڕ کاردەکەن

١١٣, پیشەسازیی کاتژمێر

١١٤, کاتژمێری بەرباخەڵ

١٢, ئامێری پێوانی دەستکرد

١٣, ئامێری وێنەگرتن

١٤١, ئامێری ژماردن

١٤٢, ئامێری ژماردنی ئەلیکترۆنی

٢, ئامێری پێوانی زانستی

٤, ئامێرەکانی بینین

٤١١, درووستکردنی چاویلکە

٤١٢, گەورەکەر (تەلیسکۆب)

٤١٣, وردبین و گەردبین (میکرۆسکۆب)

٤٢, هاوێنەو ئاوێنە

٦, ئامێرەکانی چاپو لەبەرگرتنەوەو راکێشان

٧, ئامێرەکانی تر

وەکو ٠٠٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن بێجگە لەوانەی ٦٠٠ ـ ٦٩٩ داهاتوون

بۆ نموونە ئامێری پزیشکی ٦٨١,٧٦١

٨, ئامێرە دەنگییە موزیکییەکان

درووستکردنی ئامێرە موزیکییە ئاسایی و میکانیکی و ئەلیکترۆنییەکان

بۆ ریکۆردو فۆتۆگراف بڕوانە ٦٢١,٣٨٩

٦٨٢ کاری ئاسنگەریی سادەو ئاسان

١, نالی ولاخ

٤, بەرهەمی کەرەستەو کەلوپەلی ئاسنین

٦٨٣ درووستکراوە ئاسنینەکان

٣, درووستکردنی قفڵ

لەگەڵ: درووستکردنی دۆڵابی ئاسن

٤, چەکی ئاگرین

٨, کەلوپەلی ناوماڵ

بریتییە لە: کەلوپەلی کارەبایی ناوماڵ

٦٨٤ پیشەسازیی کەلوپەلی ناوماڵو ئەو بەرهەمانەی پەیوەندییان پێوەیان هەیە

بریتییە لە: پێکهێنان، چاککردنەوە، ئامادەکردنی کەلوپەلە تەختەییەکانو کەرەستەکانی تر

١, درووستکردنی کەلوپەل

بریتییە لە: کەلوپەلی ناوماڵ، نووسینگە

٣, کەلوپەلی تر

وەکو: پەردە، مۆمدان

٧, گالیسکە، گالیسکەی گواستنەوە

٨, کارگەی ناوماڵ (وەرشە)

بریتییە لە: کتێبی کاروباری دارتاشی، کەرەستەکان، ئامێرەکان

٦٨٥ بەرهەمەکانی پێستەو فەروو و ئەوانەی پەیوەندییان پێوەیان هەیە

١, درووستکردنی زینو تاقمی ئەسپ

٢, درووستکردنی جلوبەرگ لە فەروو، چەرم

٣, درووستکردن‌و چاککردنی پێڵاو، پێڵاوی ملدار (پووت‌و نیوپووت)،
پێڵاوی سەر بەفر، پێڵاوی هەڵخلیسکان، قاچی دەستکرد، نەعل، قاپقاپ
٤, دەستکێش
درووستکردنی دەستکێشی چەرم، فەروو، دەستکێشی بۆکسێن
٥, کەلوپەلی گەشت، کەلوپەلی سەربازگەکان
٦٨٦ بەکارنەهاتووە
٦٨٧ درووستکردنی جلوبەرگ
١, درووستکردنی جلوبەرگی بازرگانی
بریتییە لە: جلوبەرگی پیاوان‌و ژنان‌و منداڵان
٢, جلی ژێرەوە
٣, کاری دەرزی‌و درووەان
٤, درووستکردنی شەبقەی بازرگانی
کارەگشتگیرەکان سەبارەت درووستکردنی شەبقە
٨, پاشکۆ جوانکارییەکانی تر
بریتییە لە: قۆپچە، دەرزی، دەمبووس
٦٨٨ درووستکردنی کەلوپەلی بچووک
١, نموونەو نموونەکاری
کارەگشتگیرەکان
٢, خشڵ‌و ملوانکەو زێڕو زەنگیانە
٤, کەرەستەی جگەرەکێشان
٥, کەلوپەلی تەواوکارییەکانی جوانکاریی
بریتییە لە: گوێزان، گوێزانی ریش تاشین، مەکینەی کارەبایی ریش تاشین،
شانە، کەلوپەلی بایەخپێدانی نینۆك

٧, کەلوپەلی یارییە کاتبەسەربردنەکان

٧٢, یاریی منداڵان

٧٤, یاریی زیرەکی

٧٥, یارییەکانی تاقیکردنەوەی بەخت

٧٦, یاریی دەرەکی

٧٩, راوەماسی

٦٨٩ بەکارنەهاتووە

٦٩٠ درووستکردنی خانووبەرە

٦٩١ کەرەستەکانی درووستکردنی خانووبەرە

بریتییە لە: هەڵبژاردن، پاراستن، تایبەتمەندییەکانی درووستکردن

١, داروتەختە

٢, بەردی خانوو درووستکردن

بریتییە لە: گرانیت، بەردی قسڵ، مەرمەر، تاوێرەلم

٣, چیمەنتۆ، چیمەنتۆی کۆنکرێت

٤, کەرەستەکانی گڵێنەو گۆزەو دیزە

٥, بەردە دەستکردەکان

بریتییە لە: گەچ، قسڵ، چیمەنتۆ

٦, شووشە

٧, کانزاکانی درووستکردنی خانووبەرە (ئاسنو پۆڵا)

٩, کەرەستەکانی تری خانووبەرە درووستکردن

بریتییە لە: پلاستیك، کەرەستە (نەگەیێنەرەکان)، کەرەستە ئامادەکانی خانووبەرە

٦٩٢ ریگاکانی کاری خانووبەرە درووستکردن

بریتییە لە: وێنەی ئەندازەیی (ئەندازیاریی)، پێوانە، خەسڵەت، چەندێتی، گرێبەست، تێچوو، یاساکان، سیستمی خانووبەرە

٦٩٣ سیستمی درووستکردنی خانووبەرە

بەردی دەرەوە، پۆڵا، بەهەند وەرگرتنی بەفرو سەهۆڵ لەکاتی درووستکردنی خانووبەرەدا

بریتییە لە: خانوو بەخشت، سپیکاری

٦٩٤ درووستکردن لە دارو تەختە

بریتییە لە: دارتاشی، پێکەوە بەستن لە خانووبەرەدا، ئەنجامدانی کارەکانی ناوەوە لە درووستکردنی خانووبەرەدا

٦٩٥ سەقف و کەرەستەکانی سەقف

٦٩٦ کاری ئاوو ئاوەڕۆ

٦٩٧ ئەندازەی گەرمکردنەوەو سارکردن و هەواگۆڕکێ

٦٩٨ تەواوکارییەکان لە خانووبەرەدا

بریتییە لە: بۆیەکردن، کاروباری دارتاشی، شووشەدانان، لکاندنی کاغەزی سەر دیوارەکان، داپۆشەری زەویی خانووبەرە

٦٩٩ بەکارنەهاتووە

هونەرە جوانەکان

٧٠٠ ـ ٧٩٩

٧٠٠ هونەرەکان

هونەرە جوانەکان، نەخش‌و نیگار، شێوەکاری، وەرزش

٧٠١ لایەنە فەلسەفییەکانی هونەر

١, تیۆرەکانی هونەر

١٥, سایکۆلۆجی هونەر

١٧, جوانییەکان لە هونەردا

١٨, رەخنەو چێژوەرگرتنی هونەریی

٨, تەکتیك (میتۆد)ی هونەریی

٧٠٢ هەمە جۆرەکانی هونەرە جوانەکان‌و نەخش‌ونیگار

٧٠٣ فەرهەنگ‌و ئینسایکلۆپیدیا لە هونەرە جوانەکان‌و نەخش‌ونیگاردا

٧٠٤ وتارو وانە سەبارەت هونەر

٩, زانستی لێکۆڵینەوەی وێنە (قیۆنۆگرافی)

٩٤, بابەتی دیاریکراو لە هونەر

کارەگشتگیرەکان سەبارەت هونەر لە زیاتر لەبوارێکدا

لە روانگەی چارەسەری بابەتەوە بەپلەی یەکەم

٩٤٢, جەستەی مرۆیی

بریتییە لە: وێنەی پیاوان‌و ژنان‌و منداڵان‌و کۆمەڵەخەڵکان

٩٤٣, سروشت لە هونەردا

بریتییە لە: دیمەنی سروشتی، دیمەنی دەریایی، رووەك، ئاژەڵ

٩٤٤, تەلارسازیی لە هونەردا

٩٤٥, وێنەی نەخش‌و نیگارو شێوە هونەرییەکان

٩٤٦, وێنە هێماییەکان لەهونەردا

٩٤٧, ئەفسانە لەهونەردا

٩٤٨, ئایین لە هونەردا

هێمای ئایینی لەهونەردا دەگرێتەوە

٩٤٨١, هونەری ئیسلامی

٧٠٥ خولاوەکان لەهونەردا

٧٠٦ رێکخراو و کۆمەڵەکان لەهونەردا

٩, کەسەکانو پەیوەندییان بەهونەرەوە

وەکو ٩٢٠ ـ ٩٢٨ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: پزیشکەکان وەك هونەرمەند ٧٠٩,٩٦١

٧٠٧ خوێندن و فێرکردنی هونەر

بریتییە لە: پیشانگاکانی هونەرو کۆمەڵە گەڕۆکەکانیان

٧٠٨ پیشانگای هونەریی، مۆزەخانەکان، گروپە تایبەتەکان

بریتییە لە: کۆمەڵە هونەرییەکان

١, وڵاتە عەرەبییەکان

٢, ئینگلتەراو وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکاو کەنەدا

٢١, وڵاتە یەکگرتووەکان

٢٢, ئینگلتەرا

٣, ئەڵمانیا

٤, فەڕەنسا

٥, ئیتاڵیا

٦, ئیسپانیا

٦٩, پورتوگال

٧, رووسیا

٧١, فنلەندا

٨, ئیسکەندەنافیا

٨١, نەرویج

٨٥, سوید

٨٩, دانیمارك

٩, وڵاتانی تر

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت بێجگە لەوانەی پێشتر ناویان هاتوە

٧٠٩ مێژووی هونەر

گەشەکردنی هونەر، رەخنە، کۆمەڵە کاری هونەریی سەردەمو

قوتابخانە دیاریکراوەکان

٠١, هونەری کۆن

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: هونەری میللەتە سەرەتاییەکان

٠٢, هونەری سەردەمی ناوەند

بریتییە لە: هونەری مەسیحیی تازە، بیزەنتی، رۆمانی، قووتی

٠٣, هونەر لەسەدەی پانزەیەمدا تا سەدەی نۆزدەیەم

(سەردەمی نوێ)، راپەڕین، باروکی، رەکوکو، کلاسیزمی نوێ

٠٤, هونەر لەسەدەی بیستەمدا ١٩٠٠ ـ ١٩٩٩ز

بریتییە لە: شەشپاڵویی، سوریالی، ئەبستراکتو هونەری تری بزاڤە جیهانییەکان

٠٥, هونەر لەسەدەی بیستویەکەمدا ٢٠٠٠ ـ ٢٠٩٩ز

١, هونەری ئیسلامی

کارەگشتگیرەکان لەکاتو وڵاتی جیاوازدا

٢, بەرهەمی هونەرمەندان بەبێ رەچاوکردنی کات‌و شوێن

٣, ـ ٩, هونەر لەوڵاتی دیاریکراودا

بریتییە لە: بەرهەمی کەسە هونەرمەندەکان لەزۆر بواری هونەردا بەبێ رەچاوی بابەت یان سەردەم وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧١٠ دیمەنی سروشتی

٧١١ نەخشەکێشانی رووبەرەکان

نەخشەسازیی‌و چاودێری ئەو ناوچانەی مرۆڤی تیادا دەژی

بە رەچاوی جوانی، چێژ، حەوانەوە، تەندروستی

٠١, تیۆر

١, هۆکارە کاریگەرەکان لە نەخشەکێشانی رووبەرەکاندا

٢, نەخشەکێشان لەسەر ئاستی نەتەوەیی‌و جیهانی

٣, نەخشەکێشان لەسەر ئاستی ناوچەیی

٤, نەخشەکێشانی شارەکان

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: نەخشەسازیی بۆ جۆری دیاریکراو لە شارەکان

٥, نەخشەکێشانی ناوچەی دیاریکراو لەشاردا

٥٥٢, ناوچە بازرگانی‌و پیشەسازییەکان لەشاردا

٥٥٥, مەڵبەندی پزیشکی‌و نەخۆشخانەکان

٥٦, مەڵبەندە ئاینییەکان

٥٧, مەڵبەندە رۆشنبیری‌و پەروەردەییەکان

٧١٢ ئەندازیاریی تەلارسازیی بۆ دیمەنە سروشتییەکان

٥, رێکخستنی باخچەو زەوییە گشتییەکان

٦, رێکخستنی باخچەو زەوییە تایبەتەکان

٦٢, باخچەی ناوماڵ

٧, زەویی دامەزراوەکان

٧١٣ ڕێگاو ڕێگاگەورەکان وەك دیمەنی سروشتی

بریتییە لە: ڕێکخستنی شەقامەکان، ڕێڕەوەکان، ڕێگاکانی گەشت،

ڕێگا گشتییەکانی تر

٧١٤ ئاو لە دیمەنە سروشتییەکاندا

جوانکاریی بە بەکارهێنانی گوڵی دەستکرد، نافورە، تاڤگە

بریتییە لە: نەخشەسازیی باخچە ئاوییەکان، سەیرانگا لە کەناری ئاوەکان

٧١٥ درەخت لە دیمەنە سروشتییەکاندا

بەکارهێنانی درەخت، نەمام، پیاهەڵگەڕاوەکان، ڕووەکە دارینە گوڵدارەکان

بریتییە لە: ڕێکخستنی ڕازاوە

٧١٦ ڕووەکە گیاییەکان لە دیمەنە سروشتییەکاندا

بریییە لە: گژوگیا، گوڵداڕوو، گیایە گوڵدارەکان، گیای جوانی تر

٧١٧ خانووبەرە لە دیمەنە سروشتییەکاندا

بریتییە لە: پەیوەندیی خانووبەرە، بەلەکۆن، شورا، دەروازە، پلیکانە،

پاشکۆ نەخش‌و نیگارییەکان بە ڕەگەزی تری دیمەنە سروشتییەکان

٧١٨ نەخشەکێشانی گۆڕستانەکان

نەخشەسازیی، یاساکان، گەڵاڵەنامەکان، بەڕێوەبردن

بریتییە لە: دەروازە، نەمام چاندن، بۆشایی، خانووبەرە لە نەخشەکێشاندا

٨, نەخشەسازیی گۆڕستانە نەتەوەییە یادگارییەکان

٧١٩ نەخشەسازیی دیمەنە سروشتییەکان

نەخشەسازیی بۆ پارێزگاریی لە دیمەنە سروشتییەکان

بریتییە لە: بەڕێوەبردن، یاساکان، گەڵاڵەنامەکان

٣٢, باخی گشتیو شوێنەوارە سروشتییەکان

٣٣, پارێزگاریی لە دارستانەکانو سەرچاوەکانی ئاو

٣٦, جێگای ئاژەڵو رووەکی وشکانییەکان

٧٢٠ تەلارسازیی (ئەندازەی تەلارسازیی)

نیگار، نەخشەسازیی، داڕشتن، چارەسەری نەخشو نیگاریی خانووبەرەکان

٩, مێژووی تەلارسازیی

بریتییە لە: کۆشکە تەلارسازییەکان، گەشەکردنی هونەری تەلارسازیی،

نرخاندنو رەخنە، کارەگشتگیرەکان سەبارەت کەسانی تەلارساز

لەوڵاتە دیاریکراوەکاندا وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

تەلارسازیی فەڕەنسی ٧٢٠,٩٤٤

٧٢١ درووستکردنە تەلارسازییەکان

کارەگشتگیرەکان سەبارەت نەخشەسازییو لێکچواندنی

رەگەزەکانی درووستکردن لە خانووبەرەدا

١, بناغەکان

٢, دیوارەکان

٣, ستوونەکان

٤, قوببە

٥, سەربان

٦, نێو زەوییەکان

٧, سەقفەکان

٨, رەگەزی تەلارسازیی تر (پەنجەرە، باڵەکۆن)

٧٢٢ تەلارسازیی لە سەردەمە دێرینەکاندا

١, تەلارسازیی میسری کۆن

٢, تەلارسازیی ئاشوورییو بابلی

٣, تەلارسازیی گریکی

٤, تەلارسازیی رۆمانی

٥, تەلارسازیی چینی

٦, تەلارسازیی ئەندازەیی

٧, تەلارسازیی یابانی

٨, تەلارسازیی فارسی

٩, ئەوانی تر

٧٢٣ تەلارسازیی لە سەردەمانی ناوەند لە ٣٠٠ ـ ١٣٩٩ز

بریتییە لە: تەلارسازیی مەسیحیی سەرەتاو بیزەنتی

١, تەلارسازیی ئیسلامی

٤, تەلارسازیی لە دواییی سەردەمی دەوڵەتی رۆمانیدا لە ١٠٠٠ ـ ١١٠٠، کە تەلارسازیی نۆرماندیش دەگرێتەوە

٥, تەلارسازیی قووتی

٧٢٤ تەلارسازیی نوێ (لە ١٤٠٠ ـ وە)

١, سەردەمی رێنیسانس

٩, سەدەی بیستەم

٧٢٥ دامەزراوە گشتییەکان

١, دامەزراوە حکومییەکان

٢, دامەزراوە بازرگانییەکان

٣, خانووبەرەی گەیاندن

وەکو: وێستگەکانی رێگا ئاسنینەکانو پاسو ئوتومبیلەکان

٤, دامەزراوە پیشەسازییەکان

٥, خانووبەرەی نەخۆشخانەکان

٦, خانووبەرەی زیندانەکان

٧٢٦ تەلارسازیی مزگەوت و کلێسە و پەرستگاکان

١, مزگەوتەکان

٢, پەرستگا بتپەرستییەکان

٣, پەرستگای جوولەکان

٤, ئەبرەشییەکان

٥, کلێسەکان

٦, کاتردائییەکان

٨, مەزارەکان

٧٢٧ خانووبەرەی دەزگاکانی فێرکردن و توێژینەوە

١, قوتابخانە سەرەتاییەکان

٢, خوێندنگا ناوەندی و ئامادەییەکان (سانەوییەکان)

٣, کۆلیج و زانکۆکان

٤, خوێندنگا پیشەییە تایبەتمەندەکان

٥, مەڵبەندی توێژینەوە و تاقیگەکان

٦, مۆزەخانەکان

٧, پێشانگا هونەرییەکان

٨, کتێبخانەکان

بریتییە لە: کتێبخانەی تایبەتمەندو ناتایبەتمەند، کتێبخانەی قوتابخانەیی، کتێبخانەی گشتی

٩, خانووبەرەکانی تری فێرکردن و دەزگاکانی توێژینەوە کە (مەڵبەندە کۆمەڵایەتییەکان)یش دەگرێتەوە

٧٢٨ خانووبەرەی نیشتەجێبوون

١, خانووە کاتییەکان (کە تێچوویان کەمە)

٢, خانووە کۆیەکان (بەکۆمەڵەکان)

٤, یانەکان

٥, ئوتێل‌و مەیخانەکان

٦, خانووبەرە بچووکەکان

بریتییە لە: خانووی لادێ‌و کەنارەکان

٧, خانووبەرەی حەوانەوە

وەکو: کابینەی سەر دەریاکان

٨, خانووبەرەی تایبەت‌و گەورە

بریتییە لە: کۆشکەکان، ڤێللاکان، خانووی خێزان، خانووی نێو لادێ

٩, خانووبەرەی تر

٧٢٩ نەخشەسازی‌و نەخشە تەلارسازییەکان

١, بنەماکانی پێکەوەگرێدان‌و کۆکردنەوە

٣, نەخشەسازیی رەگەزە دارێژراوەکان

٤, نەخشە وێنەدارەکان

٥, نەخشە هەڵکۆڵدراوەکان، پەیکەرسازییەکان

٦, نەخشە تێکەڵەکان

٩, کەرەستەکانی خانووبەرەی ئایینی

بریتییە لە: کەرەستە‌و درووستکراوی سەردیوار

٧٣٠ پەیکەرسازی‌و شێوەکارییەکان

بریتییە لە: هونەرە وردەکارییەکانی پەیوەست بە پەیکەرسازییەوە

٧, خوێندن‌و لێکۆڵینەوەو فێرکردن

٩, مێژووی پەیکەرسازیی

گەشەکردن، وەسف، کۆمەڵەی سەردەمو قوتابخانە تایبەتەکان لە

وڵاتە دیاریکراوەکاندا

بریتییە لە: بەرهەمی کەسانی نموونەیی بەبێ رەچاوی دەستوپەنجە،

میتۆد، سەردەم

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ پەیکەرسازیی سەردەمانی ناوەند بڕوانە ٧٣٤ ـ ٧٣٥

پەیکەرسازیی دێرین ٧٣٢ ـ ٧٣٣

٧٣١ کەرەستە، ڕێگای کارکردن، فۆرمەکان

١, پێکهێنانو نەخشەسازیی لەپەیکەردا

٢, کەرەستەکان

٣, کەلوپەلەکان

٤, میتۆدو هونەرکاریی پەیکەرسازیی

بریتییە لە: درووستکردنی نموونەکانو داڕشتنی کەرەستە

شلەوەبووەکان، پەیکەرسازیو داڕشتن لەسەر برۆنز، پەیکەرسازیو

داڕشتن لەسەر کانزاکانی تردا، داڕشتن لەسەر تەختە، بەردەکان

٥, میتۆدی فۆرمەکان

٥٤, پەیکەری دیار

٧, پەیکەری خولاوە

٧٢, پەیکەرە نەخشکارییەکان

٧٦, شوێنەوارەکان

کارەگشتگیرەکان

٨, بابەتی دیاریکراو لە پەیکەرسازیدا

بریتییە لە: پەیکەرەکان

وەکو ٧٠٤,٩٤ دابەشدەکرێت

٧٣٢ ـ ٧٣٥ سەردەمانی پەیکەرسازیی

٧٣٢ پەیکەرسازیی کۆن و سەرەتایی ٣٠٠٠پ.ز

١, پەیکەرسازیی میسریی کۆن

٢, پەیکەرسازیی بابلی و ئاشووری

٣, پەیکەرسازیی یەهودیی کۆن

٤, پەیکەرسازیی ئەورووپیی کۆن

٥, پەیکەرسازیی چینیی کۆن

٦, پەیکەرسازیی هندیی کۆن

٧, پەیکەرسازیی یابانی

٨, پەیکەرسازیی فارسی

٩, پەیکەرسازیی لە وڵاتە دێرینەکانی تردا

٧٣٣ پەیکەرسازیی کلاسیکی

٣, گریکی

٤, ئاترووری

٥, رۆمانی

٧٣٤ پەیکەرسازیی لەسەردەمەکانی ناوەنددا

لە ٥٠٠٠ ـ ١٤٠٠

پەیکەرسازیی ناوەند کە زیاتر لە وڵاتێکدا پەیدابووە

٢٢, پەیکەرسازیی مەسیحیی سەرەتاو بیزەنتی

٢٤, رۆمانسی

٢٥, قووتی

٧٣٥ پەیکەرسازیی لە سەردەمی رێنیسانس و سەردەمە نوێیەکاندا (١٤٠٠ ـ)

پەیکەرسازیی ئەو سەردەمانە کە لە زیاتر لە وڵاتێکدا هەبوون

٢١, پەیکەرسازیی سەردەمی رێنیسانس

بریتییە لە: باروك، روکوکو، چریجرسك

٢٢, سەردەمی نۆزدەیەم

بریتییە لە: ژیاندنەوەی کلاسیزم، رۆمانتیك، ریالیزم لە پەیکەرسازیدا

٢٣, سەدەی بیستەم

بریتییە لە: مێژوو، رەخنە، کۆمەڵەکان، پیشانگاکان، کەرەستەکان، تاکتیك

٢٩, پەیکەرسازیی لەسەدەی بیستەمدا

٧٣٦ هەڵکۆڵین و رێگاکانی هەڵکۆڵین

بریتییە لە: خشڵ، مستیلە، مۆر، عاج (شفرەی فیل) ئێسك و شاخی ئاژەڵ، بەرد، دار، سابوون، سەهۆڵ و بەفر، پەیکەرسازیی پارچەکان، تفاقی ئارایشت و خاڵ کوتان و مۆرکردن

٢, هەڵکۆڵین لەسەر بەردە بەنرخەکان

٤, هەڵکۆڵین لەسەر دار

٥, هەڵکۆڵین لەسەر بەرد

٦, عاج و شاخ

٩, کەرەستەی تر

٧٣٧ دارێژراو

بریتییە لە: نیشانە، میدال، کوژەکە پارچەی بەنرخی یادگاری

٤, دراو

بریتییە لە: کۆکردنەوەی دراو و هەموو جۆرەکانی

بۆ کاروباری دراو بڕوانە ٣٣٢,٤

٤٩, مێژووی دراو

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧٣٨ هونەرەکانی گۆزەگەری و گڵێنەکاری

١, کەرەستەو هونەرکاریی درووستکردنی قاپ (دەفر)

بریتییە لە: کەرەستەکان، رەنگەکان، کەلوپەل، رێگاکان

٢, گۆزەگەریی چینی

٣, گڵێنەکاری

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت گڵێنەکاری

٤, میناو کردەی رووپۆشکردنی

٥, مۆزاییك

٨, جۆرەکانی تر

٧٣٩ کاری کانزاکان

داهێنانی فۆرمی کانزاییو نەخشونیگاریی بێجگە لە پەیکەرسازیی

١, کەرەستەو هونەرکاریی لە کاری کانزاکاندا

٢, کارە کانزاییەکان بە نرخەکان

٢٢, ئاڵتوونو کاری زێڕینگەریی تیایدا (داڕشتنی)

٢٣, زیوو داڕشتنی

٢٤, پلاتینو داڕشتنی

٢٧, خشڵ

٤, کارە هونەرییە نەخشییەکان بەئاسنو پۆڵا

٥, کارەکان بە کانزاکانی تر

٥١, مس

٥١٢, برۆنز

٥٢, مسی زەرد

٥٣, قەڵایی

٥٤, قوڕقوشم

٥٥, زینك

٥٦, نیكڵ

٥٧, ئەلەمنیۆم

٥٨, كرۆم

٧, چەكو زرێو قەڵغان

٧٤٠ هونەرەكانی نیگاركێشیو نەخش

٧٤١ نیگاری دەستیی ئازاد

٢, نیگاركێشان بە ئامڕازی جۆراوجۆر

٢٢, نیگاركێشان بە خەڵووز

٢٣, نیگاركێشان بە دەباشیر

٢٤, نیگاركێشان بە قەڵەمی رەساس

٢٦, نیگاركێشان بە پەڕەموویچو مرەكەب

٢٩, نیگاركێشان بە ئامڕازەكانی تر

وەكو: نیگاركێشان بە فڵچە

٤, هونەركاریی نیگار

بریتییە لە: نەخشەسازیی، تیشك، سێبەر، رێژە

٥, كارتۆنو كاریكاتێرو وێنە جوڵاوەكان

٦, هونەری بازرگانی

نیگاری كتێب، گۆڤار، رۆژنامەكان، ریكلامەكان

بریتییە لە: بنەماكانی نیگاركێشان، پۆستەر، نیگاری جلوبەرگ، كارت، رۆژژمێر

٧, سلویت (نیگار به سێبەردرووستکردن)

٩, کۆمەڵە نیگار

٩٢, کۆمەڵە نیگارە ماوە دیاریکراوەکان

٩٢١, کۆمەڵە نیگارە کۆنەکان

٩٢٢, کۆمەڵە نیگاری سەدەکانی ناوەند

٩٢٣, کۆمەڵە نیگاری سەردەمی رێنیسانس ١٤٠٠ ـ ١٨٠٠

٩٢٤, کۆمەڵە نیگاری سەردەمی نوێ ١٨٠٠ ـ

٩٣, ـ ٩٩, کۆمەڵە نیگاری وڵاتە دیاریکراوەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: کۆمەڵە نیگاری ئیتاڵی لە سەدەی بیستەمدا

بڕوانە ٧٤١,٩٤٥

٧٤٢ بینراو

بریتییە لە: نیگاری بینراو لە رووی تیۆری بنەماو میتۆدەوە

٧٤٣ نیگاری بابەتی دیاریکراو

٤, جەستەی مرۆڤ

بریتییە لە: توێکاریی هونەرمەندان

٥, پەردە

٦, ئاژەڵ

٧, رووەك

٨, بابەتی دیاریکراوی تر

وەکو ٧٠٤,٩٤ دابەشدەکرێت، بێجگە لەوەی پێشتر کە لە ٧٤٣,٤ ـ ٧٤٣,٧دا

ناویان هاتووە بۆ نموونە نیگاری دیمەنی سروشتی ٧٤٣,٨٣

٩, کۆمەڵە نیگار لە بابەتە دیاریکراوەکاندا

وەکو ٧٠٤,٩٤ دابەشدەکرێت

٧٤٤ بەکارنەهاتووە

٧٤٥ ـ ٧٤٩ هونەرو پیشەی نەخش‌و رازاندنەوە

٧٤٥ هونەرو دیزاینی نەخش‌و رازاندنەوە

بریتییە لە: هونەری میللی

٢, هونەرو نەخشەسازیی پیشەسازیی

٤, نەخشەسازیی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت تیۆری نەخشەسازی‌و رەگەزە پراکتیکییەکانی

٤٤, مێژووی نەخشەسازی‌و نەخش

٤٤١, نەخشەسازیی کۆن

٤٤٢, نەخشەسازیی لە سەردەمی ناوەنددا

٤٤٣, نەخشەسازیی لە سەردەمی رێنیسانسدا

٤٤٤, نەخشەسازیی لە سەردەمی نوێدا

نەخشەسازیی لە وڵاتە جیاوازەکاندا کە وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥, پیشەی دەستیی

کارە بەرهەمهێنراوە ئەفرێندراوەکان کە بەدەست‌و بەهۆی کەرەستە‌و ئامێری ساکارەوە درووستدەکرێن

بریتییە لە: نەخشەسازی‌و مەشق کردن لە جەنگدا

٥١, کارە تەختەییەکان

بریتییە لە: کاری تەختەیی‌و نەخشاندن، کار بە گوێچکەماسی‌و هێلکە شەیتانۆکە،

رازاندنەوەو جوانکردن

٥٣, کاری پێستە

بریتییە لە: کاری دەستیی بۆ پێستەخۆشکردن، فەروو

٥٤, کاری کاغەزو هەویری کاغەز

بریتییە لە: نەخشەسازیی کاغەزی نەخشین بۆ دیوی ناوەوەی بەرگی کتێب، نەخشەسازیو مێژووی کاغەزی هەڵواسراو بە دیوارەوە

٥٥, کاری سەدەف

بۆ شفرەی فیل، شاخ، ئێسك: بڕوانە ٧٣٦

٥٦, کاری کانزاکان

٥٧, کەرەستەی لاستیكو پلاستیك

٦, نووسینی نەخشین بۆ پیتەکان

٦٦, نەخشەسازیی بۆ نەخشاندنی درەختی رەچەڵەك

٦٧, نەخشاندنی دەستنووسەکان

٧, نەخشاندن بە نیگارەکان (سستێنسڵ)

بریتییە لە: کاری کانزایی رەنگاو رەنگ

٨, نیگاری ئاوێتە

کە نیگاری (سەر رووی دیواری بازنەیی)ش دەگرێتەوە

٧٤٦ کارەکانی رستن

نەخشەسازیی، رێگاکان، کەرەستەکان، مێژوو، کۆکردنەوە

بریتییە لە: کەرەستەی وەکو رەوڕەوەی رستن، تەون ـ دەستگای جۆڵایی، ئامێری چنین

١, قوماشی چنراو بەدەست

٢, نەخشو نیگاری جلوبەرگ، گەوهەر بەندکردن

٣, بەڕەی راخەر

٤, کاری دەرزی، کاری دەستیی

بریتییە لە: ریشاڵی درەخت بۆ چنین ، هۆنینەوە لەسەر قوماش، رستنی خوری، گەردن بەن، موتاپچێتی (پەڵکار)

٤٣, کرۆشێو تریکۆ

٤٤, کاری دەرزی

٥, کاری متومورو

٦, رێگاکانی چاپی چنراوەکان

بریتییە لە: چاپ بە نیگارو وێنەی دەستی

٧, فەرشی درووستکراو بە دەست

کە: فەرشی خۆرهەڵاتی دەگرێتەوە

٧٥, فەرشی خۆرهەڵاتی

وەکو: ٩٥٠ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: فەرشی ئێران ٧٤٦,٧٥٥

٧٩, مێژووی فەرشو پیشەسازییەکەی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٨, کاری مۆم

بریتییە لە: مۆمی نوقمکراو، مۆمی داڕێژراو، گوڵە مۆم

٧٤٧ نەخشی ناوەوە (دیکۆر)

نەخشەسازیی دیکۆری ناوەوەی خانووبەرەو کەلوپەلەکانی

٢, مێژووی دیکۆری ناوەوە

وەکو: ٧٤٩,٢ دابەشدەکرێت

٣, بنمیچو دیوارەکان

٤, سەرزەویو داپۆشینی

٥, پەنجەرەو دەرگاو پەردە

٧, نەخشی ژووری دیاریکراو

٨, نەخشی خانووبەرەی دیاریکراو

وەکو ٧٢٨,٧٢٥ دابەشدەکرێت

٩, نەخشی دیاریکراو

بریتییە لە: نەخش بەتیشك، نەخش بۆ بۆنەی تایبەت

٧٤٨ قاپی شووشە و شووشەی رەنگاو رەنگ

٢, قاپی شووشە

٢٩, مێژووی قاپی شووشە

٢٩٠١, سەردەمی کۆن

٢٩٠٢, سەردەمی ناوەند

٢٩٠٣, سەردەمی رێنیسانس

٢٩٠٤, سەردەمی نوێ

٢٩١, ـ ٢٩٩, قاپی شووشە لە وڵاتانی دیاریکراودا

وەکو ٧٠٨,١ ـ ٧٠٨,٩ دابەشدەکرێت

٥, شووشەی رەنگاو رەنگ

٦, رێگاکانی نەخشی شووشە

٧٤٩ کەلوپەل و پاشکۆکان

بریتییە لە: کەلوپەلی درووستکراو لەسەر دیوارەکان، جۆری تایبەت لە کەلوپەل، کاری دارینی نەخشی، گەرمکردنەوەو تیشکی سەر پارچە جێگیرەکان، نەخشی دیوار

٢, تەرزە مێژووییەکانی کەلوپەل

٢٠١, تەرزی کۆن

٢٠٢, سەدەکانی ناوەند

٢٠٣, سەردەمی رێنیسانس

٢٠٤, سەردەمی نوێ

٧٥٠ تابلۆی هونەریی

٧, لێکۆڵینەوەو فێرکردن

٧٥١ کەرەستەکانی تابلۆ و رێگاکانی وێنەکێشان

بریتییە لە: ئاوێتەکردن، بۆیە

٤, پانتایی، ناوەندی کارکردن تەکنیکو رێگاکانی وێنەکێشان

(رەنگە ئاوییەکان، تێکەڵکردنی رەنگو زەردێنەی هێلکە، ئەکلیرك، فریسکۆ

(دیواربەندی گەچین)، بۆیەی رۆنی، وێنەکردن بەگەرمایی، مۆزاییك بەپارچە

شووشەو کاشی، پژاندن؛ جێگیرکردنی رەنگی تابلۆ

٥, رێگاکانی لەبەرگرتنەوە

٦, پاراستنو چاککردنەوەی تابلۆ

٧, وێنەگرتنی فۆرمە دیاریکراوەکان

تەنیا کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: وێنەکێشان لەسەر ستاند، وێنەی سەردیوار، پانۆراما،

دیمەنە شانۆییەکان، وێنەی نەخشو نیگار

٧٥٢ تیۆرەکانی رەنگو پراکتیزەکردنی

بریتییە لە: رەنگەکان، ئاوێتەکردنی رەنگ، پالێت

٧٥٣ ـ ٧٥٨ بابەتی دیاریکراو لە وێنەکێشاندا

کارەگشتگیرەکان سەبارەت وێنەکێشان لەرووی چارەسەری بابەتەوە

بەپلەی یەکەمو خودی هونەرمەند گرنگیی لاوەکیی پێدەدرێت

٧٥٣ وێنەگرتنی داستانەکان

بریتییە لە: وێنەی خوداوەندەکان، پاڵەوانەکان، کارەکتەرە ئەفسانەییەکانی تر

٧٥٤ ئەو وێنەنانەی کە گوزارشت لەژیانی ڕۆژانە دەکەن بەشێوەیەکی ریالیزمییانە

٧٥٥ وێنە ئاینییەکان

٧٥٦ وێنە مێژووییەکان

بریتییە لە: تابلۆی شەڕەکان، ئاهەنگی چوونە سەرتەخت، ڕووداوی تری بەناوبانگ

٧٥٧ وێنەگرتنی جەستەو دەموچاوەکان

کەوا جەستە ڕووتەکانیش دەگرێتەوە

٣, وێنەی پیاوان

٤, وێنەی ژنان

٥, وێنەی منداڵان

٦, وێنەی گروپەکان

٧, وردەکارییەکان (میناتۆر)

٩, کۆمەڵە وێنەی جەستەو دەموچاوەکان

٧٥٨ بابەتی تری وێنەکێشان

١, دیمەنە سروشتییەکان

٢, دیمەنە دەریاییەکان

٣, ئاژەڵ

٤, ژیانی خامۆش (سروشتی بێدەنگ)

٤٢, گوڵەکان

٥, ڕووەك

٦, بابەتە پیشەسازیو هونەرییەکان

٧, بابەتە تەلارسازییەکان

٩, کۆمەڵە تابلۆکان

٧٥٩ مێژووی وێنەکێشان

گەشەکردن، ڕەخنە، کۆمەڵە بەرهەمی وێنەکێشێك‌و قوتابخانە دیاریکراوەکانی وێنەکێشان

٠١, ـ ٠٦, سەردەمانی وێنەکێشان

وێنەکێشان لە یەك سەردەمدا کە چەندین وڵات بگرێتەوە

٠١, وێنەکێشانی کۆن

تەنیا کارەگشتگیرەکان

٠١١, وێنەکێشانی گەلە سەرەتاییەکان

٠٢, وێنەکێشان لە سەردەمانی ناوەنددا

بریتییە لە: مەسیحیی سەرەتایی، بیزەنتی، ڕۆمانی، قووتی

٠٣, وێنەکێشان لە سەردەمی ڕێنیسانسدا

٠٤, وێنەکێشان لە سەدەکانی ١٧، ١٨دا

کە: وێنەکێشانی باروك‌و روکوکوی دەگرێتەوە

٠٥, وێنەکێشان لەسەدەی ١٩دا

٠٦, وێنەکێشان لەسەدەی بیستەمدا

١, ـ ٩٩, قوتابخانە نەتەوەیی‌و نێودەوڵەتییەکان لە وێنەکێشاندا

بریتییە لە: بەرهەمی وێنەکێشەکان بەتەنیا بەبێ ڕەچاوکردنی ناوەند، تەکنیك، بابەت یان سەردەم

١, لەوڵاتانی عەرەبدا

٢, وێنەکێشان لە ئینگلتەرەو ئەمریکا

٢١, وێنەکێشان لە وڵاتە یەکگرتووەکان‌و کەنەدا

٢٢, کارەگشتگیرەکان سەبارەت بەوێنەکێشان لە بەریتانیا

٣, وێنەکێشان لە ناوەڕاستی ئەورووپا

ئەو وڵاتانەی مێژوویان لە ٩٤٣دا پۆلێن دەکرێت

وەکو ئەڵمانیاو پۆڵەندا

٤, وێنەکێشان لە فەڕەنسا

٥, وێنەکێشان لە ئیتالیا

٦, وێنەکێشان لە ئیسپانیاو پورتوگال

٧, وێنەکێشان لە رووسیاو فنلەندا

٨, وێنەکێشان لە ئیسکەندەنافیا

٨١, وێنەکێشان لە نەرویج

٨٥, وێنەکێشان لە سوید

٨٩, وێنەکێشان لە دانیمارك

٩, قوتابخانەکانی تری وێنەکێشان

٩١, قوتابخانە نێودەوڵەتییەکان

تەنیا کارەگشتگیرەکان

٩٣, ـ ٩٩, قوتابخانەکان لەوڵاتانی جیاوازدا

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧٦٠ چاپکراوەکان و هونەری چاپ

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت هونەرەکانی چاپ

٧٦١ چاپی دیار (چاپی کلێشەکان)

بریتییە لە: هەڵکۆڵینی دار، چاپ بەلینۆلیۆم، چاپی دیاری کانزاکان

٧٦٢ بەکارنەهاتووە

٧٦٣ چاپی رووە رێکەکان

بریتییە لە: چاپ لەسەر رووە رێکەکانی بەردو کانزا

٧٦٤ چاپی رێکی کرۆمی

٨, چاپی ئاوریشم ٧٦٥ ـ ٧٦٧ چاپی هەڵکۆڵراوەکان

٧٦٥ هەڵکۆڵینی کانزاکان

بریتییە لە: هەڵکۆڵینی هێڵەکان، خاڵبەندیی

٧٦٦ نەخشی سێبەرکردن و هەڵکۆڵین بەهۆی ترشەڵۆکەکانەوە

بریتییە لە: پرۆسە ئاوێتەکراوەکان

٧٦٧ هەڵکۆڵین بەدەرزی

کارەگشتگیرەکان

٦٧٨ بەکارنەهاتووە

٧٦٩ کۆمەڵە وێنەی چاپکراو

بریتییە لە: رەخنە، کۆمەڵە بەرهەمی چاپکراوی کەسانێك

بێ رەچاوکردنی: ناوەند، رێگای کارکردن، بابەت

٩, کۆمەڵە کارێك لە وڵاتە جیاوازەکاندا

بریتییە لە: کاری چاپکراوی کەسانێك لە وڵاتێکی دیاریکراو یان هەڵکۆڵینی

نموونەی کاری چاپکراوەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧٧٠ وێنەگرتنی فۆتۆگرافی

١, وێنەگرتن وەك هونەر

بریتییە لە: تیۆر

٢, کتێبە کۆکەرەوەکان، کورتکراوەکان، رێبەرەکان

٢٤, رێبەری وێنەگرە ئارەزوومەندەکان

٢٨, تەکتیك لەوێنەگرتندا

بریتییە لە: بەکارهێنانی ئامێرەکانی وێنەگرتن، ژوورە تاریکەکان، شتنەوە، چاپکردن

٧٧١ کەرەستەکانی وێنەگرتنی فۆتۆگرافی

٣, ئامێری وێنەگرتنو پاشکۆیەکانی

بریتییە لە: هاوێنە، فیلتەر، ئامێری دیاریکردنی بڕی تیشك، سێپا (ستاند)، جانتای ئامێرەکان، ڕێبەری بەکارهێنانی ئامێرەکانی وێنەگرتن

٤, ئامێرەکانی شتنەوەو چاپ

بریتییە لە: حەوزەکان، کەرەستەکان، چوارچێوەکان

٥, ماددە کیمیاییەکانی شتنەوەو چاپی وێنە، ڕووە هەستیارەکان، ماددە یاریدەدەرەکان

بریتییە لە: کیمیای فۆتۆگرافی

٧٧٢ کارەکانی حەوزە کانزاییەکان لە فۆتۆگرافدا

بریتییە لە: کاری چاپی شین، کاری لەبەرگرتنەوەی موجەبی ڕاستەوخۆ، چاپ بەرێگای (داجیر)

٧٧٣ کارەکانی چاپی فۆتۆگراف بە ڕەنگاو ڕەنگ

١, کاری چاپ بە کاربۆن

٢, هاڕراو

٣, هەڵمژین

٥, بیکاربۆناتی پۆتاسێوم

٧, ئاوێتەکانی نایترۆجین

٨, ڕۆن

٧٧٤ وێنەگرتن

٧٧٥ بەکارنەهاتووە

٧٧٦ بەکارنەهاتووە

٧٧٧ بەکارنەهاتووە

٧٧٨ جۆرە تایبەتەکانی فۆتۆگراف (بوارە دیاریکراوەکان لە وێنەگرتندا)

١, لەبەرگرتنەوەی فۆتۆگرافی

بریتییە لە: فۆتۆستات، چاپکردن لە گەورەکەردا

٢, نمایشی فۆتۆگراف

کارەگشتگیرەکان سەبارەت نمایش فیلمە جێگیرو توێژاڵکەکان

بریتییە لە: ئامێرەکانی نمایشیو شاشە

٣, پراکتیزە زانستیو تەکنەلۆجییەکانی فۆتۆگراف

بریتییە لە: وێنەگرتنی فۆتۆگرافیی وردی ئاسماییو رەنگاوڕەنگ،

وێنەگرتنی فۆتۆگرافیی نزیك، وێنەگرتن بەرادیۆ، وێنەگرتن بە تیشکی

ژێرسوورەوە،

بەگرتەی نزیك، پانۆراما، لەئاسمانەوە، وێنەگرتنی فۆتۆگرافیی خێرا

٤, وێنەگرتنی فۆتۆگرافیی بەرجەستە

بریتییە لە: نمایشو ئامێری نمایشی بەرجەستە

٥, وێنەگرتنی سینەمایيو تەلەفزیۆنی (سینەما تۆگرافیا) وێنەگرتنو نمایش

بریتییە لە: وێنەی جووڵاو، فیلمی رەنگاورەنگ، فیلمی دەنگدار،

فیلمی بەرجەستەکراو،

وێنەی فۆتۆگرافیی ورد لە فیلمە جوڵاوەکاندا، پاراستنو هەڵگرتنی وێنە

جوڵاوەکان

٦, وێنەی رەنگاورەنگو وێنەی رەنگەکان

بریتییە لە: وێنەگرتنی ئۆتۆکرۆماتیكو بانکرۆماتیك، رێگاکانی شتنەوەی

راستەوخۆو ناراستەوخۆ

٧, وێنەگرتنی فۆتۆگرافی لەهەلومەرجی دیاریکراودا

بریتییە لە: وێنەگرتنی دەرەکی، ناوخۆیی، ژێرئاو، لە کەشی گەرمو ساردا

٨, وێنەگرتنی فێڵە فۆتۆگرافییەکان

بریتییە لە: وێنەگرتنی نموونەکان، وێنەگرتنی تارماییەکان، شێوێندراوەکان، وێنەی جۆر بەجۆر، وێنەی سێبەر (سلویت)

٩, وێنەگرتنی بابەتە دیاریکراوەکان

وەکو ٧٠٤,٩٤ دابەشدەکرێت

وێنەی ئاژەڵە کێوییەکان ٧٧٨,٩٣٢

٧٧٩ کۆمەڵە وێنەی فۆتۆگرافی

وەکو ٧٠٤,٩٤ دابەشدەکرێت

وێنەی منداڵان ٧٧٩,٢٥

٧٨٠ موزیك

بریتییە لە: نۆتەی موزیكو بەشەکان، تێکستە نووسراوەکان بۆ ئۆپرا (لیبرتۆ)، مێژوو، رەخنە، زانستی موزیك

٠١, کارەگشتگیرەکان سەبارەت توێژینەوە موزیکییەکان

٠٧, موزیكو کۆمەڵ

بریتییە لە: پشتگیریو چاودێریی، موزیکزانەکان، چاودێریی موزیکزانەکان، رەخنەو رەخنەگران

٠٨, پەیوەندیی موزیك بە ئەدەبو هونەرەکانەوە

٠٩, پەیوەندیی موزیك بە بابەتە ناهونەرییەکانەوە

١, فەلسەفەو ستاتیکای موزیك

بریتییە لە: کاریگەریی موزیكو بەهای، نرخاندنی

٧, خوێندنو فێرکردن

بریتییە لە: ئاهەنگە موزیکییەکان (کۆنسێرت)، پرۆگرامی ئاهەنگەکان

٧٢, پەیمانگاکانی موزیك (کونسێر ڤاتوار)

٩, فێرکردنی موزیك له وڵاته جیاوازەکاندا

وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧٧, رێگاکانی فێرکردنی موزیك

وەکو: موزیکی خۆرهەڵاتی

٩٢, رەخنەو نرخاندنی کاری موزیکی تاکەکەسی

٩٣, ـ ٩٩, مێژووی موزیك له وڵاته جیاوازەکاندا

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧٨١ تیۆری موزیكو میتۆدەکەی

١, تیۆره زانستییەکان

١٥, دەروونزانیی موزیك (بنەماکان)

که: موزیكو رەنگەکانیش دەگرێتەوه

٢, بنەماکانی موزیك

بریتییه له: به ژمارەکردنی موزیك، دەنگییەکانی موزیك

٣, هارمۆنیو ئاوازدانان

٤, کەنترابنتو میلۆدی

٥, فۆرمی موزیك

بریتییه له: سۆناتا، موزیکی سەما، پرۆگرامه موزیکییەکان، موزیکی جاز

٦, دانانو چڕین

٦١, دانانی موزیکی

٦٢, ریتم (رەزم)

٦٣, نمایش

بریتییه له: دابەشکردنی موزیکی، کارەگشتگیرەکان سەبارەت سەرکردایەتی کردن

٧, تیۆرو فۆرمی موزیکی بۆ گروپی دیاریکراو یان وڵاتانی دیاریکراو وەکو:

موزیکی میللی ٧٣ ـ ٧٩, وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٩, بابەتی تر

٩١, ئامێرە موزیکییەکان

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: مێژوو، بەستنی دەستی، چاککردنەوە

٧٨٢ موزیکی شانۆیی (درامی)

٠٢٨, دانانی ئۆپراو موزیکە شانۆییەکانی تر

کە نووسینی سیناریۆش دەگرێتەوە

٠٧, بەرهەمهێنانی ئۆپراو هونەری موزیکی شانۆیی

بریتییە لە: راهێنانی ئەکتەرەکان، دانان بۆ ئۆپراو ئۆپەرێت، باڵێ،

موزیك بۆ جۆرەکانی تری بەرهەمی شانۆیی، ئارەزوو و پیشەمەندیی نواندن

٠٨, کۆمەڵە چیرۆك، رۆمانو شیکردنەوەکان

١, ئۆپرا

بریتییە لە: گراند ئۆپرا، ئۆپرای کۆمیدیو گاڵتەجاڕی، ئۆپرابۆنێ، ئۆپرای هۆڵ

٨, موزیکی شانۆ

بریتییە لە: بینینی موزیکی، ئۆپەرێت، موزیکی کۆمیدی، کانتانا

هەروەها بریتییە لە: وبراتۆریۆی نا ئایینی، موەشەحات، موزیکی

وێنەیی شانۆگەریی، موزیکی فیلمەکان، رادیۆ، تەلەفزیۆن

بریتییە لە: موزیکی نواندنی ئیمایی، دەمامك، نمایش

٨٥, موزیکی باڵێ

٧٨٣ موزیکی ئایینی

بریتییە لە ئۆپراتوریۆی ئایینی (موەشەحات)، موزیکی پەروەردەیی،

سروودی ئایینی(سۆز)، موزیکی کەڕەنای کڵێسە، دانراوەکان سەبارەت
موزیکی ئەلیکترۆنی کڵێسەیی، کارەگشتگیرەکان سەبارەت موزیکی
جەژنی لە دایکبوون
٩, گۆرانی کڵێسەیی بە کۆمەڵ
بریتییە لە: گۆرانی ئایینی (سۆز)، گۆرانیی لەگەڵ کەڕەنای ئاوازی ئایینی
٧٨٤ موزیکی دەنگی
بەتەنیا یان بەهاوکاریی ئامێرەکان
بریتییە لە: موزیکی دەنگی نائایینیو ناشانۆیی، گۆرانی
١, کۆرسو گۆرانی بەشەکان
بریتییە لە: بەشەکانی کۆراڵ کە لە بناغەوە بۆ هاوکاری ئۆرکسترا ئامادە
نەکراونو لە ٧٨٤,٤ ـ ٧٨٤,٧دا نین
٢, کاری کۆراڵ
دانراوەکان بۆ کورسو ئۆرکسترا بەهاوکاریی دەنگی تاکەکەس
یان بەبێ ئەو دەنگە
٣, گۆرانی بۆ دەنگێك یان زیاتر
بریتییە لە: موزیکی دەنگی بۆ گروپێك، گۆرانی هونەریی، گۆرانی سەما، ئاواز
٤, گۆرانی میللی
بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت گۆرانی میللی،
کۆکردنەوەی گۆرانییە میلییەکان
٥, گۆرانیو کۆراڵی بۆنەکان (جەژنەکان)
ئەو کارانەی تەنیا تایبەتن بە بابەت
٦, گۆرانی گروپەکان
٦١, گۆرانی بۆ ماڵو کۆمەڵ، گۆرانی میللی

٦٢, گۆرانی قوتابیان‌و خوێندنگاکان

٦٢٤, گۆرانی بۆ منداڵان

٧, جۆری تر

٧١, گۆرانی نیشتمانی

٧١٩, گۆرانی نیشتمانی لەوڵاتە جیاوازەکاندا

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٨, کۆکراوەکان

٩, چڕینی دەنگی

بریتییە لە: بەتەنیا چڕین‌و بەگروپ چڕین، فیسیۆلۆجیای دەنگی لەبار بۆ گۆرانی چڕین، راهێنانی دەنگ، رێگا تایبەتەکان بۆ دەربڕینی موزیکی وەکو گۆرانی چڕین لەگەڵ خوێندنەوەی نۆتە، بەتەماشاکردن، سۆلفێج، گروپی کۆراڵ

٧٨٥ ـ ٧٨٩ ئامێر‌و موزیکی ئەلیکترۆنی

بریتییە لە: دانراوەکان سەبارەت مێژووی ئامێرە موزیکییەکان، درووستکردنی دەستییان، بایەخپێدان، چاککردنەوە، فێرکردن، تەکتیك، شیکردنەوە، سەرکردایەتی، دانان، فۆرمی موزیکی، رێنوێنی شیکاریی، پڕۆگرامەکان، نۆتە‌و بەشەکانی، موزیکی ئایینی بەشێوەی ئەلیکترۆنی

٧٨٥ کۆمەڵە ئامێر‌و موزیکیان

بریتییە لە: بەستنی ئامێرەکان، رێکخستنیان، کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئامێرەکان‌و موزیکی ئەلیکترۆنی

١, ئۆرکسترای سەمفۆنی‌و موزیکی

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئۆرکسترا، گروپ‌و موزیکی ئامادەکراو بۆی، سیمفۆنیاکان

١٢, گروپ‌و موزیکەکەیان

بریتییە لە: گروپی ئامێرە فووداره‌كان، گروپی ئامێرە مسییەكان، گروپی قوتابخانەیی، گروپی ئامێرە ریتمی‌و هەواییەكان، سیمفۆنیاكان، موزیكی پرۆگرامەكان، هەمەجۆرەكان، دەستپێكەكان، بەدوای دەستپێكدا هاتووەكان، راهێنان‌و سەركردایەتیی گروپ

١٣, گروپی موزیكی سەربازی

٤, ئۆركسترای بچووك یان ئۆركسترای موزیكە سووكەكان

كارەگشتگیرەكان سەبارەت بابەت‌و نۆتە موزیكییەكان

هەروەها: موزیكی سەمائامێز

٤٢, گروپی جازو موزیكەكەی

٦, كۆنشێرتۆ

٧, موزیكی هۆڵ

موزیكی دووئامێری جیاواز یان زیاتر

٧٨٦ ئامێرە كلیلدارەكان‌و موزیكیان

١, ئامێرە كلیلدارە ژێدارەكان

٢, پیانۆ

بریتییە لە: هاربسیكورد، سپینیت، فەرجنال، راكیشانی ژێیەكان‌و چاككردنەوەیان

٣, خوێندن‌و فێركردنی پیانۆ

بریتییە لە: ژەنین‌و شیكردنەوە، لەگەڵ پیانۆدا ژەنین، خوێندن‌و فێركردنی هاربسیكورد

٤, موزیكی پیانۆ

موزیكی دانراوو دابەشكراو بۆ پیانۆ، هاربسیكورد، ئامێرە كلیلدارە ژێدارە سەرەتاییەكانی تر

بریتییە لە: فۆرمە تایبەتەکانی موزیکی پیانۆی وەکو سۆناتا، فانتازیا، سەما

٥, ئامێرە کلیلدارە فووداره‌کان

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئامێرە کلیلدارە خاوەن بەرگیرە دەنگییەکان‌و ژوورە زایەڵەدارەکان (زرنگاوەکان)

٦, ئۆرگۆن

٧, خوێندن‌و فێرکردنی ئۆرگۆن

بریتییە لە: نمایش‌و راڤەکردن، ژەنین لەگەڵ ئۆرگۆندا، ئامێرە کلیلدارەکانی تری خاوەن بەرگیرو ژووری زایەڵەدار

٨, موزیکی ئۆرگۆن

بریتییە لە: موزیکی دانراوو دابەشکراوی ئۆرگۆن، ئامێرە کلیلدارەکانی تر کە خاوەن بەرگیری دەنگین‌و ژوورە زایەڵەدارەکان

٩, ئامێری کلیدارەکانی تر

بریتییە لە: ئۆرگۆنی ئەلیکترۆنی‌و نیو ئەلیکترۆنی، ئۆرگۆنی فووداره‌، هارمۆنیۆم، میلۆدیۆن، ئۆکۆردیۆن، کۆنسێرتینا

٧٨٧ ئامێرە ژێدارەکان‌و موزیکیان

١, ڤایۆلین

٢, ڤیۆلا

٣, چەلۆ

٤٢, کۆنتراباس

٥, هارپ

٦١, گیتار

٦٥, ماندۆلین

٦٧, عود

٧, بانگۆ

٨, قانوون

٩٢, یۆکالیل

٧٨٨ ئامێرە فووداره‌کان و موزیکیان

١, ـ ٤, ئامێره فووداره مسییه‌کان

١, ترۆمپێت و که‌ڕه‌نای

٢, ترۆمبۆن

٤, هۆرن و ئامێره فووداره مسییه‌کانی تر

٥, ـ ٩, ئامێره فووداره ته‌خته‌ییه‌کان

٥, فلووت

بریتییه له: پێکۆلۆ

٦, ئامێره قامیشییه تاکه‌کان

بریتییه له: کلارنێت، سه‌کسیفۆن

٧, ئۆبواو ئامێره قامیشییه دووانییه‌کانی تر

٨, باسۆن

٩, ئامێری قامیشیی تری بێ کلیل

وه‌کو: هارمۆنیکا، ئۆرگۆنی ده‌م، هارپی ده‌م

٧٨٩ ئامێره ریتمییه‌کان، ئامێره میکانیکی و کاره‌باییه‌کان

١, ته‌پڵ

٢, سه‌نج

٣, سێگۆشه

٤, کاستانیت

٥, زه‌نگ

٦, ئەکسلیفۆن

٧, ئامێرو کەرەستە میکانیکییەکان

بریتییە لە: ئۆرگۆن‌و پیانۆی ئەلیکترۆنی

٨, ستوونی موزیك

٩, ئامێرە موزیکییە ئەلیکترۆنییەکان

٩١, تۆمارکردنی موزیك

بریتییە لە: تۆمار لەسەر قەوان، فۆتۆگراف، قەوان، کتێبی دەنگی،

پۆلێنی قەوانەکان، پێناسەی قەوانەکان

٧٩٠ هونەرەکانی کات بەسەربردن و ئاسوودەکردن

٠١,–٠٩, دابەشکردنە پێوانەییەکان

١, چالاکییە کات بەسەربردنەکان

١٣, هەڵسەنگاندن‌و نرخاندنی کات بەسەربردن

کارە گشتگیرەکان سەبارەت سوودو کاریگەریی کات بەسەربردن

بریتییە لە: سوود وەرگرتن لە کاتە زیادەکان

١٩, کات بەسەربردن بۆ گروپی دیاریکراو

بریتییە لە: پرۆگرامەکانی کات بەسەربردن، گروپەکانی کات بەسەربردن، کات

بەسەربردنی خێزان، کات بەسەربردنی کرێکاران

١٩٢, کات بەسەربردن بۆ تەمەن جیاوازەکان

منداڵان، لاوان، گەورەکان، بەساڵاچووان

١٩٤, کات بەسەربردن بۆ گروپەکان بەپێی رەگەز

کوڕان، پیاوان، کچان، ژنان

١٩٦, کات بەسەر بردنی کەمئەندامان

٢, ئارەزووەکان

وەكو: كۆبوونەوە وەك ئارەزوویەك

٧٩١ كات بەسەر بردنی گشتی

٠٩٨, باخچەی شوێنەكانی رابواردن

١, نمایشی گەرۆك

نمایشی پێكەنیناوی

٣, سێرك

بریتییە لە: لێبووك، نمایشی وڵاخ لەسێركدا، نمایشی سێرك

٤, كات بەسەربردن لەسینەماداو بەهۆی رادیۆو تەلەفزیۆنەوە

بریتییە لە: بەرهەمهێنان، نووسینی سیناریۆ، سیناریۆكان، پرۆگرامەكان

كارە گشتگیرەكان سەبارەت: شانۆ، سینەما، رادیۆو تەلەفزیۆن

٤٣, كات بەسەربردن بەهۆی سینەماوە

بریتییە لە : كارە گشتگیرەكان سەبارەت فیلمە جوڵاوەكان (فیلمی كارتۆن)، نووسین بۆ سینەما بێجگە لە رۆمان

٤٣٥, جۆری تایبەت لە سینەما

بریتییە لە: فیلمە تۆماریو دۆكۆمێنتارییەكان، نواندنەكان

٤٤, كات بەسەربردن بەهۆی رادیۆوە

بریتییە لە: كارە گشتگیرەكان سەبارەت رادیۆ، نووسینی رادیۆیی كە رۆمان نەبن

٤٤٥, جۆری پرۆگرامەكان

بریتییە لە: هەواڵ، وەرزش (فەوازیر)، موزیك نواندنەكان

٤٥, كات بەسەربردن بەهۆی تەلەفزیۆنەوە

بریتییە لە: كارە گشتگیرەكان سەبارەت تەلەفزیۆن، تێورو بنەماكانی رەخنە لە كات بەسەربردنی تەلەفزیۆنی

٤٥٢, نووسین بۆ تەلەفزیۆن بێجگە لە رۆمان

بریتییە لە: هەواڵ، وەرزش، (فەوازیر)، موزیك، نواندنەكان

٥, شانۆ بچووكەكان

بریتییە لە: شانۆی گەمەكردن، شانۆی بووكەڵە

٦, فێستیڤاڵەكان

بریتییە لە: ئاهەنگەكان، كەرنەڤاڵەكان، نمایشەكان، یارییە ئاگریینەكان، نەخش‌و نیگاری درووستكراو لە ئاودا بۆ نمایش

٨, نمایشی ئاژەڵان

بریتییە لە: زۆرانبازیی گایەكان، رۆدیۆ (گەمەی بەتوانایی لەنێوان شوانی ئاژەڵاندا)، شەڕە كەڵەشێر

٧٩٢ شانۆ

٠١, تیۆرو بنەماكانی رەخنە بۆ بەرهەمی شانۆیی

٠١٣, كاریگەری‌و بەهای شانۆ

بریتییە لە: لایەنە رەوشتییەكان

٠٢, نامیلكەی شانۆیی

بریتییە لە: كارە گشتگیرەكان سەبارەت بەرهەمهێنان‌و بەڕێوەبردنی شانۆیی

٠٢٢, جۆری شانۆكان

بریتییە لە: شانۆی شارەوانی، شانۆی نێو ئاو، شانۆی ئارەزوومەندان، شانۆی بچووك، شانۆی هاوینە، شانۆی منداڵان

٠٢٥, ئامادەكردنی شانۆ

بریتییە لە: دیكۆر، تیشك

٠٢٦, جلوبەرگ

٠٢٨, نواندن

١, تراجیدیا

٢, کۆمیدیا

بریتییە لە: میلۆدراما، فۆدفیل

٣, نواندنی ئیمایی (پانتۆمیر)

٧, هۆڵی موزیك

بریتییە لە: مێژوو، پرۆگرامەکان، نمایش، شانۆی هەمەجۆرەکان، یانەی شەوانە

٨, باڵێ

بریتییە لە: سەمای باڵێ، کۆریۆگرافیا، باڵێی دیاریکراو

٧٩٣ کات بەسەربردن و یاریی ناوماڵ

بریتییە لە: یارییەکانی گرەوی گوریسێن

٢, ئاهەنگەکان

بریتییە لە: ئاهەنگی منداڵبوون، یارییەکان هەڵهێنانی مەتەڵو خێراتێگەیشتن

٢١, ئاهەنگی منداڵان

٣, سەما

بریتییە لە: سەمای میللیو نەتەوەیی، سەمای شانۆیی، سەما بەهۆی ئامرازە بەکارهاتووەکانی وەك شمشێرو دارو مۆمدانەوە

٣١٩, سەما لەوڵاتە جیاوازەکاندا

وەکو ٩٣٠–٩٩٩ دابەشدەکرێت

٤, یاریی جووڵە

٥, یاریی گرەوو گوریسێن

٧, یاریی نێو ژوور

٧٣, مەتەڵو یارییە ئەدەبییەکان

٧٤, یارییە ژمێرەییەکان

٨, گەمە ئەفسوناوییەکان

بریتییە لە: ئەفسوون، جادوو، ئاخافتن لەگەڵ خوددا

٩, یارییەکانی تری ناوماڵ

٧٩٤ یارییە لێهاتووییەکان

١, شەترەنج

٢, دامە

٦, بۆلینگ

یارییەکانی تۆپی منداڵان

٧, یارییەکانی ناو ماڵ بەتۆپ

بریتییە لە: بلیارد، تۆپی سەرمێز (تێنس)

٨, یارییە ئەلیکترۆنییەکانو کۆمپیوتەرییەکان، یارییە ڤیدیۆییەکان

٧٩٥ یارییەکانی بەخت

بریتییە لە: نەردین (تاوڵە)، رۆلێت، دۆمینە، دومبەڵە، یانسیب

٤, یارییەکانی کاغەز

بریتییە لە: فێڵکردن بەکاغەزی یارییەوە، پۆکەر، بینۆکڵ، بریدج، فارۆ، سۆلێتێر

٧٩٦ وەرزش و یارییەکانی دەشت و دەر

٠٦٨, یاریگاکان

بۆ یاریگای قوتابخانەیی بڕوانە ٣٧١,٦١

١, یارییەکانی منداڵان لەدەشت و دەردا

بریتییە لە: یارییەکانی سەما، یاری بەفڕۆکە

٢, ئەو یارییانەی پێویستیان بە کەرەستەی چالاکییەکان هەیە

٣, یارییەکانی تۆپ

٣١, بۆلینگ

٣٢, تۆپی دەست
٣٢٣, تۆپی سەبەتە
٣٢٥, باڵە
٣٣٢, تۆپی پێ
٣٣٣, ڕەگبی
٣٤, تۆپی سەرمێز
٣٤٢, تێنسی سەرزەوی
٣٤٣, ڕەکتەو سکواش
٣٤٥, ریشە
٣٥, یاری لێدانی تۆپ بە چەکوش‌و تەختە
٣٥٢, گۆڵف
٣٥٣, پۆڵۆ
٣٥٤, کرۆکی
٣٥٥, هۆکی
٣٥٧, بیسبۆڵ
٣٥٨, کریکت
٤, مەشقی وەرزشی
٤٠٦, بەڕێوەبردن‌و ڕێکخستن
٤٠٦٨, هۆڵی یارییە وەرزشییەکان (یاریگا)
٤١, جومناستیك
مەشقی هێز
بریتییە لە: بەرزکردنەوەی قورسایی، مەشقی دومبڵز
٤٢, وەرزشی ڕاکردن‌و مەیدان

٤٢٦, راکردن

٤٣, بازدان، بازدانی بەربەست، هەڵدان

٤٤, تەریبەکان

٤٦, پاڵەوانبازی

بریتییە لە: بەچیادا هەڵگەڕان (شاخەوانی)و ڕۆیشتن لەسەر تەناف

٤٧, ئەکرۆپاتیك

٤٨, یارییە ئۆڵۆمپییەکان

٥, کات بەسەربردن لە دەشتودەردا

٥١, ڕۆیشتن

٥٢, هەڵگەڕان بە چیادا

٥٤, سەربازگەکانو دیدەوانیی قوتابخانەیی

٦, پایسکیل سواری

وەکو: پێشبڕکێی پایسکیل

٧, ئۆتۆمبێل سواری

بریتییە لە: گەشت کردن

٧٢, پێشبڕکێی ئۆتۆمبێل

٧٥, ماتۆڕسواری

بریتییە لە: پێشبڕکێی ماتۆڕ

٨, وەرزشی دەستەویەخە

٨١, زۆرانبازی

بریتییە لە: زۆرانبازیی ئۆڵۆمپی، گریکورومان

٨١٥, زۆرانبازیی یابانی (ئازاد)

٨١٥١, جۆدۆ

٨١٥٢, کاراتێ

٨٣, بۆکسێن

٨٦, شێربازیی بەشمشێرو شیشی ئاسنو نوکتیژ

٩, وەرزشی زستانە

٩١, هەڵخلیسکان لەسەر سەهۆڵ

٩٦, یارییەکان سەر سەهۆڵ

٩٦٢, هۆکیی سەر سەهۆڵ

٩٧, وەرزشی سەر سەهۆڵ

بریتییە لە: سواربوونی بەلەمی سەر سەهۆڵ

٧٩٧ یارییە ئاوی‌و هەواییەکان

١, بەلەم سواری

بریتییە لە: سەوڵ لێدان، سواربوونی بەلەمی چارۆکەدار، سواربوونی بەلەمی هەڵمی، یەخت، هەڵخلیسکان بۆ ناو ئاو

٢, مەلەوانی‌و خۆنوقمکردن

٢٣, نوقمبوون

٢٥, وەرزش‌و یارییە ئاوییەکانی تر

بریتییە لە : پۆڵۆی ئاوی

٥, یارییە هەواییەکان

بریتییە لە: پێشبڕکێی فڕین، وەرزشی خۆهەڵدانە خوارەوە بەپەڕەشووت

٧٩٨ وەرزشی ئەسپ سواری

٢, سوارچاکی

بریتییە لە: مەشق پێکردنی وڵاخ بۆ نمایش‌و وەرزشی ئەسپ سواری، نمایشی ئەسپەکان

٤, پێشبڕکێی ئەسپ

٨, پێشبڕکێی ئاژەڵانی تر

وەکو: پێشبڕکێی سەگ

٧٩٩ وەرزشی راوو شکارو رمبازیی

١, راوە ماسی

راوە ماسی لەئاوی خاوێنو دەریاییدا

١١, ئاوی خاوێن

١٦, ئاوی دەریایی

٢, راووشکار

راوە ئاژەڵی بچووكو دڕندە

بریتییە لە: راوی باڵندە، راو بەهەڵۆو سەگی راوکردن

٣, نیشانەپێکان (ڕمبازی)

بریتییە لە: مەشق لەسەر نیشانە پێکان، تابلۆی نیشانەگرتنەوە، تیرهاویشتن

ئەدەب

٨٠٠ ـ ٨٩٩

٨٠١ فەلسەفەی ئەدەب

بریتییە لە: ئیستاتیکای ئەدەب، رەخنەو نرخاندن

٩, رەخنە: تیۆرو تەکنیکی رەخنەی ئەدەبی

بریتییە لە: تیۆری ئەدەبی بەراوردکاری

٨٠٢ کورتکراوەو پوختکراوەکان

٨٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا

٨٠٤ وتارو موحازەرەکان

وتارو موحازەرە سەبارەت ئەدەب

بۆ میتۆدی نووسینی وتار بڕوانە ٨٠٨,٤

٨٠٥ خولاوەکان

٨٠٦ دامەزراو و رێکخراوەکان

٨٠٧ خوێندن و فێرکردن

٨٠٨ رەوانبێژیی ئەدەبی، کۆمەڵەکان

میتۆدەکانی نووسین لەشێوازیی ئەدەبیی دیاریکراودا

بریتییە لە: دانان

٠٦٨, نووسین بۆ منداڵانو لاوان

وەکو ٨٠٨,١ ـ ٨٠٨,٧ دابەشدەکرێت

١, شیعر

٢, شانۆنامە

نووسین بۆ فیلمو رادیۆو تەلەفزیۆن، دووبارە بڕوانە ٧٩١,٤

٢٢, شانۆنامەی رادیۆییو تەلەفزیۆنی، دووبارە بڕوانە ٧٩١,٤

٢٣, شانۆنامەو فیلم

٣, چیرۆك

بریتییە لە: نووسینی کورتە چیرۆك

٤, وتارەکان

٥, گوتنو وتاربێژیی

بریتییە لە: هونەری گفتوگۆ، رێگاکانی وتاربێژیی

٥٢, دەنگ، گوزارشت، ئاماژە

بریتییە لە: راستکردنەوەی گوتن

٥٣, مشتومڕو چەندوچوونی گشتی

٥٥, گوتنی دەستەجەمعی

٥٦, هونەری مشتومڕ

٦, نامەنووسین

بۆ نووسینی نامە لەکارە بازرگانییەکاندا بڕوانە ٦٥١,٧

٧, داشۆرینو گاڵتەجاڕی

٨, کۆمەڵەکان لە ئەدەبیاتی جیاجیادا

وەکو ٨٠٨,١ ـ ٨٠٨,٧ دابەشدەکرێن

٨٨, هەمەجۆرەکان

بریتییە لە: پەند، نموونە، حیکایەت

٨٩, کۆمەڵە ئەدەبییەکانی گروپی دیاریکراو

بریتییە لە: دانراوەکانو ئەوانەی لەسەریان دانراون

٨٠٩ مێژووی ئەدەبو رەخنە

بریتییە لە: بەراوردی ئەدەبیات

وەکو ٨٠٨,١ ـ ٨٠٨,٧ دابەشدەکرێن

بۆ ڕەخنە وەکو تیۆرو تەکنیك بڕوانە ٨٠١,٩

٩١, بزاڤ وقوتابخانە ئەدەبییەکان

بریتییە لە: ریالیزم، هێماگەریی، ئایدیایی، ناتوریالیزم، ڕۆمانتیك لە ئەدەبدا

٨١٠ ئەدەبی عەرەبی

١, فەلسەفەو تیۆر

٢, کورتکراوەو پوختکراوەکان

٣, فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا

٤, وتارەکان سەبارەت ئەدەب

٥, خولاوەکان

٦, ڕێکخراو و کۆمەڵەکانو کۆنگرەکان

٧, خوێندنو فێرکردن

٨, هەڵبژاردەکان، کۆمەڵە دانراوی یەك نووسەر یان چەند نووسەرێك

٩, مێژووی ئەدەبی عەرەبی

کارەگشتگیرەکان لە کاتو وڵاتی جیاجیادا

وەکو ٨١. دابەشدەکرێت

بۆ نموونە: مێژووی ئەدەبی عەرەبی لەسەردەمی جاهلیدا ٨١٠,٩١

٨١١ شیعری عەرەبی

٠١, ـ ٠٩, بۆ دابەشکردنی یەکگرتوو

١, شیعر لەسەردەمی جاهلیدا

٢, شاعیرە دوو قۆناغ بینەکان (المخضرمون)و دەرکەوتنی ئیسلام

٣, شیعر لەسەردەمی ئەمەویدا تا ١٣٢ك

٤, شیعر لەسەردەمی عەباسیی یەکەمدا تا ٢٣٢كو سەردەمی عەباسیی دووەم تا دەرکەوتنی دەوڵەتی بوەیهی ٣٣٤ك

٥, شیعر لەسەردەمی عەباسیی سێهەمدا

٦, شیعری ئەندەلوسی

٧, شیعر لەسەردەمی دەوڵەتە یەك لەدوای یەكەكانی:

فاتمی، ئەیوبی، مەمالیكەكان، عوسمانییەكان

٨, شیعری تاراوگە

٩, شیعری نوێ لە ١٢١٥ك تا ئێستا

٩٤, ـ ٩٩, شیعری ناوچەیی

بەپێی شوێن دابەشدەكرێن

٨١٢ شانۆنامەی عەرەبی

وەكو ٨١١ دابەشدەكرێن

٨١٣ رۆمان و چیرۆكی عەرەبی

وەكو ٨١١ دابەشدەكرێن

٨١٤ وتارو چیرۆكی كۆن (المقامات)ی عەرەبی

وەكو٨١١ دابەشدەكرێن

٨١٥ وتاربێژیی عەرەبیی

وەكو ٨١١ دابەشدەكرێت

٨١٦ نامەی ئەدەبیی عەرەبیی

بریتییە لە: نامەی دیوانی، نامەی ئیمزاكراو

وەكو ٨١١ دابەشدەكرێن

٨١٧ مەتەڵ و گاڵتەوگەپ و قسەی خۆش و وتەی دانسقەی عەرەبی

وەكو ٨١١ دابەشدەكرێن

٨١٨ هەمەجۆری ئەدەبی

بریتییە لە: چەشنە ئەدەبییەكان كە لەوەبەر ناویان نەهاتووە،

وەکو قسەی نەستەقو پەندی ئەدەبی

بۆ پەندو قسە میللییەکان بڕوانە ٣٨٩,٩١

٨١٩ ڕەوانبێژیی عەرەبیو ڕەخنەی ئەدەبی

کارەگشتگیرەکان

بۆ زانستی ڕەوانبێژی بڕوانە ٤١٤

٩, مێژووی ڕەخنەی ئەدەبی

بریتییە لە: قوتابخانەو بزاڤە ئەدەبییەکان

٨٢٠ ئەدەبی ئینگلیزیو ئەمریکی

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئەدەبیاتی وڵاتە جیاوازەکان

کە بە ئینگلیزی دەدوێن

بریتییە لە: ئەدەبی لە بنەڕەتدا نووسراو بەزمانی ئینگلیزی

لە دورگە بەریتانییەکانداو کۆمنولسو ئەمریکای باکوور، بەجیاکردنەوەی

ئەدەبی ئەمریکی یان کەنەدی لە ئەدەبی ئینگلیزیو پیتی (ئە) بۆ ئەمریکی،

یان (ك) بۆ کەنەدیو هەروەها (س) بۆ ئوسترالی دەخرێتە سەریان..

١, ـ ٩, بۆ دابەشکردنی یەکگرتوو

٨٢١ شیعری ئینگلیزی

٨٢٢ شانۆنامەی ئینگلیزی

١, سەردەمی کۆن تا ١٤٠٠ز

٢, بەر لە شاژنە ئەلیزابیس (١٤٠١ ـ ١٥٥٨)

٣, سەردەمی ئەلیزابیسی (١٥٥٩ ـ ١٦٢٥)

شەکسپیر، بۆمنت، فلتشەر، بن جۆنسۆن

٤, دوای سەردەمی ئەلیزابیسی (١٦٢٦ ـ ١٧٠٢)

دیکرای، کوجریف

٥, سەردەمی شاژنە ئان (١٧٠٣ ـ ١٧٤٥)

٦, کۆتاییەکانی سەدەی هەژدەیەم

٧, سەرەتاکانی سەدەی نۆزدەیەم (١٨٠١ ـ ١٨٣٧)

٨, سەردەمی شاژنە فیکتۆریا (١٧٣٧ ـ ١٨٣٧)

٩, سەدەی بیستەم (١٩٠١–١٩٩٩)

٨٢٣ چیرۆکی ئینگلیزی

١, سەردەمی کۆن تا ١٤٠٠ز

٢, سەردەمی بەر لە ئەلیزابیس (١٤٠١ ـ ١٥٥٨)

٣, سەردەمی ئەلیزابیس (١٥٥٩ ـ ١٦٢٥)

٤, سەردەمی دوای ئەلیزابیس (بوتیان)

٥, سەردەمی شاژنە ئان (١٧٠٣ ـ ١٧٤٥)

٦, کۆتاییەکانی سەدەی هەژدەیەم

٧, سەرەتاکانی سەدەی نۆزدەیەم (١٨٠١ ـ ١٨٣٧)

٨, سەردەمی شاژنە ڤیکتۆریا (١٨٣٨ ـ ١٩٠٠)

٩, سەدەی بیستەم (١٩٠١ ـ ١٩٩٩)

٨٢٤ وتارەکان

٣, سەردەمی ئەلیزابیس (١٥٥٩ ـ ١٦٢٥)

٤, سەردەمی دوای ئەلیزابیس (١٦٢٦ ـ ١٧٠٢)

٥, سەردەمی شاژنە ئان (١٧٠٣ ـ ١٧٤٥)

٦, کۆتاییەکانی سەدەی هەژدەیەم (١٧٤٦ ـ ١٨٠٠)

٧, سەرەتاکانی سەدەی نۆزدەیەم (١٨٠١ ـ ١٨٣٧)

٨, سەردەمی ڤیکتۆریا (١٨٣٨ ـ ١٩٠٠)

٩, سەدەی بیستەم (١٩٠١ ـ ١٩٩٩)

٨٢٥ وتاری ئینگلیزی

سەردەمەکانی وەك سیستمی پێشوو دابەشدەکرێن

٦, کۆتاییەکانی سەدەی هەژدەیەم (١٧٤٦ ـ ١٨٠٠)

٨٢٦ نامەی ئینگلیزی

سەردەمەکانی وەك سیستمی پێشوو دابەشدەکرێن

٨٢٧ مەتەڵو قسەی خۆش و گاڵتەوگەپ

٨٢٨ هەمەجۆرەکان ـ ئەدەبیاتی گشتی

٨٢٩ ئەدەبی زمانی ئینگلیزیی کۆن (ئەنگلۆساکسۆنی)

٨٣٠ ئەدەبی ئەڵمانی

٨٣١ شیعر

٨٣٢ شانۆنامە

٨٣٣ رۆمان و چیرۆك

٨٣٤ وتارەکان

٨٣٥ گوتاربێژیی

٨٣٦ نامەکان و رووبەڕووبوونەوە

٨٣٧ مەتەڵو قسەی خۆش و گاڵتەوگەپ

٨٣٨ هەمەجۆرە ئەدەبییەکان

٨٣٩ ئەدەبیاتی زمانە ئەڵمانییەکانی تر

٣, ئەدەبیاتی زمانی وڵاتە زەوی نزمەکان

٣١, ئەدەبیاتی هۆڵەندی

٣٢, ئەدەبیاتی فیلمنکی

٣٦, ئەدەبیاتی ئیفریکانی

٥, ئەدەبیاتی ئیسکەندنافی

٧, ئەدەبیاتی سویدی

٨, ئەدەبیاتی دانیمارکیو نەرویجی

٨١, ئەدەبیاتی دانیمارکی

٨٢, ئەدەبیاتی نەرویجی

هەریەك لەهونەرەكانی پێشوو بەپێی سەردەمەكان دابەشدەكرێن

بەدانانی ژمارەی دەیی لەبەردەم سەردەمەكە بەم شێوەیە

١, سەردەمی كۆن تا ١١٥٠

٢, لە ١١٥١ ـ ١٣٠٠

٣, لە ١٣٠١ـ ١٥١٧

٤, لە ١٥١٨ ـ ١٦٢٥

٥, لە ١٦٢٦ ـ ١٧٥٠

٦, لە ١٧٥١ ـ ١٨٣٠

٧, لە ١٨٣١ ـ ١٨٥٦

٨, كۆتاییەكانی سەدەی نۆزدەیەم (١٨٥٧ ـ ١٩٠٠)

٩, سەدەی بیستەم (١٩٠١ ـ ١٩٩٩)

٨٤٠ ئەدەبی فەڕەنسی

٨٤١ شیعر

٨٤٢ شانۆنامە

٨٤٣ رۆمانو چیرۆك

٨٤٤ وتارەكان

٨٤٥ گوتاربێژی

٨٤٦ نامەو رووبەڕبوونەوە

٨٤٧ مەتەڵو قسەی خۆشو گاڵتەوگەپ

٨٤٨ هەمەجۆرەكان

٨٤٩ ئەدەبیاتی زمانە پرۆفنسالو قەتالۆنییەکان

هەریەك لە هونەرەکانی پێشوو بەپێی سەردەمەکان دابەشدەکرێن بەم شێوەیەی خوارەوە:

١, سەردەمی کۆن تا ١٤٠٠

٢, ماوەی گواستنەوە لە ١٤٠١ ـ ١٥٠٠

٣, سەردەمی وریابوونەوە لە ١٥٠١ ـ ١٦٠٠

٤, سەردەمی کلاسیکی لە ١٦٠١ ـ ١٧١٥

٥, سەدەی هەژدەیەم لە ١٧١٦ ـ ١٧٨٩

٦, سەردەمی شۆڕشو ئیمپراتۆرییەت ١٧٩٠ ـ ١٨١٥

٧, سەردەمی شاهانەی دەستووریی ١٨١٦ ـ ١٨٤٨

٨, کۆتاییەکانی سەدەی نۆزدەیەم لە ١٨٤٩ ـ ١٩٠٠

٩, سەدەی بیستەم لە ١٩٠١ ـ ١٩٩٩

٨٥٠ ئەدەبی ئیتاڵی

٨٥١ شیعر

٨٥٢ شانۆنامە

٨٥٣ رۆمانو چیرۆك

٨٥٤ وتارەکان

٨٥٥ گوتاربێژی

٨٥٦ نامەو رووبەڕووبوونەوە

٨٥٧ مەتەڵو قسەی خۆشو گاڵتەگەپ

٨٥٨ جۆرە ئەدەبییەکانی تر

٨٥٩ ئەدەبیاتی زمانە رۆمانییەکان

٨٦٠ ئەدەبی ئیسپانیو پورتوگالی

هەر ئەم ژمارەیە دادەنرێت بۆ ئەدەبیاتی ئەمریکای لاتین

وەکو مەکسیك‌و پیرۆو بۆلیفیا، واتە ئەو وڵاتە داگیرکراوانەی بەئیسپانی‌و پورتوگالی دەدوێن

٨٦١ شیعر

٨٦٢ شانۆنامە

٨٦٣ رۆمان‌و چیرۆك

٨٦٤ وتارەکان

٨٦٥ گوتاربێژی

٨٦٦ نامە

٨٦٧ مەتەڵ‌و قسەی خۆش‌و گاڵتەوگەپ

٨٦٨ هەمەجۆرە ئەدەبییەکان

٨٦٩ ئەدەبیاتی زمانە پورتوگالی‌و غالیسییەکان

لەگەڵ: ئەدەبی بەرازیلی

ئەو هونەرانەی پێشوو بەپێی سەردەمەکان دابەشدەکرێن بەم شێوەیە:

١, سەردەمی کۆن تا ١٣٦٩

٢, سەردەمی لاسایی کردنەوە ١٣٧٠ ـ ١٥١٦

٣, سەردەمی زێڕین ١٥١٧ ـ ١٧٠٠

٤, سەردەمی هەژدەیەم ١٧٠١ ـ ١٨٠٠

٥, سەردەمی نۆزدەیەم ١٨٠١ ـ ١٩٠٠

٦, سەدەی بیستەم ١٩٠١ ـ ١٩٩٩

٧, سەدەی بیست‌و یەکەم ٢٠٠٠

٨٧٠ ئەدەبی زمانی لاتینی

٨٧١ شیعری لاتینی

٨٧٢ شانۆنامە

٨٧٣ داستانەکان

٨٧٤ شیعری گۆرانی (لیریك)

٨٧٥ گوتاربێژیی لاتینی

٨٧٦ نامە لاتینییەکان

٨٧٧ مەتەڵو گاڵتەوگەپ

٨٧٨ جۆرە ئەدەبییەکانی تر

بریتییە لە: پەندو نموونە

٨٧٩ ئەدەبیاتی زمانە ئیتاڵییەکانو وەرگێڕاوەکان لەلاتینییەوە

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمانە لاتینییە ناوەندو نوێیەکان

٨٨٠ ئەدەبی زمانی یۆنانی

بریتییە لە: کارە گشتگیرەکان لە ئەدەبیاتی کلاسیکو ئەوانەی دەربارەیان نووسراون

٨٨١ شیعری یۆنانی

٨٨٢ شانۆنامەی یۆنانی

٨٨٣ شیعری داستانەکان

٨٨٤ شیعری گۆرانی (لیریك)

٨٨٥ گوتاربێژی

٨٨٦ نامە

٨٨٧ مەتەڵو گاڵتەگەپ

٨٨٨ هەمەجۆرەکان

٨٨٩ ئەدەبیاتی زمانەکانی تر

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمانە خۆرهەڵاتییەکان

٨٩١ ئەدەبیاتی زمانە هندۆئەوروپییەکانی تر

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئەدەبیاتی زمانە هندۆئەوروپییەکان

٧, ئەدەبی رووسی

٨٩٢ ئەدەبیاتی زمانە سامییەکان و سامییەحامییەکان

(ئەدەبیاتی ئەفرۆئاسیاوی)

٨٩٣ ئەدەبیاتی زمانە حامییەکان

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمانە میسرییە کۆنە قیبتییەکان، تەوارق، ئەسیوبی حامی

٨٩٤ کۆمەڵەی ئەدەبیاتی زمانە فنلندییە ئۆکرییەکان و هی تر

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمانەکانی ئۆرال تای، تەنکوستە، مەنگۆلی، تورکی، سامۆیی، بالیوسیبریی، ئانۆ، دارافیدیی

٨٩٥ ئەدەبیاتی زمانەکانی خۆرهەڵاتی دوور

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمانە چینییەکان، تبتییەکان، یابانی، کۆریی، بەرمی، زمانی تای، ئەنامی، هەنکومری، موندا

٨٩٦ ئەدەبیاتی زمانە ئەفریقییەکان

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمان و دیالێکتەکانی هوتنتۆت، بۆشمان، بانتۆ، لەگەڵ هەموو ئەوانەی ئەفریقییەکان نووسیوویانە، تەنانەت ئەگەر بەزمانە نوێیەکانی وەکو ئینگلیزی و فەڕەنسی نووسرابن

٨٩٧ ئەدەبیاتی زمانی هندەکانی ئەمریکای باکوور

٨٩٨ ئەدەبیاتی زمانی هندەکانی ئەمریکای باشوور

٨٩٩ ئەدەبیاتی زمانەکانی تر

ئەدەبیاتی زمانەکانی بابوان، ملایۆ، بولینزیا، میکرۆنیزیا، زمانە ئوسترالییەرەسەنەکان

بریتییە لە: ئەدەبیاتی زمانەکانی باسك، ئالامی، ئەتروبی، سۆمەری، ئەدەبیاتی زمانە قەفقازییەکان

٢, ئەدەبی ئەندۆنیسی

جوگرافیاو ژیننامەو مێژوو

٩٠٠ ـ ٩٩٩

٩٠٠ جوگرافیاو مێژوو

کارەگشتگیرەکان سەبارەت مێژووی سیاسی، کۆمەڵایەتی، رۆشنبیری، دیبلۆماسی، جەنگی

٩٠١ فەلسەفەو تیۆری مێژوو

٩, شارستانێتی

بریتییە لە: مێژووی شارستانێتیو مێژووی رۆشنبیری

وەکو دابەشکردنە یەکگرتووەکان (٠٩٠٤, تا ٠٩٠٦,) دابەشدەکرێن

بۆ نموونە: مێژووی شارستانێتی سەدەکانی ناوەند ٩٠١,٩٢

٩٠٢ هەمەجۆر لە مێژوودا

٩٠٣ فەرهەنگو ئینسایکلۆپیدیا لەمێژوودا

٩٠٤ وتارو موحازەرەکان

بریتییە لە: کۆمەڵەکانی وەسفی رووداوە مێژوویيە دیاریکراوەکان

وەکو شەڕو رووداوەکان کە پەیوەست نین بەکاتو شوێن یان بابەتێکەوە

تا لە بابەتێکی تردا پۆلێن بکرێن

٩٠٥ خولاوەکان

٩٠٦ دامەزراو و رێکخراوەکان

٩٠٧ فێرکردنو خوێندن

٢, زانستی مێژوو

٩٠٨ کۆمەڵەکان (مێژوو، ئەوەی پەیوەستە بەجۆری کەسەکانەوە)

٩٠٩ مێژووی جیهانی ناوەندو نوێ

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت مێژووی کۆن، ناوەند، نوێ

,١ ٤٧٦ ـ ١١٩٩

,٢ ١٢٠٠ ـ ١٢٩٩

,٣ ١٣٠٠ ـ ١٣٩٩

,٤ ١٤٠٠ ـ ١٤٩٩

,٥ ١٥٠٠ ـ ١٥٩٩

,٦ ١٦٠٠ ـ ١٦٩٩

,٧ ١٧٠٠ ـ ١٧٩٩

,٨ ١٨٠٠

,٨١ ١٨٠١ ـ ١٨٩٩

,٨٢ ١٩٠٠ ـ ١٩٩٩

,٨٣ ٢٠٠٠

٩١٠ جوگرافیاو گەشتەکان ـ وەسفی وڵاتان

جوگرافیای گشتی: بریتییە لە: وەسفی رووی زەوی‌و دابەشکردنی

بەسەر هەرێمەکان‌و ژینگەکان‌و ژیانی مرۆڤ تیایاندا بۆ جۆرێکی دیاریکراو

لە جوگرافیا بڕوانە بابەت بۆ نموونە جوگرافیای سروشتی ٥٥١,٤

,٠١ فەلسەفەی جوگرافیا

,٢ رێبەری گەشتەکان

بریتییە لە: کورتکراوە زانستییەکان، رێبەری گەشتیار، رێنماییەکانی گەشتکردن

بۆ رێبەری وڵاتێکی دیاریکراو بڕوانە ئەو وڵاتە

,٣ فەرهەنگ‌و رۆژژمێری وڵاتان

بریتییە لە: کارە گشتگیرەکان سەبارەت ناوی وڵاتان بۆ رۆژژمێرو ناوی وڵاتان

بۆ وڵاتی دیاریکراو بڕوانە خودی وڵاتەکە

بۆ نموونە رۆژژمێرەکانی ئینگلتەرە ٩١٤,٢

٤, گەشتنامەو سەرچاڵییەکان

بریتییە لە: وەسفی گەشتە دەریایی‌و وشکانییەکان، گەشتەکان، گەشتوگوزار لەبەشە جیاجیاکانی جیهان یان بە دەوریاندا، نوقمبوونی کەشتی، گەنجە شارراوەکان، گەشتی جەردە دەریاییەکان، ژیانی دەریاوانەکان لەگەشتدا، پەی بردن، دۆزینەوە لەوڵاتێکی دیاریکراودا (بڕوانە وڵاتەکە)

بۆ گەشت لە فەڕەنسادا ٩١٤,٤

کارەگشتگیرەکان سەبارەت پەی بردن‌و دۆزینەوە ٩١٠,٩

شوێنە ئەفسانییەکان ٣٩٨,٢

گەشتە زانستییەکان ٥٠٨,٣ ـ ٥٠٨,٩

٤١, گەشتەکان بەدەوری جیهاندا

٤٥, گەشتە دەریاییەکان، ژیانی دەریاوانەکان

بۆ گەشت لە دەریای دیاریکراودا بڕوانە دەریا

٤٥٣, گەشتی سەرچاڵییە دەریاییەکان

بریتییە لە: نوقمبوونی کەشتییەکان، گەنجە شارراوەکان

٥, خولاوەکان

٦, رێکخراو و دامەزراوەکان

٧, فێرکردنی جوگرافیا

٨, کۆمەڵەکان

بریتییە لە: گەشتە بەکۆمەڵەکان‌و دۆزینەوەکان

٩, مێژووی جوگرافیا

بریتییە لە: مێژووی زانیاریی جوگرافی، دۆزینەوەو پەی بردنەکان، جوگرافیای ناوچە سروشتییەکان‌و هەرێمەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن بەپێی ئەو وڵاتەی بەرپرسە لە دۆزینەوەکە

بۆ نموونە دۆزینەوە پورتوگالییەکان ٩١٠,٩٤٦٩

بۆ مێژووی دۆزینەوەکان و گەشەی زانیاریی جوگرافیی شوێنێکی دیاریکراو

بڕوانە جوگرافیای ئەو شوێنە بۆ نموونە گەشەی زانیاریی جوگرافیی

سەبارەت ئوسترالیا ٩٦٩,٤ دۆزینەوەی پورتوگالییەکان لەبەرازیل ٩١٨,١

بەڵام ناوچە سروشتییەکان وەکو ٠٩١, دابەشدەکرێن

بۆ نموونە جوگرافیای هەرێمە بیابانییەکان ٩١٠,٩١٥

٩١١ جوگرافیای مێژوویی

بریتییە لە: ئەتڵەسە مێژووییەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن

بۆ نموونە جوگرافیای مێژوویی ئەوروپا ٩١١,٤

بۆ جوگرافیای سیاسی بڕوانە ٣٢٠,١

بۆ جوگرافیای مرۆیی (ئەنترۆپۆلۆجیا) ٥٧٢,٩

زانستی دانیشتووان ٣١٢، کۆچ و کۆڵۆینالیزم ٣٢٥

٩١٢ ئەتڵەس و نەخشەکان

بریتییە لە: گۆی زەوی، نەخشە روونکەرەوەکان، نموونە دیارەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن

بۆ نموونە ئەتڵەسەکانی فەڕەنسا ٩١٢,٤٤

بۆ وێنەی نەخشەکان بڕوانە ٥٢٦,٨

رووپێویی ئاسمانی ٥٢٦,٩

بۆ ئەتڵەس و نەخشەکان لەبابەتێکی دیاریکراودا بڕوانە بابەت،

بۆ نموونە نەخشە مێژووییەکان ٩١١، نەخشەو وێنە ئاسمانییەکان ٦٢٩,١٣٢

٩١٣ دێرینەکان و شوێنەواری سەردەمە مێژووییەکان

بریتییە لە: رێگاو ئەنجامی هەڵکۆڵینەکان (هەڵکەندنەکان)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت شوێنەوارەکانی بەر لە مێژوو و
سەردەمە مێژووییەکان
وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن
بۆ نموونە دێرینەکانی فەڕەنسا ٩١٣,٤٤
٩١٤ ـ ٩١٩ جوگرافیای هەرێمی، وەسف، گەشتەکان
بریتییە لە: رێبەرەکان، رۆژژمێری وڵاتان، ناوی وڵاتان
گەشتەکانی پەی بردنو دۆزینەوە کە زیادکردنی زانیاریی
جوگرافی بەرهەمدێنن
وەکو ٩٤٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێن
بۆ مێژووی کۆمەڵایەتیی وڵاتێك بڕوانە مێژووی وڵاتەکە
بۆ نموونە مێژووی کۆمەڵایەتیی ئینگلتەرە ٩٤٢
بۆ پەی بردنو دۆزینەوەکان لە شوێنێك بڕوانە مێژووی ئەو شوێنە
٩١٤ جوگرافیای ئەورووپا
٩١٥ جوگرافیای ئاسیا
٣, جوگرافیای نیشتمانی عەرەبی
٩١٦ جوگرافیای ئەفریقا
٩١٧ جوگرافیای ئەمریکای باکوور
٩١٨ جوگرافیای ئەمریکای باشوور
٩١٩ بەشەکانی تری جیهان
٩٢٠ ژیننامە، رەچەڵەکناسیی
بریتییە لە: ژیننامەی کەسیی، رۆژانە، گێڕانەوەی کەسیی،
وێناکردنی کەسەکان، پیاهەڵدان، ئەو نامانەی لەبنەڕەتەوە
بایەخی ئەدەبی یان هونەریی یان بابەتییان نییە

٠٣, ـ ٠٩, ژیننامە بەپێی شوێن

بۆ نموونە ژیننامە عەرەب ٩٢٠,٠٥٣

١, بیبلیۆگرافیاکارەکان

کە کتێب کۆکەرەوەش دەگرێتەوە

٢, کارمەندانی کتێبخانەکان (کتێبخانەییەکان)

٣, ئینسایکلۆپیدیاکارەکان، فەرهەنگکاران

٤, بڵاوکەرەوەکان، بازرگانانی کتێب

٥, رۆژنامەنووسان

ئەوانەش دەگرێتەوە کە لە رادیۆو تەلەفزیۆندا لێدوان لەسەر

هەواڵەکان دەدەن

٦, ئەکادیمییەکان

تەنیا ژیننامە کۆکراوەکان

٧, ژنان

بریتییە لە: ژیننامەی تاکەکەس کەتایبەت نییە بە بابەتێکی دیاریکراو

٩, گروپی تر کە ٩٢١ ـ ٩٢٨ نایانگرێتەوە

وەکو ... ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە ئەستێرەناسان ٩٢٠,٩١٣٣٥

٩٢١ فەیلەسووفان

زانا دەروونناسەکانیش دەگرێتەوە

وەکو ١٠٠ ـ ١٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ ژیننامەی فەیلەسووفان لەشوێنێکی دیاریکراودا

ژمارە جوگرافییەکەی دەخرێتەسەر

٩٢٢ سەرکردە ئایینییەکان

وەکو ٢٠٠ ـ ٢٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ ژێننامەی سەرکردە ئاینییەکان لەشوێنێکی دیاریکراودا ژمارە جوگرافییەکەی دەخرێتە سەر

٩٢٣ پیاوانی زانستە کۆمەڵایەتییەکان

١, فەرمانڕەوایان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

بۆ نموونە ژێننامەی فەرمانڕەوایانی عەرەب ٩٢٣,١٥٣

٢, سیاسییەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٣, پیاوانی ئابووریی

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٤, پیاوانی یاسا

بریتییە لە: پارێزەرو دادوەران

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٥, پیاوانی کارگێڕیی گشتیو سەرکردە سەربازییەکان

٦, چاکسازە کۆمەڵایەتییەکان

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩ دابەشدەکرێت

٧, پیاوانی پەروەردە

وەکو ٩٣٠ ـ ٩٩٩

٨, پیاوانی بازرگانیو گەیاندن

٩, دۆزەرەوانو جوگرافییەکان

٩٢٤ زمانەوانان

بریتییە لە: خاوەن فەرهەنگەکانو وشە داتاشەرەکان

وەکو ٤٠٠ ـ ٤٩٩ دابەشدەکرێت

٩٢٥ زانایان

وەکو ٥٠٠ ـ ٥٩٩ دابەشدەکرێت

٩٢٦ پیاوانی تەکنەلۆجیا (زانستە پراکتیکییەکان)

وەکو ٦٠٠ ـ ٦٩٩ دابەشدەکرێت

٩٢٧ پیاوانی هونەرو خۆشبەسەربردن

وەکو ٧٠٠ ـ ٧٩٩ دابەشدەکرێت

٩٢٨ پیاوانی ئەدەب

هەروەها: مێژوونووسانو نووسەری ژینناممەکان

وەکو ٨١٠ ـ ٨٩٩ دابەشدەکرێت

٩٢٩ بنەچەو رەچەڵەك

درەختی بنەچەو سەرچاوەکانیان

هەروەها: بنەچەی عەرەب

١, بنەچە

٢, مێژووی بنەماڵەکان

٣, سەرچاوەی بنەچەکان

بریتییە لە: نازناوو ناوی کەسەکان

٦, بناوانی ریشەو بنەچەکان

٧, ماڵی پاشاو خانەدانان

بریتییە لە: نازناو، شەرەفمەندی، پلەوپایە، ناساندن

٨, دروشمی بنەماڵەکان

بریتییە لە: قەڵغان، کڵاو،مۆر

٩, ئاڵاو بەیداخ

بریتییە لە: نەریتی ئالا، سلاوی ئالاو ڕێزگرتنی

٩٣٠ مێژووی کۆن

مێژووی دیبلۆماسی لە ٣٢٧دا پۆلێن دەکرێت بۆ مێژووی کۆنی ئەو وڵاتانەی لێرەدا ناویان نەهاتووە بڕوانە ٩٤٠ ـ ٩٩٩

شارستانێتی کۆن ٩٠١

٩٣١ مێژووی چین تا ٤٢٠ز

بریتییە لە: کارە گشتگیرەکان سەبارەت مێژووی خۆرهەڵاتی کۆن

٩٢٣ مێژووی کۆنی میسر تا ٦٤٢ز

٠١, مێژووی کۆن تا ٣٣٢پ.ز

٠٢, سەردەمی هێلینی، ڕۆمانی، بیزەنتی٣٣٢پ.ز تا ٦٤٢ز

٩٣٣ فەلەستین و مێژووی کۆنی جوولەکە تا ٧٠ز

٩٣٤ هند تا ٦٤٧ز

٩٣٥ ئیمپراتۆرییەکانی میدیاو فارس و بابل و ئاشوور

بریتییە لە: دۆڵی دیجلەو فورات، نێوان دووروبار بۆ شارستانێتییە کۆنەکانی تری ئاسیای بچووك یان خۆرهەڵاتی دەریای ناوەڕاست

بڕوانە ٩٣٩

٩٣٦ هۆزە کۆنەکانی ئەورو پا

بریتییە لە: هۆزە ئەڵمانییەکان، کلتییەکان، سلاڤییەکان

بۆ مێژووی هۆزەکانی لە وڵاتێکی دیاریکراودا بڕوانە ئەو وڵاتە

بۆ نموونە هۆزە کلتییەکان لە فەڕەنسا ٩٤٤,٠١

٩٣٧ ڕۆما تا ٤٧٦ز

٠١, سەردەمی پاشایەتی ٧٥٣ ـ ٥٠٠پ.ز

٠٢, سەردەمی کۆماریی ٥٠٠ ـ ٣١پ.ز

٠٣, سەردەمی ئیمپراتۆری ٣١پ.ز ـ ٤٧٦ز

٩٣٨ یۆنان تا ٣٢٣ز

٠١, سەردەمی میتۆلۆجی، دامەزراندنی شارە یۆنانییەکان، جەنگە فارسییەکان ـ ٤٧٩پ.ز

٤, سەردەمی ئەسینی ٤٧٩ پ.ز ـ ٤٣١پ.ز

٥, جەنگە بلیبونزییەکان ٤٣١پ.ز ـ ٤٠٤پ.ز

٦, سەردەمی ئیسبرتیو تیبی ٤٠٤ ـ ٣٦٢پ.ز

٧, سەردەمی مەکدۆنی ٣٦٣ ـ ٣٢٣پ.ز

٨, سەردەمی هێلینی ٣٢٣ ـ ١٤٦ پ.ز

٩, سەردەمی رۆمانی ١٤٦پ.ز ـ ٣٢٣ز

٩٣٩ شارستانێتییەکانی تری حەوزی دەریای سپی

١, ئەرخەبیلی یۆنان

٢, ئاسیای بچووکو خۆرهەڵاتی دەریای سپی ناوەڕاست

٤, سوریاو ناوچە دراوسێکان

لەگەڵ: مێژووی تەدمور

٤٤, فینیقیاو سور

٤٥, فەلەستین

٤٦, ئیدۆمیاو مەعاب

٤٧, دورگەی عەرەبی

لەگەڵ مێژووی دورگەی عەرەبی بەر لە هاتنی ئیسلام

٥, دەریای رەش

٧, باکووری ئەفریقا بێجگە لە میسر

٧٢, نۆمیدیا

٧٣, قەرتاجنە

٧٧, لیبیا

بریتییە لە: تەرابلوس‌و بەرقە

٩٤٠ ـ ٩٩٩ مێژووی ناوەندو نوێی وڵاتە جیاجیاکان

بریتییە لە: مێژووی سیاسی‌و کۆمەڵایەتی، مێژووی کۆنی

ئەو وڵاتانەی لەناو ٩٣٠ ـ ٩٣٩دا نین

٩٤٠ مێژووی ئەورووپا

لەکەوتنی رۆماوە لە ٤٧٦ز تا ئێستا

١, سەردەمە ناوەندەکان ٤٧٦ز ـ ١٤٥٣ز

بۆ جەنگی خاچپەرستان بڕوانە ژمارە ٩٥٣,٠٦

٢, مێژووی نوێ لە ١٤٥٣ ـ ١٩١٤ز

لەسەردەمی رێنیسانسەوە تا جەنگی یەکەمی جیهان

٢١, سەردەمی رێنیسانس (١٤٥٣ ـ ١٥١٧)

٢٢, سەردەمی چاکسازیی تا شۆڕشی فەڕەنسا ١٥١٧ ـ ١٧٨٩

٢٧, ماوەی ناپلیۆنی ١٧٨٩ ـ ١٨١٥

٢٨, ئەورووپا لە سەدەی نۆزدەیەمدا ١٨١٥ ـ ١٩١٤

٣, جەنگی یەکەمی جیهان ١٩١٤ ـ ١٩١٨

٣١, مێژووی سیاسی‌و ئابووری جەنگی یەکەمی جیهان

٣٢, مێژووی دیبلۆماسیی جەنگی یەکەمی جیهان

٤, جەنگەکان

بریتییە لە: مێژووی جەنگی، داگیرکردن، ستراتیژ، رێکخستن،

هەڵمەتە سەربازییەکان، شەڕەکان

٥, سەدەی بیستەم ١٩١٨ ـ ١٩٩٩ز

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت سەدەی بیستەم

٥٣, جەنگی دووەمی جیهان ١٩٣٩ ـ ١٩٤٥

بریتتیە لە: مێژووی دیبلۆماسیو سیاسیو ئابووری،

هۆکارەکان، ئەنجامەکان، مەرجەکانی ئاشتی، ئاوەدانکردنەوە

٥٤, مێژووی سەربازیی جەنگی دووەمی جیهان

بریتییە لە: مێژووی جەنگی، داگیرکردن، ستراتیژ، رێکخستن،

هەڵمەتە سەربازییەکان، شەڕەکان

٥٥, دواساڵەکانی سەدەی بیستەم

١٩٤٥ ـ ١٩٩٩ز

٥٦, لەساڵی ٢٠٠٠ز

٩٤١ دورگە بەریتانییەکان، لێرەدا بەریتانیای گەورە پۆلێن کراوە، میرنشینی یەکگرتوو

١, ئێرلەندا

٥, ئەسکتلندا

٦, ئێرلەندای باکوور

٩٤٢ ئینگلتەرا، وێلز

بریتییە لە: دورگەکانی کەنداو، دورگەکانی مان، کارەگشتگیرەکان سەبارەت کۆمۆنۆلس، ئیمپراتۆریی بەریتانی، میرنشینی یەگکرتوو، بەریتانیای گەورە

٩٤٣ ئەوروپای ناوەڕاست (ئەڵمانیا)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت ئەو دەوڵەتو ناوچانەی بوونەتە بەشێك لە ئەڵمانیا لەساڵی ١٨٦٦ز

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت ناوەڕاستی ئەوروپا، وڵاتی

رۆمانیی پیرۆز، بنەماڵەی هابسبۆرگ

٠٨, ئیمپراتۆریی دووەم ١٨٦٦ ـ ١٩٣٣

٨٥, کۆماری ئەڵمانیا ١٩٣٣ ـ ١٩٨١

٨٦, مێژووی سێیەم ١٩٣٣ ـ ١٩٤٧

٠٨٧, دواماوەکانی سەدەی بیستەم ١٩٤٥ ، ١٩٩٩

بریتییە لە: داگیرکردنی سوێندخۆرەکان، کۆماری فیدراڵی، ئەڵمانیای خۆرئاوا کارەگشتگیرەکان سەبارەت کۆماری ئەڵمانیا

١, کۆماری ئەڵمانیا

٦, نەمسا

٧, چیکۆسلۆفاکیا

٨, پۆڵەندا

٩, هەنگاریا (مەجەر)

٩٤٤ فەڕەنسا و مۆناکۆ

٠٤, شۆڕش ١٧٨٩ ـ ١٨٠٤

٠٥, ئیمپراتۆریی یەکەم ١٨٠٤ ـ ١٨١٥

٠٦, گەڕانەوەی پاشایەتی ١٨١٥ ـ ١٨٤٨

٠٧, کۆماری دووەم و ئیمپراتۆریی دووەم ١٨٤٨ ـ ١٨٧٠

٠٨, کۆماری سێیەم ١٨٧٠ ـ ١٩٤٥

بریتییە لە: ماوەی جەنگ لەگەڵ ئەڵمانیا، فراوانبوونی هەرێمیی لە ئەفریقا

٠٨١, ماوەی جەنگی دووەمی جیهان ١٩٣٩ ـ ١٩٤٥

بریتییە لە: داگیرکردنی ئەڵمانی، بزاڤی فەڕەنسای ئازاد

٠٨٢, دواماوەکانی سەدەی بیستەم ١٩٤٥ ـ ١٩٥٨

(کۆماری چوارەم‌و پێنجەم)

٩, باشووری خۆرهەڵاتی فەڕەنسا، مۆناکۆ، ناوچەی برۆفانس

٩٤٥ ئیتاڵیا

بریتییە لە: هەردوو میرنشینی قوت‌و لمباردیا، سەقەلییە، سردینیا،

کورسیکا، ماڵتە، سان مارینۆ

٠٩, میرنشینی ئیتاڵی ١٨٧٠ ـ ١٩١٨

٠٩١, ئیتاڵیای فاشیزم ١٩١٨ ـ ١٩٤٦

٠٩٢, کۆماری ئیتاڵیا ١٩٤٦

٦, رۆما

بریتییە لە: وڵاتە پاپاییەکانی پێشوو، شاری ڤاتیکان

٩٤٦ ئیسپانیا

کە: ئەندورۆ، جەبەل تاریق دەگرێتەخۆی

٨٩, جەبەل تاریق

٩, پورتوگال

٩٤٧ ئەورووپای خۆرهەڵات (رووسیا)

رووسیاو چەند ناوچەیەکی دراوسێ لە ئەورووپا

بریتییە لە: کاربلیا، ئیستونیا، لاتینا، لیتوانیا، رووسیای سپی،

رووسیای بچووك، قەرم، ئازربایجان، جۆرجیا

کارەگشتگیرەکان سەبارەت یەکێتی سۆڤیەت، ئیمپراتۆریی رووسیای پێشوو،

کۆماری سۆشیالیست

٠٨, کۆتاییەکانی سەدەی نۆزدەیەم ١٨٥٥ ـ ١٩١٧

کە: شۆڕشی ١٩٠٥ لەخۆدەگرێت

٠٨٤, سەدەی بیستەم ١٩١٧ ـ ١٩٩٩

تیایدا: شۆڕشو شەڕی ناوخۆ

١, فنلندا

٩٤٨ ئیسکەندەنافیا

بریتییە لە: دەریای باکوور، کارەگشتگیرەکان سەبارەت باکووری ئەورووپا

١, نەرویج

٥, سوید

٩, دانیمارك

٩٤٩ ناوچەکانی تر لە ئەورووپا

١, ئایسلندا

٢, هۆڵەندا

٣, بەلجیکا

٣٥, لۆکسمۆرگ

٤, سویسرا

٥, یۆنان

٦, وڵاتانی بەڵقان

٦٥, ئەلبانیا

٧, یۆگۆسلافیا

٧٧, بولگاریا

٨, رۆمانیا

٩, دورگەکانی دەریای ئیجە

رودس، کریت

٩٥٠ مێژووی ئاسیا

کارەگشتگیرەکان سەبارەت خۆرهەڵات، خۆرهەڵاتی دوور، ئۆراسیا

١, مێژووی ئاسیا تا ساڵی ١١٦٢

٢, ئیمپراتۆرێتی مەنغۆڵو تەتەر

١١٦٢ ـ ١٤٨٠

٣, دۆزینەوەکان‌و کۆڵۆنیالیزمی ئەورووپی

١٤٨٠ ـ ١٩٠٥

٤, سەدەی بیستەم ١٩٠٥ ـ ١٩٩٩

٩٥١ چین‌و شوێنە دراوسێکانی

کە: هۆنگ کۆنگ‌و مەکاو دەگرێتەوە

٢٤٩, تایوان (فۆرمۆزا)

٢٥, هۆنگ کۆنگ

٩, کۆریا

بریتییە لە: کۆماری کۆریای دیموکراسیی میللی‌و کۆریای باشوور

٩٥٢ یابان

٠٣, گەڕانەوەی دەسەڵاتی ئیمپراتۆریی ١٨٦٨ ـ ١٩٤٥

٠٤, سەدەی بیستەمی دواکەوتوو ١٩٤٥ ـ ١٩٩٩

٠٥, لە ٢٠٠٠–وە

٩٥٣ مێژووی جیهانی عەرەبی

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت مێژووی عەرەب‌و وڵاتە عەرەبییە

ئیسلامییەکان‌و کارەگشتگیرەکان سەبارەت وڵاتە عەرەبییەکان

بۆ مێژووی وڵاتێکی عەرەبیی دیاریکراو سەردەمەکانی دەخرێتە سەر لە

٠,٠١ ـ ٠,٠٨ بۆ ژمارەی دەوڵەت بۆ نموونە: عێراق لەسەردەمی

ئەمەوییدا ٩٥٦,٧٠٣

٠١, سەردەمی جاهیلی

٠٢, سەردەمی دەرکەوتنی ئیسلام ـ ٤٠ك
٦٢٢ ـ ٦٦١ك
بریتییە لە: دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسلامیی، خەلیفەکانی راشیدین ئەبوبەکر، عومەر، عوسمان، عەلی
بریتییە لە: جەنگی هەڵگەراوەکان، داگیرکردنی عێراق، سوریا، میسر، فارس، تەرابلوسی خۆرئاوا، رووداوەکانی قادسییە، یەرموك، جەلاولا، جومەل، سەفەین، حەروەرا
٠٣, دەوڵەتی ئەمەوی ٤٠ ـ ١٣٢ك/ ٦٦١ ـ ٧٥٠ز
بریتییە لە: کارە گشتگیرەکان سەبارەت مێژووی دەوڵەتی ئەمەوی، بەرهەڵستیی عەلەوییەکان، کوژارانی چوونە دەرەوەی ئیبن زوبێر، شۆڕشی موختار، شەڕی سەور، داگیرکردنی ئەندەلوس، داگیرکردنی سەندو ئەودیو رووبار، درووستکردنی واست، مزگەوتی ئەمەوی
٠٤, دەوڵەتی عەباسی
کارە گشتگیرەکان سەبارەت دەوڵەتی عەباسی لە سەردەمە جیاوازەکاندا ١٣٢ـ ٦٥٦ك/ ٧٥٠ ـ ١٢٨٥ز
٠٤١, سەردەمی عەباسیی یەکەم ١٣٢ ـ ٢٣٢ك/ ٧٥٠ ـ ٨٤٧ز
بریتییە لە: درووستبوونی دەوڵەتی عەباسی، خەلافەتی سەفاح، مەنسوور، مەهدی، هادی، رەشید، ئەمین، مەئموون، موعتەسەم، واسق، بەرهەڵستیی عەلەوییەکان، مەینەتیی بەرمەکییەکان، شۆڕشی موقەننەعی خۆراسانی
٠٤٢, سەردەمی عەباسیی دووەم ٢٣٢ ـ ٣٣٤ك/ ٨٤٧ ـ ٩٤٥ز
بریتییە لە: خەلافەتی متەوەکیل، مونتەسیر، موستەعین، موعتەز، مەهدی، موعتەمەد، موعتەزید، موکتەفی، موقتەدی، قاهیر، رازی، موتەقی
بریتییە لە: شۆڕشەکانی رەشپێستەکان، قەرامیتە، عەلەوییەکان، زەیدییەکان

٠٤٣, سەردەمی عەباسیی سێیەم ٣٣٤ ـ ٦٥٦ك/ ٩٤٥ ـ ١٢٥٨ز

بریتییە لە: ماوەی زۆرداریی بەنی بوەییە لە خەلافەتی موستەکفی،

موتیعی قادر، قائیم

هەروەها بریتییە لە: ماوەی زۆرداریی سەلجوقییەکان لە خەلافەتی موقتەدا،

موستەزهیر، موستەرشید، ئەلراشدبیللا

هەروەها بریتییە لە: خەلافەتی موقتەفی، موستەنجدبیللا، موستەزیی، ئەلزاهر،

ناسرەدین ئەللا، موستەنسیر بیللا، موستەعسیم، دەولەتی ئەتابەکی،

بورییەکانو ئەتابەکییە زەنگییەکان لەسوریاو نێوان دووروبار، حەمدانییەکان لە

موسڵ تا کەوتنی دەولەتی عەباسی لەسەر دەستی مەغۆلەکاندا سەبارەت یەمەن

بریتییە لە:

دەولەتی نەجاحی، سۆلەیحی، هەمدانی، مەهدییە کە بەرامبەرە بە سەردەمی

ئۆلۆنیو ئەخشیدی لەمیسرو شامو خۆرئاوای نیشتمانی عەرەب

٠٥, مێژووی عەرەب لە ئیسپانیا ٩٢ ـ ٨٩٢ك/ ٧١١ ـ ١٤٩٣ز

کارەگشتگیرەکان

بریتییە لە: سەردەمی والی نشین، دەولەتی بەنی ئومییە، پاشاکانی هۆزەکان،

مورابیتو موەحدین، مەملەکەتی غەرناتە، دەرچوونی عەرەب لە ئیسپانیا

٠٦, فاتمییەکانو ئەیوبییەکان

کارەگشتگیرەکان سەبارەت جەنگی خاچپەرستەکانو بەتایبەت

جەنگی یەکەم لە ١٠٩٥دا

٠٦١, فاتمییەکان لە میسرو وڵاتی شامو خۆرئاوای دورگە

٣٥٩ ـ ٥٦٧ك/ ٩٦٩ ـ ١١٧٧ز

٠٦٢, ئەیوبییەکان لە میسرو شامو خۆرئاوای نیشتمانی

عەرەبدا ٥٦٧ ـ ٦٤٨ك/ ١١٧١ ـ ١٢٥٠ز

٠٧, سەردەمی مەملوکی

٦٤٨ ـ ٩٢٣ك/ ١٢٥٠ ـ ١٥١٧ز

لەمیسرو شامو نیشتمانی عەرەبدا

بریتییە لە: هێرشەکانی مەغۆل لەسەر سوریاو سوپای تەیموری لەنگ

سەبارەت عێراق بریتییە لە: فەرمانڕەوایی مەغۆل ٦٥٧–١٢٥٨ز فەرمانڕەوایی دەوڵەتی سەفەویی ٩١٤ك

سەبارەت یەمەن بریتییە لە: دەوڵەتی رەسولی، تاهیری

٠٨, سەردەمی عوسمانی

٩٢٢ ـ ١٣٣٧ك/ ١٥١٦ ـ ١٩١٨ز

لەشامدا لە ١٥١٦ز دەستی پێکردوەو لەمیسر ١٥١٧و لەعێراق ١٦٣٨

٠٩, سەردەمی نوێ (لەجەنگی یەکەمی جیهانەوە تا ئێستا)

سەبارەت وڵاتانی عەرەبی بەگشتی، بەڵام رووداوی ئەم ماوەیە لە هەر وڵاتێکدا دەچێتە ژێر ژمارەی ئەو وڵاتەوە

١, میرنشینی عەرەبیی سعودی

دەرکەوتنی ئال سعود ١٧٤٠ ـ ١٨٠٤ز

بریتییە لە: دەرکەوتنی جوڵانەوەی وەهابیو دەسەڵاتی سوڵتان ئال سعود بەسەر دورگەی عەرەبیدا، ئیماراتی محەمەدی کوڕی سعود، سعودی کوڕی محەمەد

١٤, جەنگی وەهابییەکان ١٨٠٤ ـ ١٨٤٩ز

بریتییە لە: کوشتار دژی سوڵتانو سوپای محەمەد عەلی جێگری، کەوتنی مەدینە ١٨١٢ز، دەرعییە ١٨١٨ز، کشانەوەی سوپای میسری ١٨٤٩ز دەرکەوتنی عەبدوڵڵای کوڕی رەشید، ئیماراتی سعود، عەبدوڵڵای کوڕی سعود، تورکی، فەیسەڵ

١٥, ناكۆكی نێوان سعودییەكانو ئال راشید ١٨٤٩ ـ ١٩٢١

بریتییە لە: ئیماراتی ئال رەشید لە حائل، دەركەوتنی عەبدولعەزیز ئال سعودو دەستبەسەرداگرتنی ریازو ئیحساو حائل

١٦, شەریف حسێنو شۆڕشی عەرەبی ١٩٠٨ ـ ١٩٢٦

بریتییە لە: شۆڕش دژی دەوڵەتی عوسمانیو بەشداریی لە جەنگی یەكەمی جیهاندا لەپاڵ هاوپەیمانانداا

١٨, میرنشینی عەرەبیی سعودی ١٩٢٦ ـ

سەركەوتنی عەبدولعەزیز ئال سعود بەسەر شەریف حسێنو

دەستبەسەرداگرتنی حیجازو راگەیاندنی خۆی وەك پاشای نەجدو حیجاز،

سەردەمی شاعەلبدولعەزیز ئال سعود، سعود كوڕی عەبدولعەزیز

٢, یەمەن

كارەگشتگیرەكان

٢١, كۆماری عەرەبیی یەمەنی

٣, دورگەی عەرەبی

كارەگشتگیرەكان

٣١, كوەیت

٣٢, بەحرەین

٣٣, قەتەر

٣٤, عوممان

٣٥, دەوڵەتی ئیماراتی عەرەبیی یەككگرتوو

بریتییە لە: ئەبوزەبی، دوبەی، شاریقە، فەجیرە، رەئس ئەلخەیمە، ئوم ئەلقەوین، عەممان

٩٥٤ هند

مێژووی هند لە داگیرکردنی سند لەلایەن عەرەبەوە

بریتییە لە: هەڵمەتە پورتوگالیو هۆڵەندیو فەڕەنسییەکان

٠٢, دەوڵەتی ئیسلامیی لە هند

کارەگشتگیرەکان (٦٥٠ ـ ١٧٧٤)

٠٢١, سەردەمی والی نشین (٢٤ ـ ٢٥٧ك)

٠٢٢, دەوڵەتی غەزنەویی (٢٥١ ـ ٥٨٢ك)

٠٢٣, دەوڵەتی غۆریی (٤٩٣ ـ ٦٤٧ك)

٠٢٤, سوڵتانەکانی دەلهی (٦٠٢ ـ ٩٦٢ك)

٠٢٥, پاشای هۆزەکان لە دەکن (٨٩٠ ـ ١٠٨٣ك)

٠٢٦, دەسەڵاتدارانی مەغۆل (٩٣٢ ـ ١٢٥٣ك)

٠٢٧, موسوڵمانان لە دورگەکانی ئۆکیانووسی ئارام

بریتییە لە: سەربەخۆییو دابەشکردن بۆ هندو پاکستان

٠٤, کۆماری هند (١٩٤٧)

٧, پاکستان

٧٢, بەنگلادیش

٨٩, سریلانکا

لەگەڵ: دورگەکانی مالدیف

٩٥٥ ئێران

مێژووی ئێران لە داگیرکردنی عەرەبییەوە

١, دەوڵەتی ئیسلامی ٦٤٠ ـ ٨٢١كە

٢, دەوڵەتی زاهریی ٨٢٠ ـ ٨٧٢ز

ودەوڵەتی سەفاویی ٨٦٧ ـ ٩٠٨ز

٣, دەوڵەتی سامانیی ٩٧٤ ـ ٩٩٩ز

٤, دەوڵەتی خەزنەویی، سەلجوقی، مەغۆل ٩٩٩ ـ ١٤٩٩ز

٥, دەوڵەتی سەفەویی ١٤٩٩ ـ ١٧٣٦ز

٦, تاور شا تا کەوتنی قەشفار ١٧٣٧ ـ ١٩٢٥ز

٧, رەزا شای پەهلەوی ١٩٢٥ ـ ١٩٤٣

٨, ئێران لە دوای جەنگی دووەمی جیهان ١٩٤٣ ـ

٩, شۆڕشی ئێرانو کۆتایی هێنان بەسەردەمی ئیمپراتۆریی ١٩٧٩ ـ

٩٥٦ خۆرهەڵاتی ناوەڕاست (خۆرهەڵاتی نزیك)

١, تورکیا

بریتییە لە: مێژووی تورکیا لە درووستبوونی عوسمانییەوە لەسەدەی سیانزەیەمدا تا ئیمپراتۆری عوسمانیی

١٢, درووستبوونی دەوڵەتی عوسمانی تا محەمەدی دووەم (فاتح) ١٤٨١ز، عوسمانی یەکەم، ئۆرخان، موڕادی یەکەم، بایەزیدی یەکەم، موڕادی دووەم، محەمەدی دووەم

بریتییە لە: داگیرکردنی عوسمانییەکان لە ئەورووپا، داگیرکردنی قوستەنتەنییە

١٣, سەدەی شانزەیەم ١٤٨١ ـ ١٦٠٣ز

بایەزیدی دووەم، سەلیمی یەکەم، سلێمانی یەکەم، سلێمانی دووەم، ئەحمەدی دووەم، موڕادی سێیەم

١٤, سەدەی حەڤدەیەم ١٦٠٣ ـ ١٧٠٣ز

ئەحمەدی یەکەم، مستەفای یەکەم، عوسمانی دووەم، سلێمانی دووەم، ئەحمەدی دووەم، مستەفای دووەم

هەروەها: جەنگ دژی ڤینسیا، پۆڵەندا

١٥, سەدەی هەژدەیەم ١٧٠٣ ـ ١٨٠٧ز

ئەحمەدی سێیەم، مەحمودی یەکەم، مستەفای سێیەم، عەبدولحەمیدی یەکەم، سەلیمی سێیەم

لەگەڵ: جەنگە رووسیو تورکییەکان

١٦, سەدەی نۆزدەیەم ١٨٠٨ ـ ١٩٠٩ز

مستەفای چوارەم، مەحمودی دووەم، عەبدولحەمیدی یەکەم، عەبدولعەزیز، عەبدولحەمیدی دووەم

بریتییە لە: شۆڕشی یۆنان، جەنگی قوم، راگەیاندنی دەستووری عوسمانی، تورکیای لاو

١٧, سەدەی بیستەم ١٩٠٩ ـ ١٩٩٩ز

تورکیا نوێ

بریتییە لە: جەنگە ئیتاڵیو بەڵقانییەکان، جەنگی یەکەمی جیهان، لەناوبردنی ئیمپراتۆریی عوسمانی، شۆڕشی کەمالییەکان، جەنگی دووەمی جیهانو دوای جەنگ

٤, قوبرس

ئەو دورگەیە لە ژێر دەسەڵاتی تورکیدا ١٥٧١ ـ ١٨٧٨

داگیرکراوی بەریتانی ١٨٧٨ ـ ١٩٥٩

کۆماری سەربەخۆ ١٩٥٩

٥, سوریا

٥٤, سەردەمی ئینتدابی یەکەم ١٩٢٠ ـ ١٩٣٦

بریتییە لە: شۆڕشی گەورەی سوریا ١٩٢٥ ـ ١٩٢٧، کۆمەڵەی دامەزرێنەر ١٩٢٨، کۆماری سوریای یەکەم ١٩٣٢

٥٥, سەردەمی نیشتمانیی یەکەم ١٩٣٦ ـ ١٩٣٩

٥٦, سەردەمی ئینتدابیی دووەم ١٩٣٩ ـ ١٩٤٣

کۆماری دووەم

٥٧, سەردەمی نیشتمانیی دووەم ١٩٤٣ ـ ١٩٤٦

سەرۆکایەتی یەکەمی شوکری قوتلی، جەنگی فەڕەنسییەکان،

دوورکەوتنەوەی هێزە فەڕەنسییەکان

٥٨, کۆماری سێیەم ١٩٤٦ ـ ١٩٥٨

بریتییە لە: کودەتا سوریەکان، سەرۆکایەتی دووەمی شوکری قوتلی

٥٩, مێژووی سوریا لە یەکگرتنەوە ١٩٥٨ـ

٦, لوبنان

بریتییە لە: مێژووی نوێی لوبنان

٦٤, ئینتدابی فەڕەنسی ١٩٢٠ ـ ١٩٣٦

٦٥, جەنگی دووەمی جیهانو کۆتایی ئینتداب

رێکەوتننامەی فەڕەنسیی لوبنانی، راگەیاندنی سەربەخۆیی، رێکەوتننامەی

١٩٤٣، کۆتایی ئینتداب، دوورکەوتنەوەی هێزە بیانییەکان ١٩٤٦

٦٦, سەردەمی سەربەخۆیی

٧, عێراق

٧٢, ئینتدابی بەریتانی ١٩١٤ ـ ١٩٢٠

تیایدا: شۆڕشی عێراق

٧٣, میرنشینی عێراقی ١٩٢١ ـ ١٩٥٨

بریتییە لە: فەیسەڵی یەکەم، غازی، فەیسەڵی دووەم، یەکێتی عەرەبی

٧٤, کۆماری عێراق ١٩٥٨

عێراق لە شۆڕشی تەممووزەوە

٨, میرنشینی ئەردەنی هاشمی

٨٢, ئینتدابی بەریتانی ١٩٢١ ـ ١٩٤٦

دامەزراندنی ئیماراتی خۆرهەڵاتی ئەردەن، شازادە عەبدوڵڵای

کوڕی حسێن، ڕێکەوتننامەی بەریتانی ئەردەنی

٨٤, میرنشینی ئەردەنیی هاشمی ١٩٤٦ ـ

شا عەبدوڵڵا، تەڵاڵ، حسێن، عەبدوڵڵای دووەم

٩, فەلەستین ١٩٢٠ ـ

بریتییە لە: مێژووی ئینتدابی بەریتانی، شۆڕشی فەلەستین، جەنگی

فەلەستین

٩٩, فەلەستینی داگیرکراو

٩٥٧ سیبریا

کۆماری سۆشیالیزمی رووسیا لە ئاسیا

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت کۆمارەکانی ئاسیا

٩٥٨ ئاسیای ناوەڕاست

١, ئەفغانستان

٤, خۆرئاوای تورکستان

تیایدا: قەرغیزیا، کازاخستان

٨, بلوجستان

بریتییە لە: بلوجستانی خۆرهەڵاتو خۆرئاوا

٩٥٩ باشووری خۆرهەڵاتی ئاسیا

بریتییە لە: کارەگشتگیرەکان سەبارەت بۆرما، تایلاند، لاوس،

میلایۆ، سەنگافورە، کەمبۆدیا، ڤێتنام، ئیندۆنیسیا، فلیپین

١, بۆرما

٣, تایلاند

٤, لاوس

٥, یەکێتی مالیزیا

بریتییە لە: میلایۆ، سەنگافورە، بورینۆی باکوور، سرواك

٦, کەمبۆدیا

٧, ڤێتنام

٧٠٤٣, جەنگی ڤێتنامی

٧٠٤٣١, ڤێتنامی باکوور

٧٠٤٣٢, ڤێتنامی باشوور

٨, ئیندۆنیسیا

٩, فیلیپین

٩٦٠ مێژووی ئەفریقا

١, مێژووی ئەفریقا تا ٦٤٠ز

٢, مێژووی ئەفریقا لە ٦٤٠ ـ ١٨٩٩ز

بریتییە لە: دۆزینەوە، دابەشکردن

٣, سەدەی بیستەم

٩٦١ باکووری ئەفریقا

بریتییە لە: کارە گشتگیرەکان سەبارەت مەغریب، جەزائیر، تونس، لیبیا

٢, دەرکەوتنی ئیسلام

٣, سەردەمی ئەمەوی

٤, سەردەمی عەباسی

بریتییە لە: ئەداریسە ١٧٢ ـ ٣٤٣ك، ئەغالبە ١٨٤ ـ ٢٩٦ك

دەولەتی فاتمی لە ئەفریقا ٢٨٨ ـ ٣٥٨ك

زیرییەکان و حەمادلییەکان ٣٦٢ ـ ٥١٥ك

مەرابیتون ٤٤٨ ـ ٥٤٣ك

موەحیدون ٥١٥ ـ ٦٦٨ك

٨, فەرمانڕەوایی عوسمانی تا سەدەی نۆزدەیەم

٩, سەردەمی نوێ

١, مەغریب

١٦, داگیرکردنی مەغریب لەلایەن فەڕەنساوە ١٩١١

جەنگی یەکەمی جیهان، شۆڕشی عەبدولکەریم خیتابی، جەنگی دووەمی جیهان

١٧, سەردەمی سەربەخۆیی ١٩٥٦ ـ

کۆتایی پارێزگاریی فەڕەنسی بەڕێکەوتننامەی فاس ١٩٥٦، کۆتایی پارێزگاریی ئیسپانی، کۆتایی بەدەوڵەتکردنی تەنجە، راگەیاندنی میرنشینی سەربەخۆ

٢, جەزائیر

٢٤, داگیرکردنی جەزائیر لەلایەن فەڕەنساوە ١٨٣٠

شۆڕشی ئەمیر عەبدولقادری جەزائیری ١٨٤٠ ـ ١٨٤٧

٥٢, جەنگی یەکەمی جیهان، جەنگی دووەمی جیهان، شۆڕشی جەزائیرو راگەیاندنی حکومەتی کاتیی جەزائیر ١٩٥٤

٢٦, سەربەخۆیی جەزائیر

٣, تونس

٣٥, سەرەتای بنەماڵەی حسێن ١٧٠٥ ـ ١٩٥٧

٣٦, داگیرکردنی فەڕەنسی ١٨٨١ ـ ١٩٥٦

٣٧, سەربەخۆیی ١٩٥٦ ـ

بریتییە لە: میرنشینی تونس ١٩٥٦ ـ ١٩٥٧، کۆماری تونس ١٩٥٧ـ

٤, لیبیا

٤٢, فەرمانڕەوایی ئیتاڵی ١٩١١ ـ ١٩٤٣

بریتییە لە: جولانەوەی عومەر موختارو بەرەنگاربوونەوەی چەکدارانە
بەرامبەر ئیتالییەکان لە تەرابلوس
٤٣, جەنگی دووەمی جیهانو بەڕێوەبردنی سەربازی ١٩٤٣ ـ ١٩٥٢
٤٤, سەربەخۆیی لیبیا ١٩٥٢ ـ
٤٥, شۆڕشی لیبیاو دامەزراندنی کۆماریی

٩٦٢ دۆڵی نیل (میسرو سودان)

کارەگشتگیرەکان سەبارەت میسرو سودان
١, کۆماری میسری عەرەبی
١٨, بنەماڵەی محەمەد عەلی ١٨٠٥ ـ ١٩٥٢
فەرمانڕەوایی محەمەد عەلیو رزگارکردنەکانی، ئیبراهیم، عەباس، سەعید، تۆفیق، عەباسی دووەم، حسێن، کامیل، فوئاد، فاروق، فوئادی دووەم
بریتییە لە: دامەزراندنی ئیمپراتۆریی میسری نوێو لەبەریەك هەڵوەشانی، کەناڵی سوێس، دەستێوەردانی ئەوروپی، شۆڕشی عەرابی، داگیرکردنی بەریتانی، شۆڕشی ١٩١٩، ڕێکەوتنی ٢٢ی فبرایری ١٩٢٣، میرنشینی میسری، ڕێکەوتننامەی ١٩٣٦، جەنگی دووەمی جیهان، شۆڕشی ٢٣ی یۆلیۆی ١٩٥٢
١٩, کۆماری میسر ١٩٥٦ ـ
رووخانی بنەماڵەی محەمەد عەلیو راگەیاندنی کۆماری میسر لە ١٨ی یۆنیەی ١٩٥٣دا، یەکێتی لەگەڵ سوریا، جیابوونەوە، ماوەی فەرمانڕەوایی جەمال عەبدولناسر
٢, سودان
٢٢, لەرزگارکردنی محەمەد عەلی یەوە تا بەرپابوونی جولانەوەی مەهدییە ١٨٢٠ ـ ١٨٨٢

هەڵمــەتی ئیــسماعیل کــوڕی محەمــەد عــەلی ١٨٢٠ ـ ١٨٢٦، درێژبوونــەوەی رزگـارکردن تـا بەرزاییـەکانی نیـلو کـەناری دەریـای سـوور، سـەواکنو مەسـوع، فاشودە، رەقیق

٢٣, جوڵانەوەی مەهــدییە تا دەستــبــەکاربوونی فەرمانڕەوایی دووانە

١٨٨٢ ـ ١٨٩٩ جوڵانەوەی مەهدی محەمەد ئەحمـەد، خەلیفـەی پێکـەوە ژیـان، کوشتار دژی مەهدییە، کەوتنی خەرتووم

٢٤, ماوەی فەرمانڕەوایی دووانە ١٨٩٩ ـ ١٩٥٣

بەڕێوەبردنی سودان لەلایەن بەریتانیاوە، سوڵتانشینی دارفور،

عەلی دینار، فاشر ١٩٣٦،سنووری سودانی ـ حەبەشی ١٩٣٦،

کێشانەوەی سوپای میسری فەرماڕەوایی راستەوخۆ لە سودانی باشووردا،

گەڕانەوەی سوپای میسر

٢٦, سەردەمی سەربەخۆیی ١٩٥٣

دامەزراندنی دەسەڵاتی نیشتمانیو راگەیاندنی کۆماری سودان

٩٦٣ حەبەشە

لەگەڵ: ئیرتیریا، ئوجادین

کارەگشتگیرەکان سەبارەت فەرمانڕەوایی ئیتاڵی لە خۆرهەڵاتی ئەفریقا

٠٢, ماوەی فەرمانڕەوایی عەرەبی ٦٤٠ ـ ١٥٤٣

٠٤, کۆتاییەکانی سەدەی نۆزدەیەم ١٨٥٥ ـ ١٨٩٦

٠٥, سەرەتاکانی سەدەی بیستەم ١٨٩٦ ـ ١٩٤١

٠٦, سەربەخۆیی

٥, ئیریتریا

٩٦٤ کەناری ئەفریقای باکووری خۆرهەڵاتو دورگە کەنارییەکان، مەغریب

٩٦٥ جەزائیر

٩٦٦ ئەفریقای خۆرئاواو دورگە کەناریيەکان

١, موریتانیا

٢, مالی

٢٥, فولتای ژوورو

٢٦, نیجەر

٣, سەنگال

٤, سیرالیون

٥, ناوچەکانی غینیای ژوورو

٥١, گامبیا

٥٢, کۆماری غینیا

٥٧, غینیا بیساو

٥٨, دورگەکانی رەئس ئەلئەخزەر (کۆماری رەئس ئەلئەخزەر)

٦, لیبریاو ساحل ئەلعاج

٦٢, لیبریا

٦٨, ساحل ئەلعاج

٧, سانا

٨, بنینو توجو

٨١, توجو

٨٣, بنین (داهومی)

٩, نیجریاو دورگەکانی کەنداوی غینیا

٩٩, دورگەکانی کەنداوی غینیا

٩٦٧ ئەفریقای ناوەڕاستو دورگە کەناریيەکان

١, غینیای خوارو

١١, کامیرون

١٨, غینیای ئیستوایی

٢, گابۆن‌و کۆنگۆ

٢١, گابۆن

٢٤, کۆماری کۆنگۆ

٣, ئەنگۆلا

٤, کۆماری ئەفریقای ناوەڕاست‌و چاد

٤١, کۆماری ئەفریقای ناوەڕاست

٤٣, چاد

٥١, زائیر (کۆنگۆی دیموکراسی)

٥٧, رواندا‌و بوروندی

٥٧, رواندا

٥٧٢, بوروندی

٦, ئۆگنداو کینیا

٦١, ئۆگندا

٦٢, کینیا

٧, زەوییە سۆماڵییەکان

٧١, جیبۆتی

٧٣, سۆماڵ

٨, تانزانیا

٨١, زنجبار

٨٢, تنجانیقا

٩, موزامبیق

٩٦٨ ئەفریقای باشوور

بریتییە لە: کۆماری باشووری ئەفریقا

٠٢, مێژووی کۆن تا ١٤٨٨

٠٣, ماوەی دۆزینەوەکان ١٤٨٨ ـ ١٨١٤

٠٤, سەدەی نۆزدەیەم

٠٥, یەکێتی ١٩٠٩ ـ ١٩٦١

٠٦, کۆماری ١٩٦١

١١, بوتسوانا

١٣, سوازیلاند

٧, رەئس ئەلرەجاء ئەلسالّح

٨, نامبیا، لیسوتو، سوازیلاند

٩, رودیسیا، مالاوی

٩١, رودیسیا، زمبابۆی

٩٤, زامبیا

٩٧, مالاوی

٩٦٩ دورگەکانی باشووری ئۆکیانووسی هندی

١, مەدغشقەر، کۆماری مالاجاسی

٤, دورگەکانی باکووری مەداغشقەر

هەروەها: جوزر ئەلقەمەر

٦, دورگەکانی سیشل

٨٢, مۆریشیوس

٩٧٠ مێژووی ئەمریکای باکوور

١, قۆناغی بەر لەدۆزینەوەی تا ١٥٩٩

١٥, گەشتەکانی کۆلۆمبس بۆ دۆزینەوەو گەشتەکانی تر

٥, سەدەی بیستەم

٥١, تاکۆتایی جەنگی یەکەمی جیهان

٥٢, لە کۆتایی جەنگی یەکەمی جیهانەوە تا کۆتایی جەنگی دووەمی جیهان ١٩١٨ ـ ١٩٤٥

٥٣, دوای جەنگی دووەمی جیهان

٩٧١ کەنەدا

٩٧٢ مەکسیک

٨, ئەمریکای ناوەڕاست

٨١, گواتیمالا

٨٢, بلیزی (هندۆراسی بەریتانی)

٨٣, هندوراسی

٨٤, سلڤادۆر

٨٥, نیکاراگوا

٨٦, کۆستاریکا

٨٧, پەنەما

٩, دورگەکانی هندی خۆرئاوا

٩١, کوبا

٩٢, جامایکا

٩٣, کۆماری دومینیکان

٩٤, هایتی

٩٥, بورتوریکۆ

٩٧٣ وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا

١, دۆزینەوەو بەسەرکردنەوە ١٦٠٧

٢, ماوەی کۆلۆنیالیزمی ١٦٠٧ ـ ١٧٧٥

٣, شۆڕشو یەکێتی ١٧٥٥ ـ ١٧٨٩

٤, ماوەی دەستوورپی ١٧٨٩ ـ ١٨٠٩

٥, سەرەتاکانی سەدەی نۆزدەیەم ١٨٠٩ ـ ١٨٤٥

٦, ناوەڕاستی سەدەی نۆزدەیەم ١٨٤٥ ـ ١٨٦١

٧, شەڕی ناوخۆ ١٨٦١ ـ ١٨٦٥

٨, کۆتاییەکانی سەدەی نۆزدەیەم ١٨٦٥ ـ ١٩٠١

٩, سەدەی بیستەم

٩٧٤ ویلایەتەکانی باکووری خۆرهەڵاتی ئەمریکا

٩٧٥ ویلایەتەکانی باشووری خۆرهەڵاتی ئەمریکا

٩٧٦ ویلایەتەکانی ناوەڕاستی خۆرهەڵاتی ئەمریکا

٩٧٧ ویلایەتەکانی ناوەڕاستی باکووری ئەمریکا

٩٧٨ ویلایەتەکانی خۆرئاوای ئەمریکا

٩٧٩ ویلایەتەکانی کەناری باسفیك

٩٨٠ مێژووی ئەمریکای باشوور

٩٨١ بەرازیل

٩٨٢ ئەرجەنتین

٩٨٣ چیللی

٩٨٤ بولیڤیا

٩٨٥ پیرۆ

٩٨٦ کۆلۆمبیا، ئیکوادۆر

١, کۆلۆمبیا

٢, ئیکوادۆر

٩٨٧ فەنزویلا

٩٨٨ غیانا

٩٨٩ باراگوای و ئۆرۆگوای

٢, باراگوای

٥, ئۆرۆگوای

٩٩٠ دورگەکانی ئۆکیانووسی ئارام

٩٩١ بەکارنەهاتووە

٩٩٢ بەکارنەهاتووە

٩٩٣ میلانیزیا

١, نیوزلەندە

٩٩٤ ئوستراليا

٩٩٥ گینیای نوێ (بابوا)

٩٩٦ بەشەکانی تر لە ئۆکیانووسی ئارام

٩٩٧ دورگەکانی ئۆکیانووسی ئەتلەنتیك

٩٩٨ ناوچە بەستەڵەکەکانی باکوور

٩٩٩ ناوچە بەستەڵەکەکانی باشوور

سەرچاوەکان:

١- احمد ابو زيد العدوي. فن تصنيف الكتاب؛ نظام ديوي العشري.ـ ط٣.ـ القاهرة: دار الفكر العربي،٢٠٠٤.

٢- حسن محمد عبدالشافي. مكتبة الطفل.ـ القاهرة: دار الكتاب المصري، بيروت: دار الكتاب اللبناني،١٩٩٣.

٣- محمد عوض العايدي. تصنيف ديوي العشري.ـ القاهرة: مركز الكتاب للنشر،٢٠٠٤.

٤- وزارة التربية والتعليم (قطر). التربية المكتبية في المدرسة القطرية.ـ دولة قطر: لجنة من وزارة التربية والتعليم وجامعة قطر،١٩٩٢.

چاپکراوەکانی وەرگێڕ

١- شۆرشی مردووەکان، شانۆنامەی وەرگێڕراو:
چاپی یەکەم، بەغدا، ١٩٨٠.
چاپی دووەم بە ناوی (مردووەکان بنێژن)، سلێمانی، ١٩٩٨.
٢- پێنج وتاری شانۆیی، وەرگێڕان بەهاوکاریی چوار نووسەر، بەغدا، ١٩٨٠.
٣- کۆچ بۆ دارستان، چیرۆکی منداڵانی وەرگێڕراو:
چاپی یەکەم، بەغدا، ١٩٨٨.
چاپی دووەم، سلێمانی، ٢٠٠٨.
٤- قەفەزی زێڕین، چیرۆکی منداڵانی وەرگێڕراو:
چاپی یەکەم، سوید، ١٩٩٤.
چاپی دووەم، سلێمانی، ٢٠٠٠.
٥- بیبلیۆگرافیای هەردوو گۆڤاری نووسەری کوردو نووسەری کوردستان، بەهاوکاریی نەوزاد عەلی ئەحمەد، سلێمانی، ١٩٨٨.
٦- کێشەی کەمینە نەتەوەییەکان لەوڵاتانی عەرەبدا، وەرگێڕان، سلێمانی، ١٩٩٨.
٧- دروستبوونی دەوڵەتی کوردی، وەرگێڕان، سلێمانی، ١٩٩٨.
٨- مەرگی وەنەوشە، چیرۆکە هەواڵ:
چاپی یەکەم، سلێمانی، ٢٠٠٠
چاپی دووەم، سلێمانی، ٢٠٠٢
چاپی سێیەم، سلێمانی، ٢٠١٠
چاپی چوارەم، هەولێر، ٢٠١٢
٩- لەئەرشیفی شانۆی کورددییەوە، سلێمانی، ٢٠٠١.
١٠- کە ئاگر دەریای خامۆشکرد، بەرهەمی رۆژنامەنووسیی، سلێمانی، ٢٠٠١.
١١- چەند بابەتێکی شانۆیی، وەرگێڕان، سلێمانی، ٢٠٠١.

١٢- ئەكتەرە كوردەكان، سلێمانی، ٢٠٠١.
١٣- دوای بیست ساڵ، چوار شانۆنامەی ئامادەكراو وەرگێڕراو، سلێمانی، ٢٠٠١.
١٤- بیبلیۆگرافیای ٢٤ ژمارەی گۆڤاری سەردەم، سلێمانی، ٢٠٠٢.
١٥- چاوەكانی تابان، چیرۆكی رۆژنامەنووسیی:
چاپی یەكەم، سلێمانی، ٢٠٠٢.
چاپی دووەم، سلێمانی، ٢٠٠٧.
١٦- چەند باسێك دەربارەی شانۆی كوردی، سلێمانی، ٢٠٠٥.
١٧- شانۆی كوردی، ئەرشیف و تێكست.. نمایش و بینەر، سلێمانی، ٢٠٠٧.
١٨- چەند باسێكی شانۆیی، وەرگێڕان، هەولێر ٢٠٠٨.
١٩- فەرهەنگی شانۆ، بەرگی یەكەم، سلێمانی، ٢٠٠٨.
٢٠- لەئێوارەیەكدا، شەش شانۆنامەی پەك پەردەیی وەرگێڕراو،هەولێر، ٢٠٠٨.
٢١- بەرەو ئەستێرەیەكی تر، شانۆنامەی بەكوردیكراو، سلێمانی، ٢٠٠٨.
٢٢- هونەری دراماو رامانێك لە درامای كوردی، سلێمانی ٢٠٠٩.
٢٣- ئەزموونە درەوشاوەكانی شانۆ، وەرگێڕان، سلێمانی، ٢٠١٠.
٢٤- گەورەبوونی رۆح، بەرهەمی رۆژنامەنووسیی، سلێمانی، ٢٠١٠.
٢٥- ئیتیكی كاری راگەیاندن و حەتمیەتی تەكنولوجیا، وەرگێڕان، سلێمانی، ٢٠١٠.
٢٦- ژین.. یەكەمین رۆژنامەی تایبەتمەندی ئەدەبیی، سلێمانی، ٢٠١٠.
٢٧- دەروازەیەك لەڕووی كتێبخانەو زانیارییەكان، سلێمانی،٢٠١٠.
٢٨- زانستی پێڕست و دۆكیۆمێنتاری، وەرگێڕان، سلێمانی، ٢٠١١.
٢٩- ئەو (١٠) كتێبەی جیهانیان هەژاند، ئامادەكردن، سلێمانی، ٢٠١١
٣٠- چەند بابەتێك سەبارەت كتێبخانەو زانیارییەكان، هەولێر، ٢٠١١.
٣١- بیرەوەرییەكانی مامۆستا خالید دلێر، ئامادەكردن، سلێمانی، ٢٠١٢.